

Dogfen ir Cyhoedd

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

Dr Gwynne Jones
Prif Weithredwr – Chief Executive
CYNGOR SIR YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL
Swyddfeydd y Cyngor - Council Offices
LLANGFNI
Ynys Môn - Anglesey
LL77 7TW

Ffôn / tel (01248) 752500
Ffacs / fax (01248) 750839

RHYBUDD O GYFARFOD	NOTICE OF MEETING
PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL	CORPORATE SCRUTINY COMMITTEE
DYDD LLUN, 12 MAWRTH 2018 am 2.00 y. p.	MONDAY, 12 MARCH, 2018 at 2:00 p.m.
YSTAFELL BWYLLGOR 1 - SWYDDFEYDD Y CYNGOR , LLANGFNI	COMMITTEE ROOM 1, COUNCIL OFFICES, LLANGFNI
Swyddog Pwyllgor	Ann Holmes 01248 752518 Committee Officer

AELODAU / MEMBERS

Cynghorwyr / Councillors:-

PLAID CYMRU / THE PARTY OF WALES

Lewis Davies, Trefor Lloyd Hughes, MBE, Dylan Rees (*Is-Gadeirydd/Vice-Chair*), Alun Roberts, Nicola Roberts

Y GRWP ANNIBYNNOL / THE INDEPENDENT GROUP

Richard Griffiths, Richard O. Jones

PLAID LAFUR CYMRU/ WALES LABOUR PARTY

J. Arwel Roberts

ANNIBYNNWYR MÔN / ANGLESEY INDEPENDENTS

Aled Morris Jones (Democratiaid Rhyddfrydol Cymru/Welsh Liberal Democrats)(*Cadeirydd/Chair*)
Shaun Redmond

AELODAU CYFETHOLEDIG (Gyda hawl pleidleisio ar faterion Addysg) / CO-OPTED MEMBERS (With voting rights when dealing with Educational matters)

Mr Keith Roberts (Yr Eglwys Gatholig / The Catholic Church)
Mrs Anest G. Frazer (Yr Eglwys yng Nghymru / The Church in Wales).

RHAGLEN

1 **DATGAN DIDDORDEB**

Derbyn unrhyw ddatganiad o ddiddordeb gan unrhyw Aelod neu Swyddog parthed unrhyw eitem o fusnes.

2 **COFNODION CYFARFOD 31 IONAWR, 2018** (Tudalennau 1 - 22)

Cyflwyno cofnodion cyfarfodydd blaenorol y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol a gynhaliwyd ar y dyddiadau canlynol –

- 31 Ionawr, 2018 (arbennig)
- 5 Chwefror, 2018 (cyfarfod Cyllideb)

3 **MONITRO PERFFORMIAD : CERDYN SGORIO CORFFORAETHOL CHWARTER 3 2017/18** (Tudalennau 23 - 46)

Cyflwyno adroddiad y Pennaeth Trawsnewid Corfforaethol.

4 **RHAGLEN MODERNEIDDIO YSGOLION - ARDAL SEIRIOL** (Tudalennau 47 - 126)

Cyflwyno adroddiad y Pennaeth Dysgu.

5 **RHAGLEN MODERNEIDDIO YSGOLION - ARDAL LLANGEFNI** (Tudalennau 127 - 158)

Cyflwyno adroddiad y Pennaeth Dysgu.

6 **ASESIAD DIGONOLRWYDD CHWARAE** (Tudalennau 159 - 170)

Cyflwyno adroddiad y Pennaeth Dysgu.

7 **BLAEN RAGLEN WAITH** (Tudalennau 171 - 178)

Cyflwyno adroddiad y Rheolwr Sgriwtini.

PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL

Cofnodion y cyfarfod arbennig a gynhaliwyd ar 31 Ionawr, 2018

PRESENNOL: Y Cynghorydd Aled Morris Jones (Cadeirydd)
Y Cynghorydd Dylan Rees (Is-Gadeirydd)

Y Cynghorwyr Lewis Davies, Richard Griffiths, Richard Owain Jones,
Shaun Redmond, Alun Roberts

Aelod Cyfetholedig: Mr Keith Roberts (Yr Eglwys Gatholig)

Aelodau Portffolio

Y Cynghorwyr Llinos Medi Huws (Yr Arweinydd ac Aelod Portffolio ar gyfer Gwasanaethau Cymdeithasol), John Griffith (Aelod Portffolio ar gyfer Cyllid), Carwyn Jones (Aelod Portffolio ar gyfer Prosiectau Mawr a Datblygu Economaidd) R. Meirion Jones (Aelod Portffolio ar gyfer Gwasanaethau Addysg, Llyfrgelloedd, Ieuencid a Diwylliant), Alun Mummery (Aelod Portffolio ar gyfer Tai a Chefnogi Cymunedau), R G Parry, OBE, FRAGS (Aelod Portffolio ar gyfer Priffyrdd, Eiddo a Gwastraff), Dafydd Rhys Thomas (Aelod Portffolio ar gyfer Gwasanaethau Corfforaethol).

WRTH LAW: Y Prif Weithredwr
Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a'r Swyddog Adran 151
(ar gyfer eitem 2)
Pennaeth Dysgu (ar gyfer eitemau 6 a 7)
Pennaeth Gwasanaethau Tai (ar gyfer eitem 2)
Pennaeth Gwasanaethau Oedolion (ar gyfer eitem 2)
Pennaeth Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo (ar gyfer eitemau 4 a 5)
Pennaeth Gwasanaethau Plant a Theuluoedd (ar gyfer eitem 3)
Rheolwr Gwasanaethau Llyfrgell (RR) (ar gyfer eitem 7)
Prif Swyddog Prisio (ar gyfer eitem 4)
Rheolwr Cymorth (Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo) (ar gyfer eitem 6)
Uwch Reolwr (Cymorth Ysgol) (EC) (ar gyfer eitem 6)
Rheolwr Sgrwtini (AGD)
Swyddog Pwyllgor (ATH)

YMDDIHEURIADAU: Y Cynghorwyr Trefor Lloyd Hughes, J. Arwel Roberts, Nicola Roberts,
Anest Frazer (Yr Eglwys yng Nghymru)

HEFYD YN BRESENNOL: Pennaeth Archwilio a Risg, Uwch Archwilydd Mewnol, Y Cynghorydd
Jason Zalot (Cyngor Tref Biwmares), Rhian Jones (Cadeirydd y
Pwyllgor yn erbyn cau Ysgol Biwmares)

-
- 1 **DATGANIADAU O DDIDDERDEB**
Datganodd y Cynghorydd Richard Griffiths ddiddordeb personol ond nad oedd yn rhagfarnu ar y sail bod ei ferch yn gweithio yn yr Adran Dai.

Datganodd y Cyngorydd Alun Roberts ddi-ddordeb personol ond nad oedd yn rhagfarnu oherwydd ei fod yn aelod o Gorff Llywodraethu Ysgol Biwmares.

2 TAI GOFAL YCHWANEGOL - ARDAL SEIRIOL

Cyflwynwyd i'w ystyried gan y Pwyllgor, adroddiad y Pennaeth Gwasanaethau Oedolion yn cynnwys crynodeb o'r atborth a gafwyd o'r broses ymgysylltu a'r argymhellion terfynol mewn perthynas â'r Cynllun Tai Gofal Ychwanegol arfaethedig ar safle Ysgol Biwmares yn ardal Seiriol. 'Roedd yr adroddiad yn rhoi crynodeb o'r sylwadau a wnaed yn y cyfarfod cyhoeddus a gynhaliwyd yn Llangoed ar 15 Ionawr, 2018 ac ymateb y Cyngor i'r materion a godwyd, ynghyd ag Adroddiad Dewis Safleoedd gan Uwch Swyddog Priso'r Awdurdod ac atborth o holiadur ar-lein.

Dywedodd yr Arweinydd a'r Aelod Portffolio ar gyfer Gwasanaethau Cymdeithasol fod ymrwymiad wedi ei wneud yn 2015 i ddatblygu darpariaeth Gofal Ychwanegol yn ardal Seiriol; nodwyd safle Ysgol Biwmares wedi hynny fel y safle mwyaf addas ar gyfer y datblygiad i drigolion ardal Seiriol ac ar gyfer De'r Ynys yn gyffredinol. Cefnogodd y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol a'r Pwyllgor Gwaith y bwriad i ymgysylltu yn lleol yn ward Seiriol mewn perthynas â'r cynnig ac yn benodol ynghylch lleoliad y cynllun arfaethedig. Cynhaliwyd y broses hon yn ystod mis Tachwedd a mis Rhagfyr, 2017 a chafwyd cyfarfodydd gyda'r cynghorau tref a chymuned lleol, sesiynau galw heibio, arolwg ar-lein a chyfarfod cyhoeddus. Dywedodd yr Aelod Portffolio fod yr ymatebion i'r cynnig yn gymysg ac er bod cefnogaeth gyffredinol i gynllun Tai Gofal Ychwanegol (TGY) fel ffurf o ddarpariaeth, mae anghytundeb ynghylch y lleoliad gorau ar gyfer datblygiad TGY yn Seiriol yn ogystal â phryderon am effaith y cynllun arfaethedig ar ddyfodol Cartref Preswyl Haulfre.

Rhoddodd y Pennaeth Gwasanaethau Oedolion gyflwyniad gweledol i'r Pwyllgor yn seiliedig ar y cyflwyniad a roddwyd i'r cynghorau tref a chymuned a'r cyfarfod cyhoeddus a gynhaliwyd yn Llangoed ar 15 Ionawr, 2018. 'Roedd y cyflwyniad yn mynd i'r afael â'r materion canlynol -

- Y dystiolaeth o blaid gofal ychwanegol yn hytrach na gofal preswyl. Mae gofal ychwanegol yn cefnogi bywyd annibynnol ac o ansawdd uwch ac, yn gyffredinol, mae'n rhatach i drigolion ac yn fwy cost-effeithiol i awdurdodau lleol.
- Prif nodweddion Tai Gofal Ychwanegol.
- Darpariaeth Gofal Ychwanegol yn Ynys Môn ar ffurf y Cynllun Gofal Ychwanegol a sefydlwyd ym Mhenucheldre, Caerdybi a'r datblygiad a gynlluniwyd yn Hafan Cefni, Llangefni ac y rhaglennwyd y bydd yn agor yn haf 2018.
- Y safleoedd a ystyriwyd ar gyfer y cynllun Gofal Ychwanegol yn Ne Ynys Môn (ardal sy'n cynnwys ardal Seiriol) a'r sefyllfa yn dilyn gwerthuso a sgorio'r lleoliadau ar gyfer eu haddasrwydd.
- Y ddau opsiwn a ffefrir (Canolfan Gofal Dydd Biwmares ac Ysgol Biwmares) sydd ar safle Ysgol Biwmares. Ystyrir bod y rhain yn well oherwydd eu hygyrchedd i dref a mwynderau Biwmares; oherwydd eu lleoliad yng nghanol Ward Seiriol ac oherwydd bod digon o le i ddatblygu'r cynllun y tu ôl i'r ysgol pe bai'n parhau fel ysgol.
- Y model 3^{ydd} llawr arfaethedig ar gyfer y datblygiad ym Miwmares y dangoswyd lluniau ohono, yn ogystal ag enghraifft o fflat Tai Gofal Ychwanegol nodweddiadol
- Adborth o'r broses ymgysylltu y gellir ei grynhoi fel a ganlyn:
 - Cytundeb cyffredinol gyda'r cysyniad o Dai Gofal Ychwanegol ond nid gyda safle'r ysgol fel y lleoliad gorau;

- Llauer o gefnogaeth i ddefnyddio safle Haulfre, gyda llawer o'r ymatebwyr yn credu bod angen y cartref preswyl o hyd ac y dylai'r datblygiad TGY fod ar safle Haulfre hefyd.
- Gwrthwynebiad gan y gymuned i'r posibilrwydd o gau Ysgol Biwmares a gwrthwynebiad hefyd i safle'r ysgol fel yr un a ffeirir ar gyfer y datblygiad TGY, yn bennaf oherwydd ei leoliad ar ben bryn serth.
- 'Roedd Cyngor Cymuned Cwm Cadnant o blaid datblygu cyfleuster TGY ym Miwmares ond nid o reidrwydd ar safle'r ysgol fel yr opsiwn a ffeirir, gan nodi y dylid ystyried opsiynau eraill ym Miwmares hefyd.

Yn ogystal, dangosodd y Pennaeth Gwasanaethau Oedolion fideo fer yn dwyn sylw at y mwynderau sydd ar gael yn y cyfleuster TGY yn Hafan Garnedd a agorodd yn ddiweddar ym Mhenrhosgarnedd, Bangor ynghyd â thystiolaeth a gafwyd gan rai o'r trigolion, y teuluoedd a'r staff ynghylch manteision byw yn y cyfleuster. Dywedodd y Swyddog, er ei fod yn cydnabod y pwyntiau pwysig a godwyd yn ystod y broses ymgysylltu a'r cyfarfod cyhoeddus, fod argymhellion y gwasanaeth yn aros yr un fath, a hynny am y rhesymau a nodir yn yr adroddiad – sef bod safle Ysgol Biwmares yn cael ei ddefnyddio i ddatblygu'r cynllun TGY yn ardal Seiriol, gan gymryd i ystyriaeth y pwyntiau a wnaed yn y broses ymgysylltu â'r gymuned, yn arbennig o ran sicrhau bod y safle'n hygyrch i bobl hŷn. Er bod llawer o bobl yn y gymuned yn ffafrio safle Haulfre, mae'n bwysig ailadrodd bod Biwmares yn fwy canolog i ardal Seiriol; mae'n fwy cyfleus o ran cael mynediad i fwynderau lleol ac mae'n rhoi cyfle gwell i ddatblygu'r safle fel hyb cymunedol. Argymhellir lleoliadau trefol yn gyson ar gyfer datblygu cyfleusterau TGY ac maent yn cefnogi'r ystyriaeth bod byw'n dda a byw'n annibynnol yn golygu cael mynediad at adnoddau. Strategaeth y Cyngor, fel y dywedir yn aml, yw cynnig mwy o opsiynau i bobl fyw'n annibynnol, gan leihau'r ddibyniaeth ar ddarpariaeth gofal preswyl. Mae'r ymagwedd hon yn gyson â thueddiadau cenedlaethol ac yn sicrhau annibyniaeth; byddai buddsoddiad pellach mewn darpariaeth gofal preswyl yn gam yn ôl o ran darparu model o ofal sy'n gynaliadwy i'r dyfodol. Wrth i nifer y bobl hŷn gynyddu, byddai parhau â lleoliadau preswyl fel y prif ddarpariaeth yn gam negyddol o ran gallu'r Awdurdod i reoli'r galw mewn ffordd sy'n cynnig llai o opsiynau sefydliadol i unigolion ac sy'n eu cynorthwyo i barhau i fod yn annibynnol yn y tymor hir. Mewn unrhyw broses i ddigomisiynu Cartref Preswyl Haulfre, byddai'r gwasanaeth yn cydweithio'n agos gydag unigolion a'u teuluoedd i sicrhau trosglwyddiad llwyddiannus i'r ddarpariaeth TGY neu, yn dibynnu ar amgylchiadau'r unigolyn, i ddarpariaeth arall yn Ne'r Ynys. Nid yw safle'r ysgol yn berffaith ond, o'i ddylunio'n ofalus, ystyrir y gall gynnig darpariaeth dda ar gyfer yr ardal. Mae'r cynnig hefyd yn rhoi cyfle i'r Awdurdod fod yn uchelgeisiol wrth ariannu'r cynllun drwy'r Cyfrif Refeniw Tai gan olygu y gall y Cyngor reoli ei opsiynau tai a gofal ar gyfer pobl hŷn. Nid yw'r argymhelliad yn gwneud unrhyw ragdybiaeth o ran canlyniad yr ymgynghoriad ar ddyfodol yr ysgol; mae'n cynnig cyfle i gyd-leoli'r ddarpariaeth ar gyfer pobl hŷn gyda'r ysgol pe bai'r Cyngor yn dymuno gwneud hynny.

Rhoddyd cyfle i Rhian Jones, Ysgol Biwmares a'r Cynghorydd Jason Zalot, Cyngor Tref Biwmares i annerch y cyfarfod. Pwysleisiodd y ddau gryfder y teimladau o fewn y gymuned yn erbyn lleoli'r cyfleuster TGY ar safle'r ysgol, a hynny am nifer o resymau, gan gynnwys hygyrchedd. Awgrymwyd ganddynt y dylid buddsoddi yn Haulfre tra'n cadw'r ysgol gynradd ar agor. Yr arwyddion yw bod niferoedd y disgyblion yn Ysgol Biwmares ar gynydd ac mae hynny'n rhoi'r argraff mai ymagwedd tymor byr sydd gan y Cyngor. 'Roeddent yn pryderu bod y datblygiad TGY yn cael ei drafod cyn cau'r ymgynghoriad statudol ar ddyfodol yr ysgol. Ym marn y gymuned 'roedd cysylltiad annatod rhwng y ddau.

Siaradodd y Cyngorwyr Carwyn Jones, Lewis Davies ac Alun Roberts fel Aelodau Lleol. Tynnwyd sylw at y pwyntiau canlynol -

- Croesawyd y buddsoddiad yn yr ardal ond nid yn y lleoliad a gynigiwyd.
- 'Roeddent yn anghytuno gyda'r asesiad mai safle Ysgol Biwmares oedd yr un mwyaf addas, ac awgrymwyd ganddynt yn hytrach y byddai Haulfre, Llangoed yn lle gwell i'r cyfleuster TGY ac y byddai'n darparu amgylchedd llawer mwy addas i bobl hŷn na safle ar ben bryn wrth Ysgol Biwmares.
- 'Roeddent yn pryderu am y ddarpariaeth ar gyfer trigolion cartref Preswyl Haulfre yn y dyfodol pe bai'n cau, gan nad yw anghenion llawer ohonynt yn addas ar gyfer byw'n annibynnol. Pwysleisiwyd ganddynt bod angen darpariaeth breswyl yn yr ardal ac mai cau'r cartref fyddai'r golled ddiweddaraf yn ne'r Ynys ar adeg pan fo adroddiad gan Lywodraeth Cymru ar adolygiad o ofal iechyd a gofal cymdeithasol yng Nghymru yn 2018 yn cyfeirio at y ffaith y peryn angen am gartrefi gofal preswyl a gofal nyrsio i ddarparu gofal hyblyg a hirdymor i'r rheini nad ydynt yn gallu byw yn eu cartrefi eu hunain.
- Nodwyd ganddynt fod angen dirfawr i fuddsoddi yn nhref Biwmares ond mai tai cymdeithasol ar gyfer teuluoedd a phobl ifanc sydd eu hangen yn hytrach na thai gofal ychwanegol a fydd ond yn atgyfnerthu'r argraff fod Biwmares yn dref sy'n heneiddio. Byddai modd gwneud gwell defnydd o'r tir ar safle'r ysgol sydd wedi ei glustnodi ar gyfer tai gofal ychwanegol, sef trwy ei ddefnyddio ar gyfer datblygiad tai cymdeithasol, tra'n cadw'r ysgol ar ôl-troed llai.
- Y canfyddiad yn y gymuned yw bod y penderfyniad wedi ei wneud yn barod ar y mater, gan gynnwys ar ddyfodol yr ysgol. Er mwyn i'r broses ymgysylltu fod yn ystyrlon, dylai'r Cyngor wrando ar farn y gymuned a'r Aelodau Lleol a bod yn fodlon newid ymagwedd ar sail yr hyn y mae'r bobl leol yn ei ddweud. Nid yw'r mwyafrif o'r bobl yn y gymuned a fynegodd farn yn credu mai Ysgol Biwmares yw'r safle cywir ar gyfer datblygiad TGY; nid yw llawer eisiau gweld Ysgol Biwmares na Chartref Preswyl Haulfre yn cau. Mae angen i'r penderfyniad gymryd y teimladau hynny i ystyriaeth.

Ystyriodd y Pwyllgor y wybodaeth a gyflwynwyd a gofynnodd am eglurhad / esboniad o'r materion a nodir isod -

- Nododd y Pwyllgor mai barn y gymuned leol yw bod cysylltiad rhwng dyfodol Ysgol Biwmares a datblygiad y cyfleuster Tai Gofal Ychwanegol a bod llawer o bobl yn y gymuned o'r farn fod dod i benderfyniad ar ddatblygiad y TGY cyn i'r ymgynghoriad ar ddyfodol yr ysgol ddod i ben yn golygu bod tynged yr ysgol wedi'i phenderfynu eisoes. Gofynnodd y Pwyllgor am eglurhad ar y rhesymeg y tu ôl i amseriad y prosesau ymgynghori a'r broses gwneud penderfyniadau mewn perthynas â'r ddau fater. Dywedodd y Prif Weithredwr fod y cyfleuster TGY yn cael sylw cyn gwneud penderfyniad ar ddyfodol yr ysgol oherwydd nad yw'r naill yn dibynnu ar y llall. Mae adroddiad y Swyddog yn egluro y byddai'r cynllun TGY yn gallu symud ymlaen pe bai'r ysgol yn aros yn agored neu pe bai'n cau. Dywedodd yr Arweinydd a'r Aelod Portffolio ar gyfer Gwasanaethau Cymdeithasol ei bod wedi ceisio alinio'r ddwy broses ymgynghori a bod y broses ymgysylltu ar y cyfleuster TGY wedi'i chwblhau'n llawer cynt.
- Nododd y Pwyllgor y gefnogaeth gan lawer o bobl yn y gymuned leol i gadw Cartref Preswyl Haulfre. Nododd y Pwyllgor hefyd fod barn yn lleol y gellid defnyddio safle Haulfre ar gyfer datblygu Tai Gofal Ychwanegol. Gofynnodd y Pwyllgor am eglurhad ar y rhesymau dros beidio â dynodi Haulfre, Llangoed fel yr opsiwn a ffefrir. Dywedodd y

Pennaeth Gwasanaethau Oedolion fod safle Haulfre yn un o 7 safle a ystyriwyd ar gyfer y cynllun TGY. Fodd bynnag, mae ei bellter o fwynderau a diffyg mynediad i drafnidiaeth gyhoeddus (sy'n safonau BREEAM pwysig yng nghyd-destun TGY) yn golygu nad oedd yn sgorio mor uchel â safle'r ysgol sydd yn fwy canolog i'r ardal ehangach. Dyna pam mae darpariaethau gofal ychwanegol yn aml wedi eu lleoli mewn pentrefi neu'n agos iddynt .

- Nododd y Pwyllgor y byddai'r datblygiad TGY yn cael ei ariannu drwy'r Cyfrif Refeniw Tai. Gofynnodd y Pwyllgor am eglurhad ar y rhesymau dros ddefnyddio'r CRT fel ffynhonnell ariannu ar gyfer y cynllun a gofynnodd oes mwy o beryglon wrth ddilyn y llwybr hwn. Dywedodd y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a'r Swyddog Adran 151 fod y CRT yn gwbl ar wahân i gyllidebau eraill y Cyngor a'i fod wedi ei ddynodi ar gyfer dibenion tai Cyngor yn unig. Ni ellir croes-sybsideiddio rhwng y CRT a chyllidebau eraill y Cyngor. Mae penderfyniad y Cyngor i dynnu allan o'r system cymhorthdal CRT ac i fod yn hunangyllidol yn golygu bod ganddo fwy o ryddid ynglŷn â sut mae'n rheoli ei dai, gan gynnwys y gallu i fenthycu (er bod cap ar y swm y gellir ei fenthycu) i ddatblygu tai newydd. Bydd yn rhaid i'r cynllun TGY arfaethedig ym Miwmares fod yn hunangynhaliol h.y. bydd yr incwm rhent a gynhyrchir yn cael ei ddefnyddio i'w gefnogi, a dyna felly pam mae angen i'r cynllun gynhyrchu cymaint o rent â phosib trwy sicrhau nad oes unedau gwag ynddo. Cadarnhaodd y Pennaeth Gwasanaethau Tai fod grantiau tai cymdeithasol gan Lywodraeth Cymru ar gyfer cynlluniau TGY fel y rhai a ddefnyddiwyd i ariannu'r datblygiad TGY ym Mhenucheldre yng Nghaerdybi wedi lleihau'n sylweddol a bod y cynllun TGY diweddaraf yn Llangedfni yn cael ei ariannu gan fenthyciadau preifat a gymerwyd gan y Gymdeithas Dai. Y risg fwyaf i'r CRT fyddai nifer fawr o unedau gweigion yn y cynllun TGY; mae'r risg yn cael ei lleihau drwy leoli'r cynllun mewn lleoliad trefol.
- Nododd y Pwyllgor mai'r bwriad yw cau cartref preswyl Haulfre a bod ei drigolion, lle bo'n briodol, yn trosglwyddo i'r cyfleuster TGY newydd ym Miwmares. Gofynnodd y Pwyllgor am eglurhad a sicrwydd y bydd darpariaeth briodol a digonol hefyd ar gyfer y trigolion hynny nad oes modd i'r cyfleuster TGY gwrdd â'u hanghenion ac y byddant yn derbyn gofal addas. Gofynnodd y Pwyllgor am eglurhad hefyd ar effaith debygol cau Cartref Preswyl Haulfre ar y ddarpariaeth a gynigir yn Gerddi Heulfre a Blaen y Coed ar gyfer pobl ag anableddau dysgu. Dywedodd y Pennaeth Gwasanaethau Oedolion fod y gwasanaeth yn anelu at ymestyn yr opsiynau sydd ar gael i bobl y mae eu hanghenion yn fwy difrifol e.e. yn Garreglwyd lle mae adnodd newydd ar gyfer pobl â dementia. Nid yw strategaeth y gwasanaeth yn dweud na fydd byth angen darpariaeth gofal preswyl, ond er yn cydnabod hyn, mae'r strategaeth yn ceisio darparu mwy o opsiynau i ganiatáu i bobl fyw'n annibynnol e.e. TGY. Bydd darpariaeth ar gyfer pobl ag anghenion arbenigol trwy ofal preswyl arbenigol, trwy ofal nyrsio a / neu ofal nyrsio EMI - dywedodd y Swyddog ei fod yn hyderus y bydd y mathau hyn o ddarpariaeth yn parhau, er efallai na fyddent ar gael o fewn cymuned uniongyrchol yr unigolyn. Mae'r gwasanaeth anabledd dysgu yn cael ei adolygu'n gyffredinol, a hynny gyda'r amcan o sefydlu'r model gorau ar gyfer darparu gwasanaeth anabledd dysgu; felly byddai'n gynamserol i geisio rhagweld canlyniad yr adolygiad mewn perthynas â Gerddi Haulfre a Blaen y Coed.

Cynigiodd y Cynghorydd Lewis Davies y gwelliannau a ganlyn i'r argymhellion yn adroddiad y Swyddog -

- Oherwydd cryfder y teimlad ymysg y gymuned leol ac Aelodau Lleol, fod y Cyngor yn ailystyried sefydlu cyfleuster Tai Gofal Ychwanegol ar safle Haulfre, Llangedfni

- Ymgorffori Cartref Preswyl Haulfre o fewn y cynllun er mwyn darparu ar gyfer y rheini nad ydynt bellach yn gallu byw'n annibynnol
- Oherwydd prinder tir ar gyfer tai i bobl ifanc ym Miwmares, datblygu safle Ysgol Biwmares ar gyfer tai cymdeithasol tra'n cadw ysgol lai.

Hysbyswyd y Pwyllgor, ac fe nododd, gan fod yr ymgynghoriad statudol ar ddyfodol Ysgol Biwmares yn parhau i redeg, nid yw'n gallu ystyried unrhyw gynigion sy'n cyfeirio at yr ysgol gynradd. O'r herwydd, tynnodd y Cynghorydd Lewis Davies y cyfeiriad at yr ysgol o'r trydydd cynnig a wnaed ganddo.

Yn y bleidlais ddilynol, cafodd y cyntaf a'r trydydd o'r gwelliannau uchod eu cario gan fwyafrif o aelodau'r Pwyllgor. O argymhellion y Swyddog, derbyniodd y Pwyllgor bod y cynllun TGY yn cael ei ariannu drwy'r Cyfrif Refeniw Tai.

Ar ôl ystyried y wybodaeth a gyflwynwyd ar lafar ac yn ysgrifenedig, ynghyd â'r sylwadau a wnaed yn y cyfarfod, PENDERFYNODD y Pwyllgor argymhell i'r Pwyllgor Gwaith -

- **Oherwydd cryfder teimladau'r gymuned leol a'r Aelodau Lleol, fod y Cyngor yn ailystyried sefydlu'r datblygiad Tai Gofal Ychwanegol yn ardal Seiriol ar safle Haulfre, Llangoed.**
- **Oherwydd prinder tir ar gyfer tai i bobl ifanc ym Miwmares, defnyddio safle Ysgol Biwmares i ddatblygu tai cymdeithasol.**
- **Ariannu'r datblygiad TGY drwy'r Cyfrif Refeniw Tai.**

NI CHYNYGIWYD UNRHYW GAMAU GWEITHREDU YCHWANEGOL

3 CYNLLUN GWELLA'R GWASANAETHAU PLANT - ADRODDIAD CYNNYDD

Cyflwynwyd i sylw'r Pwyllgor, adroddiad y Pennaeth Gwasanaethau Plant a Theuluoedd yn nodi'r cynnydd a wnaed hyd yma ar weithredu'r Cynllun Gwella ar gyfer y Gwasanaeth Plant. 'Roedd yr adroddiad yn nodi'r cynnydd a wnaed hyd yma yn y meysydd ffocws canlynol -

- Ailstrwythuro'r Gwasanaeth
- Recriwtio a Chadw
- Diweddarau Polisiâu a Chanllawiau, gan gynnwys y Strategaeth Gweithlu
- Sicrhau Ansawdd
- Gweithio gyda Phartneriaid

Dywedodd yr Arweinydd a'r Aelod Portffolio ar gyfer Gwasanaethau Cymdeithasol fod llawer iawn o waith wedi'i wneud hyd yma a bod gwaith yn parhau. Ynghlwm yn Atodiad 3 'roedd hunanasesiad manwl sy'n crynhoi'r cryfderau, yr hyn a gyflawnwyd a'r meysydd sydd ar ôl i'w gwella yn erbyn pob un o'r argymhellion yn adroddiad Arolygu AGGCC wedi iddo arolygu Gwasanaethau Plant y Cyngor ym mis Tachwedd, 2016. Mae llythyr gan Bennaeth Arolygu Awdurdodau Lleol AGGCC dyddiedig 11 Ionawr, 2018 yn nodi, er bod y newid wedi bod yn araf, bu gwelliant cadarnhaol graddol yn gyffredinol ac y gwnaed cynnydd sylweddol o ran gweithredu'r strwythur gwasanaeth newydd. Mae'r llythyr yn cydnabod bod yr ymrwymiad corfforaethol i sicrhau gwelliant yn y Gwasanaethau Plant yn parhau a bod mwy o graffu a herio gan aelodau etholedig wedi bod yn ddatblygiad cadarnhaol. Mae'r Rheoleiddiwr yn

datgan y bydd yn parhau i fonitro cynnydd cyn cynnal adolygiad mwy ffurfiol trwy ailaryoliad yn nes ymlaen yn 2018.

Dyweddodd y Pennaeth Gwasanaethau Plant a Theuluoedd ei fod yn falch o weld bod llythyr y Rheoleiddiwr yn cydnabod y cynnydd sy'n parhau i gael ei wneud gan y Cyngor i weithredu argymhellion yr arolygiad ac i wella ei Wasanaeth Plant a Theuluoedd. Dywedodd y Swyddog, wrth gydnabod bod llawer o waith i'w wneud eto, nad yw newid ymarfer yn digwydd dros nos. Fodd bynnag, mae'r gwasanaeth yn ymwybodol o'r meysydd y mae angen iddo ganolbwyntio arnynt ac mae'n blaenoriaethu ar y sail honno.

Cyflwynwyd i'w ystyried gan y Pwyllgor, adroddiad gan y Rheolwr Sgriwtini yn ymgorffori diweddariad ar waith y Panel Gwella Gwasanaethau Plant. 'Roedd yr adroddiad yn cynnwys crynodeb o'r materion sydd wedi derbyn sylw gan y Panel ym mis Tachwedd a mis Rhagfyr, 2017 ynghyd â fersiwn wedi'i ddiweddarau o raglen waith y Panel hyd at fis Mai 2018.

Dyweddodd y Cynghorydd Richard Griffiths, fel cynrychiolydd y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol ar y Panel, ei fod yn ymddangos fod yr holl ffrydiau gwaith sy'n ymwneud â'r Cynllun Gwella Gwasanaeth ar darged hyd yma. Fodd bynnag, hoffai'r Panel ddwyn sylw'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol at y ffaith, er bod cynnydd da wedi'i wneud o ran gweithredu'r strwythur staffio diwygiedig, fod gweithwyr asiantaeth yn parhau i lenwi rhai swyddi gwaith cymdeithasol. Mae angen mynd i'r afael â hyn cyn gynted ag y bo modd.

Rhoddodd y Pwyllgor sylw i'r wybodaeth a gyflwynwyd a chymerodd sicrwydd o'r atborth a gafwyd gan y Panel a'r meysydd yr oedd wedi rhoi sylw iddynt yn ystod y cyfnod adrodd fel y nodir yn adran 2.2 yr adroddiad. Nododd y Pwyllgor fod y Panel wedi gwneud sylw y bu gostyngiad sylweddol yn nibyniaeth y gwasanaeth ar staff asiantaeth i lenwi swyddi gweigion ond bod staff asiantaeth yn parhau i lenwi 4 swydd gwaith cymdeithasol a bod angen i'r swyddi hyn gael eu llenwi gan staff parhaol. Felly, gofynnodd y Pwyllgor am y wybodaeth ddiweddaraf am y sefyllfa recriwtio, yn enwedig ynghylch a oedd y gwasanaeth wedi cymryd y cam a awgrymwyd eisoes gan y Pwyllgor i fod yn fwy rhagweithiol yn ei ddull recriwtio ac i hysbysebu'n ehangach.

Dyweddodd y Pennaeth Gwasanaeth Plant a Theuluoedd fod y Cyngor wedi bod yn defnyddio 'The Guardian' (ar-lein) a 'Community Care' (cyfnodolyn gwaith cymdeithasol) i hysbysebu swyddi gwag a'u bod yn ffynonellau cydnabyddedig ar gyfer hysbysebu a recriwtio i swyddi gwaith cymdeithasol. Mae'r gwasanaeth wedi dechrau cynnig lleoliadau blasu gyda'r nod o ennyn diddordeb disgyblion chweched dosbarth er enghraifft, ac mae dau aelod o staff mewnol yn dilyn y rhaglen hyfforddeiaeth i fod yn weithwyr cymdeithasol cymwys a gobeithir y gellir gwneud hyn eto yn y blynyddoedd i ddod. Mae recriwtio gweithwyr cymdeithasol yn broblem genedlaethol ac mae llawer o'r 22 awdurdod lleol yng Nghymru yn dibynnu i wahanol raddau ar staff asiantaeth. Yn ychwanegol, mae 5 o staff y gwasanaeth wedi'u hyfforddi fel llysgenhadon gofal cymdeithasol i fynd allan i golegau lleol a dosbarthiadau chweched dosbarth i siarad am waith gofal cymdeithasol.

PENDERFYNWYD bod y Pwyllgor -

- **Yn cymryd sicrwydd o'r adroddiad cynnydd ac yn fodlon gyda'r camau a gymerwyd i fynd ati i weithredu'r Cynllun Gwella Gwasanaeth ac yn fodlon gyda chyflymder y cynnydd.**
- **Yn nodi'r cynnydd a wnaed hyd yma gyda gwaith y Panel Gwella Gwasanaethau Plant a'i fod yn ymddangos fod yr holl ffrydiau gwaith sy'n ymwneud â'r Cynllun Gwella Gwasanaeth ar darged hyd yma.**

- Yn nodi pryder y Panel bod rhai swyddi gwaith cymdeithasol yn parhau i gael eu llenwi gan staff asiantaeth ac yn nodi hefyd fod y gwasanaeth yn cymryd camau i ehangu ac amrywio ei ddull recriwtio.

NI CHYNGORWYD UNRHYW GAMAU GWEITHREDU YCHWANEGOL

4 Y STAD MÂN-DDALIADAU - MATER A GYFEIRIWD I'R PWYLLGOR SGRIWTINI GAN Y CYNGOR LLAWN

Cyflwynwyd i'w ystyried gan y Pwyllgor, adroddiad y Pennaeth Gwasanaeth (Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo). 'Roedd yr adroddiad yn rhoi trosolwg o'r sefyllfa mewn perthynas â stad mân-ddaliadau'r Cyngor ar ôl cwblhau'r Cynllun Gwella 5 mlynedd a oedd yn ceisio mynd i'r afael â'r dirywiad yng nghyflwr y stad wledig.

Dywedodd yr Aelod Portffolio ar gyfer Priffyrdd, Eiddo a Gwastraff bod Stad Mân-ddaliadau'r Cyngor ar hyn o bryd yn cynnwys 98 o ddaliadau ac 'roedd dadansoddiad ohonynt yn adran 5.13 yr adroddiad. Mae 51% o'r daliadau ar gytundebau dan Ddeddf Tenantiaethau Amaethyddol 1995 neu Denantiaethau Busnes Fferm mwy modern, tra bod y 49% sy'n weddill ar denantiaethau sy'n fwy caeth dan Deddf Daliadau Amaethyddol 1996. Wrth i ddaliadau ddod yn wag, fe'u trosglwyddir i'r cytundeb mwy newydd dan y Ddeddf Daliadau Amaethyddol sy'n gytundebau tymor penodol ar renti marchnad agored. Ers cychwyn ar y rhaglen wella, gwelwyd cynnydd o £120k yn yr incwm rhent a gynhyrchir gan y daliadau.

Dywedodd y Prif Swyddog Prisio ei fod o'r farn bod y Rhaglen Wella wedi bod yn llwyddiant yn gyffredinol; cynyddwyd gwerth y stad yn sylweddol a llwyddwyd i wella cyflwr cyfran fawr o'r stad.

Rhoddodd y Pwyllgor sylw i'r wybodaeth a gyflwynwyd ac fe wnaeth y pwyntiau canlynol:

- Nododd y Pwyllgor broffil oed tenantiaid stad mân-ddaliadau'r Cyngor a nododd yn arbennig y duedd demograffig sy'n dangos mai dim ond 10% o'r tenantiaid sy'n 40 oed neu'n iau, a bod 30% rhwng 51 a 60 oed a 25% rhwng 61 a 70 oed. Er ei fod yn derbyn y rhesymau am hynny fel y nodwyd hwy yn yr adroddiad, gofynnodd a oes arfer gydnabyddedig ymhlith awdurdodau Cymru y gallai'r Cyngor fanteisio arni i hyrwyddo symudedd a chynyddu cyfleoedd ar gyfer tenantiaid newydd. Dywedodd y Prif Swyddog Prisio bod adroddiad Llywodraeth Cymru - Ffermydd Sirol: Ffordd Ymlaen - yn tynnu sylw at y ffordd y mae Ynys Môn yn rheoli ei stad wledig fel un gadarnhaol a rhagweithiol o gymharu â'r dull a fabwysiadwyd gan awdurdodau eraill yng Nghymru nad ydynt mor rhagweithiol.
- Nododd y Pwyllgor y cafwyd trafodaeth yn y Cyngor Llawn am beidio â gwerthu mân-ddaliadau heb ganiatâd y Cyngor. Felly, gofynnodd y Pwyllgor am eglurhad ar yr ymagwedd bresennol tuag at werthu mân-ddaliadau. Cadarnhaodd yr Aelod Portffolio ar gyfer Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo fod yr hawl i werthu yn aros gyda'r Aelod Portffolio ond bod unrhyw benderfyniadau o'r fath yn cael eu gwneud mewn ymgynghoriad â'r Swyddogion. Bu angen cael gwared ar fân-ddaliadau i gynhyrchu'r cyfalaf i ariannu'r rhaglen wella ac o ran rheoli'r stad - er mwyn cael gwared o'r asedau a oedd yn tanberfformio ac asedau nad oedd eu hangen mwyach.

PENDERFYNWYD nodi'r wybodaeth a gyflwynwyd mewn perthynas â sefyllfa gyfredol Stad Mân-ddaliadau'r Cyngor ar ôl cwblhau'r Rhaglen Wella 5 mlynedd.

NI CHYNGORWYD UNRHYW GAMAU GWEITHREDU YCHWANEGOL

5 CAU ALLAN Y WASG A'R CYHOEDD

Ystyriwyd a PHENDERFYNNWYD dan Adran 100(A)(4) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972, i gau allan y wasg a'r cyhoedd o'r cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar eitem 6 ar y sail y byddai'n golygu datgelu gwybodaeth eithriedig fel y'i diffinnir yn Atodlen 12A o'r Ddeddf honno ac yn y Prawf Budd y Cyhoedd a gyflwynwyd.

6 CLUDIANT YSGOL – MATER A GYFEIRIWD I'R PWYLLGOR SGRIWTINI GAN Y PWYLLGOR ARCHWILIO A LLYWODRAETHU

Cyflwynwyd i'w ystyried gan y Pwyllgor, adroddiad ar y cyd gan y Pennaeth Dysgu a'r Pennaeth Prifffyrdd, Gwastraff ac Eiddo. Cyfeiriwyd y mater i sylw'r Pwyllgor Sgriwtini gan y Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu yn sgîl adolygiad gan y Gwasanaeth Archwilio Mewnol ar gludiant ysgol a oedd wedi arwain at farn Sicrwydd Cyfyngedig sy'n golygu bod gwendidau sylweddol yn y system o reolaethau mewnol ar gyfer Cludiant Ysgol.

Dywedodd Rheolwr Cymorth y Gwasanaeth Prifffyrdd y cyflwynwyd adroddiad adolygu'r gwasanaeth Archwilio Mewnol ar Gludiant Ysgol i'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu ar 21 Medi, 2017. 'Roedd yr adroddiad yn cynnwys Cynllun Gweithredu yn dwyn sylw at 16 o eitemau yr oedd gofyn mynd i'r afael â nhw dros gyfnod o amser, yn ôl blaenoriaeth. Yn ogystal â'r cynllun gweithredu gan y Gwasanaeth Archwilio Mewnol, cyfarfu'r Pennaeth Adnoddau / Swyddog Adran 151, y Pennaeth Dysgu a'r Pennaeth Prifffyrdd, Gwastraff ac Eiddo ym mis Awst, 2017 i sefydlu rhaglen o gamau gweithredu ar gyfer y tymor byr, y tymor canol a'r tymor hir. Mae'r Gwasanaeth Dysgu wedi penodi Ymgynghorydd i weithio fel Rheolwr Prosiect ar y mater hwn. Mae'r Gwasanaeth Dysgu hefyd yn elwa o amser penodol gan swyddog yn y tîm Gwasanaeth Trawsnewid sydd â gwybodaeth arbenigol am systemau TG ac a fydd yn gweithio gydag awdurdodau eraill yng Ngogledd Cymru sydd eisoes yn defnyddio'r feddalwedd ONE y mae Ynys Môn hefyd wedi tanysgrifio iddi. Mae'r system ONE wedi'i dylunio fel y gellir tracio llwybrau bysys a thacsis i sicrhau bod y llwybrau gorau posib yn cael eu mabwysiadu er mwyn darparu gwell gwerth am arian.

Aeth y Swyddog ymlaen i dynnu sylw at y cynnydd a wnaed ers Medi, 2017 fel y nodwyd yn yr adroddiad, gan gynnwys cynnydd yn erbyn yr argymhellion a wnaed yn y cynllun gweithredu gan y Gwasanaeth Archwilio Mewnol.

Dywedodd y Pennaeth Dysgu y gofynnwyd am adolygiad gan y gwasanaeth archwilio mewnol o drefniadau cludiant ysgol ar ôl gorwariant ar wasanaethau tacsis i ysgolion yn 2016/17. Mae'r gwasanaeth bws ysgol yn parhau i wario o fewn y gyllideb ac o ran gwariant y pen hwn yw'r gwasanaeth rhataf o'i fath yng Nghymru. Mae'r galw am gludiant i'r ysgol yn newid yn gyson a gwelwyd cynnydd sylweddol yn y nifer sydd angen gwasanaeth tacsi; o ganlyniad, cynhelir adolygiad o'r polisi cludiant ysgol i ganfod a yw gwasanaeth yn cael ei ddarparu'n ddiangen mewn rhai achosion neu'n cael ei ddyblygu. Fodd bynnag, mae gwaith a wnaed dros y misoedd diwethaf yn golygu bod y gwasanaeth bellach yn gwybod mwy am natur a maint y galw am gludiant ac mae'n gweithio ar sefydlu'r systemau fel y gall reoli'r galw'n well yn unol â gofynion statudol. Mae gwaith ar werthuso a thracio llwybrau bysys a thacsis wedi dechrau ac o ganlyniad, rhagwelir y bydd y gorwariant yn lleihau eleni. Mae hyn cyn i'r gwaith ddechrau ar y systemau. Mae'r Gwasanaeth Addysg wedi derbyn cyllid trwy Gynllun Buddsoddi i Arbed y Cyngor i wella prosesau busnes. Defnyddir yr arian hwn i sefydlu system i gynorthwyo i blotio llwybrau bysys a thacsis yn ddigidol i sicrhau defnydd darbodus o'r gwasanaeth. Mae'r gwaith hwn yn cael ei wneud yn faniwal ar hyn o bryd. Mae peth gwaith glanhau data i'w wneud cyn y gellir defnyddio'r feddalwedd ONE yn llawn i sicrhau bod y gronfa

ddata y bydd y system yn ei defnyddio yn gyfredol ac yn gywir. Disgwylir y bydd y gwaith hwn wedi ei gwblhau erbyn mis Gorffennaf eleni gyda'r bwriad o weithredu'r system ONE yn llawn erbyn Medi, 2018.

Rhoddodd y Pwyllgor sylw i'r wybodaeth a gyflwynwyd a gwnaeth y pwyntiau canlynol -

- Nododd y Pwyllgor y cynnydd a wnaed ers cyflwyno adroddiad adolygu'r Gwasanaeth Archwilio Mewnol ym Medi, 2017. Nododd a chroesawodd y pwyllgor y camau a gymerwyd i wneud y gwasanaeth cludiant ysgol yn fwy effeithlon a chost-effeithiol.
- Gofynnodd y Pwyllgor hefyd am eglurhad ar y camau a gymerwyd i sicrhau bod elfennau'r system cludiant ysgol sy'n ymwneud â diogelu yn cydymffurfio â'r gofynion ac yn gyfredol. Esboniodd y Pennaeth Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo drefniadau mewn perthynas â Gwiriadau Datgelu a Gwahardd ar gyfer gwasanaethau bysus a thacsis o ran ardystio, adnewyddu a gwiriadau ar hap. Yn ogystal, 'roedd y Gwasanaeth Adnoddau Dynol wedi trefnu sesiynau i godi ymwybyddiaeth o faterion diogelu ar gyfer gweithredwyr bysus a thacsis. Dywedodd y Pennaeth Dysgu fod trothwyon diogelu'r Cyngor yn briodol uchel a bod ymdrechion parhaus yn cael eu gwneud i wella'r trefniadau diogelu cymaint ag y bo modd.

Nododd y Pwyllgor y wybodaeth a gyflwynwyd a'r sicrwydd a roddwyd ac roedd yn fodlon bod y Gwasanaeth Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo a'r Gwasanaeth Dysgu yn cymryd camau ar y cyd i fynd i'r afael â'r materion a godwyd gan yr adolygiad a gynhaliwyd gan y Gwasanaeth Archwilio Mewnol o gludiant ysgol a'u bod yn rhoi mesurau ar waith i wella effeithlonrwydd, atebolrwydd a gwerth am arian y gwasanaeth cludiant ysgol. Gofynnodd y Pwyllgor am ddiweddariad pellach ar gynnydd ar gyfer ei gyfarfod ym mis Mehefin, 2018 cyn cwblhau'r cynllun gweithredu ym Medi, 2018.

PENDERFYNWYD bod y Pwyllgor -

- Yn nodi'r Cynllun Gweithredu gan y Gwasanaeth Archwilio Mewnol ar Gludiant Ysgol dyddiedig Medi, 2017.
- Yn nodi ac yn fodlon bod cynnydd yn cael ei wneud yn erbyn yr argymhellion yn yr adroddiad Archwilio Mewnol a bod ymrwymiad gan y ddau wasanaeth i gwblhau'r cynllun gweithredu erbyn Medi, 2018
- Yn nodi bod y Bwrdd Trefniadau Diogelu Corfforaethol eisoes wedi ystyried yr Adroddiad Archwilio Mewnol yn ei gyfarfod ar 8 Rhagfyr, 2017 ac yn monitro'r materion diogelu.
- Yn nodi'r argymhelliad a wnaed gan y Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu fod cynllun gweithredu yn cael ei lunio a'i fonitro a'i oruchwylio gan Dîm Prosiect.
- Yn cyfeirio'r mater yn ôl i'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu ar ôl i'r Gwasanaeth Archwilio Mewnol fonitro'r Cynllun Gweithredu. Mae'r Pwyllgor yn nodi bod gan y gwasanaeth AM broses dilyn-i-fyny a monitro i sicrhau bod y camau rheoli mewn perthynas â phob adroddiad â barn Sicrwydd Cyfyngedig yn cael eu gweithredu'n effeithiol ac y bydd Pennaeth Archwilio a Risg yn adrodd i'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu ar gynnydd o fewn yr amserlen benodol y cytunwyd arni.

CAM GWEITHREDU YCHWANEGOL A GYNIGIWYD: Bod y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol yn cael diweddariad ar gynnydd yn ei gyfarfod ym mis Mehefin, 2018 cyn cwblhau'r Cynllun Gweithredu ym mis Medi, 2018

'Roedd y Pwyllgor mewn sesiwn agored ar gyfer yr eitem ganlynol

7 EITEM ER GWYBODAETH - ADRODDIAD BLYNYDDOL Y GWASANAETH LLYFRGELL AM 2016/17

Cyflwynwyd er gwybodaeth y Pwyllgor, adroddiad y Pennaeth Dysgu yn ymgorffori Adroddiad Blynyddol y Gwasanaeth Llyfrgell ar gyfer 2016/17 yn nodi perfformiad yn erbyn pumed Safonau Llyfrgelloedd Cyhoeddus Cymru 2014-17.

Dywedodd y Pennaeth Dysgu fod raid i'r Cyngor, yn unol ag adain polisi MALD Llywodraeth Cymru (Amgueddfeydd, Archifau a Llyfrgelloedd), gyflwyno Adroddiad Blynyddol ar ei berfformiad o ran cyflawni Safonau Llyfrgelloedd Cyhoeddus Cymru. Mae'r Adroddiad Blynyddol yn cynnwys crynodeb o berfformiad y Gwasanaeth Llyfrgell a Gwybodaeth yn ystod 2016/17 ac fe'i cyflwynwyd i MALD ar ffurf ddrafft oherwydd yr amserlen asesu. Mae'r Asesiad yn dangos bod y gwasanaeth yn perfformio'n dda a'i fod wedi cwrdd â 17 o'r 18 o hawliau craidd yn llawn, gan gynnal ei berfformiad felly o 2015/16. O'r 7 dangosydd ansawdd, cyflawnodd Ynys Môn 4 ohonynt yn llawn a 3 yn rhannol, sy'n berfformiad tebyg i 2015/16. Fodd bynnag, mae MALD yn mynegi pryderon mewn rhai meysydd, yn enwedig mewn perthynas â staffio. Mae perfformiad yn debyg iawn i'r llynedd, gyda rhai gwelliannau nodedig yn y lefelau defnydd. Mae'r lefelau staffio isel yn parhau i fod yn destun pryder yn enwedig yn ystod cyfnod o gynllunio newidiadau i'r dyfodol. Er gwaethaf hynny, dywedodd y Swyddog fod y gwasanaeth wedi llwyddo i gynnal ansawdd y gwasanaeth ac wrth i ni symud tuag at chweched fframwaith ansawdd Safonau Llyfrgelloedd Cymru, fod y broses drawsnewid yn argoeli'n dda o ran gallu'r gwasanaeth i gynnal perfformiad yn erbyn y safonau hynny.

Cydnabu'r Pwyllgor berfformiad y Gwasanaeth Llyfrgell ar adeg anodd ac mewn cyfnod o drawsnewid.

PENDERFYNWYD bod y Pwyllgor -

- **Yn awgrymu bod yr Aelod Portffolio ar gyfer Gwasanaethau Addysg, Llyfrgelloedd, Diwylliant ac Ieuencid yn cymeradwyo Adroddiad Blynyddol Safonau Llyfrgelloedd Cyhoeddus Cymru ar gyfer 2016/17.**
- **Yn nodi asesiad Llywodraeth Cymru (MALD) o Adroddiad Llyfrgelloedd Blynyddol y Gwasanaeth Llyfrgell ar gyfer 2016/17 a'r materion sy'n codi ynddo.**

NI CHYNIWIWYD UNRHYW GAMAU GWEITHREDU YCHWANEGOL

**Y Cyngorydd Aled Morris Jones
Cadeirydd**

This page is intentionally left blank

PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 5 Chwefror, 2018 (Cyfarfod Cyllideb)

YN BRESENNOL: Y Cynghorydd Aled Morris Jones (Cadeirydd)

Y Cynghorwyr Lewis Davies, Richard Griffiths, Richard O. Jones, Alun Roberts, J. Arwel Roberts, Nicola Roberts

Aelod Cyfetholedig: Mr Keith Roberts (Yr Eglwys Gatholig)

Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio

Y Cynghorwyr G.O. Jones, Kenneth Hughes, Margaret M. Roberts, Dafydd Roberts, Robin Williams

Aelodau Portffolio

Y Cynghorydd Llinos Medi Huws (Arweinydd a Deilydd Portffolio Gwasanaethau Cymdeithasol), Y Cynghorydd John Griffith (Aelod Portffolio Cyllid),

Y Cynghorydd R. Meirion Jones (Aelod Portffolio Addysg, Llyfrgelloedd, Diwylliant ac Ieuenctid), Y Cynghorydd R.G. Parry, OBE, FRAGS (Aelod Portffolio Priffyrdd, Eiddo a Gwastraff), Y Cynghorydd Richard Dew (Aelod Portffolio Cynllunio ac Amddiffyn y Cyhoedd), Y Cynghorydd Carwyn Jones (Aelod Portffolio Prosiectau Mawr a Datblygiad Economaidd),

Y Cynghorydd Dafydd Rhys Thomas (Aelod Portffolio Gwasanaethau Corfforaethol), Y Cynghorydd Alun Mummery (Aelod Portffolio Tai a Chefnogi Cymunedau), Y Cynghorydd Ieuan Williams (Aelod Portffolio Trawsnewid ac Iaith Gymraeg).

WRTH LAW:

Prif Weithredwr
Prif Weithredwr Cynorthwyol (Partneriaethau, Cymunedau a Gwella Gwasanaethau)

Prif Weithredwr Cynorthwyol (Llywodraethiant a Thrawsnewid Prosesau Busnes)

Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a Swyddog Adran 151
Rheolwr Rhaglen, Cynllunio Busnes a Pherfformiad (GM)

Pennaeth Gwasanaethau Oedolion

Pennaeth Dysgu

Pennaeth Gwasanaethau Tai

Pennaeth Gwasanaethau Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo

Pennaeth Rheoleiddio a Datblygiad Economaidd

Pennaeth Gwasanaethau Plant a Theuluoedd

Pennaeth Gwasanaethau Democraidaidd

Pennaeth Sgriwtini (AGD)

Swyddog Pwyllgor (ATH)

YMDDIHEURIADAU: Y Cynghorydd Dylan Rees

HEFYD YN

Cynrychiolwyr Panel Dinasyddion a Chyngor Ieuenctid Ynys Môn

Croesawodd y Cadeirydd yr Aelodau a Swyddogion i'r cyfarfod ac estynnodd groeso arbennig i gynrychiolwyr y Panel Dinasyddion a Chyngor Ieuenctid Môn (Llais Ni).

1 DATGANIADAU O DDIDDORDEB

Ni chafwyd unrhyw ddatganiadau o ddiddordeb.

2 COFNODION Y CYFARFOD A GYNHALIWDYD AR 21 TACHWEDD, 2016.

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol a gynhaliwyd ar 13 Tachwedd, 2018 a 14 Rhagfyr, 2018 (cyfarfod galw i mewn) a chadarnhawyd eu bod yn gywir.

3 GOSOD CYLLIDEB 2018/19 (REFENIW A CHYFALAF)

Cyflwynwyd adroddiad y Rheolwr Sgriwtini ar gyfer ystyriaeth y Pwyllgor. Amlinellodd yr adroddiad y cyd-destun ar gyfer y broses o osod y gyllideb ynghyd â'r materion allweddol a'r cwestiynau ar gyfer Sgriwtini o ran gwerthuso'r cynigion terfynol ar y Gyllideb yn dilyn canlyniad yr ymgynghoriad cyhoeddus ac roedd yn cynnwys y ddogfennaeth ganlynol –

3.1 Adroddiad y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a'r Swyddog Adran 151 ar y Cynllun Ariannol Tymor Canol a'r Gyllideb referniw Arfaethedig ar gyfer 2018/19. Rhoes yr adroddiad ddatganiad sefyllfa ar yr ystyriaethau ariannol allweddol sydd wedi dylanwadu ar y modd y mae'r cynigion cyllidebol terfynol wedi eu llunio (Atodiad 1)

Diolchodd yr Aelod Portffolio Cyllid i'r Gwasanaeth Cyllid am ei waith ers dechrau'r broses o osod cyllideb 2018/19 a hefyd i benaethiaid Gwasanaeth, adrannau ac Aelodau Etholedig am eu cyfraniad i broses sydd wedi cymryd nifer o fisoedd ac sydd wedi cynnwys gwaith trafod a herio. Mynegwyd diolch hefyd i Llais Ni a'r Panel Dinasyddion am eu cyfraniad i'r broses sgriwtini. Adroddodd yr Aelod Portffolio y daw'r cyfraniad mwyaf i gyllideb y Cyngor ar ffurf cyllid Llywodraeth Cymru (LIC) ac er y gwelwyd cynnydd o £0.888m (0.7%) yn ffigwr y setliad terfynol o gymharu â'r ffigwr dros dro, nid yw'n ddigon i allu ymateb yn llawn i effeithiau codiadau cyflog cyffredinol a chwyddiant nac i allu bodloni'r pwysau cynyddol ar gyllidebau'r Cyngor ac o ganlyniad mae angen dod o hyd i arbedion mewn modd sydd mor deg â phosibl ar draws holl wasanaethau'r Cyngor. Yn ei gyfarfod ym mis Tachwedd, 2017 fe gymeradwyodd y Pwyllgor Gwaith gyllideb digyfnewid yn seiliedig ar setliad dros dro Llywodraeth Cymru, y cynigion ar gyfer arbedion a gyflwynwyd ar y pryd a chynnydd o 5% yn y Dreth Gyngor (gyda 1% o hwn wedi'i glustnodi ar gyfer Gwasanaethau Plant a Gofal Cymdeithasol sef y mannau lle mae'r pwysau mwyaf difrifol ar y gyllideb). Mae'r adroddiad fel y'i cyflwynwyd yn cyfeirio ar gyllideb ddigyfnewid wedi'i hadolygu o £133.127m, yn seiliedig ar setliad grant referniw o £95.812m gan Lywodraeth Cymru, arbedion o £3.3m gyda'r gweddill yn cael ei gynhyrchu gan y Dreth Gyngor. Mae'r her y mae'r Cyngor yn ei hwynebu'n flynyddol o geisio cydbwysu'r gyllideb yn un sylweddol. Mae'r hinsawdd barhaus o gyni ariannol yn golygu bod yr angen i ddod o hyd i arbedion yn parhau ac ychydig iawn o sicrwydd sy'n bodoli o ran natur a maint yr heriau a wynebir yn y dyfodol. Rhaid i'r Cyngor felly ystyried yr holl opsiynau er mwyn sicrhau bod gwasanaethau'n parhau i fod mor effeithiol â phosibl gyda'r adnoddau sydd ar gael a bod toriadau'n cael cyn lleied o effaith â phosibl ar drigolion Ynys Môn.

Adroddodd y Rheolwr Sgriwtini mai dyma ail gyfarfod y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol a oedd yn canolbwyntio ar gyllideb 2018/19 yn dilyn cynnal y cyntaf ym mis Hydref 2017 pan fu'r Pwyllgor yn craffu ar y cynigion cychwynnol ar gyfer y gyllideb a gyflwynwyd ar y pryd. Ym mis Hydref, gofynnodd y Pwyllgor i'r Panel Sgriwtini Cyllid edrych yn fanwl ar y cynigion ar gyfer y gyllideb. Mae'r cyfarfod heddiw yn rhoi cyfle terfynol i'r Pwyllgor ystyried y cynigion

ar y gyllideb cyn y cânt eu cyflwyno i'r Pwyllgor Gwaith ar 19 Chwefror ac yna i'r Cyngor llawn ar 28 Chwefror ar gyfer eu mabwysiadu fel y gyllideb ar gyfer y flwyddyn ariannol nesaf. Mae'r ddogfennaeth sy'n sail i ystyriaeth y Pwyllgor ar gynigion terfynol y gyllideb yn tynnu ynghyd pedair elfen o'r broses o osod y gyllideb gan gynnwys y cyd-destun ariannol; yr ymateb o'r ymarfer ymgynghori â'r cyhoedd; asesiad o effaith yr arbedion hynny sy'n effeithio'n uniongyrchol ar y cyhoedd a sylwadau gan y Panel Dinasyddion a Llais Ni ar y broses cyllideb a sgrwtini.

Dywedodd y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a'r Swyddog Adran 151 bod y cyd-destun ar gyfer y Gyllideb Refeniw 2018/19 wedi'i nodi yn y Cynllun Ariannol Tymor Canol (CATC) ar gyfer 2018/19 o 2021/22 ac a gymeradwywyd gan y Pwyllgor Gwaith ym mis Medi, 2017. Roedd y cynllun yn adnabod yr angen am arbedion o tua £8 Miliwn dros dair blynedd gydag angen i ddod o hyd i tua £4 Miliwn o'r arbedion hynny yn 2018/19. Roedd hyn yn seiliedig ar y rhagdybiaeth y byddai cyfanswm y Cyllid Allanol Cyfun (AEF) i'r Cyngor yn gostwng 2% yn 2018/19, 1.4% yn 2019/20 a 0.5% yn 2021/2022 ac y byddai'r Dreth Gyngor yn cynyddu 4% dros y cyfnod o dair blynedd. Cymeradwywyd y cynigion cychwynnol ar gyfer y gyllideb gan y Pwyllgor Gwaith ym mis Tachwedd, 2017 gan arwain at gyllideb ddigyfnewid o £132.337 Miliwn a chynnydd o 5% yn y Dreth Gyngor (1% neu £330k ohono i gael ei neilltuo'n benodol ar gyfer Gofal Cymdeithasol) gan adael bwlch o £1.99 Miliwn yn y gyllideb. Roedd y cynigion drafft cychwynnol yn adnabod arbedion refeniw posibl o £3.396 Miliwn a fyddai'n ddigonol er mwyn sicrhau y gellid cydbwysu'r gyllideb.

Dywedodd y Swyddog bod y gyllideb ddigyfnewid o £132.337 Miliwn wedi ei hadolygu a'i diweddarau ers i'r cynigion fynd allan i ymgynghori â'r cyhoedd a hynny er mwyn adlewyrchu'r newidiadau sydd wedi digwydd ers hynny, y prif un yw'r cynnig cyflog presennol i staff NJC sydd 2% yn uwch na'r hyn a nodwyd yn y gyllideb ddigyfnewid wreiddiol sy'n golygu costau ychwanegol o £485k. Yn ogystal, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ei ffigyrau ar gyfer setliad y Grant refeniw ar 20 Rhagfyr, 2017 gan gynyddu AEF y Cyngor £888k (mae £173k ar gyfer yr incwm y bydd y Cyngor yn ei golli drwy gynyddu'r trothwy cyfalaf ar gyfer cleientiaid gofal nyrsio a phreswyl o £30k i £40k). Mae'r adroddiad yn cyfeirio ym mharagraff 3.1 at bwysau cyllidebol ychwanegol y mae'r Cyngor yn eu hwynebu ar ffurf gofynion ariannu newydd a/neu dorri'r grantiau presennol nad oeddent wedi'u cynnwys yn y gyllideb ddrafft wreiddiol. Canlyniad bodloni'r rhain yn 2018/19 yw cynnydd o £439k yn y gyllideb ddigyfnewid. Mae tabl 2 yn yr adroddiad yn cymharu costau bandiau Treth Cyngor Ynys Môn â rhai awdurdodau eraill yng Ngogledd Cymru tra bod Tabl 3 yn nodi effaith y gwahanol lefelau o gynnydd yn lefel y Dreth Gyngor ar gyfer 2018/19. Mae Tabl 4 yn rhoi crynodeb o'r lefel o arbedion sydd eu hangen ar gyfer gwahanol lefelau o gynnydd yn y dreth gyngor er mwyn gallu darparu cyllideb gytbwys. Mae'r arbedion cychwynnol o £3.396 Miliwn i'r gyllideb wedi eu hadolygu ac o ganlyniad wedi eu gostwng i £3.315 Miliwn. Mae'r rhain wedi'u rhestru yn unigol yn Atodiad 2 o'r adroddiad ac mae'r rhai hynny sy'n effeithio ar y cyhoedd hefyd yn cynnwys asesiad o'r effaith ar gydraddoldeb.

Cyfeiriodd y Swyddog at adran 6 yr adroddiad sy'n diweddarau sefyllfa arian wrth gefn y Cyngor yn wyneb y gwir ddefnydd a'r defnydd disgwylidig o'r arian wrth gefn. Gan ystyried yr addasiadau a nodir yn adran 6, bydd balansau wrth gefn y Cyngor a amcangyfrifir ar gyfer 31 Mawrth, 2018 yn £6.2 Miliwn; gan ystyried y rheol gyffredinol y dylai balansau cyffredinol fod o leiaf 5% o'r gyllideb refeniw net (sef tua £6.5 Miliwn ar gyfer Ynys Môn), ystyrir bod £6.2 Miliwn yn lefel dderbyniol.

O ystyried bod y Cyngor wedi cynllunio ar gyfer toriad o 2% yn ei AEF yn 2018/19, mae'r cynnydd terfynol o 0.7% wedi cael effaith sylweddol ar y Cynllun Ariannol Tymor Canol. Fodd bynnag, mae'n anodd amcangyfrif y newidiadau i'r AEF yn y dyfodol ac mae'n rhywbeth sy'n ddibynnol ar nifer o ffactorau, rhai ohonynt y tu allan i reolaeth Llywodraeth Cymru. Mae paragraffau 7.5 a 7.6 yr adroddiad yn nodi'r sefyllfaoedd gorau a gwaethaf posib ar gyfer y gyllideb refeniw hyd at 2021/22. Ym mhob sefyllfa, bydd pwysau cynyddol ar gyllidebau, lefelau chwyddiant a chynnydd mewn costau cyflogau ynghyd ag ansicrwydd am

lefelau cyllid y dyfodol yn golygu y bydd dal angen dod o hyd i arbedion dros y tair blynedd nesaf a gallai lefel yr arbedion sydd eu hangen fod cymaint â £6 Miliwn.

Mae'r gyllideb gyfalaf arfaethedig ar gyfer 2018/19 yn seiliedig ar y strategaeth gyfalaf a gymeradwywyd gan y Pwyllgor Gwaith ym mis Hydref, 2017. Roedd y strategaeth yn nodi nifer o egwyddorion ar gyfer gwariant cyfalaf ac yn amlinellu'r 6 prif ffynhonnell o gyllid y byddai'r rhaglen gyfalaf yn seiliedig arnynt. Mae'r rhaglen gyfalaf a'r cyllid arfaethedig i'w weld yn Nhabl 5 yr adroddiad. Gofynnir i'r Pwyllgor Gwaith hefyd ystyried dau brosiect a gyflwynir gan yr Adran Hamdden fel y'u disgrifir ym Mharagraff 8.5 yr adroddiad.

Adroddodd y Cynghorydd Robin Williams ar y mewnbyn yr oedd y Panel Sgriwtini Cyllid wedi'i gael i'r broses o osod y gyllideb. Roedd y Panel wedi edrych yn ofalus ar y ddogfen ymgynghori ar y gyllideb ac wedi awgrymu nifer o welliannau mewn perthynas â'r modd y gellid llunio a geirio'r cwestiynau ar gyfer y cyhoedd er mwyn eu gwneud yn fwy dealladwy. Edrychodd y Panel hefyd ar y broses flynyddol o osod y gyllideb yn genedlaethol; yr arian a ddyrennir yn sgil hynny i gynghorau Cymru drwy'r Grant Cymorth refeniw ac yna'r modd y caiff yr arian hwnnw ei rannu o fewn y Cyngor ei hun.

3.2 Adroddiad y Rheolwr Rhaglen, Cynllunio Busnes a Pherfformiad a oedd yn crynhoi negeseuon allweddol yr ymarfer Ymgynghori Cyhoeddus ar gynigion Cyllideb 2018/19 yr Awdurdod a gynhaliwyd yn ystod y cyfnod 7 Tachwedd i 29 Rhagfyr, 2017 (Atodiad 2).

Adroddodd y Rheolwr Rhaglen, Cynllunio Busnes a Pherfformiad bod y cyfnod ymgynghori 7 wythnos yn canolbwyntio'n bennaf ar tua 40 o gynigion a oedd yn ganlyniad i'r broses gyllidebol flynyddol. Roedd y rhain wedyn wedi eu rhannu'n themâu fel y nodwyd ym mharagraff 1.3 yr adroddiad. Rhoddwyd cyhoeddusrwydd i'r cynigion hyn mewn nifer o ffyrdd fel y'u disgrifiwyd ym mharagraff 1.5 o'r adroddiad. Yn ogystal, gofynnwyd i ddinasyddion, partneriaid a staff ymateb i'r ymgynghoriad drwy wahanol dulliau a oedd yn cynnwys arolwg ar-lein, drwy e-bost neu lythyr. Yn ogystal â'r dulliau hyn, cynhaliodd y Cyngor gyfarfodydd grwpiau ffocws ar gyfer pobl ifanc a sesiynau gyda phartneriaid, cynghorau tref a chymuned a Phenathiaid a Rheolwyr Ysgolion. Cafwyd tua 700 o ymatebion i'r ymgynghoriad unwaith eto eleni gyda'r arolwg ar-lein yn profi'r ffordd fwyaf poblogaidd o ymateb. Fodd bynnag, gwelwyd cynnydd eleni hefyd yn nifer yr ymatebion a gafwyd drwy lythyr a dros e-bost. Mae'r defnydd o gyfryngau cymdeithasol er mwyn hyrwyddo'r ymgynghoriad wedi galluogi'r Cyngor, unwaith eto eleni, i gyrraedd cynulleidfa eang o wahanol drefi ac ardaloedd ar yr Ynys yn ogystal â phobl o dramor.

Dyweddodd y Swyddog fod canlyniadau'r ymgynghoriad eleni wedi bod yn gadarnhaol ac yn eithaf cytbwys yn gyffredinol o ran safbwyntiau o blaid ac yn erbyn nifer o wahanol gynigion. Mae amlinelliad o sylwedd yr ymatebion o dan y prif themâu ar gael yn adran 3 yr adroddiad. Yn ogystal, ac yn newydd i'r ymgynghoriad eleni, oedd y cais am awgrymiadau gan y cyhoedd ar sut y gallai'r Cyngor gynyddu ei incwm neu wneud arbedion pellach - cafwyd amrywiaeth eang o ymatebion.

Roedd tri maes yn ennyn ymatebion cryf fel a ganlyn –

- Cynnydd o 4% yn y Dreth Gyngor a 1% ychwanegol i warchod y Gwasanaethau Cymdeithasol

Roedd y mwyafrif (72%) yn erbyn y cynnydd o 4% yn seiliedig ar y ffaith bod costau byw eisoes yn uchel ac y byddai unrhyw gynnydd mewn costau cysylltiedig yn gwneud hi'n anoddach byw o ddydd i ddydd. Fodd bynnag, nododd tua 28% y byddent yn hapus â'r cynnydd petai'n golygu bod gwasanaethau'n cael eu gwarchod. Cytunodd Cyngor Cymuned Llanfairpwll â'r safbwynt hwn.

- Newid y ddarpariaeth cerdd bresennol er mwyn lleihau costau rheoli.

Cafwyd tua 100 o wrthwynebiadau i'r cais hwn a'r pryder mwyaf oedd yr ansicrwydd am yr effaith a gâi'r newidiadau arfaethedig ar y ddarpariaeth ar gyfer plant ar Ynys Môn.

- Gostyngiad mewn grantiau diwylliant

Cafwyd bron i 100 o ymatebion e-bost yn gwrthwynebu'r cais hwn gyda nifer o ymatebwyr yn nodi pwysigrwydd y grantiau i ddiwylliant yr ardal a'r iaith Gymraeg.

- Roedd teimlad o rwystredigaeth ymysg pobl ifanc mewn perthynas â'r cais y dylid cynnal cyllidebau ysgol ar lefelau 2017/18 a bod ysgolion yr ysgolion wedi cael cais i ariannu costau dyfarniadau cyflog a chwyddiant o'u cyllidebau presennol eu hunain (£563k).
- Roedd yna hefyd bryderon am y bwriad i drosglwyddo toiledau cyhoeddus i eraill gyda'r teimlad cyffredinol bod y rhain yn gyfleusterau pwysig yng nghyd-destun Ynys Môn fel cyrchfan i dwristiaid a bod angen o'r herwydd eu cadw ar agor.

3.3 Adroddiad y Panel Dinasyddion a'r Cyngor leuenctid ar eu cyfraniad mewn perthynas â gwella ymgysylltiad cyhoeddus â sgrwtini (Atodiad 3)

Anerchodd Jenny Porter, ar ran y Panel Dinasyddion, y Pwyllgor mewn perthynas â'r trefniadau a wnaed i ymchwilio i, a chadarnhau'r rôl y gallai'r Panel a'r Cyngor leuenctid ei chwarae yn y broses sgrwtini ar yr Ymgynghoriad ar y Gyllideb. Cyfeiriodd at y broses a gafodd ei dilyn i recriwtio i'r Panel Dinasyddion; at sesiwn a gynhaliwyd yng Nghyngor Sir Ynys Môn er mwyn cyfarfod â staff ac Aelodau allweddol; at gasgliadau'r gwerthusiad o'r diwrnod a'r camau dilynol; a'r ymarfer cwestiwn ac ateb a gynhaliwyd dros e-bost; at y gwersi a ddsygwyd o'r broses a'r camau nesaf er mwyn adeiladu ar y profiad ac er mwyn datblygu ymhellach a chynnal ymgysylltiad aeddfed â dinasyddion mewn perthynas â'r broses sgrwtini.

Dywedodd yr Arweinydd a'r Deilydd Portffolio Gwasanaethau Cymdeithasol bod y gwaith o gynllunio'r gyllideb yn rhan annatod o fywyd y Cyngor a'i bod hi bellach yn broses barhaus. Cafodd yr ymgynghoriad ar gyllideb 2018/19 ei gynnal gyda'r nod o gyrraedd cynifer o bobl â phosibl ac mae'r ymarfer wedi bod yn un gwerthfawr gyda sesiynau wedi'u cynnal gyda phobl ifanc, grwpiau a phartneriaid, sesiynau a brofodd yn rhai diddorol iawn. Mae datblygiad y Panel Dinasyddion o bwysigrwydd penodol i ymgysylltiadau yn y dyfodol. Mae'r Cyngor wedi cyrraedd y pwynt o orfod gwneud arbedion er mwyn gallu darparu cyllideb gytbwys; mae wedi ceisio, drwy'r broses ymgynghori, i sefydlu deialog â'r cyhoedd a chasglu safbwyntiau'r cyhoedd ar y modd y bydd yr arbedion hynny'n cael eu gwneud.

Ystyriodd y Pwyllgor y wybodaeth a gyflwynwyd a gwnaed y pwyntiau canlynol –

- Gofynnodd y Pwyllgor am gadarnhad ynghylch a oedd unrhyw awdurdod arall yn bwriadu rhoi canran o'r dreth gyngor o'r neilltu er mwyn gwarchod gwasanaeth penodol fel y mae Ynys Môn yn bwriadu ei wneud ar gyfer Gwasanaethau Cymdeithasol.

Nododd y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a'r Swyddog Adran 151 bod Cyngor Sir Ddinbych yn ymgynghori ar 2% ychwanegol ar y Dreth Gyngor ar gyfer Gwasanaethau Cymdeithasol ond na allai gadarnhau a yw hyn yn ffurfio rhan o gynigion terfynol y Cyngor.

- Nododd y Pwyllgor fod premiwm y Dreth Gyngor ar dai gwag ac ail gartrefi ar Ynys Môn ar hyn o bryd yn 25% o raddfa'r dreth gyngor safonol a bod hyn wedi'i ymgorffori yn ffigyrau'r Gyllideb. Nododd y Pwyllgor ymhellach, ar amser lle mae llawer iawn o bwysau ar gyllideb y Cyngor a disgwyliad i wasanaethau ddod o hyd i arbedion flwyddyn ar ôl blwyddyn, y byddai cynyddu'r premiwm yn dod â chyllid y mae angen dybryd amdano i'r

Cyngor, yn enwedig er mwyn helpu'r cymunedau lleol hynny lle mae gwir angen am dai fforddiadwy er mwyn iddynt barhau'n ddichonadwy.

Dywedodd y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a'r Swyddog Adran 151 mai penderfyniad y Pwyllgor Gwaith, a gadarnhawyd gan y Cyngor Llawn, oedd y dylid adolygu'r premiwm yn ystod 2018/19 er mwyn sefydlu a oedd wedi bodloni'r anghenion y cafodd ei sefydlu ar eu cyfer o ran defnydd, effeithiau a chyfraddau casglu. Er y gwrthwynebiadau cychwynnol, mae'r rhan fwyaf o'r rhai sydd angen talu'r premiwm wedi gwneud hynny, fodd bynnag mae risg y gallai ei godi olygu y bydd pobl yn gwrthod talu gan effeithio ar lefel y Dreth Gyngor a gesglir yn gyffredinol. Dyma asesiad y bydd yn rhaid ei wneud pan ddaw hi'n amser i adolygu'r cynllun.

- Nododd y Pwyllgor yr argymhellir bod cyllidebau'r ysgolion yn parhau ar lefelau 2017/18 oherwydd bod angen i ysgolion ariannu'r gost o ddyfarniadau cyflog a chwyddiant o'u cyllidebau presennol. Gofynnodd y Pwyllgor am gadarnhad a oedd trefniadau wedi eu rhoi yn eu lle er mwyn cynnal asesiadau risg mewn ysgolion a llai fod mewn perygl o fethu â chydbwysu eu cyllidebau heb gollu staff addysgu ac a fyddai cymorth yn cael ei gynnig i'r ysgolion hynny a'u cyrff llywodraethol gyda'u cyllidebau yn y dyfodol.

Dywedodd y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a'r Swyddog Adran 151 mai'r Pwyllgor Gwaith fydd yn penderfynu sut bydd y toriad (os caiff ei weithredu) yn cael ei ddyrannu ar draws pob sector – mae'r ffigwr o £563k yn cynnwys swm ar gyfer chwyddiant ar draws y tri sector addysgol (cynradd, uwchradd ac ysgolion arbennig). Ar hyn o bryd, mae gan y sector cynradd yn Ynys Môn falansau o tua £1.7 Miliwn sydd ymysg yr uchaf yng Nghymru tra yn y sector uwchradd mae un ysgol mewn sefyllfa o ddiffyg ariannol ac mae dwy yn agos i fod mewn diffyg ariannol gan olygu bod llawer mwy o bwysau ar y sector uwchradd. Mae'r trefniadau ariannu ysgolion yn nodi'r angen i bob ysgol gael ei thrin yn gyfartal gyda'r gyllideb yn cael ei dyrannu drwy fformiwla y cytunwyd arni. Nid yw'r Awdurdod yn gallu targedu cyllidebau i gefnogi ysgolion unigol sy'n profi anawsterau ariannol; mae disgwyl i ysgolion, sy'n endidau cyfreithiol ar wahân, osod eu cyllidebau eu hunain a mater iddyn nhw yw penderfynu sut y byddant yn gwneud hynny.

- Gofynnodd y Pwyllgor am sicrwydd pellach y gall y Cyngor ddarparu cymorth i ysgolion sy'n gweld bod yn rhaid iddynt leihau lefelau staff addysgu, er mwyn rheoli'r broses honno.

Dywedodd y Pennaeth Dysgu fod y cymorth a ddarperir i ysgolion yn glir o ran y broses. Bydd y Gwasanaeth Adnoddau Dynol yn cynghori ar unrhyw broses a allai gynnwys gorfod colli staff ac mae pecyn gwybodaeth wedi'i ddsbarthu i ysgolion i'r diben hwnnw. Mae nifer o gyfarfodydd wedi eu cynnal rhwng Penaethiaid, Cadeiryddion Cyrff Llywodraethu a Swyddogion y Cyngor er mwyn trafod trefniadau. Mae cymorth i ysgolion weithredu'r newidiadau hyn felly ar gael ac yn cael ei ddarparu.

- Nododd y Pwyllgor a mynegwyd pryderon y bydd rhai ysgolion efallai wedi ysgolion wedi cyrraedd y pen ac na fydd modd iddynt wneud toriadau pellach i'w cyllidebau heb effeithio ar ansawdd yr addysg a ddarperir. Gofynnodd y pwyllgor am gadarnhad a oedd yr Awdurdod, wrth argymhell toriadau i gyllidebau ysgolion, wedi ystyried yr effaith y gallai hyn ei gael ar safonau addysg mewn cyfnod lle mae pwyslais ar wella ysgolion, ansawdd y dysgu a chanlyniadau addysgol.

Tra'n cydymdeimlo â'r pwynt a wnaed, tynnodd y Pennaeth Dysgu sylw at y ffaith bod rhan fwy o gyllideb y Cyngor wedi ei buddsoddi mewn ysgolion. Er bod nifer o benaethiaid ysgolion yn teimlo'n rhwystredig â'r sefyllfa a'n teimlo'n bryderus, mae canran y toriadau i ysgolion wedi bod llawer is na'r toriadau a wnaed i'r gwasanaethau canolog dros y blynyddoedd diwethaf. Dywedodd y Swyddog mai'r peth diwethaf yr oedd

hi am ei weld oedd ysgolion â llai o athrawon a llai o gymorthyddion dosbarth ond mae'r sefyllfa bellach wedi cyrraedd lle mae toriadau i gyllidebau canolog eraill wedi bod mor llym ei bod hi'n amhosibl i'r Cyngor symud ymlaen heb ystyried gosod toriadau ar ysgolion a gofyn iddynt wneud arbedion. Er mwyn gwarchod ysgolion yn y gorffennol, mae'r Cyngor wedi bod trwy broses o resymoli gwasanaethau addysg canolog e.e. cyllidebau glanhau'r ysgolion. Mae'r Gwasanaeth Ieuencid a'r Gwasanaeth Llyfrgelloedd wedi dioddef toriadau ac mae'r ddau'n mynd trwy broses o ailstrwythuro ar hyn o bryd. Mae'n benderfyniad anodd i orfod ei wneud ac wrth wneud y penderfyniad mae'n rhaid i'r Cyngor ystyried yr effeithiau posibl ar y dyfodol yn ogystal ag effeithiau peidio â gwneud y penderfyniadau hyn. O ran safonau, mae tystiolaeth o ymchwil i faint dosbarthiadau wedi dangos nad yw maint dosbarth o reidrwydd yn cael effaith uniongyrchol ar safonau a bod safon yr arweinyddiaeth, yr addysgu a dysgu yn ffactorau llawer pwysicach na niferoedd y disgyblion mewn dosbarth. Fodd bynnag, nid yw'r Awdurdod yn dymuno gweld gostyngiad yn nifer yr athrawon a'r staff cymorth allweddol heb fod angen; gallai camau tebyg achosi risg i ddyheadau'r Cyngor i godi safonau ar yr Ynys. Wedi dweud hynny, edrychwyd ar wahanol opsiynau i arbed arian dros y tair blynedd diwethaf; mae'r Gwasanaeth Addysg eisoes wedi gorwario mewn rhai meysydd ac mae hynny oherwydd bod y galw am wasanaethau yn parhau i dyfu tra bod cyllidebau yn lleihau. Ar ben hyn mae'r gostyngiad mewn ffynonellau eraill o gyllid megis cyllid grant addysg a'r ffaith nad oes gan y Gwasanaeth Addysg bellach unrhyw arian wrth gefn yn ganolog er mwyn gallu cau'r bwllch cyllid.

- Nododd y Pwyllgor yr argymhellir bod 1% o'r cynnydd yn y Dreth Gyngor yn cael ei glustnodi er mwyn lleddfu ychydig ar y pwysau ar y Gwasanaethau Cymdeithasol, yn enwedig cyllidebau'r Gwasanaethau Plant a Gofal Cymdeithasol. Tra'n cydnabod fod rheoli cyllidebau a arweinir gan alw megis y rhain yn heriol, gofynnodd y Pwyllgor am gadarnhad o'r hyn yr oedd y gwasanaeth yn ei wneud er mwyn lleihau costau lleoliadau preswyl all-sirol costus.

Dywedodd y Pennaeth Gwasanaethau Plant a Theuluoedd fod y gwasanaeth wedi dechrau ar y broses hon; yn ddelfrydol, byddai plant y mae'r Awdurdod yn gofalu amdanynt yn cael eu lleoli ar yr Ynys ond mae diffyg lleoliadau gofal maeth yn golygu nad yw hyn bob amser yn bosibl. Mae'r Gwasanaeth hefyd yn ystyried ffyrdd o hyrwyddo'r gwaith o recriwtio gofawyr maeth yn ogystal â darparu lleoliadau ar gyfer grwpiau bach o ddim mwy na 2 o blant. Mae lleoliadau all-sirol yn angenrheidiol ar adegau ar gyfer plant sydd ag anghenion y gellir ond eu bodloni drwy ddarpariaeth arbennig nad yw ar gael yn lleol.

- Nododd y Pwyllgor bod y cynigion ar gyfer arbedion yn y gyllideb yn cynnwys lleihau niferoedd staff. Ceisiodd y Pwyllgor sicrwydd na fyddai torri niferoedd staff yn cael effaith andwyol ar barhad y gwasanaeth i'r cyhoedd a bod yr adrannau a effeithir yn ddigon gwydn i allu cefnogi'r arbediad.

Dywedodd y Prif Weithredwr fod gwytnwch gwasanaeth yn ystyriaeth bwysig o ran lleihau niferoedd staff. Mae cynigion ar gyfer arbedion sy'n effeithio ar y cyhoedd yn cynnwys Asesiad Effaith ar Gydraddoldeb sy'n ceisio asesu goblygiadau'r arbedion a gynigir. Er nad ystyrir bod y cynigion ar gyfer arbedion yn achosi risg i allu'r Cyngor i gyflawni ei ddyletswyddau statudol, gallai effeithiau cronus arbedion, effeithio ar ansawdd gwasanaethau yn y dyfodol. Bydd yn rhaid asesu hyn yn ofalus wrth i'r Cyngor gynllunio ei ddarpariaeth o wasanaethau ar gyfer y dyfodol. O ran ysgolion, mae gwariant y Cyngor ar y sector cynradd ymysg yr uchaf yng Nghymru. Tra bo rhai ysgolion yn cael anawsterau ariannol, mae eraill yn darparu addysg o safon uchel gyda'r adnoddau sydd ar gael iddynt. Mae'r trefniadau cyllido ysgolion yn gyson ar gyfer yr holl ysgolion h.y. dyrennir cyllid yn ôl niferoedd disgyblion; mae disgwyliad felly bod ysgolion, yn ogystal â bod yn effeithiol, yn gwneud defnydd effeithlon o'u hadnoddau.

Yn dilyn cael cadarnhad o'r arbedion arfaethedig a gyflwynwyd, gwnaed argymhelliad i'r Pwyllgor Gwaith y dylid cynyddu'r dreth Gyngor 5.2% a bod 1.2% o'r cynnydd yn cael ei glustnodi ar gyfer Gwasanaethau Plant. Dywedodd y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a'r Swyddog Adran 151 bod dealltwriaeth anffurfiol na ddylai awdurdodau lleol gynyddu'r Dreth Gyngor fwy na 5%; er hynny mae un awdurdod lleol yn bwriadu gwneud hynny ac yn gofyn am farn Llywodraeth Cymru ar hynny. Dywedodd y Swyddog ei fod wedi cael ar ddeall na fyddai Llywodraeth Cymru yn gwrthwynebu.

Ni chafwyd eilydd i'r argymhelliad i'r Pwyllgor Gwaith y dylid cynyddu'r Dreth Gyngor 5.2%.

Yn dilyn ystyried a thrafod y wybodaeth a gyflwynwyd ar ffurf ysgrifenedig ac ar lafar yn y cyfarfod ac o ystyried y safbwyntiau a gyflwynwyd gan ymatebwyr i'r ymgynghoriad cyhoeddus ar y cynigion ar gyfer Cyllideb 2018/19 ac effaith y cynigion ar ddinasyddion fe BENDERFYNODD y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol gefnogi ac argymhell i'r Pwyllgor Gwaith yn ei gyfarfod ar 19 Chwefror, 2018 –

- **Y cynigion Cyllideb Refeniw a gyflwynwyd yn seiliedig ar gynnydd o 5% yn y Dreth Gyngor i gynnwys cynnydd o 1% sydd wedi'i glustnodi ar gyfer Gofal Cymdeithasol.**
- **Cyllideb cyfalaf arfaethedig ar gyfer 2018/19 fel y nodir yn Nhabl 5 o Atodiad 1.**

GWEITHRED YCHWANEGOL A GYNIGIWDYD: Gwybodaeth ar wariant y Cyngor ar y sector ysgolion uwchradd i gael ei chylchredeg i Aelodau'r Pwyllgor.

4 PANEL SGRIWTINI CYLLID

Cyflwynwyd adroddiad gan y Rheolwr Sgriwtini yn cynnwys diweddariad ar gynnydd gwaith y Panel Sgriwtini Cyllid ar gyfer ystyriaeth y Pwyllgor. Yn yr adroddiad, cafwyd crynodeb o'r materion sydd wedi derbyn sylw'r Panel yn ystod Rhagfyr 2017 ac Ionawr 2018 ynghyd â fersiwn wedi'i diweddarau o raglen waith y Panel hyd at fis Mawrth, 2018.

Dywedodd y Cynghorydd Robin Williams fod y Panel Sgriwtini Cyllid bellach wedi cyfarfod ar chwe achlysur ac yn ystod y cyfnod hwn bod y Panel wedi edrych ar sawl agwedd o wariant y Cyngor ac wedi derbyn mewnbwn arbenigol gan CIPFA Cymru. Mae dau adroddiad wedi eu comisiynu gan y Panel mewn perthynas â Gwasanaethau Plant a'r Gwasanaeth Dysgu sef dau faes lle mae pwysau ar gyllidebau penodol a lle mae gorwariant o ganlyniad i hynny. Cyflwynwyd yr adroddiadau hynny i'r Panel yn ei gyfarfod ar 2 Chwefror, 2018 a nododd y Panel fod y ddau wasanaeth yn gweithio ar ffyrdd o leihau'r gorwariant a hynny fel mater o flaenoriaeth. Tra'n parhau i fonitro'r Gwasanaethau Plant a Gwasanaethau Dysgu, bydd y Panel hefyd yn ymestyn ei waith sgriwtini ariannol dros y misoedd nesaf i feysydd yn cynnwys gwasanaethau Oedolion, gwasanaethau Hamdden a gwasanaethau Gwastraff.

Penderfynwyd nodi –

- **Y cynnydd a wnaed hyd yma o ran gwaith y Panel Sgriwtini Cyllid.**
- **Bod prosesau'n ymwneud â monitro'r gyllideb ar gyfer 2017/18 a gosod y gyllideb ar gyfer 2018/19 i weld fel eu bod ar y trywydd iawn hyd yma.**
- **Y rhaglen datblygu sgriwtini cyllid ar gyfer aelodau o'r Panel sy'n cael ei ddarparu gan CIPFA Cymru.**
- **Pryder y Panel mewn perthynas â'r gorwariant yn y Gwasanaethau Plant a'r Gwasanaeth Dysgu. Mae'r Pwyllgor yn nodi, fel cam cyntaf, fod y Panel wedi gwahodd y Prif Weithredwr Cynorthwyol, Pennaeth y Gwasanaethau Plant a'r Pennaeth Dysgu i roi esboniad o'r sefyllfa ariannol yn y ddau wasanaeth ynghyd â'r mesurau lliniaru a argymhellir er mwyn rheoli gorwariant a nodir**

ymhellach y bydd y Panel yn adrodd yn ôl i'r Pwyllgor ar ei ganlyniadau yn y man.

NI CHAFODD UNRHYW WEITHREDOEDD YCHWANEGOL EU CYNNIG

5 BLAEN RAGLEN WAITH

Cyflwynwyd adroddiad y Rheolwr Sgrwtini, yn cynnwys Blaen Raglen Waith y Pwyllgor hyd at fis Mehefin, 2018 ar gyfer ei adolygu ac ar gyfer derbyn unrhyw sylwadau.

Cafwyd diweddariad gan y Cadeirydd mewn perthynas â'r canlynol –

- Y bydd yr eitemau ar raglen cyfarfod 12 Mawrth, 2018 Pwyllgor yn cynnwys y Cerdyn Sgorio Corfforaethol ar gyfer Ch3 2017/18; Rhaglen Moderneiddio ysgolion Ardal Seiriol; Rhaglen Moderneiddio ysgolion ardal Llangefni (Talwrn/Y Graig); Asesiad Gofal Plant/Digonolrwydd Chwarae a'r Flaen raglen Waith.
- Efallai y bydd cyfarfod 9 Ebrill y Pwyllgor yn cael ei ail drefnu ar ddyddiad yn hwyrach yn y mis, dyddiad i'w gadarnhau.

Penderfynwyd derbyn a nodi'r Blaen Raglen Waith gyda'r newidiadau fel yr adroddwyd arnynt.

NI CHAFODD UNRHYW WEITHREDOEDD YCHWANEGOL EU CYNNIG

**Cynghorydd Aled Morris Jones
Cadeirydd**

This page is intentionally left blank

CYNGOR SIR YNYS MÔN <u>Templed Adroddiad Sgriwtini</u>	
Pwyllgor:	Sgriwtini Corfforaethol
Dyddiad:	12 Mawrth 2018
Pwnc:	ADRODDIAD MONITRO'R CERDYN SGORIO – CHWARTER 3 (2017/18)
Pwrpas yr Adroddiad:	
Cadeirydd Sgriwtini:	CYNG ALED M JONES
Aelod(au) Portfolio:	CYNG DAFYDD RHYS THOMAS
Pennaeth Gwasanaeth:	I'w Gadarnhau
Awdur yr Adroddiad:	GETHIN MORGAN
Rhif Ffôn:	01248 752111
E-bost:	GethinMorgan@anglesey.gov.uk
Aelodau lleol:	Amherthnasol

1 – Argymhelliad/ion	
1.1	Hwn yw ail trydydd cerdyn sgorio ar gyfer blwyddyn ariannol 2017/18.
1.2	Mae'n dangos safle'r Cyngor yn erbyn ei amcanion gweithredol fel yr amlinellwyd nhw ac fel y cytunwyd arnynt rhwng yr Uwch Dîm Arweinyddiaeth / y Pwyllgor Gwaith a'r Pwyllgor Gwaith Cysgodol.
1.3	Gofynnir i'r Pwyllgor graffu ar y cerdyn sgorio a nodi'r meysydd y mae'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth yn eu rheoli er mwyn sicrhau gwelliannau i'r dyfodol. Gellir crynhoi'r rhain fel a ganlyn - <ul style="list-style-type: none"> 1.3.1 <i>Cydnabod a rheoli tanberfformiad a chymryd camau lliniaru i gynorthwyo i sicrhau gwelliant.</i> <ul style="list-style-type: none"> 1.3.1.1 <i>Bydd y Gwasanaethau Plant yn parhau i flaenoriaethu'r gwelliannau a nodwyd gyda phwyslais arbennig ar wella amseriad yr asesiadau a gynhelir yn unol â'r rheoliadau (PM24/SCC/025) a sicrhau bod yr amser y mae'r cyfan o'r plant sydd ar y Gofrestr Amddiffyn Plant yn ystod y flwyddyn, ac a ddad-gofrestrir yn ystod y flwyddyn, yn gostwng ac yn gwella ymhellach yn ystod Ch4.</i> 1.3.1.2 <i>Bydd y Gwasanaethau Oedolion yn gwella materion yn ystod y chwarter nesaf drwy –</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Weithio i sicrhau y bydd Contract Gofal Cartref newydd wedi ei sefydlu yn y tri mis nesaf</i> • <i>Gweithio i symud cleientiad o'r ysbyty i'r gwelyau sydd ar gael yn Garreglwyd cyn gynted ag sy'n bosibl</i>

1.3.1.3 *Bydd y Gwasanaeth Dysgu yn gwella drwy:*

- *Fonitro ysgolion sy'n tanberfformio yn y Panel Cynnydd Ysgolion a'r Bwrdd Ansawdd Sirol bob pythefnos*
- *Gweithio ar gau'r bwch rhwng rhagolygon a pherfformiad gwirioneddol*
- *Parhau i geisio sicrhau gwell cysondeb ar draws y 5 ysgol o ran rhannu arfer dda, cysoni a sicrhau asesiadau cywir a defnyddio asesiadau i gynllunio ymyrraeth/addysgu priodol*
- *Parhau i ddarparu cefnogaeth i athrawon er mwyn gwella Asesiadau Athrawon yn y Cyfnod Sylfaen*
- *Parhau i wella prosesau gosod targedau*

1.3.2 *Parhau â'r paneli herio salwch rheolaidd gyda phwyslais ar lynu wrth ddisgwyliadau polisi a rhoi cefnogaeth i'r gwasanaethau penodol hynny sydd wedi methu cwrdd â'u targedau.*

1.3.3 *Gwasanaethau Cymdeithasol (Oedolion a Phlant) yn cael eu hannog i wella'r modd yr ymdrinnir â chwynion a'u bod yn sicrhau bod ymatebion ysgrifenedig i gwynion Cam 1 yn cael eu cwblhau o fewn yr amserlen. Dylid gweithredu hyn trwy newid arferion gwaith cyfredol.*

1.3.4 *Adolygiad o'r modd y caiff cwynion ar cyd rhwng Gwasanaethau Cymdeithasol ac lechyd eu trin er mwyn sefydlu'r modd y gall y Gwasanaeth wella'r gyfradd ymateb i gwynion ar y cyd.*

1.4 Gofynnir i'r Pwyllgor argymhell y mesurau lliniaru a amlinellir uchod.

2 – Cyswllt efo Cynllun y Cyngor / Blaenoriaethau Corfforaethol Arall

Yn cael ei ddefnyddio fel rhan o fonitro Cynllun y Cyngor

3 – Egwyddorion Fel Canllaw ar gyfer Sgriwtini

Er mwyn cymhorthi Aelodau wrth graffu'r pwnc:-

3.1 Effaith mae'r eitem yn ei chael ar unigolion a chymunedau **[ffocws ar y cwsmer/dinesydd]**

3.2 Edrych ar effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd unrhyw newid arfaethedig – yn ariannol ac o ran ansawdd **[ffocws ar werth]**

3.3 Edrych ar unrhyw risgiau **[ffocws ar risg]**

3.4 Craffu'n cymryd rôl rheoli perfformiad neu warantu ansawdd **[ffocws ar berfformiad ac ansawdd]**

3.5 Edrych ar gynlluniau a chynigion o safbwynt:

- hirdymor
- atal
- integreiddio
- cydweithio

- cynnwys
[ffocws ar lesiant]

4 - Cwestiynau Sgriwtini Allweddol

1. Mae'r adroddiad monitro perfformiad Qtr3 hwn yn rhoi ystyriaeth pellach i faterion perfformiad yn y Gwasanaethau Plant. Pa rôl ychwanegol y dylid Panel Gwella Gwasanaethau Plant eu chwarae mewn craffu adeiladol a monitor gwelliannau?
2. Mae'r adroddiad yn trafod perfformiad disgyblion yn y Cyfnod Sylfaen a Chyfnod Allweddol 4. Pa gyfraniad ychwanegol y dylai'r Panel Sgriwtini Adolygu Cynnydd Ysgolion ei wneud i herio yn adeiladol a monitro gwelliannau mewn ysgolion?
3. Mae data rheolaeth ariannol yn y cerdyn sgorio yn amcangyfrif gorwariant sylweddol erbyn diwedd y flwyddyn. Pa fesurau sydd wedi ei gyflwyno i ddod â'r pwysau cyllidebol hyn dan reolaeth?

5 – Cefndir / Cyd-destun

- 1.1 Un o amcanion y Cyngor o dan Raglen Cymru ar gyfer Gwella yw sicrhau'r modd y gellir tystiolaethu a chyflwyno gwelliannau parhaus yn gyffredinol. I'r perwyl hwn, mae adroddiad perfformiad yn cael ei ddrafftio bob blwyddyn i'w gyhoeddi erbyn diwedd mis Hydref. Roedd adroddiad llynedd yn dangos ein bod, fel Cyngor, wedi gwella mewn nifer o feysydd ac y gallwn yn awr ein cymharu ein hunain yn hyderus gyda Chynghorau cyffelyb ar draws Cymru.
- 1.2 Datblygwyd y cerdyn sgorio hwn ochr yn ochr â'r adroddiad blynyddol i nodi a rhoi gwybod yn chwarterol i arweinwyr y Cyngor am gynnydd a wneir yn erbyn y dangosyddion sy'n amlygu gweithrediad llwyddiannus gwaith dydd i ddydd y Cyngor ac sydd o gymorth i ddarparu'r sylfaen dystiolaeth ar gyfer drafftio'r adroddiad perfformiad.
- 1.3 Mae'r cerdyn sgorio yn parhau i ddatblygu a gwreiddio, gan adlewyrchu'r newidiadau hynny sydd wedi cael eu gwneud i systemau ac arferion traddodiadol o fewn y Cyngor. Penderfynwyd pa ddangosyddion i'w cynnwys yn y cerdyn sgorio eleni (fel y gwnaed yn y gorffennol) mewn gweithdy. Cynhaliwyd y gweithdy hwnnw yn ystod ail chwarter 2017/18 gydag aelodau o'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth, y Pwyllgor Gwaith a'r Pwyllgor Gwaith Cysgodol.

6 – Aseiad Effaith ar Gydraddoldeb [cynnwys effeithiau ar yr Iaith Gymraeg]

Amherthnasol

7 – Oblygiadau Ariannol

Amherthnasol

8 – Atodiadau

Atodiad A - Cherdyn Sgorio Chwarter 3

Atodiad B – Dangosfwrdd Perfformiad Rhaglenni a Phrosiectau – Chwarter 3

Atodiad C - Yr Alldro Refeniw a Ragamcenir ar gyfer y Flwyddyn Ariannol a ddaw i ben ar 31 Mawrth 2018 – Chwarter 3

9 - Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach os gwelwch yn dda):

Adroddiad Monitro Cerdyn Sgorio 2017/18 – Chwarter 2 (fel y cyflwynwyd ef i'r Pwyllgor Gwaith ym mis Tachwedd 2017 ac a dderbyniwyd ganddo.)

ADRODDIAD MONITRO'R CERDYN SGORIO – CHWARTER 3 (2017/18)

1. RHAGARWEINIAD

- 1.1 Un o amcanion y Cyngor o dan Raglen Cymru ar gyfer Gwella yw sicrhau'r modd y gellir tystiolaethu a chyflwyno gwelliannau parhaus yn gyffredinol. I'r perwyl hwn, mae adroddiad perfformiad yn cael ei ddrafftio bob blwyddyn i'w gyhoeddi erbyn diwedd mis Hydref. Roedd adroddiad llynedd yn dangos ein bod, fel Cyngor, wedi gwella mewn nifer o feysydd ac y gallwn yn awr ein cymharu ein hunain yn hyderus gyda Chynghorau cyffelyb ar draws Cymru.
- 1.2 Datblygwyd y cerdyn sgorio hwn ochr yn ochr â'r adroddiad blynyddol i nodi a rhoi gwybod yn chwarterol i arweinwyr y Cyngor am gynnydd a wneir yn erbyn y dangosyddion sy'n amlygu gweithrediad llwyddiannus gwaith dydd i ddydd y Cyngor ac sydd o gymorth i ddarparu'r sylfaen dystiolaeth ar gyfer drafftio'r adroddiad perfformiad.
- 1.3 Mae'r cerdyn sgorio yn parhau i ddatblygu a gwreiddio, gan adlewyrchu'r newidiadau hynny sydd wedi cael eu gwneud i systemau ac arferion traddodiadol o fewn y Cyngor. Penderfynwyd pa ddangosyddion i'w cynnwys yn y cerdyn sgorio eleni (fel y gwnaed yn y gorffennol) mewn gweithdy. Cynhaliwyd y gweithdy hwnnw yn ystod ail chwarter 2017/18 gydag aelodau o'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth, y Pwyllgor Gwaith a'r Pwyllgor Gwaith Cysgodol.
- 1.4 Mae'r cerdyn sgorio (Atodiad A) yn dangos y sefyllfa ar ddiwedd Ch3 a bydd yn cael sylw pellach gan y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol a'r Pwyllgor Gwaith yn ystod mis Mawrth.

2. YSTYRIAETHAU

- 2.1 Hon yw'r bumed flwyddyn o gasglu ac adrodd ar ddangosyddion perfformiad mewn modd cydlynol. Mae'r Cyngor yn gweld tueddiadau yn dod i'r amlwg mewn perthynas â nifer o'r dangosyddion hynny ac mae sylwadau'r UDA /y Pwyllgor Sgriwtini a'r Pwyllgor Gwaith yn cael effaith ar gyflawniad gweithredol.
- 2.2 Mae'n bwysig nodi y gofynnwyd i gynnwys y canlynol yn y cerdyn sgorio ar gyfer eleni -
 - 2.2.1.1 ychwanegu'r dangosyddion perfformio MAC newydd (Mesurau Atebolrwydd Cyhoeddus) a gesglir bob chwarter fel y gellir eu cynnwys yn y rhan o'r adroddiad sy'n ymwneud â Rheoli Perfformiad;
 - 2.2.1.2 cynnwys dadansoddiad fesul Gwasanaeth o rai o'r dangosyddion Rheolaeth Ariannol fel atodiad i'r adroddiad hwn (Atodiad D);
 - 2.2.1.3 mae'r rhan o'r adroddiad sy'n ymwneud â Rheoli Pobl bellach yn cynnwys dadansoddiad o gyfraddau salwch yn yr ysgolion uwchradd a chynradd fel yr argymhellwyd yn adroddiad Swyddfa Archwilio Cymru ar reoli salwch.
 - 2.2.1.4 mae'r rhan Gwasanaethau Cwsmer o'r adroddiad sy'n rhoi sylw i ymateb i gwynion o fewn yr amserlen wedi ei rhannu'n ddau.

2.3 RHEOLI PERFFORMIAD

- 2.3.1 Mae'r cerdyn sgorio ar gyfer Rheoli Perfformiad yn dangos perfformiad yn erbyn y dangosyddion a amlinellwyd ac y gofynnwyd amdanynt gan yr Uwch Dîm Arweinyddiaeth, y Pwyllgor Gwaith a'r Pwyllgor Gwaith Cysgodol. Mae'r targedau ar eu cyfer wedi cael eu hadolygu a'u cymharu gyda'r data cymharu cenedlaethol a gyhoeddwyd ar 13 Medi (ac eithrio data Gwasanaethau cymdeithasol).
- 2.3.2 Ar ddiwedd Ch3 mae'n galonogol nodi bod y mwyafrif o'r dangosyddion yn perfformio'n dda yn erbyn eu targedau ond nodwn fod 5 dangosydd yn tanberfformio ac yn dangos yn Goch yn erbyn eu targed ar gyfer y flwyddyn.
- 2.3.3 Mae un dangosydd yn y Gwasanaethau Oedolion yn parhau i ddangos tanberfformiad o chwarter 3—

- (i) 04) – PM19 – Mae lefel yr oedi gyda throsglwyddo gofal am resymau gofal cymdeithasol fesul 1,000 o'r boblogaeth sy'n 75 oed neu'n hŷn yn GOCH ar y cerdyn sgorio gyda pherfformiad o 4.61 o gymharu â tharged o 1.5%. Mae'r perfformiad wedi dirywio o gymharu â ffigyrau Ch2 sef 2.9%, fodd bynnag mae'n well na'r perfformiad yn ystod Ch3 yn 2016/17, sef ffigwr o 5.8.

Mae prinder gwelyau EMI yn cael effaith ar y ffigyrau cyfredol ond mae gwelyau gofal dementia ar gael erbyn hyn yn Garreglwyd sy'n golygu y gall cleifion EMI adael yr ysbyty yn gynt. Hefyd, bydd contract Gofal Cartref newydd wedi cael ei sefydlu yn y 6 mis nesaf.

Lliniaru – er mwyn gwella materion yn ystod y chwarter nesaf, bydd y gwasanaeth –

- Yn gweithio tuag work at sicrhau bod contract Gofal Cartref yn cael ei sefydlu yn y 6 mis nesaf.
- Gweithio i symud cleientiaid o'r ysbyty i'r gwelyau sydd ar gael yn Garreglwyd cyn gynted ag sy'n bosibl.

- 2.3.4 Mae pedwar o ddangosyddion yn y Gwasanaethau Plant yn dangos tanberfformiad ar y cerdyn sgorio –

- (i) 07) SCC/025: % yr ymweliadau statudol â phlant sy'n derbyn gofal a oedd i'w cynnal yn ystod y flwyddyn ac a gynhaliwyd yn unol â'r rheoliadau yn GOCH ar y Cerdyn Sgorio gyda 62.76% wedi eu cwblhau o gymharu â tharged o 85%.

Gwelwyd gwelliant bychan fis ar ôl mis mewn perthynas â'r DP hwn. Mae'r gwasanaeth yn hollol ymwybodol o'r angen i wella yn sylweddol ei berfformiad yny maes hwn ac mae cryn dipyn o waith yn cael ei wneud i gynorthwyo Gweithwyr Cymdeithasol i gynllunio'r gwaith hwn. O ganlyniad i'r gwaith hwn, rhagwelir y bydd canlyniadau wedi gwella erbyn diwedd Ch4 ac mae'n werth nodi y byddai'r data cyfredol yn awgrymu nad yw canran uchel o Blant sy'n Derbyn Gofal yn cael eu gweld yn unol ag ymrwymadau Statudol. Fodd bynnag, wedi asesu'r set ddata, gwelir nad yw hynny'n gywir. Er enghraifft, ym mis Tachwedd 2017, allan o 140 o Blant sy'n Derbyn Gofal, gwelwyd 72 ohonynt o fewn yr amserlen; gwelwyd 22 y tu allan i'r amserlen, ni welwyd 8 ohonynt ac nid oedd 37 i fod i gael ymweliad y mis hwnnw. Mae

hyn yn golygu bod 94 allan o gyfanswm o 103 o Blant sy'n Derbyn Gofal wedi cael eu gweld yn ystod mis Tachwedd (91%). Mae'r gwasanaeth yn parhau i ganolbwyntio ar sicrhau bod yr holl Blant sy'n Derbyn Gofal yn cael eu gweld yn unol â'r amserlen.

- (ii) 08) PM24 – Canran yr asesiadau ar gyfer plant a gwblhawyd o fewn yr amserlenni statudol (42 diwrnod gwaith) sy'n GOCH gyda pherfformiad yn 71% yn erbyn targed o 90% ar gyfer y chwarter. Mae hyn yn ostyngiad sylweddol o'r 92.67% yr adroddwyd arno yn ystod Ch3 2016/17.

Chwarter 3 yw'r chwarter cyntaf y flwyddyn hon lle gall y Gwasanaeth gynhyrchu data ansoddol ar gyfer y DP hwn a hynny am nifer o resymau, gan gynnwys gweithredu WCCIS a'r ffurflenni newydd sy'n rhan o'r datrysiad newydd. Mae'r tanberfformiad yma i'w briodoli hefyd i'r ffaith nad oedd rhai aelodau staff penodol yn cwblhau'r asesiadau yn unol â'r gofyniad. Nid yw'r staff hyn yn gweithio i'r Cyngor mwyach.

Mae'r ymgyrch i wella'r set data yn parhau a than gylch gorchwyl y Pennaeth Gwasanaeth newydd, rhagwelir y bydd gwelliannau pellach yn ystod Ch4.

- (iii) 09) – PM32 – Canran y plant sy'n derbyn gofal sydd wedi newid ysgol unwaith (1) neu fwy yn ystod cyfnod neu gyfnodau o fod mewn gofal nad oedd i'w briodoli i drefniadau trosiannol, sy'n AMBR gyda pherfformiad yn 19.5% o gymharu â tharged o 15%.

Er bod hyn yn uchel ar ôl 9 mis, mae'r rhesymau dros symud ystôl yn rhan o'r cynlluniau tymor hir ar gyfer y plant, e.e. mabwysiadu, lleoliadau therapiwtig, lleoliadau newydd ac o'r herwydd, nid oes angen unrhyw gamau lliniaru.

- (iv) 11) PM28 – Yr amser ar gyfartaledd yr oedd yr holl blant ar y Gofrestr amddiffyn Plant yn ystod y flwyddyn ac a ddad-gofrestrwyd yn ystod y flwyddyn (dyddiau) sy'n GOCH gyda pherfformiad yn 375.5 o ddyddiau yn erbyn targed o 250 o ddyddiau.

Mae'r DP hwn yn berthnasol i blant a gafodd eu dadgofrestru yn unig ac nid yw'n cyfeirio at gyfanswm nifer y plant ar y gofrestr. Felly, rhaid bod yn ofalus wrth ddadansoddi'r data.

Rydym wedi gweld cyfnod lle yr oedd rhai plant a oedd wedi bod ar y gofrestr ers peth amser yn cael eu dad-gofrestru oherwydd roedd y ffigyrau ar gyfer chwarter 2 yn cynnwys plant a oedd wedi bod ar y gofrestr am 4 blynedd. Croesewir y ffaith bod eu hamgylchiadau wedi gwella gan arwain at dynnu eu henwau oddi ar y gofrestr. Fodd bynnag, roedd hyn yn golygu bod y plant hynny a ddad-gofrestrwyd yn ystod y cyfnod hwnnw yn mynd ag oddeutu 1200 o ddiwrnodau yr un hefo nhw yn erbyn y dangosydd hwn ac o ganlyniad, mae hynny'n sgiwio'r ffigwr ar gyfer y flwyddyn. Mae gwelliannau i'r ffigwr hwn ar sail chwarterol wedi gweld gostyngiad yn nifer y dyddiad o 376 i 326.

Yn ychwanegol at hyn, mae nifer y plant ar y Gofrestr Amddiffyn Plant wedi gostwng yn sylweddol yn ystod y 6 mis diwethaf gyda 56 o blant ar y Gofrestr ar hyn o bryd o gymharu â 102 ar ddiwedd mis Mawrth 2017. O ganlyniad, bydd gan y Gwasanaeth erbyn Ebrill 2018, drosolwg cynhwysfawr a chywir o nifer y plant ar y Gofrestr ac mae'r gwelliant hwn yn un i'w groesawu.

Camau Lliniaru ar gyfer y 4 DP uchod, er gwella materion yn ystod Ch4 ac i 2018/19, bydd y gwasanaeth yn –

- Yn parhau i flaenoriaethu'r gwelliannau a nodwyd gan roddi pwyslais arbennig ar wella asesiadau a gaiff eu cwblhau'n amserol o fewn y rheoliadau (PM24/SCC/o25) a sicrhau bod yr amser ar gyfartaledd yn achos yr holl blant a oedd ar y Gofrestr yn ystod y flwyddyn ac a ddad-gofrestrwyd yn gostwng ac yn gwella ymhellach yn Ch4.

2.3.5 Mae dau ddangosydd yn y Gwasanaeth Dysgu wedi tanberfformio yn ystod y flwyddyn –

- (i) 16) CA4 - % y plant 15 oed a lwyddodd i gyflawni L2+ yn 50.5% ar gyfer Blwyddyn Academaidd 2016/17. Mae hyn yn ostyngiad o 8.3% o gymharu â pherfformiad o 58% yn 2015/16.

Gwelwyd dirywiad yn y perfformiad ar gyfer y dangosydd hwn ar lefel genedlaethol oherwydd y newid i'r modd yr oedd cyrsiau TGAU yn cael eu mesur a'r newid yn natur y cyrsiau eu hunain. Roedd y newid yn y mesurau yn cynnwys y gorau rhwng Mathemateg a Rhifedd, Iaith Saesneg ac Iaith Cymraeg yn unig – o'r blaen, roedd Llenyddiaeth Saesneg a Chymraeg yn cael eu hystyried hefyd. Llithrodd perfformiad o ran y Cyfartaledd Cenedlaethol yng Nghymru yn CA4 i 53.2% a llithrodd perfformiad yn y rhanbarth 6.4% ar gyfartaledd gydag Ynys Môn yn 4ydd o'r 6 Sir. Er bod y perfformiad yn amrywiol iawn ar draws y 5 ysgol, mae cynlluniau cymorth dwys ar waith i wella'r sefyllfa.

Camau Lliniaru – Er mwyn gwella'r dangosydd hwn yn 2017/18, bydd y gwasanaeth yn:

- Monitro perfformiad ysgolion sy'n tanberfformio yn y Panel Cynnydd Ysgolion a'r Bwrdd Ansawdd Sirol bob pythefnos
 - Yn gweithio i gau'r bwloch rhwng rhagamcanion a pherfformiad gwirioneddol
 - Parhau i geisio sicrhau gwell cysondeb ar draws y 5 ysgol o ran rhannu arfer dda, cysoni a sicrhau asesiadau cywir a defnyddio asesiadau i gynllunio ymyrraeth/addysgu priodol.
- (ii) 19) Cyfnod Sylfaen – Roedd canran y disgyblion a lwyddodd yn CA1/y Cyfnod Sylfaen yn 85.8% ar gyfer Blwyddyn Academaidd 2016/17. Mae hyn yn welliant o gymharu â'r 84.7% a gyflawnwyd yn ystod 2015/16, fodd bynnag, mae'n is na'r targed o 88.4%.

Mae dibynadwyedd asesiadau athrawon yn y Cyfnod Sylfaen wedi gwella rhywfaint, er gwaethaf yr ymyrraeth ac o ganlyniad, mae perfformiad yn y CS ychydig yn well nag yr oedd llynedd. Fodd bynnag, mae perfformiad Ynys Môn yn parhau i gael ei rancio'n 17eg ar lefel genedlaethol o gymharu â'r 20fed safle yn 2016 a'r 15fed safle yn 2015.

Camau Lliniaru – Er mwyn gwella'r dangosydd hwn ar gyfer 2017/18, bydd y gwasanaeth yn:

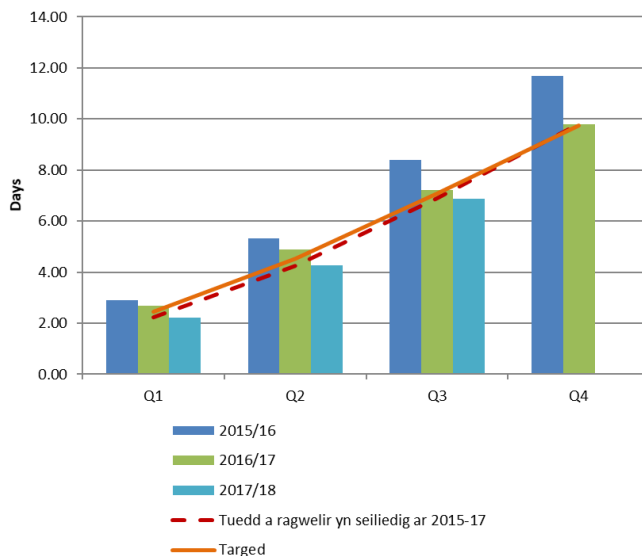
- Parhau i ddarparu cefnogaeth i athrawon er mwyn gwella Asesiadau Athrawon yn y Cyfnod Sylfaen
- Parhau i wella prosesau gosod targedau

- 2.3.6 Mae'r cerdyn sgorio hefyd yn dangos lle mae gwelliannau neu berfformiad da yn digwydd yn gyffredinol. Mae un dangosydd yn y Gwasanaethau Oedolion a oedd yn Goch ar y cerdyn sgorio ar gyfrer Ch3 wedi gwella erbyn hyn ac mae'n Wyrdd ar y cerdyn sgorio ar ddiwedd C3 –
- (i) 02) – LI/18b: Canran y gofaluwr sy'n gofalu am oedolion a ofynnodd am asesiad neu adolygiad ac a dderbyniodd asesiad neu adolygiad o'i hanghenion eu hunain yn ystod y flwyddyn gyda pherfformiad o 93.3% yn erbyn targed o 93%. Mae hyn yn welliant sylweddol ar y 83.4% yr adroddwyd arno yn Ch3 2016/17.
- 2.3.7 Er bod gweddill y dangosyddion yr adroddwyd arnynt ar gyfer Ch3 yn **WYRDD** neu'n **FELYN** yn yr adran ar reoli perfformiad, dylid nodi nad yw hyn yn golygu y bydd ein sefyllfa ar lefel genedlaethol yn gwella ar draws pob maes.
- 2.3.8 Cafodd canlyniadau DP (01-11) y Gwasanaethau Cymdeithasol eu rhyddhau'n hwyr gan Lywodraeth Cymru yn ystod Ch3. Oherwydd yr anghysondeb o ran ystadegau a ddarparwyd gan Awdurdodau ar draws Cymru, mae'r ystadegau hyn yn cael eu trin fel rhai arbrefol. Gellir cael mwy o wybodaeth yn <http://gov.wales/docs/statistics/2017/171031-social-services-performance-measures-2016-17-en.pdf>
- 2.3.9 **Mae'r UDA yn argymell –**
- 2.3.9.1 *Cydnabod a rheoli tanberfformiad a chymryd mesurau lliniaru i gynorthwyo i wella'r sefyllfa yn Ch3.*
- 2.3.9.2 *Bydd y Gwasanaethau Plant yn parhau i flaenoriaethu'r gwelliannau a nodwyd gyda phwyslais arbennig ar wella amseriad yr asesiadau a gynhelir yn unol â'r rheoliadau (PM24/SCC/025) a sicrhau bod yr amser y mae'r cyfan o'r plant sydd ar y Gofrestr Amddiffyn Plant yn ystod y flwyddyn, ac a ddad-gofrestrir yn ystod y flwyddyn, yn gostwng ac yn gwella ymhellach yn ystod Ch4.*
- 2.3.10 Mae Atodiad B yn dangos y rhaglen waith gyfan y mae'r ddau Fwrdd Rhaglen Trawsnewid Corfforaethol yn ei goruchwyllo. Er bod rhai o'r rhaglenni / prosiectau yn dangos yn GOCH mae'n bwysig nodi bod y materion a amlygwyd yn cael eu rheoli a'u monitro drwy'r Byrddau sy'n cwrdd bob chwarter.

2.4 RHEOLI POBL

- 2.4.1 O ran Rheoli Pobl, nodir bod perfformiad o ran cyfraddau salwch y Cyngor (*dangosydd 3 ar y cerdyn sgorio o dan Rheoli Pobl*) ar ddiwedd Ch3, sef 6.88, yn dangos gwelliant pellach o gymharu â'r un cyfnod yn 2016/17 pan oedd yn 7.21. Mae hyn yn dangos y rhagwelir y bydd y cyfraddau salwch erbyn diwedd y flwyddyn (os bydd y tueddiadau yn parhau fel y mae'r ddwy flynedd ddiwethaf yn ei awgrymu) yn cyfateb i 9.81 diwrnod am bob gweithiwr amser llawn cyfatebol (ALIC).

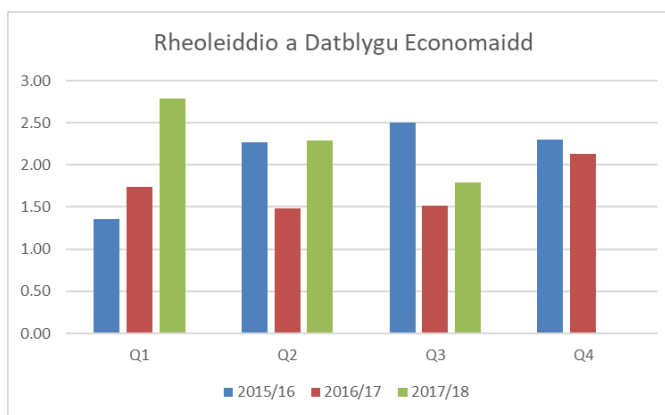
Absenoldeb salwch – dyddiau gwaith/shifftiau a gollwyd ar gyfartaledd

Tabl 1

2.4.2 Mae perfformiad Gwasanaethau yn erbyn y targedau hyn ar gyfer Ch2 yn dangos mai dim ond dau wasanaeth sy'n GOCH o gymharu â'u targedau ar gyfer y chwarter:

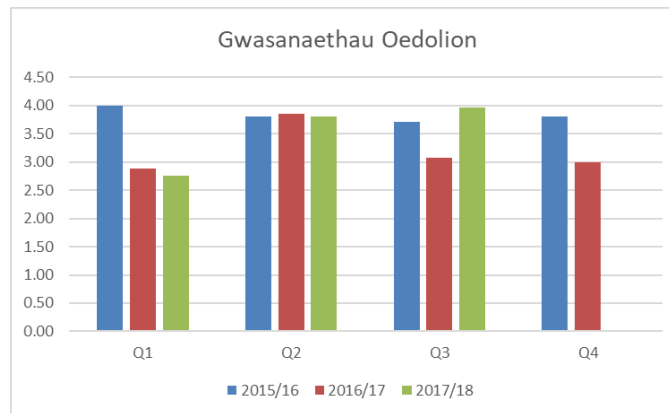
2.4.2.1 Rheoleiddio a Datblygu Economaidd – COCH – 6.87 o ddyddiau salwch fesul ALIC (Targed 5.18). Mae problemau salwch yn y gwasanaeth Hamdden wedi gwella erbyn hyn ac roedd y Gwasanaeth yn is na'r targed yn ystod y cyfnod rhwng mis Hydref a Rhagfyr (1.79 o ddyddiau o salwch fesul ALIC yn erbyn targed o 2.11 o ddyddiau o salwch fesul ALIC). Y prif reswm dros barhau i fod yn GOCH ar y Cerdyn Sgorio yw'r lefelau salwch uchel yn ystod hanner cyntaf y flwyddyn ac oherwydd bod y dangosydd hwn yn un cronus (Ebrill i Ragfyr), mae'n golygu y bydd y gwasanaeth dros y targed am y flwyddyn.

Tabl 2

2.4.2.2 Gwasanaethau Oedolion - COCH – 10.45 diwrnod o salwch fesul ALIC (Targed 9.15). Y prif reswm dros y dirywiad yn y lefelau salwch yw achosion salwch tymor hir yn yr Uned Ddarparu, sy'n cyfateb i 2011 o ddyddiau o salwch allan o gyfanswm y Gwasanaeth o 3882 (52%). Mae

hyn yn gynydd o 0.89 o ddiwrnodau o salwch fesul ALIC (3.96 diwrnod o salwch fesul ALIC) am y cyfnod rhwng mis Hydref a Rhagfyr o gymharu â'r un cyfnod yn 2016/17 (3.07 diwrnod o salwch fesul ALIC). Gwelir y cynnydd yn Nhabl 3 isod:

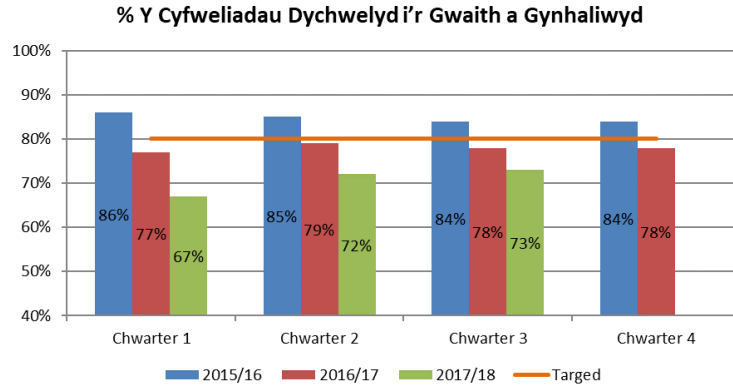
Tabl 3

2.4.2.3 Yn y Gwasanaethau Oedolion mae 16.5% o weithlu'r Cyngor ac o'r herwydd, mae unrhyw newidiadau yn y lefelau salwch yn cael effaith fawr ar gyfraddau salwch y Cyngor yn gyffredinol. Petai'r patrwm a amlygir yn Ch3 yn parhau am weddill y flwyddyn, yna mae'n bosib y gallai cyfraddau salwch y Cyngor yn gyffredinol fod uwchlaw'r targed ar gyfer y flwyddyn.

2.4.2.4 Fodd bynnag, mae'r Gwasanaethau Oedolion, yr un modd â'r Gwasanaethau Iechyd, wedi gweld cynnydd yn yr achosion o salwch yn ystod Ch3 ar lefel genedlaethol ac oherwydd natur eu gwaith, mae'r gwasanaeth hwn ymysg y rhai sydd fwyaf tebygol o ddioddef salwch tra'n gweithio allan yn y gymuned.

2.4.3 Mae cysylltiad rhwng cyfraddau salwch a gwaith 'rheoli' salwch. Rhan annatod o'r broses reoli o fewn y Cyngor yw cydymffurfiaeth staff â pholisïau salwch corfforaethol sy'n cynnwys cynnal Cyfweliadau Dychwelyd i'r Gwaith a Chyfarfodydd Adolygu Presenoldeb (*dangosyddion 7 ac 8 ar y cerdyn sgorio*).

2.4.4 Mae'r Cyngor yn parhau i wreiddio'r ymarfer hwn ar draws ei wasanaethau ac erbyn diwedd Ch3, roedd 1735 o'r Cyfweliadau Dychwelyd i'r Gwaith wedi cael eu cynnal o fewn yr amserlen (73%). Gwelwyd gwelliant tebyg yn Ch2 lle yr oedd 72% o'r cyfweliadau wedi eu cynnal o fewn yr amserlen. Fodd bynnag, mae'n parhau i fod yn is na'r targed o 80% ac mae'n parhau fod yn AMBR ar y Cerdyn Sgorio (Tabl 4). Mae cyfanswm y cyfweliadau dychwelyd i'r gwaith a gynhaliwyd (o fewn yr amserlen a'r tu allan iddi) hefyd yn isel, sef 86% (2036 o gyfweliadau) o gymharu â tharged o 95% ac mae'n dangos yr un tueddiad â Ch2.

Tabl 4

2.4.5 Erbyn diwedd Ch3, y gwasanaethau a fethodd â chyrraedd y Targed Corfforaethol o 80% o fewn yr amserlen oedd y Gwasanaethau Oedolion (76%), Gwasanaethau Plant (71%), Dysgu (70%) ac Adnoddau (70%).

2.4.6 Yr unig wasanaeth a oedd yn dangos yn GOCH (mwy na 10% yn is na'r targed) o ran canran y cyfweiliadau dychwelyd i'r gwaith a gwblhawyd (o fewn yr amserlen a'r tu allan iddi), oedd y Gwasanaeth Dysgu ar 81%. Roedd dau wasanaeth yn AMBR (rhwng 5% a 10% yn is na'r targed), sef y Gwasanaethau Plant ar 86% a'c Adnoddau ar 90%. Mae'r gwasanaethau sy'n weddill o fewn 5% i'r targedau.

2.4.7 Mae'r ffigyrau ar gyfer Cyfarfodydd Adolygu Presenoldeb (CAP) yn Ch3 yn 83% (50 o'r 60 CAP) ac yn well na'r ffigwr o 59% ar gyfer Ch2 ac mae'n WYRDD yn awr ar y Cerdyn Sgorio (pwynt i'w nodi – nid yw'r ffigyrau hyn yn cynnwys ysgolion).

2.4.8 Er bod lle i wella o ran dilyn y Polisi Rheoli Absenoldeb, h.y. cynnal cyfweiliadau dychwelyd i'r gwaith a chyfarfodydd adolygu presenoldeb, mae'n galonogol nodi y llwyddwyd i gyrraedd y targed salwch cyffredinol ar gyfer y 5ed chwarter yn olynol ac os yw'r duedd hon yn parhau, rydym yn rhagweld canlyniad o 9.81 diwrnod am bob gweithiwr amser llawn (yn seiliedig ar gyfartaledd 3 blynedd).

2.4.9 O'r herwydd, mae'r UDA yn argymhell –

2.4.9.1 *Parhau gyda'r panelau herio salwch rheolaidd, gyda phwyslais ar lynu wrth y disgwyliadau o ran polisi a chefnogi'r gwasanaethau penodol hynny sydd wedi methu â chyrraedd eu targedau.*

2.5 GWASANAETH CWSMER

2.5.1 Yn ystod Ch3, defnyddiwyd technoleg AppMôn i roi gwybod am 1.5k o faterion unigol (gan gynnwys tipio anghyfreithlon, goleuadau stryd diffygiol, canmoliaeth neu gwynion, palmentydd wedi torri, ffurflenni cronfeydd data clybiau chwaraeon ac archebu biniau ailgylchu). Daeth 81% o'r rhain drwy'r wefan, sef lefel sy'n debyg i Ch2 pan ddaeth 83% drwy'r wefan.

2.5.2 Mae angen gwneud rhagor o waith i gael manylion gan y cyflenwr am faint o weithiau y mae AppMôn wedi ei lawr lwytho. Mae cael y ffigyrau hyn gan

y cyflenwr yn parhau i fod yn heriol ond bydd gwaith yn parhau i gadarnhau'r ystadegau a'r wybodaeth yn ystod Ch4.

- 2.5.3 Mae'r dangosyddion sy'n weddill o fewn yr Adain Gwasanaethau Digidol yn canolbwyntio ar y wefan a'n presenoldeb ar y cyfryngau cymdeithasol. Gwelwyd cynnydd o 65k yn nifer yr ymweliadau unigryw yn ystod Ch3 o gymharu â'r un cyfnod y llynedd (460k yn 17/18 a 395k yn 16/17). Mae ein presenoldeb ar y cyfryngau cymdeithasol hefyd wedi arwain at gyfanswm o 25k o gyfrifon cyfryngau cymdeithasol yn ein dilyn ni, sef 11k o ddilynwyr ar Facebook a 14k o ddilynwyr ar Twitter. Mae gan y Cyngor yn awr bresenoldeb ar Instagram lle mae 332 o bobl yn dilyn y dudalen ar hyn o bryd. Mae'r dulliau hyn o gyfathrebu yn parhau i gynyddu a rhagdybir y bydd y llif gwybodaeth a gylchredir ac a dderbynnir trwy'r sianelau hyn yn cynyddu.
- 2.5.4 Mewn perthynas â Rheoli Cwynion gan Gwsmeriaid, nid oedd modd i ni adrodd ar Gwynion Cwsmeriaid a Cheisiadau Rhyddid Gwybodaeth ar gyfer y chwarter (ac eithrio Gwasanaethau Cymdeithasol sy'n adrodd mewn dull gwahanol) a hynny oherwydd salwch tymor hir yn y tîm sy'n casglu'r ystadegau ar ran y Cyngor. Er nad oes gennym yr ystadegau ar gyfer y gwasanaethau, maent yn parhau i fonitro cwynion a cheisiadau dan y Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth yn yr un modd â'r gorffennol.
- 2.5.5 Cafwyd 8 o Gwynion Cam 2 yn y Gwasanaethau Cymdeithasol (Gwasanaethau Plant [4] a Gwasanaethau Oedolion [4]) a 38 o Gwynion Cam 1 (Gwasanaethau Plant [28], Gwasanaethau Oedolion [10]) hyd at ddiwedd chwarter 3.
 - 2.5.5.1 O'r 38 o Gwynion Cam 1 a dderbyniwyd hyd at ddiwedd Ch3, ymatebwyd i 47% ohonynt yn ysgrifenedig sy'n ddirywiad o gymharu â'r 53% yr adroddwyd arnynt yn Ch2. Roedd 18 o ymatebion ysgrifenedig hwyr hyd at ddiwedd Ch3, gyda 13 yn y Gwasanaethau Plant a 5 yn y Gwasanaethau Oedolion.
 - 2.5.5.2 Roedd perfformiad yn well ar gyfer trafodaethau Cam 1, gyda thrafodaeth yn cael ei chynnig i'r achwynydd o fewn yr amserlen yn achos 24 o'r 28 o gwynion i'r Gwasanaethau Plant a 6 o'r 10 cwyn i'r Gwasanaethau Oedolion hyd at ddiwedd Ch3.
 - 2.5.5.3 Roedd y cwynion i'r Gwasanaethau Oedolion yn cynnwys 2 gŵyn a oedd yn gwynion ar y cyd gyda'r Bwrdd Iechyd ac roedd 2 o'r trafodaethau eto i'w cynnal ar ddiwedd Ch3 ac o'r herwydd yn hwyr. Oherwydd hyn, nid yw'n bosibl dweud a fyddai ymateb ysgrifenedig yn cael ei anfon o fewn 5 niwrnod i'r drafodaeth. Adroddir ar hyn yn yr adroddiad ar Gerdyn Sgorio Ch4.
 - 2.5.5.4 Mae tanberfformiad yn y Gwasanaethau Plant yn ymwneud ag anfon ymatebion ysgrifenedig o fewn yr amserlen, er bod 2 o'r 3 cwyn a dderbyniwyd rhwng Hydref a Rhagfyr wedi cael ymateb ysgrifenedig o fewn yr amserlen ofynnol.
 - 2.5.5.5 Mae tanberfformiad yn y Gwasanaethau Oedolion yn gysylltiedig â methiant i ddarparu ymateb ysgrifenedig i unrhyw un o'r 5 cwyn a dderbyniwyd rhwng Hydref a Rhagfyr o fewn yr amserlen er nad oedd ystadegau ar gael mewn perthynas â'r ddwy gŵyn ar y cyd ar ddiwedd Chwarter 3.
 - 2.5.5.6 Yn achos 30 o'r 38 (79%) o'r cwynion a dderbyniwyd gan y Gwasanaethau Oedolion a Phlant, cynigiwyd trafodaeth gyda'r

achwynydd o fewn yr amserlenni sy'n ddirywiad o gymharu â pherfformiad Ch2 (87%).

2.5.6 O'r herwydd, mae'r UDA yn argymell –

2.5.6.1 Gwasanaethau Cymdeithasol (Oedolion a Phlant) yn cael eu hannog i wella'r modd yr ymdrinnir â chwynion a'u bod yn sicrhau bod ymatebion ysgrifenedig i gwynion Cam 1 yn cael eu cwblhau o fewn yr amserlen. Dylid gweithredu hyn trwy newid arferion gwaith cyfredol.

2.5.6.2 Adolygiad o'r modd y caiff cwynion ar cyd rhwng Gwasanaethau Cymdeithasol ac lechyd eu trin er mwyn sefydlu'r modd y gall y Gwasanaeth wella'r gyfradd ymateb i gwynion ar y cyd.

2.6 RHEOLAETH ARIANNOL

2.6.1 Rhagwelir gorwariant o £1.624m ar gyfer y flwyddyn a ddawi ben ar 31 Mawrth 2018.

2.6.2 Mae hyn yn welliant o £300k o gymharu â Chwarter 2. Mae £2.461m o hyn ar gyllidebau gwasanaeth sydd yn cynnwys nifer o orwariannau a thanwariannau. Mae'r Gwasanaethau sy'n parhau i fod dan bwysau ariannol yn debyg i 2016/17 (Gwasanaeth Plant a Theuluoedd a Dysgu). Mae'r Penaethiaid Gwasanaeth yn ymwybodol o'r problemau ac yn gweithio i ostwng lefel y gorwariant sydd o fewn eu rheolaeth erbyn diwedd y flwyddyn. Disgwylir tanwariant o £0.503m o ran Cyllid Corfforaethol a rhagamcenir y bydd y Dreth Gyngor, sy'n cynnwys y Premiwm Treth Gyngor, yn casglu gwarged o £0.334m. Disgwylir felly i'r gorwariant cyffredinol ostwng i £1.624m. Mae lefel rhagdybiedig y gorwariant yn cyfateb i 1.29% o gyllideb net y Cyngor. Mae pryder ynghylch effaith y gorwariant hwn ar y balansau cyffredinol petai'n digwydd mewn gwirionedd. Fodd bynnag, mae'r balansau cyffredinol yn ddigonol ar hyn o bryd i gynnal y gorwariant hen effeithio ar y targed isaf o £6m a bennwyd gan y Cyngor llawn ar 28 Chwefror 2017.

2.6.3 Gall rhagamcanion newid wrth i wybodaeth newydd ddod i'r fei. Fodd bynnag, gyda sgritwini rheolaidd gan yr UDA ac os bydd Penaethiaid Gwasanaeth yn cymryd camau gwella, bydd hyn o gymorth i wasanaethau reoli eu cyllidebau.

2.6.4 Gellir gweld rhagor o wybodaeth am reolaeth ariannol yn yr 'Adroddiad Monitro'r Gyllideb Refeniw ar gyfer Ch3' a drafodwyd yn y Pwyllgor Gwaith ar 19 Chwefror.

3 ARGYMEHLLION

3.1 Gofynnir i'r Pwyllgor graffu ar y cerdyn sgorio a nodi'r meysydd y mae'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth yn eu rheoli er mwyn sicrhau gwelliannau i'r dyfodol. Gellir crynhoi'r rhain fel a ganlyn –

3.1.1 *Cydnabod a rheoli tanberfformiad a chymryd camau lliniaru i gynorthwyo i sicrhau gwelliant.*

3.1.1.1 Bydd y Gwasanaethau Plant yn parhau i flaenoriaethu'r gwelliannau a nodwyd gyda phwyslais arbennig ar wella amseriad yr asesiadau a gynhelir yn unol â'r rheoliadau (PM24/SCC/025) a sicrhau bod yr amser y mae'r cyfan o'r plant sydd ar y Gofrestr Amddiffyn Plant yn ystod y flwyddyn, ac a ddad-gofrestrir yn ystod y flwyddyn, yn gostwng ac yn gwella ymhellach yn ystod Ch4.

3.1.1.2 Bydd y Gwasanaethau Oedolion yn gwella materion yn ystod y chwarter nesaf drwy –

3.1.1.2.1 Weithio i sicrhau y bydd Contract Gofal Cartref newydd wedi ei sefydlu yn y 6 mis nesaf

3.1.1.2.2 Gweithio i symud cleientiad o'r ysbyty i'r gwelyau sydd ar gael yn Garreglwyd cyn gynted ag sy'n bosibl

3.1.1.3 Bydd y Gwasanaeth Dysgu yn gwella drwy:

3.1.1.3.1 Fonitro ysgolion sy'n tanberfformio yn y Panel Cynnydd Ysgolion a'r Bwrdd Ansawdd Sirol bob pythefnos

3.1.1.3.2 Gweithio ar gau'r bwloch rhwng rhagolygon a pherfformiad gwirioneddol

3.1.1.3.3 parhau i geisio sicrhau gwell cysondeb ar draws y 5 ysgol o ran rhannu arfer dda, cysoni a sicrhau asesiadau cywir a defnyddio asesiadau i gynllunio ymyrraeth/addysgu priodol

3.1.1.3.4 Parhau i ddarparu cefnogaeth i athrawon er mwyn gwella Asesiadau Athrawon yn y Cyfnod Sylfaen

3.1.1.3.5 Parhau i wella prosesau gosod targedau

3.1.2 Parhau â'r paneli herio salwch rheolaidd gyda phwyslais ar lynu wrth ddisgwyliadau polisi a rhoi cefnogaeth i'r gwasanaethau penodol hynny sydd wedi methu cwrdd â'u targedau.

3.1.3 *Gwasanaethau Cymdeithasol (Oedolion a Phlant) yn cael eu hannog i wella'r modd yr ymdrinnir â chwynion a'u bod yn sicrhau bod ymatebion ysgrifenedig i gwynion Cam 1 yn cael eu cwblhau o fewn yr amserlen. Dylid gweithredu hyn trwy newid arferion gwaith cyfredol.*

3.1.4 Adolygiad o'r modd y caiff cwynion ar cyd rhwng Gwasanaethau Cymdeithasol ac lechyd eu trin er mwyn sefydlu'r modd y gall y Gwasanaeth wella'r gyfradd ymateb i gwynion ar y cyd.

3.2 Gofynnir i'r Pwyllgor argymhell y mesurau lliniaru a amlinellir uchod

Atodiad A - Cerdyn Sgorio Corfforaethol - Corporate Scorecard Ch-Q3 2017/18

Gofal Cwsmer / Customer Service	CAG / RAG	Tuedd / Trend	Canlyniad / Actual	Targed / Target	Canlyniad 16/17 Result	Canlyniad 15/16 Result
Siarter Gofal Cwsmer / Customer Service Charter						
01) Nifer y cwynion a dderbyniwyd (ac eithrio Gwasanaethau Cymdeithasol)	-	-	-	-	71	59
02) Nifer y cwynion Cam 2 a dderbyniwyd ar gyfer Gwasanaethau Cymdeithasol	-	-	8	-	5	5
03) Nifer y Cwynion a gadarnhawyd / gadarnhawyd yn rhannol	-	-	-	-	25	21
04a) % o ymatebion ysgrifenedig o fewn 20 diwrnod (Corfforaethol)	-	-	-	80%	93%	64%
04a) % o ymatebion ysgrifenedig o fewn 20 diwrnod (Gwasanaethau Cymdeithasol)	-	-	-	80%	63%	-
05) Nifer o bryderon (ac eithrio Gwasanaethau Cymdeithasol)	-	-	-	-	191	261
06) Nifer y cwynion Cam 1 ar gyfer Gwasanaethau Cymdeithasol	-	-	35	-	54	53
07) Nifer o ganmoliaethau	-	-	426*	-	566	712
08) % o Ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth a Ymatebwyd o fewn yr Amserlen	-	-	-	80%	77%	67%
09) Nifer o Geisiadau Rhyddid Gwybodaeth a dderbyniwyd	-	-	-	-	1037	854
10) % o'r galwadau ffôn heb ei ateb	Gwyrdd / Green	⇒	12%	15%	13%	12%
11) % o gyfathrebu ysgrifenedig a atebwyd o fewn 15 diwrnod gwaith o'u derbyn (Siopwr Cudd)	Gwyrdd / Green	-	78%	-	67%	-
12) % o ymatebion ysgrifenedig mewn dewis iaith y cwsmer (Siopwr Cudd)	Gwyrdd / Green	-	100%	-	100%	-
13) % o alwadau ffôn a atebwyd yn ddwyieithog (Siopwr Cudd)	Gwyrdd / Green	-	83%	-	77%	-
14) % y staff a gymerodd y cyfrifoldeb am ymholiad y cwsmer (Siopwr Cudd)	Gwyrdd / Green	-	87%	-	90%	-
Newid Cyfrwng Digidol / Digital Service Shift						
15) Nifer o ddefnyddwyr AppMôn (blynyddol)	-	-	-	-	-	-
16) Nifer o adroddiadau a dderbyniwyd gan AppMôn	-	↑	1.5k	-	1k	-
17) Nifer o daliadau dros y we	-	↑	11k	-	10k	-
18) Nifer o 'ddilynwyr' CSYm ar Cyfryngau Cymdeithasol	Gwyrdd / Green	↑	25k	21k	21k	-
19) Nifer o ymwelwyr i wefan y Cyngor	Gwyrdd / Green	↑	460k	406k	541k	-

Rheoli Pobl / People Management	CAG / RAG	Tuedd / Trend	Canlyniad / Actual	Targed / Target	Canlyniad 16/17 Result	Canlyniad 15/16 Result
01) Nifer y staff yr awdurdod cyfan, gan gynnwys athrawon a staff mewn ysgolion (FTE)	-	-	2253	-	2258	2310
02) Nifer y staff yr awdurdod cyfan, ac eithrio athrawon a staff mewn ysgolion (FTE)	-	-	1245	-	1250	1303
03a) Absenoldeb Salwch - dyddiau / shiftiau gwaith cyfartalog a gollwyd fesul FTE	Gwyrdd / Green	↓	6.88	7.07	9.78	11.68
03b) Salwch Tymor Byr - dyddiau / shiftiau gwaith cyfartalog a gollwyd fesul FTE	-	-	3.02	-	4.72	11.68
03c) Salwch Tymor Hir - dyddiau / shiftiau gwaith cyfartalog a gollwyd fesul FTE	-	-	3.86	-	5.06	6.79
04a) Ysgolion Cynradd - Absenoldeb Salwch - dyddiau / shiftiau gwaith cyfartalog a gollwyd fesul FTE	Melyn / Yellow	↓	6.81	6.76	-	-
04b) Ysgolion Cynradd - Salwch Tymor Byr - dyddiau / shiftiau gwaith cyfartalog a gollwyd fesul FTE	-	-	3.16	-	-	-
04c) Ysgolion Cynradd - Salwch Tymor Hir - dyddiau / shiftiau gwaith cyfartalog a gollwyd fesul FTE	-	-	3.65	-	-	-
05a) Ysgolion Uwchradd - Absenoldeb Salwch - dyddiau / shiftiau gwaith cyfartalog a gollwyd fesul FTE	Gwyrdd / Green	↓	6.69	6.76	-	-
05b) Ysgolion Uwchradd - Salwch Tymor Byr - dyddiau / shiftiau gwaith cyfartalog a gollwyd fesul FTE	-	-	3.5	-	-	-
05c) Ysgolion Uwchradd - Salwch Tymor Hir - dyddiau / shiftiau gwaith cyfartalog a gollwyd fesul FTE	-	-	3.19	-	-	-
06) % o Cyfweliadau DIG a gynhalwyd o fewn yr amserlen	Ambr / Amber	↑	73%	80%	78%	84%
07) % o Cyfweliadau DIG a gynhalwyd	Ambr / Amber	⇒	86%	95%	91%	-
08) % o Gyfarfodydd Adolygu Phresenoldeb (CAP) a gynhaliwyd	Gwyrdd / Green	↑	83%	80%	57%	-
09) Gweithwyr yr Awdurdod Lleol yn gadael (%) (Trosiant) (Blynyddol)	-	-	-	-	10%	-
10) % o ADP a'i cwblhawyd o fewn yr amserlen (Ch4)	-	-	-	80%	80%	-
11) % y staff sydd a Thystysgrif DBS (os oes angen o fewn eu rôl)	-	-	-	-	91.40%	98%
12) Nifer o staff Asiantaeth	-	-	12	-	15	26

Rheolaeth Ariannol / Financial Management	CAG / RAG	Tuedd / Trend	Cyllideb / Budget	Canlyniad / Actual	Amrywiad / Variance (%)	Rhagolygon o'r Gwariant / Forecasted Actual	Amrywiad a Ragwelir / Forecasted Variance (%)
01) Y gyllideb o gymharu â Ffigyrau Gwirioneddol	Coch / Red	-	£96,137,000	£98,145,000	2.09%	-	-
02) Alldro diwedd blwyddyn a ragwelir (Refeniw)	Coch / Red	-	£126,157,000	-	-	£127,781,000	1.29%
03) Alldro diwedd blwyddyn a ragwelir (Cyfalaf)	-	-	£39,184,000	-	-	£21,717,000	-44.58%
04) Cyflawniad yn erbyn targedau effeithlonrwydd	Ambr / Amber	-	£2,444,000	-	-	£1,646,250	-32.80%
05) Incwm o gymharu â Thargedau (ac eithrio grantiau)	Gwyrdd / Green	-	-£15,083,310	-16848740	11.70%	-	-
06) Swm a fenthycwyd	-	⇒	£12,377,000	-	-	£8,317,000	-32.80%
07) Chost benthyca	-	⇒	£4,257,000	-	-	£4,095,000	-3.81%
08) % o'r anfondebau a dalwyd o fewn 30 diwrnod	-	-	-	-	-	-	-
09) % of y Dreth Gyngor a gasglwyd (am y 3 blynedd ddiwethaf)	Gwyrdd / Green	↑	-	98.90%	-	-	-
10) % y Trethi Busnes a gasglwyd (am y 3 blynedd ddiwethaf)	Gwyrdd / Green	↑	-	98.80%	-	-	-
11) % yr Amrywiad Ddyledion a gasglwyd (am y 3 blynedd ddiwethaf)	Melyn/Yellow	↑	-	97.20%	-	-	-
12) % y Rhent Tai a gasglwyd (am y 3 blynedd ddiwethaf)	Gwyrdd / Green	-	-	101%	-	-	-
13) % y Rhent Tai a gasglwyd heb gynnwys taliadau budd-dal (am y 3 blynedd ddiwethaf)	-	-	-	102%	-	-	-

Rheoli Perfformiad / Performance Management	CAG / RAG	Tuedd / Trend	Canlyniad / Actual	Targed / Target	Canlyniad 16/17 Result	Canlyniad 15/16 Result	Chwarter 16/17 Quartile
01) SCA/002b: Cyfradd y bobl hŷn (65 mlwydd oed neu hŷn) y mae'r awdurdod yn eu cefnogi mewn cartrefi gofal fesul 1,000 o'r boblogaeth 65 oed neu hŷn ar 31 Mawrth	Gwyrdd / Green	⇒	19.06	22	20.51	20.3	-
02) LI/18b Canran y rhai sy'n ofalwyr i oedolion a ofynnodd am asesiad neu adolygiad ac a gafodd asesiad neu adolygiad iddyn nhw eu hunain yn ystod y flwyddyn	Gwyrdd / Green	↑	93.3	93	94.4	90.8	-
03) PM18 - Canran yr ymholiadau ynghylch amddiffyn oedolion a gwblhawyd o fewn terfynau amser statudol	Gwyrdd / Green	↑	92.93	90	90.48	-	-
04) PM19 - Cyfradd oedi wrth drosglwyddo gofal am resymau gofal cymdeithasol fesul 1,000 o'r boblogaeth 75 oed neu drosodd	Coch / Red	↓	4.61	1.5	6.05	-	-
05) PM20a - Canran yr oedolion a gwblhaodd gyfnod ailalluogi ac sydd â phhecyn gofal a chymorth llai o faint chwe mis yn ddiweddarach	Gwyrdd / Green	↓	59.09	40	62.6	-	-
06) PM20b - Canran yr oedolion a gwblhaodd gyfnod ail-alluogi ac nad oes ganddynt becyn gofal a chymorth 6 mis yn ddiweddarach	Gwyrdd / Green	↑	64.57	62	33.3	-	-
07) SCC/025: % yr ymweliadau statudol â phlant mewn gofal oedd i fod i ddiwydd yn ystod y flwyddyn, a gynhaliwyd yn unol â'r rheoliadau	Coch / Red	↑	62.76	85	79.35	82.79	-
08) PM24 - Canran yr asesiadau a gwblhawyd ar gyfer plant o fewn terfynau statudol (42 diwrnod gwaith)	Coch / Red	↓	71	90	89.17	-	-
09) PM32 - Canran y plant sy'n derbyn gofal sydd wedi profi (1) neu ragor o achosion o symud ysgol, yn ystod cyfnod neu gyfnodau o dderbyn gofal, nad oeddent yn drefniadau dros dro, yn y flwyddyn hyd at 31 Mawrth	Coch / Red	↓	30	15	17.53	-	-
10) PM33 - Canran y plant sy'n derbyn gofal ar 31 Mawrth a oedd wedi cael tri lleoliad neu fwy yn ystod y flwyddyn	Melyn / Yellow	↓	7.86	5	5.04	-	-
11) PM28 - Cyfanswm yr amseroedd (mewn diwrnodau) a dreuliodd pob plentyn ar y CPR os cafodd ei dynnu oddi ar y CPR yn ystod y flwyddyn	Coch / Red	↑	326	250	266	-	-
12) Presenoldeb – Cynradd (%)	-	-	94.98	-	94.8	95.1	-
13) Presenoldeb – Uwchradd (%)	-	-	93.63	-	94.6	94.5	Uchaf / Upper
14) Nifer y dyddiau a gollwyd oherwydd gwaharddiadau dros dro – Cynradd	-	-	10	-	-	-	-
15) Nifer y dyddiau a gollwyd oherwydd gwaharddiadau dros dro – Uwchradd	-	-	35.5	-	-	-	-
16) CA4 – % y disgyblion 15 oed sy'n cyflawni L2+	Coch / Red	↓	50.5	63.4*	58.8*	56.9*	Canolrif Isaf / Lower Median
17) CA3 - % y disgyblion sy'n cyflawni DPC	Melyn / Yellow	↑	88.9	90.1	87.6	84.5	Canrif Uchaf / Upper Median
18) CA2 - % y disgyblion sy'n cyflawni DPC	Gwyrdd / Green	↑	91.4	91	89.4	91.8	Uchaf / Upper
19) CS - % y disgyblion sy'n cyflawni DPC/DCS	Ambr / Amber	↑	85.8	88.4	84.7	86.2	Isaf / Lower
20) LCL/001b: Nifer yr ymweliadau â llyfrgelloedd cyhoeddus yn ystod y flwyddyn	Gwyrdd / Green	↓	212k	210k	288k	289k	Uchaf / Upper
21) LCL/004: Nifer y deunyddiau llyfrgell a roddwyd allan yn ystod y flwyddyn	Melyn / Yellow	↓	193k	195k	272k	284k	-
22) Nifer yr ymgeiswyr gyda phlant sy'n ddbinyddion iddynt y mae'r Cyngor wedi sicrhau llety gwely a brecwast iddynt (llety nad yw'n hunangynhaliol)	Gwyrdd / Green	⇒	0	0	0	-	-
23) % y tenantiaid sy'n fodlon gyda gwaith atgyweirio ymatebol	Melyn / Yellow	↓	89	92	90.2	89.5	-
24) Cynhyrchiant y gweithlu – % yr amser sy'n cael ei categoreiddio fel amser cynhyrchiol	Melyn / Yellow	↓	79.32	80	80.1	74.6	-
25) Nifer cyfartalog y dyddiau calendr a gymerwyd i osod unedau llety sy'n rhai y mae modd eu gosod (ac eithrio Eiddo Anodd eu Gosod)	Gwyrdd / Green	↑	17.7	23	28	33.7	-
26) PAM/013 - Nifer o eiddo sector preifat gwag wedi'u adfer i ddefnydd	Gwyrdd / Green	↑	53	52	-	-	-
27) PAM/014 - Nifer y cartrefi newydd a grewyd o ganlyniad i ddechrau aildddefnyddio eiddo gwag	-	-	1	-	-	-	-
28) PAM/015 - Nifer y dyddiau calendr ar gyfartaledd a gymerwyd i ddarparu Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl	Gwyrdd / Green	↑	181.4	200	-	-	Canolrif Isaf / Lower Median
29) STS/005b: Canran y prifffyrdd a archwiliwyd sydd o safon uchel neu dderbyniol o ran glanweithdra	Gwyrdd / Green	↓	94.3	94	93.4	95.1	-
30) STS/006: Canran yr achosion o adael gwastraff yn anghyfreithlon a gliriwyd o fewn 5 diwrnod gwaith, ar ôl i rywun adrodd amdanynt	Gwyrdd / Green	↓	99.67	100	97.31	98.5	-
31) WMT/009b: Canran y gwastraff sirol a gasglwyd gan awdurdodau lleol ac a baratowyd i'w aildddefnyddio a/neu ei ailgylchu	Gwyrdd / Green	↓	73.24	67	65.79	59.5	Uchaf / Upper
32) WMT/004b: Canran y gwastraff sirol a anfonwyd i'w dirlenwi	Gwyrdd / Green	↓	0.47	5	6.6	16.9	Canolrif Isaf / Lower Median
33) THS/011c: % y ffyrdd nad ydynt yn brif ffyrdd (C) sydd mewn cyflwr gwael ar y cyfan (blynyddol)	-	-	-	10	10.1	13.5	Canolrif Isaf / Lower Median
34) Nifer y bobl ifanc sydd wedi mynychu rhaglenni gweithgareddau datblygu chwaraeon / gweithgareddau allgymorth	Gwyrdd / Green	-	32k	30k	113k	132k	-
35) LCS/002b: Nifer yr ymweliadau â chanolfannau chwaraeon a hamdden yr awdurdod lleol yn ystod y flwyddyn lle bydd yr ymwelydd yn cymryd rhan mewn gweithgaredd corfforol	Gwyrdd / Green	-	364k	319k	464k	458k	Isaf / Lower
36) PAM/023 - Canran y sefydliadau bwyd sy'n cyrraedd safonau hylendid bwyd	Gwyrdd / Green	-	98	80	98	-	Uchaf / Upper

* yn seiliedig ar yr hen gwricwlwm

Atodiad B

Mae'r ddogfen yma wedi'i gynnwys yn adroddiad chwarterol y cerdyn sgorio Sy'n cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol a'r Pwyllgor Gwaith bob chwarter i ddarparu diweddariad lefel uchel byr ynghylch statws y gwaith sydd yn berthnasol ac yn adrodd i'r -

- **Bwrdd Rhaglen Trawsnewid Partneriaethau, Cymunedau a Gwella Gwasanaethau, a'r**
- **Bwrdd Rhaglen Trawsnewid Llywodraethant a Phrosesau Busnes**

Yr allwedd CAG ar gyfer y ddogfen uchod yw fel a ganlyn –

CAG:

Wedi ei gwblhau

Ar y trywydd iawn

Ar ei hôl hi

Hwyr

Gwyn

Prosiect wedi ei gwblhau

Prosiect yn datblygu yn ôl y disgwyl ac mae ar y trywydd iawn

Mae prosiect angen penderfyniadau / cymorth allweddol

Mae'r prosiect yn hwyr a thŷ ôl i'r amserlen ddisgwyliedig

Nid yw'r prosiect wedi dechrau

Bwrdd Rhaglen Trawsnewid Partneriaethau, Cymunedau a Gwella Gwasanaethau		
Rhaglenni	Prosiectau Unigol	RAYG a Diweddariad
Moderneiddio Ysgolion	Bro Rhosyr a Bro Aberffraw	Mae'r amserlen ar gyfer adeiladu ysgol Santes Dwynwen yn Niwbwrch wedi llithro i Mawrth 2019 Gwaith adeiladu dosbarth newydd yn Ysgol Parc y Bont wedi'i gwblhau yn Rhagfyr 2017
	Llangefni	Yn dilyn 'pause & review' ar ardal Llangefni a chadarnhad cyllid Banb B, mae ymgynghoriad statudol ymlaen ar hyn o bryd gydag Ysgol Henblas, Ysgol Bodffordd ac Ysgol Corn Hir.
	Seiriol De Ddwyrain	Y broses ymgynghori ffurfiol yn cael ei gynnal yn rŵan
Gofal Cymdeithasol Oedolion Hŷn – Prosiect Opsiynau Gwella Llety	Gofal Ychwanegol Llangefni	Mae cynnydd da yn cael ei wneud efo'r gwaith adeiladu ac mae'r adeiladwyr yn hyderus eu bod yn cadw at yr amserlen a bydd y gwaith yn cael ei gwblhau erbyn Mehefin 2018
	Gofal Ychwanegol Amlwch	Mae darn o waith yn cael ei wneud gan yr Adran Dai i edrych ar anghenion tai yn fwy eang o fewn yr ardal sydd yn cynnwys ystyried TGY.
	Gofal Ychwanegol De'r Ynys	Mae penderfyniad i'w wneud gan y Pwyllgor Gwaith yn Ch4.
	Tai a chefnogaeth mewnol	Bwriad newydd y prosiect ydi i gadw'r gwasanaeth yn fewnol i'r Cyngor ond i ailfodelu er mwyn sicrhau arbedion ariannol. Esiamplau o sut y byddwn yn ail-fodelu yn cynnwys: <ul style="list-style-type: none"> • ail-strwythuro'r cohort staffio, • edrych ar lefelau gofal dros 24 awr • cadarnhau bod yr oriau o gefnogaeth yn cefnogi annibynnuaeth • mwy o ddefnydd o offer telecare.
	Tai a Chefnogaeth Allanol	Cyflwynwyd PID a Cynllun Prosiect i'r Bwrdd Trawsnewid Oedolion yn Ch3
	Tendro Gwasanaeth Gofal Cartref	Wedi edrych ar fframwaith Gogledd Cymru ar gyfer Gofal Cartref. Mae'r tendr yma wedi mynd yn fyw ers mis Chwefror 2018.
	In house day Services	Cynnig prosiect yn mynd i UDA Ch3

Trawsnewid llyfrgelloedd, gwasanaeth ieuenctid, amgueddfeydd, diwylliant a Market Hall	Trawsnewid Amgueddfeydd a Diwylliant	Amserlen newydd i'w gytuno gan y bwrdd yn Ch4.
	Ailfodlu'r Gwasanaeth Llyfrgelloedd	Penderfynodd y Pwyllgor Gwaith ar y 18/12/2017 fel a ganlyn : <ul style="list-style-type: none"> • Mabwysiadu Strategaeth Ddrafft y Gwasanaeth Llyfrgell 2017-2022 • Bod y newidiadau arfaethedig yn Strategaeth Ddrafft y Gwasanaeth Llyfrgell 2017-2022 yn cael eu gweithredu • Gweithredu Opsiwn C o fewn costau drafft y Gwasanaeth Llyfrgell , cadw 22 awr, sef ⅓ y staffio o'r llyfrgelloedd caeedig o fewn y strwythur staffio newydd i helpu i liniaru a chynnal perfformiad yn erbyn safonau staffio'r WPLS.
	Adolygiad Gwasanaeth Ieuenctid	Strwythur newydd mewn lle ac yn weithredol yn Ch4
	Market Hall	Gwaith adeiladu ychydig ar ôl yr amserlen
Hamdden		Strategaeth Ddrafft ar cael ei ddrafftio.
Ynys Ynni		Cyfnod ymgynghori cyhoeddus 6 wythnos ar y Canllawiau Cynllunio Atodol newydd ar gyfer Wylfa Newydd (http://www.anglesey.gov.uk/council-and-democracy/consultations/wylfa-newydd-spg-2018-consultation/133459.article).
Safleoedd Sipsiwn a Theithwyr		
Strategaeth Ataliol	Ymyrraeth gynnar	
	Gweithredu Strategaeth Taclo Tlodi	
Cynyddu lefelau ailgyrchu		Gweler y Dangosyddion Perfformiad 31 + 32 ar y Cerdyn Sgorio i weld cyrhaeddiad
Gwaith lliniaru llifogydd		Mae'r digwyddiad llifogydd mawr ar 22/11/2017 wedi amlygu'r angen i ddyfalbarhau gyda chynlluniau o'r fath, gyda phroblemau ym Miwmares, Porthaethwy, Llanfairpwll, Llangefni, Dwyran nifer o lefydd eraill. Mae adroddiadau FLWMA yn cael eu paratoi ar gyfer yr holl ardaloedd lle mae eiddo wedi cael eu heffeithio.

		<p>Gobeithir y bydd Llywodraeth Cymru yn darparu gyllid i ddatrys rhai o'r materion hyn.</p> <p>Cynhaliwyd digwyddiad Ymgynghori ar Lifogydd ym Miwmares y diwrnod cyn y llifogydd a dim ond 20 o bobl fynychodd. Fodd bynnag, roedd y rhan fwyaf o blaid gosod peipiau o Castle Meadow i'r môr yn hytrach nad adeiladu argae mawr yn y cae. Mae Adroddiad Gwerthusiad Prosiect diwygiedig wedi cael ei ddarparu a'i anfon at LIC yn y gobaith y bydd modd cychwyn ar y gwaith yn fuan.B12</p> <p>Fe wnaeth y bwnd amddiffyn rhag llifogydd a gafodd ei adeiladu yn Castle am £5 weithio'n dda gan ddal yn ôl 8,000 o fetrau ciwbig o ddŵr llifogydd a fyddai fel arall wedi llifo i Stryd Fawr Biwmares.</p> <p>Rhoddyd pwysau ar Gyfoeth Naturiol Cymru i symud ymlaen gyda chynllun amddiffyn rhag llifogydd ar gyfer Afon Cefni yn Llangefni ac mae'r gwasanaeth wedi cynnig cymryd drosodd y cyfrifoldeb am Afon Cefni yn Llangefni gan CNC er mwyn cyflymu pethau.</p>
--	--	--

Bwrdd Rhaglen Trawsnewid Llywodraethant a Phrosesau Busnes		
Rhaglen / Prosiect	Prosiectau Cysylltiedig	RAYG a Diweddariad byr
Cyswllt Adnoddau - Northgate (AD)		<p>Cyflwynwyd y dangosfwrdd AmdanaFi i'r 6 chartref gofal</p> <p>Tafleini amser a chostau ar y We wedi eu cyflunio ar ffurf PRAWF – disgwyl cynllun peilot</p> <p>Oddeutu 500 o staff am dderbyn slipiau cyflog yn electronig ym Ch4</p> <p>Profion ar y broses Recriwtio ar y We ar y gweill</p>
Rhagoriaeth Gwasanaethau Cwsmeriaid	Rhaglen Ehangu Cyswllt Môn / Cyswllt Wyneb Yn Wyneb	Mae dau gynllun peilot wedi'i gytuno
	Canolfan Cyswllt Cwsmeriaid	Trafodaethau ar y gweill i uno canolfannau galw presennol
	Cyswllt Dros Y Ffôn + Newid Sianel	Canolfannau Cyswllt sy'n cael eu profi ar hyn o bryd gan y gwasanaethau. Refeniw nesaf i fynd yn FYW

Atodiad B

	CRM	Gweithredwyd y Modiwl Gwastraff ac Ailgylchu yn Ch3.
	Gwella Prosesau Busnes	Y grwp wedi cadarnhau eu bod yn canolbwyntio ar gefnogi'r gwaith o edrych ar VOIDS. Rheolwraig VOIDS wedi sgopio'r proses presennol allan i'w craffu gan y grwp yn eu cyfarfod nesa'
	Cydymffurfiaeth a Boddhad	
Effeithlonrwydd Ynni		Mae gwaith yn mynd rhagddo drwy'r Rhaglen 'Refit' i ddatblygu prosiectau posibl. Bydd bid am arian cyfalaf o'r prosiect Buddsoddi i Arbed yn cael ei gyflwyno yn Ionawr.
Strategaeth TGCh		Strategaeth TG Digidol – 'Ynys Ddigidol' wedi cael ei chymeradwyo ac yn berthnasol i 2016-2020. Mae'r strategaeth yn cael eu adolygu yn dilyn Cynllun Y Cyngor.
Cynllun Gwella Sgrwtini		Gwnaed cynnydd da yn erbyn y 22 cam gweithredu unigol ar gyfer gwella gyda 13 yn wyrdd ac wedi eu gweithredu'n llawn. Mae'r 9 sy'n weddill ar y trywydd iawn i gael eu cwblhau ar amser ac o'r herwydd yn Felyn
Strategaeth Cyfathrebu		Gyda chynllun newydd y Cyngor ar gyfer 2017-22 bellach wedi ei sefydlu, bydd hyn o gymorth i siapio ein blaenoriaeth o ran cyfathrebu dros y blynyddoedd nesaf .

Canlyniadau Refeniw Rhagdybiedig ar gyfer y Flwyddyn Ariannol a ddaw i ben ar 31 Mawrth 2018 – Chwarter 3

Gwasanaeth / Swyddogaeth	Cyllideb Flynyddol 2017/18	Ch3 2017/18 Cyllideb Blwyddyn hyd yma	Ch3 Gwariant Gwirioneddol ac Ymrwymedig	Ch3 2017/18 Amrywiad	Ch3 Gwariant Rhagdybiedig hyd at 31 Mawrth 2018	Ch3 Canlyniadau Rhagdybiedig 31 Mawrth 2018 tan/(gor)wariant	Ch2 Canlyniadau Rhagdybiedig 31 Mawrth 2018	Ch1 Canlyniadau Rhagdybiedig 31 Mawrth 2018	Gor/(Tan)wariant fel % o'r Gyllideb Gyfan 2017/18
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	
Dysgu Gydol Oes									
Cyllideb sydd wedi ei datganoli i'r Ysgolion	44,021	33,848	33,848	-0	44,021	0	0	0	0.00%
Addysg Ganolog	2,811	1,618	2,185	567	3,689	878	618	618	31.23%
Diwylliant	1,355	1,117	1,076	-41	1,248	-107	-70	20	-7.90%
Gwasanaethau Oedolion	22,456	17,390	17,941	551	22,515	59	191	299	0.26%
Gwasanaethau Plant	8,035	6,596	8,015	1,419	9,779	1,744	1,899	2,106	21.70%
Tai	1,036	1,462	1,441	-21	1,036	0	0	0	0.00%
Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo									
Priffyrdd	6,567	6,499	6,846	347	6,653	86	100	3	1.31%
Eiddo	1,143	1,019	1,051	32	1,136	-7	-11	-33	-0.61%
Gwastraff	6,294	5,756	5,679	-78	6,274	-20	-25	30	-0.32%
Rheoleiddio a Datblygu Economaidd									
Datblygu Economaidd	1,942	1,679	1,561	-118	1,972	30	110	80	1.55%
Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd	2,202	1,657	1,195	-462	2,142	-60	-97	-14	-2.72%
Trawsnewid									
Adnoddau Dynol	1,204	903	888	-15	1,174	-30	0	0	-2.49%
TGCh	1,746	1,312	1,459	147	1,846	100	100	100	5.73%
Trawsnewid Corfforaethol	935	641	547	-95	766	-169	-30	0	-18.07%
Adnoddau	2,797	2,387	2,398	11	2,841	44	40	32	1.57%

Gwasanaeth / Swyddogaeth	Cyllideb Flynyddol 2017/18	Ch3 2017/18 Cyllideb Blwyddyn hyd yma	Ch3 Gwariant Gwirioneddol ac Ymrwymedig	Ch3 2017/18 Amrywiad	Ch3 Gwariant Rhagdybiedig hyd at 31 Mawrth 2018	Ch3 Canlyniadau Rhagdybiedig 31 Mawrth 2018 tan/(gor)wariant	Ch2 Canlyniadau Rhagdybiedig 31 Mawrth 2018	Ch1 Canlyniadau Rhagdybiedig 31 Mawrth 2018	Gor/(Tan)wariant fel % o'r Gyllideb Gyfan 2017/18
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	
Busnes y Cyngor	1,615	1,168	1,359	190	1,872	257	207	50	15.91%
Costau Corfforaethol a Democrataidd	1,922	1,811	1,606	-205	1,658	(264)	(248)	(172)	(13.74%)
Rheolaeth Gorfforaethol	761	556	494	(61)	681	(80)	(80)	(70)	(10.52%)
Cyfanswm Cyllidebau'r Gwasanaethau	108,843	87,421	89,589	2,168	111,304	2,461	2,706	3,049	2.26%
Ardollau	3,335	3,335	3,332	(3)	3,335	0	0	0	0.00%
Cymorth Dewisol Trethi	60	0	0	0	60	0	0	0	0.00%
Cyllido Cyfalaf	8,158	3,867	3,746	(120)	7,950	(208)	(194)	(235)	(2.55%)
Cronfeydd Wrth Gefn Cyffredinol ac Eraill	1,045	1,045	794	(251)	794	(251)	(213)	0	(24.01%)
Arbedion Corfforaethol	(227)	(227)	0	227	0	227	227	150	(100.00%)
Cyfraniad Gwasanaethau Cefnogaeth CRT	(678)	0	0	0	(678)	0	0	0	0.00%
Budd-daliadau a Roddwyd	5,622	698	684	(14)	5,351	(271)	(152)	(149)	(4.82%)
Cyfanswm Cyllid Corfforaethol	17,314	8,716	8,556	(160)	16,812	(503)	(331)	(234)	(2.90%)
Cyfanswm 2017/18	126,157	96,137	98,145	2,008	128,115	1,958	2,374	2,815	1.55%
<u>Cyllido</u>									
Trethi Annomestig	(23,002)	(15,920)	(15,925)	(5)	(23,002)	0	0	0	0.00%
Y Dreth Gyngor	(32,941)	0	0	0	(33,028)	(87)	(189)	(348)	0.26%
Premiwm y Dreth Gyngor	(564)	0	0	0	(811)	(247)	(261)	(347)	43.71%
Grant Cymorth Refeniw	(69,650)	(48,205)	(48,219)	(15)	(69,650)	0	0	0	0.00%
Cyfanswm Cyllid 2017/18	(126,157)	(64,124)	(64,144)	(19)	(126,491)	(334)	(450)	(695)	0.26%
Cyfanswm yr Alldro gan gynnwys effaith cyllido	0	32,012	34,001	1,989	1,624	1,624	1,924	2,119	1.29%

CYNGOR SIR YNYS MÔN <u>Templed Adroddiad Sgriwtini</u>	
Pwyllgor:	Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol
Dyddiad:	12 Mawrth 2018
Pwnc:	Moderneiddio Ysgolion Môn – Adroddiad ar yr Ymgynghoriad Statudol yn ardal Seiriol
Pwrpas yr Adroddiad:	I wneud argymhelliad i'r Pwyllgor Gwaith er mwyn symud ymlaen efo'r rhaglen moderneiddio ysgolion er mwyn cwrdd ag anghenion am lefydd mewn ysgolion ble mae eu hangen nhw fwyaf, gwella safonau addysgu a chyrhaeddiad a darparu adnoddau modern mewn perthynas ag ysgolion ac adnoddau addysgu.
Cadeirydd Sgriwtini:	Y Cy nghorydd Aled Morris Jones
Aelod(au) Portfolio:	Y Cy nghorydd R. Meirion Jones
Pennaeth Gwasanaeth:	Delyth Molyneux
Awdur yr Adroddiad:	Delyth Molyneux
Rhif Ffôn:	
E-bost:	
Aelodau lleol:	Y Cy nghorydd Lewis Davies Y Cy nghorydd Carwyn E. Jones Y Cy nghorydd Alun Roberts

1 – Argymhelliad/ion

Gofynnir i'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol argymhell cymeradwyo'r canlynol i'r Pwyllgor Gwaith:

1. Cau Ysgol Biwmares ac i rieni'r disgyblion sydd ar y gofrestr ar yr adeg pan fydd y Pwyllgor Gwaith yn gwneud y penderfyniad ddatgan eu dewis am naill ai Ysgol Llandegfan neu Ysgol Llangoed yn unol â'r polisi mynediad ysgolion.
2. Adolygu dalgyloedd presennol y tair ysgol gyda'r bwriad o weithredu unrhyw newidiadau pan fydd Ysgol Biwmares yn cau.
3. Adnewyddu Ysgol Llangoed ac Ysgol Llandegfan; ac
4. Ystyried ffederaleiddio Ysgol Llangoed ac Ysgol Llandegfan ar ddiwedd y broses hon.

2 – Cyswllt efo Cynllun y Cyngor / Blaenoriaethau Corfforaethol Arall

Amcan 1 o GYNLLUN 2017 - 2022 - CYNGOR SIR YNYS MÔN

Sicrhau bod pobl Ynys Môn yn gallu ffynnu a chyflawni eu potensial tymor hir

Byddwn yn parhau i godi safonau addysg a sicrhau bod gan ein pobl ifanc y sgiliau cywir ar gyfer cyflogaeth a hyfforddiant.

1. Parhau â'n rhaglen moderneiddio ysgolion drwy gyhoeddi strategaeth ddiwygiedig fydd yn mynd i'r afael â chynaliadwyedd tymor hir addysg gynradd ac addysg uwchradd ar draws yr Ynys. Bydd hyn yn cynnwys y posibilrwydd o gampysau dysgu 3 – 18 oed mewn lleoliadau penodol.
2. Cwblhau'r gwaith ar Ysgol Santes Dwynwen, Niwbwrch ac ardaloedd Seiriol a Llangefni.

3 – Egwyddorion Fel Canllaw ar gyfer Sgriwtini

Er mwyn cymhorthi Aelodau wrth graffu'r pwnc:-

- 3.1 Effaith mae'r eitem yn ei chael ar unigolion a chymunedau **Os gwireddir y cynllun arfaethedig hwn, aseswyd ei effaith posib ar y gymuned. Gweler hyn yn yr asesiad effaith.**
- 3.2 Edrych ar effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd unrhyw newid arfaethedig – yn ariannol ac o ran ansawdd **Os gwireddir y cynllun arfaethedig hwn, bydd yn arwain at arbedion refeniw fel yr amlinellir yn yr adroddiad.**
- 3.3 Edrych ar unrhyw risgiau **Os gwireddir y cynllun arfaethedig hwn, bydd yn arwain at risgiau o ran diffyg cefnogaeth i'r prosiect, problemau posib o ran y costau. Mae cofrestr risg wedi ei baratoi ar gyfer y rhaglen moderneiddio.**
- 3.4 Craffu'n cymryd rôl rheoli perfformiad neu warantu ansawdd **Os gwireddir y cynllun arfaethedig hwn, mae'r Awdurdod yn hyderus iawn bydd yn arwain at well safonau addysgol. Bydd yn cwrrd â safonau adeiladu Ysgolion 21ain Ganrif ac yn cydymffurfio â'r Bwletin Adeiladu 99.**
- 3.5 Edrych ar gynlluniau a chynigion o safbwynt:
 - Hirdymor –Mae'r rhaglen moderneiddio ysgolion yn ceisio ymateb i anghenion heddiw, ond hefyd yn ystyried yn llawn yr angen i fodloni anghenion cenedlaethau'r dyfodol.
 - Atal – Os cymeradwyir y cynnig, bydd yr achosion busnes sy'n dilyn yn rhoi sylw i fesurau ataliol, bydd hefyd bwyslais i weithio'n gorfforaethol ar fesurau ataliol perthnasol.
 - Integreiddio – os cymeradwyir bydd yr ysgolion dan sylw yn ganolbwynt cydweithio ac yn integreiddio gwasanaethau'n effeithiol i sicrhau bod yr ysgolion yn darparu adnodd i'r gymuned
 - cydweithio – bydd yn hybu cydweithio yn ystod y prosiect ac ar ôl ei gwblhau.
 - Cynnwys – Bydd y broses o ymgysylltu efo'n rhanddeiliaid yn parhau hyd oes y prosiect a phellach.

4 - Cwestiynau Sgriwtini Allweddol

Ydi'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol argymell cymeradwyo'r cynnig dan sylw?

5 – Cefndir / Cyd-destun

Disgrifir y cefndir l'r cynllun posib yn yr adroddiad

6 – Aseiad Effaith ar Gydraddoldeb [cynnwys effeithiau ar yr Iaith Gymraeg]

Cwblhawyd Aseiad Effaith ar gyfer y broses ymgynghori statudol. Cafodd effaith posib gwireddu'r cynnig ar yr iaith Gymraeg, cydraddoldeb a'r gymuned eu hasesu.

7 – Oblygiadau Ariannol

Mae'r effaith posib ar sefyllfa gyllidol yr Awdurdod yn cael ei asesu yn yr adroddiad

8 – Atodiadau

Ceir 10 atodiad l'r adroddiad

9 - Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach os gwelwch yn dda):

1. Dogfen Ymgynghori Statudol
2. Llythyr gan Lywodraeth Cymru dyddiedig 8 Rhagfyr 2017, yn cadarnhau Band B Ynys Môn yn gyffredinol.
3. Cofnodion y Pwyllgor Gwaith 30 Hydref 2017
4. Dogfen Ymgynghori Anstatudol
5. Rhaglen Amlinellol Strategol (SOP/RhAS Band B) a gyflwynwyd i Lywodraeth Cymru ym mis Gorffennaf 2017
6. Cofnodion y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol gynhaliwyd ar 2 Hydref 2017
7. Cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Gwaith ar gyfer 20 Mehefin, 2016.
8. Rhaglen Amlinellol Strategol (SOP/RhAS) a gyflwynwyd i Lywodraeth Cymru yn Rhagfyr 2013.
9. Llythyr gan Lywodraeth Cymru dyddiedig Ionawr 31 2014.

SWYDDOGOL – OFFICIAL

**ADRODDIAD AR YR YMGYNGHORIAID STATUDOL – ARDAL
SEIRIOL
REPORT ON THE STATUTORY CONSULTATION – SEIRIOL
AREA**

**20 Tachwedd 2017 – 6 Chwefror 2018 /
20 November 2017 – 6 February 2018**

**CYNGOR SIR YNYS MÔN / ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL
ADRAN DYSGU GYDOL OES / LIFELONG LEARNING DEPARTMENT**

www.ynysmon.gov.uk / www.anglesey.gov.uk

Rhif	CYNNWYS	TUDALEN
1.	CYFLWYNIAD A CHEFNDIR	3
2.	GYRWYR NEWID	3
3.	Y BROSES YMGYNGHORI	5
4.	SYLWADAU O'R CYFARFODYDD YMGYNGHORI	6
5.	YMATEBION O YSGOL BEAUMARIS	7
6.	YMATEBION O YSGOL LLANDEGFAN	9
7.	YMATEBION O YSGOL LLANGOED	9
8.	YMATEBION O'R AROLWG AR-LEIN	10
9.	YMATEBION ERAILL	26
10.	ADBORTH GAN DDISGYBLION	26
11.	YSTYRIAETHAU ARIANNOL	33
12.	YSTYRIAETHAU AMGYLCHEDDOL	34
13.	ARGYMHELLIAD	35

1. CYFLWYNIAD A CHEFNDIR

Mae Cyngor Sir Ynys Môn yn ymroddedig i ddarparu'r ddarpariaeth addysgol orau un ar gyfer holl blant a phobl ifanc yr ynys.

Yn rhan o'r ymrwymiad hwn, mae'r Cyngor yn adnabod bod moderneiddio addysg a sicrhau bod ein hadeiladau ysgol yn creu amgylchedd dysgu deniadol sy'n symbylu plant a phobl ifanc i ddod yn ddysgwyr effeithiol a chyflawni sgiliau bywyd yn brif flaenoriaeth.

Yn y cyd-destun hwn, mae ar y Cyngor eisiau moderneiddio ysgolion er mwyn:

- gwella deilliannau addysgol ar gyfer plant a phobl ifanc a thorri'r cyswllt rhwng amddifadedd a chyrhaeddiad addysgol isel,
- gwella ymhellach safonau arweinyddiaeth ac ansawdd addysgu a dysgu,
- cyflwyno ysgolion sector-arweiniol a safonau sector-arweiniol ar gyfer pob cymuned.

Bydd cyflwyno'r rhaglen foderneiddio uchelgeisiol hon yn gofyn am uno ysgolion sydd ohoni drwy gyfuniad o ffederasiynau ysgol, ad-drefnu dalgylchoedd yn helaeth yn seiliedig ar ailfodelu adeiladau ysgol sydd ohoni neu adeiladu ysgolion ardal newydd a chau ysgolion nad ydynt yn addas i bwrpas.

2. GYRWYR NEWID MODERNEIDDIO FYDD YN DYLANWADU AR BENDERFYNIAD YNGHYLCH Y DDARPARIAETH ORAU I'R ARDAL

Nodir isod rhai o'r gyrywyr moderneiddio fydd yn dylanwadu ar benderfyniad ynghylch y ddarpariaeth orau i'r ardal:

Codi safonau addysgol

Mae'r Cyngor yn ymrwymedig i godi safonau'n sylweddol os am gyrraedd ei nod o fod yn un o'r 5 Awdurdod Lleol gorau yng Nghymru. Yn ôl gwaith ymchwil presennol, awgrymir ei bod yn anodd cysylltu safonau â maint ysgol. Fodd bynnag, mae adroddiadau diweddar yn awgrymu bod gan ysgolion cynradd mwy [dros 100 (neu 105) o ddisgyblion neu fwy] dimau arweinyddiaeth sydd a mwy o gapasiti i sicrhau gwelliannau; athrawon gyda mwy o arbenigedd mewn meysydd penodol sydd yn ei dro yn dylanwadu ar arferion athrawon eraill a thrwy hynny yn cael dylanwad cadarnhaol ar safonau gwaith plant. Mewn ysgolion llai [o gwmpas 50 neu lai] mae dosbarthiadau oedranau cymysg yn cynnwys hyd at bedwar grŵp oedran, ac sydd weithiau yn rhychwantu cyfnodau allweddol. Mae hyn yn gosod her sylweddol i athrawon os am sicrhau bod pob plentyn yn cael ei ymestyn hyd eithaf i'w allu. Mae'r strategaeth moderneiddio ysgolion yn anelu i ddileu esiamplau o ddsbarthiadau gyda mwy na 2 grŵp oed.

Lleihau'r amrywiad mewn cost y disgybl

Mae'r gost fesul disgybl yn amrywio'n sylweddol, o £2,795 i £10,828 ar draws ysgolion cynradd y sir. Roedd gwariant y Cyngor ar ysgolion cynradd yn 2017-18 [£3,962 y disgybl ar gyfartaledd] yr uchaf ond un yng Nghymru. Bydd angen i'r rhaglen moderneiddio roi sylw i normaleiddio'r gost y disgybl ar draws yr awdurdod a'i chysoni â'r cyfartaledd Cymru gyfan.

Sicrhau bod adeiladau ysgol yn creu amgylchedd dysgu orau bosib

Mae gwella ansawdd yr adeiladau ysgol a sicrhau'r amgylchedd dysgu gorau posibl [sy'n adlewyrchu'r rhai yn ein hadeilad ysgol ddiweddaraf - Ysgol y Graig - a ddefnyddir fel meincnod] ar gyfer ein plant yn hanfodol bwysig i gwrdd ag anghenion dysgu ac addysgu yn yr unfed ganrif ar hugain. Mae'r math hyn o amgylchedd yn cynnwys cyfleusterau addysgu a dysgu o'r ansawdd gorau, cyfleusterau TGCh o'r radd flaenaf, manau chwarae addas, ardaloedd staffio a gweinyddu priodol, ynghyd a diogelwch ar gyfer adeiladau'r ysgol a safle'r ysgol. Noda Estyn bod "gwella ansawdd yr adeiladau'n cael effaith lesol iawn ar ansawdd yr addysgu a morâl y staff sydd, yn ei dro, yn cael effaith gadarnhaol ar berfformiad plant." Bydd gan bob plentyn fynediad at gyfleusterau addas fel y gellir darparu ystod lawn o brofiadau addysgol.

Nid yw yn bosib i'r Cyngor gynnal nifer fawr o adeiladau ysgol sy'n heneiddio ac yn gostus i'w cynnal. Rhaid sefydlu patrwm newydd o ysgolion sydd yn dileu'r diffygion yn yr adeiladau presennol, gan gynnwys materion iechyd a diogelwch sylweddol sy'n gysylltiedig â'r adeilad neu'r safle. Mae angen datblygu cyfundrefn o ysgolion lle mae trefniadau cynnal a chadw ar eu cyfer sy'n gynaliadwy.

Creu'r amodau fel bod Penaethiaid yn llwyddo - cynyddu capasiti arweinyddol

Mae ysgolion effeithiol yn cael eu harwain yn dda. Mae gan ysgolion llwyddiannus arweinyddiaeth gref ar bob lefel, gan gynnwys y Llywodraethwyr. Mae'r sialensiau sydd ynghlwm wrth arwain a rheoli ysgol wedi cynyddu'n sylweddol yn y blynyddoedd diwethaf ac mae'r disgwyliadau'n parhau i gynyddu. Mae angen amser digyswllt digonol ar Bennaeth, gyda chefnogaeth ddirprwy bennaeth neu uwch dim rheoli, i sicrhau bod yr addysgu a'r dysgu o'r radd flaenaf, i werthuso a chodi safonau, i ddatblygu gweithdrefnau hunan-arfarnu trylwyr ac i sicrhau datblygiad proffesiynol parhaus y staff. Mae'r rhain yn ddisgwyliadau sylweddol. Mae angen sicrhau bod gan Benaethiaid o leiaf 50% o amser digyswllt. Golyga hyn bod angen i ysgol [neu ffederasiwn o ysgolion] gael o leiaf 100 o ddisgyblion os am ddarparu'r amser angenrheidiol i'r Pennaeth i gyflawni'r rôl arwain yn llwyddiannus.

Sicrhau cyflenwad digonol o Benaethiaid at y dyfodol

Dros y pum mlynedd nesaf mae'n debyg y bydd dros draean neu 36% o'n penaethiaid cynradd yn ymddeol. Oherwydd bod llawer ohonynt yn arwain ysgolion bach, bydd angen i'r Cyngor ystyried y modelau arweinyddiaeth fwyaf effeithiol a chynaliadwy ar gyfer y dyfodol. Mae nifer yr ymgeiswyr am swyddi pennaeth wedi lleihau ac mae hyn yn destun pryder. Mae angen i'r rhaglen moderneiddio ysgolion geisio ateb y broblem drwy sicrhau cyfleoedd addas i ddatblygu arweinyddiaeth mewn ysgolion unigol. Mae angen arweinwyr rhagorol ar ein hysgolion. Bydd y rhaglen foderneiddio'n rhoi sylw i faterion cynllunio olyniaeth ac yn diogelu a datblygu'r talentau arweinyddiaeth sydd gennym yn ein hysgolion.

Defnydd cymunedol o adeilad yr ysgol

Mae ymchwil yn awgrymu bod ysgolion gyda gwasanaethau ychwanegol fel clybiau brecwast, clybiau ar ôl ysgol, gwarchod plant, gweithgareddau haf a phenwythnos yn cyflawni safonau uwch a chyswllt gwell â rhieni a'r gymuned. Disgwylir i ysgolion hefyd fod yn adnodd i'r gymuned leol er mwyn hyrwyddo gweithgareddau cymunedol sy'n cynnwys rhieni, aelodau o'r gymuned a grwpiau lleol. Mae'r math yma o weithgaredd yn bwysig i ddatblygu'r cysylltiad rhwng ysgolion a'r gymuned leol. Bydd ysgolion a ddatblygir fel rhan o'r rhaglen foderneiddio yn gweithredu fel ysgol ardal h.y. yn darparu

ystod o wasanaethau a gweithgareddau sy'n aml yn digwydd y tu allan i'r diwrnod ysgol, i helpu i gwrdd ag anghenion y plant, eu teuluoedd a'r gymuned ehangach.

Lleihau nifer llefydd gweigion

Yn Ionawr 2017, roedd nifer y llefydd gweigion mewn ysgolion cynradd ym Môn yn 13.0% ac mae 1.9% o lefydd gweigion yn y 2 ysgol dan sylw, sydd dipyn llai na tharged Llywodraeth Cymru [15% ar lefel Awdurdod a 10% mewn ysgolion unigol]. Er hynny, mae angen i'r Cyngor, barhau i leihau nifer y llefydd gweigion er mwyn cwrdd â disgwyliadau Llywodraeth Cymru ac ymateb i un o feirniadaethau Estyn yn adroddiad 2012. Golyga hyn bod angen anelu at sefyllfa lle bo ysgolion yn fwy na 85% llawn gan anelu bod 90% o'r llefydd wedi eu llenwi ar draws y sector cynradd.

Darpariaeth cyfrwng Cymraeg a dwyieithog

Bydd unrhyw drefniant a ddatblygir fel rhan o'r rhaglen foderneiddio'n rhoi blaenoriaeth i gryfhau a diogelu'r Gymraeg / dwyieithrwydd.

3. Y BROSES YMGYNGHORI

Ymgynghorodd y Cyngor gyda rhieni, llywodraethwyr a staff yn y dair ysgol a hefyd gyda'r cynghorwyr lleol a chyda Llywodraeth Cymru a rhanddeiliaid eraill. Roedd y cyfnod ymgynghori'n rhedeg o 20 Tachwedd 2017 hyd at 6 Chwefror 2018.

Pwrpas y broses ymgynghori statudol oedd gwahodd y gymuned leol i roi eu barn ar y cynnig ar gyfer darparu addysg gynradd yn ardal Seiriol sef Ysgol Beaumaris, Ysgol Llandegfan ac Ysgol Llangoed.

Roedd cyfarfodydd wedi eu trefnu gyda rhanddeiliaid dros y cyfnod hwn:

Ysgol	Dyddiad (yn 2017)		Cyfarfod gyda		
			Staff	Llywodraethwyr	Rhieni
Llangoed	Dydd Llun	27 Tachwedd	3.30	5.00	6.30
Beaumaris	Dydd Mercher	29 Tachwedd	3.45	5.00	6.00
Llandegfan	Dydd Iau	30 Tachwedd	3.45	5.30	6.30

Pan fydd Llywodraeth Cymru yn cyfrannu at ariannu ysgol newydd, mae angen i'w buddsoddiad gwrdd ag amcanion buddsoddi sef:-

1. lleihau llefydd gweigion
2. cynyddu amser di gyswllt i athrawon
3. i'r ysgol fod o safon ysgol yr unfed ganrif ar hugain
4. gwella deilliannau addysgol
5. lleihau ôl groniad cynnal a chadw
6. gwella effeithlonrwydd ynni

Mae'r Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998 yn caniatáu i rieni dewis pa ysgol fydd eu plentyn yn ei mynychu. Beth bynnag fydd deiliant yr ymgynghori anstatudol a statudol, efallai bydd angen adolygu'r dalgylchoedd presennol a ffurfio dalgylchoedd newydd. Yn unol â'r Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998, ni fyddai'r Awdurdod yn gallu gorfodi rhieni i symud eu plant i'r ysgol gynradd newydd. Byddai hyn yn cynyddu'r risg o lefel uchel o lefydd gweigion yn yr ysgol gynradd newydd.

Cyflwynwyd sylwadau a llythyr gan Gorff Llywodraethol Ysgol Biwmares i'r Pwyllgor Craffu gan Gadeirydd y Llywodraethwyr yn ei gyfarfod ar 02/10/17 (Atodiad 16). Yn ogystal, cyflwynwyd sylwadau a phapur gan Rhian Jones ar ran Pwyllgor Ymateb Ymgynghorol Ysgol Gynradd Biwmares. Anfonodd y Pennaeth Dysgu ateb i'r ddau barti ar 18/10/17.

Trafodwyd y mater gan y Pwyllgor Craffu Corfforaethol yn ei gyfarfod ar 2 Hydref 2017. Mae'r cofnodion drafft yn datgan: Penderfynwyd bod y Pwyllgor Craffu Corfforaethol

- Yn derbyn yr adroddiad ar yr ymgynghoriad anstatudol yn ardal Seiriol ac yn argymhell yr adroddiad i'r Pwyllgor Gwaith.
- Yn cefnogi'r argymhellion yn yr adroddiad mewn perthynas â'r opsiynau a ffafrir, sef cynnal ymgynghoriad statudol ar y canlynol –

Opsiwn 2 - Cau Ysgol Biwmares a rhoi'r dewis i'r rhieni anfon eu plant i'r ddwy ysgol arall, adnewyddu'r ddwy ysgol a'u ffederaleiddio o bosib;

Opsiwn 3 - Cau Ysgol Biwmares a rhoi'r dewis i'r rhieni anfon eu plant i'r ddwy ysgol arall ac adolygu'r dalgylchoedd.

4. SYLWADAU O'R CYFARFODYDD YMGYNGHORI

Rhestrir rhai sylwadau a phryderon o bob un o'r cyfarfodydd isod (nid yw'r rhain yn gofnodion o'r cyfarfodydd). Ceir fwy o sylwadau yn rhan 5 o'r ddogfen hon.

Ysgol Llangoed

- Pryder am gynllun yr ysgol yn 'open plan'
- Holwyd am amserlen posib y gwaith
- Pryderon am ddiogelwch y plant yn ystod y gwaith adeiladu
- Pryder am drafftig a pharcio ger yr ysgol
- Ansicrwydd am y broses ffedereiddio

Ysgol Beaumaris

- Pryderon am swyddi'r staff
- Teimlad fod tref i fod i gael ysgol
- Angen trwsio'r lonydd i Beaumaris ac yn cael buddsoddiad i ardal Seiriol
- Pryderon am effaith posib cau Ysgol Beaumaris ar y dref
- Amheuaeth am y ffigurau cynnal a chadw

Ysgol Llandegfan

- Holwyd am amserlen posib y gwaith
- Pryderon am swyddi'r staff
- Ansicrwydd am y broses ffedereiddio
- Teimlad fod angen ystyried y lonydd i'r ysgol

5. YMATEBION O YSGOL BEAUMARIS

- 5.1 Derbyniwyd 58 o ymatebion gan randdeiliaid yr ysgol yn ogystal â
- deiseb electronig roedd 543 wedi ei llofnodi (gweler rhan 5.3 isod),
 - deiseb ar bapur roedd 363 wedi ei llofnodi (gweler rhan 5.4 isod).
- 5.2 Derbyniwyd y 58 ymateb yn y ffurfiau canlynol:
- Llythyr - 22 ymateb (38%)
 - Ffurflen – 26 ymateb (45%)
 - E-bost – 10 ymateb (17%)
- 5.3 Derbyniwyd copi i ddeiseb electronig ar 6 Chwefror 2018 ac roedd 543 wedi ei llofnodi o fewn y cyfnod ymgynghori. Roedd rhai o'r rai lofnododd y ddeiseb wedi anfon ymateb i'r ymgynghori yn ogystal. Roedd y ddeiseb yn gofyn i gadw Ysgol Beaumaris ar agor a bod y llofnodwyr yn "gwrthwynebu unrhyw gynnig byddai'n golygu cau Ysgol Gynradd Beaumaris".
- 5.4 Yn ogystal, derbyniwyd deiseb ar bapur "i wrthwynebu cau Ysgol Gynradd Beaumaris" ac i "wrthwynebu'n gryf y cynnig i gau Ysgol Gynradd Beaumaris". Roedd 363 o lofnodion ar y ddeiseb. Cafodd ddeiseb ei gyflwyno i gyfarfod o'r Cyngor llawn ar 28 Chwefror 2018.
- 5.5 O ran yr holl ymatebion, barn 28 ymatebydd (48%) oedd y dylai'r ysgol aros ar agor.
- 5.6 Roedd 20 ymatebydd (34%) o'r farn y byddai cau'r ysgol yn niweidiol i'r gymuned. Dywedodd un trigolyn byddai cau'r ysgol yn "cynyddu'r anghydbwysedd demograffaid" yn nhref Beaumaris. Yn ôl ymatebydd arall, cae pêl-droed yr ysgol yw'r unig un yn y dref a byddai'n "sefyllfa drist" petai'r ysgol yn cau yn arwain at golli'r cae pêl-droed".
- 5.7 Byddai cau Ysgol Beaumaris yn ôl 18 ymatebydd (31%) yn cael effaith ar gludiant – byddai'n gwneud hi'n anodd i rieni sydd heb gar bigo eu plant i fyny o ysgol arall. Roedd eraill o'r 18 ymatebydd yma yn meddwl nad oedd safle Ysgol Beaumaris yn addas ar gyfer tai gofal ychwanegol gan ei fod "ar ben allt serth". Roedd yr ymatebwyr hyn hefyd o'r farn fod angen gwella'r rhwydwaith ffyrdd yn ardal Seiriol.
- 5.8 Barn 15 o ymatebwyr (26%) oedd fod yr holl broses yn annheg.
- 5.9 Nid oedd 13 ymatebydd (22%) o ymatebwyr yn cytuno gyda chostau adnewyddu Ysgol Llandegfan ac Ysgol Llangoed. Yn hytrach roeddent o'r farn dylid buddsoddi'r pres yna yn Ysgol Beaumaris. Yn ogystal, nid oedd yr ymatebwyr hyn yn meddwl nad oedd yr Awdurdod "wedi gwario unrhyw bres arni am nifer o flynyddoedd".
- 5.10 Roedd 10 ymatebydd (17%) yn meddwl dylid cau ysgol arall (Ysgol Llandegfan neu Ysgol Llangoed) yn hytrach nag Ysgol Beaumaris.
- 5.11 Nid oedd 9 ymatebydd (16%) yn teimlo byddai cau'r Ysgol Beaumaris yn benderfyniad doeth ar gyfer y dyfodol o ystyried ffactorau fel tyfiant yn y boblogaeth a datblygiadau mawr, Wylfa Newydd ac "atyniadau addysgol" lleol fel Castell Beaumaris.

- 5.12 Barn 7 ymatebydd (12%) oedd y gellir ffedereiddio Ysgol Beaumaris gydag ysgol arall neu rannu pennaeth gydag ysgol gynradd arall.
- 5.13 Roedd yr un nifer (7 ymatebydd, 12%) yn pryderu am effaith posib cau Ysgol Beaumaris ar swyddi'r holl staff yn yr ysgol.
- 5.14 Adeiladu estyniad ar Ysgol Beaumaris oedd awgrymiad 6 ymatebydd (10%) o ran y ffordd ymlaen.
- 5.15 Yr iaith Gymraeg oedd y pryder i 5 ymatebydd (9%). Eu barn oedd byddai "colli'r ysgol yn ergyd drom i gymeriad a dyfodol y gymuned mewn tref "arbennig" ”.
- 5.16 Gweler isod sylwadau eraill dderbyniwyd a'r nifer o ymatebwyr oedd yn cyflwyno neu gytuno gyda'r sylw:

Sylw	Nifer	%
Ysgolion llai yn well	4	7%
Torri ar draddodiad o ysgol yn y dref	4	7%
Iechyd a diogelwch	2	3%
Clwb cyn ysgol	2	3%
Ysgol newydd	1	2%

- 5.17 Derbyniwyd llythyr gan Gorff Llywodraethol Ysgol Gynradd Beaumaris ynghyd â 7 atodiad. Gweler ei sylwadau yn **Atodiad 1** a'r opsiynau amgen ganddynt yn **Atodiad 2**.
 Atodiad A - Holiadur i Rien
 Atodiad B - Asesiad Effaith Cymunedol
 Atodiad C - Deisebau
 Atodiad D - Dadansoddiad Cychwynnol o adroddiad CSYM
 Atodiad E - Dadansoddiad Diwygiedig o adroddiad CSYM
 Atodiad F - Opsiynau Amgen
 Atodiad G - Cefnogaeth Am Yr Opsiynau Amgen
- 5.18 Gweler dadansoddiad byr o'r opsiynau isod:

Opsiwn A

Mae'r opsiwn hwn yn debyg i opsiwn 1.

Fe grybwyllir na fyddai angen ymestyn Ysgol Llandegfan ond byddai angen gwella Ysgol Gynradd Beaumaris lle mae'r gost ôl-groniad cynnal a chadw yn £ 971,000 i gyflawni Opsiwn A. Nid yw'n ymddangos bod dadansoddiad llawn o'r sgorio yn yr ymateb gan y Pwyllgor Ymateb. Byddai'r opsiwn hwn yn dal i olygu cadw Ysgol Gynradd Beaumaris ar agor gyda'i ôl troed carbon uchel.

Y nifer cyfunol o ddisgyblion yn 2021 fyddai tua 110 o ddisgyblion a fyddai'n golygu y byddai lleoedd dros ben oddeutu 23%.

Opsiwn B

Mae'r opsiwn hwn yn debyg i opsiwn 5.

Mae gofod yn yr ysgol eisoes yn cael ei ddefnyddio ar hyn o bryd ar gyfer "asedau cymunedol eraill" e.e. Little Puffins, Mudiad Meithrin. Mae athrawon y Blynyddoedd Cynnar hefyd wedi defnyddio'r ysgol yn hytrach na'u lleoli yn swyddfeydd y Cyngor yn Llangefni.

Mae athrawon AAA hefyd wedi eu lleoli yn yr ysgol yn y gorffennol. Ni fyddai'r opsiwn hwn yn rhoi sylw llawn i'r materion cynnal a chadw ôl-groniad a byddai niferoedd disgyblion tua 110. Ni fyddai'n mynd i'r afael ag ôl troed carbon uchel yr ysgol.

Opsiwn C

Mae antur, creadigrwydd a meddylfryd yn nodweddion craidd y cwricwlwm Donaldson newydd a ddaw i rym o 2021. Mae hyn yn golygu y byddai'r nodweddion hyn yn cael eu pwysleisio ym mhob ysgol o 2021 ac felly ni fyddai'n unigryw. Ni fyddai mynd i'r afael â'r sefyllfa o ran y costau cynnal a chadw ôl-groniad uchel ac ôl troed carbon uchel.

Opsiwn D

Mae'r model a gynigir yn uchelgais clodwiw ac mae'r manteision a grybwyllir yn cael eu cofnodi'n eithaf da. Fodd bynnag, ni chrybwyllir cost "moderneiddio trylwyr Ysgol Gynradd Beaumaris". Ni fyddai mynd i'r afael â'r sefyllfa o ran y costau cynnal a chadw ôl-groniad uchel ac ôl troed carbon uchel.

- 5.19 Derbyniwyd lythyr gan un o'r tri aelod etholedig ward Seiriol. Gweler eu sylwadau yn **Atodiad 3**.
- 5.20 Derbyniwyd lythyr gan dri aelod etholedig y ward. Roedd y 3 aelod yn dweud "dylai'r awdurdod ddatblygu a chyflwyno cynllun corfforaethol cydlynol ar gyfer de-ddwyrain Ynys Môn". Roeddent o'r farn "dylid cadw'r Ysgol Beaumaris ar agor.". Gweler eu sylwadau yn **Atodiad 4**.
- 5.21 Roedd llythyr gan Gadeirydd Pwyllgor Ymateb Ysgol Gynradd Beaumaris yn amlinellu'r ffyrdd roedd y Pwyllgor wedi codi ymwybyddiaeth o'r ymgynghoriadau a'r ffyrdd anogwyd trigolion i ymateb. Gweler sylwadau'r Pennaeth Mewn Gofal yn **Atodiad 5**.
- 5.22 Derbyniwyd llythyr gan Gyngor Tref Beaumaris. *Roedd y Cyngor yn bleidiol o ddatrysiad fyddai'n cadw'r tair ysgol.* Gweler ei sylwadau yn **Atodiad 6**.
- 5.23 Cyflwynwyd Asesiad Effaith Cymunedol ar ran y Pwyllgor Ymateb i'r Awdurdod – gellir ei weld yn **Atodiad 9**. Cymherir y ddau Asesiad Effaith Cymunedol yn **Atodiad 10**.

6. YMATEBION O YSGOL LLANDEGFAN

- 6.1 Derbyniwyd 4 ymateb gan randdeiliaid yr ysgol. Roedd yr ymatebion ar y ffurf ganlynol:
Llythyr	- 2 ymateb (50%)
Ffurflen ymateb	- 2 ymateb (50%)
- 6.2 Gweler sylwadau'r Pennaeth yn [Atodiad 7](#).
- 6.3 Gweler sylwadau Cadeirydd y Llywodraethwyr yn [Atodiad 8](#).
- 6.4 Petai ysgol newydd yn cael ei hadeiladu ger Beaumaris, nid oedd yr ymatebwyr yn meddwl byddai'r rhieni yn teithio i'r cyfeiriad hwnnw gan fod nifer o rieni yn gweithio yn ardal Bangor.
- 6.5 Nid oedd yr ymatebydd arall yn meddwl "ffedereiddio Ysgol Llangoed gyda Ysgol Llandegfan yn syniad da". Roedd yn teimlo byddai "disgwyl i un bennaeth redeg dwy ysgol gydag anghenion gwahanol" yn aflwyddiannus.
- 6.6 Derbyniwyd llythyr gan dri aelod etholedig y ward. Roedd y 3 aelod yn dweud fod "angen dybryd ar yr ardal am fwy o dai cymdeithasol ac am gynllun corfforaethol ar gyfer De Ddwyrain Môn" ac am "strategaeth ymroddedig i roi cyfle i'r ardal ffynnu yn gymdeithasol ac yn economaidd". Yn ogystal, roeddent yn gofyn i "gadw'r tair ysgol ar draws y ward ac i fuddsoddi ynddynt". Gweler eu sylwadau yn [Atodiad 3](#).

7. YMATEBION O YSGOL LLANGOED

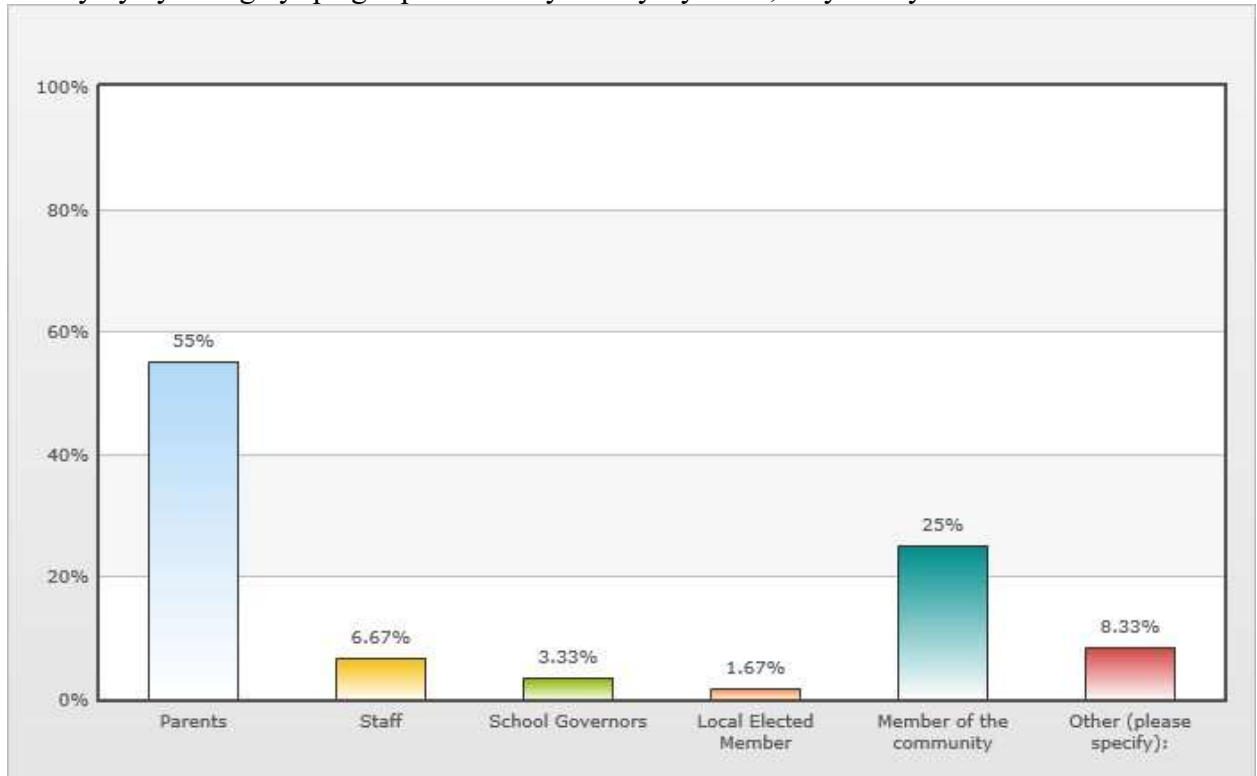
- 7.1 Derbyniwyd cyfanswm o 4 ymateb gan randdeiliaid. Roedd yr ymatebion ar y ffurf ganlynol:
E-bost	- 2 ymateb (50%)
Ffurflen ymateb	- 2 ymateb (50%)
- 7.2 Roedd dau ymatebydd yn holi os fyddai'n bosib "gwerthu neu lesio rhan o Ysgol Beaumaris ond cadw'r ysgol yn agored". Yn ogystal, roeddent o'r farn byddai "colli Ysgol Llangoed yn cael effaith andwyol ar y gymuned gyfan, nid plant yn unig. Byddai hefyd yn ddrwg i'r amgylchedd" meddent."
- 7.3 Yn ôl y ddau ymatebydd arall, byddai cau'r ysgol yn mynd yn groes i amcanion y Ddeddf Llesiant a Chenedlaethau'r Dyfodol. Nid oeddent yn gweld pam dylid "cosbi Ysgol Llangoed ac Ysgol Llandegfan am redeg ysgolion llwyddiannus".
- 7.4 Derbyniwyd llythyr gan dri aelod etholedig y ward. Roedd y 3 aelod yn dweud fod "angen dybryd ar yr ardal am fwy o dai cymdeithasol ac am gynllun corfforaethol ar gyfer De Ddwyrain Môn" ac am "strategaeth ymroddedig i roi cyfle i'r ardal ffynnu yn gymdeithasol ac yn economaidd". Yn ogystal, roeddent yn gofyn i "gadw'r tair ysgol ar draws y ward ac i fuddsoddi ynddynt". Gweler eu sylwadau yn [Atodiad 3](#).

8. YMATEBION O'R AROLWG AR-LEIN

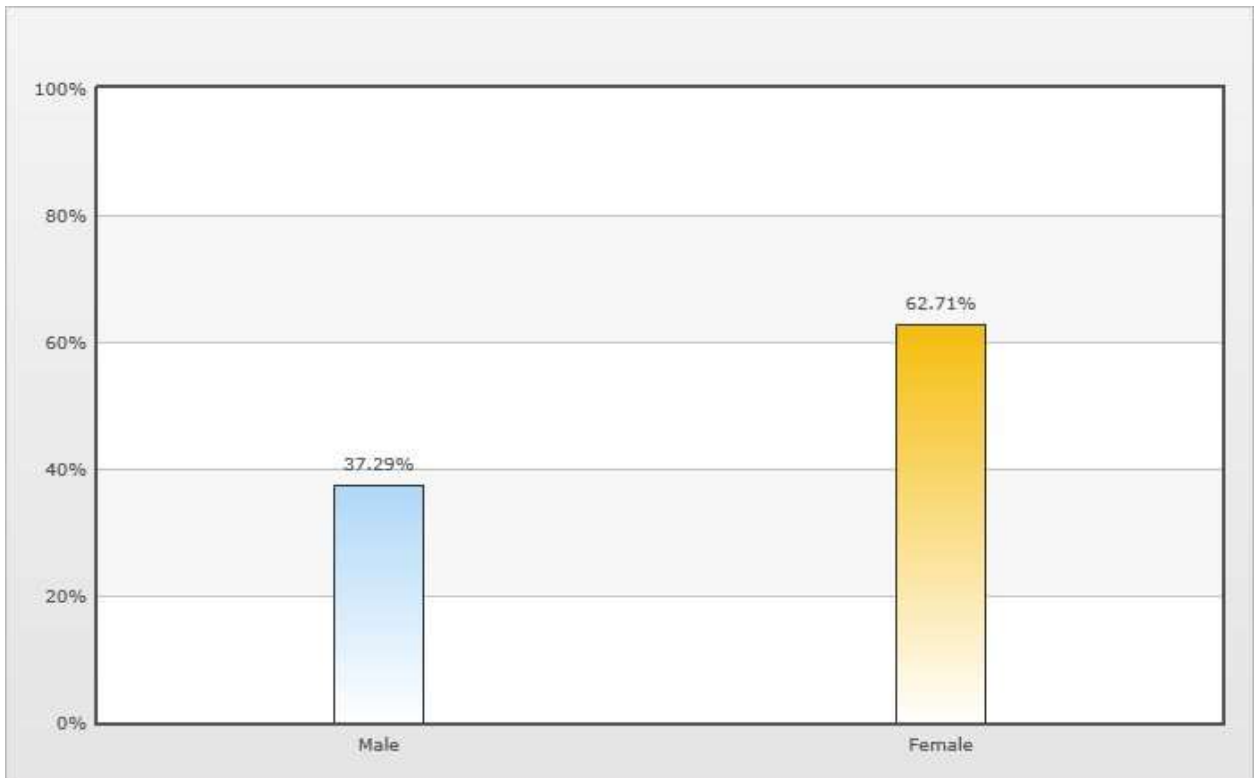
Ymgynghoriad Statudol ar gynnig ar gyfer y ddarpariaeth addysg gynradd yn ardal Seiriol

Yn ychwanegol i'r adroddiad ar yr ymgynghoriad roedd cyfle i'r rhanddeiliaid gyfrannu at arolwg electroneg trwy wefan Cyngor Sir Ynys Môn .Cyflwynir isod grynodedb o'r arolwg. Rydym yn ddiolchgar i'r 62 o bobl a gymerodd rhan yn yr arolwg gyda chynrychiolaeth o'r dair ysgol dan sylw.

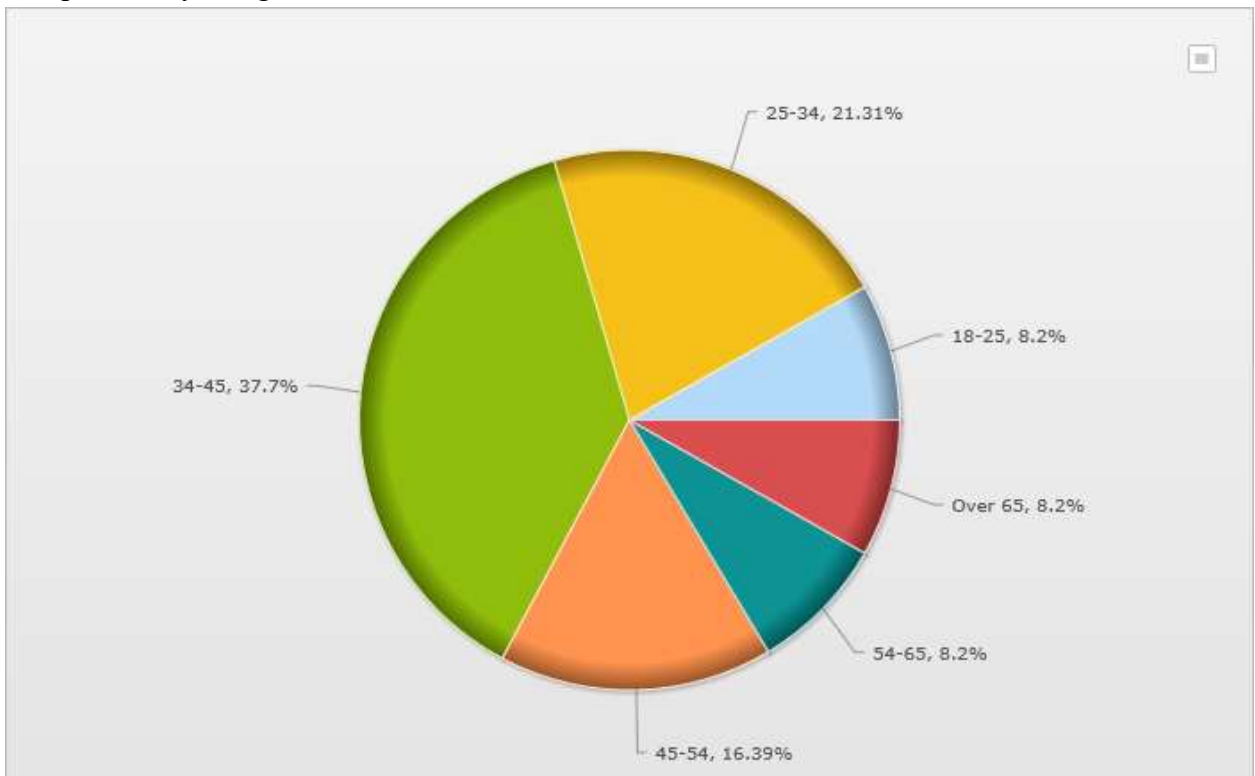
Holwyd y cyfranogwyr pa grŵp roeddent yn eu cynrychioli, a dyma'r ymateb:

Gwybodaeth am yr unigolion sydd wedi cwblhau'r arolwg:

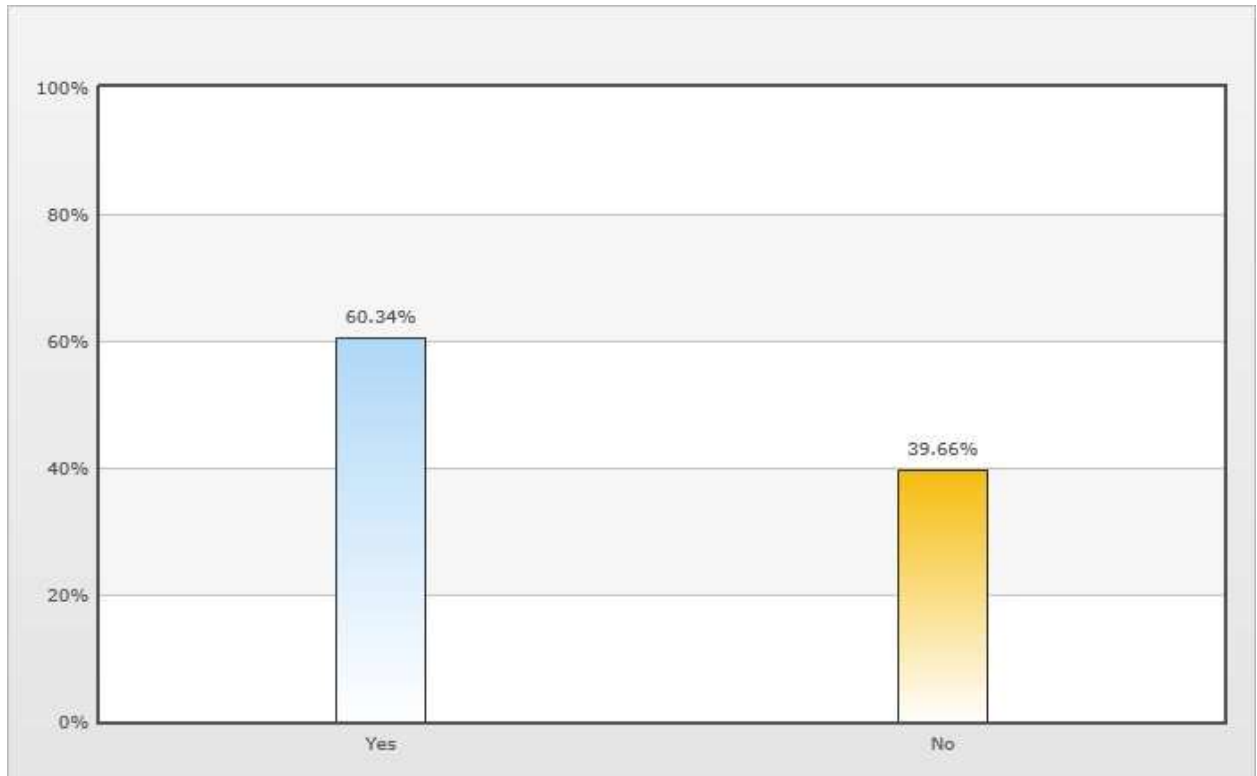
Grŵp oedran yr unigolion:

Holwyd y cyfranogwyr os yr oeddent yn cytuno efo'r rhesymau dros newid. Y rhesymau dros newid a nodwyd yn y ddogfen ymgynghori, sef:

- Lleihau nifer y llefydd dros ben
- Materion ariannol
- Codi safonau
- Sicrhau'r adnoddau diweddaraf mewn perthynas ag ysgolion ac adnoddau dosbarth
- Torri'r cysylltiad rhwng amddifadedd a chyrhaeddiad addysgol isel
- Capasiti arweinyddiaeth a rheolaeth

Ceir ymatebion gan drawstoriad o cyfranogwyr isod:

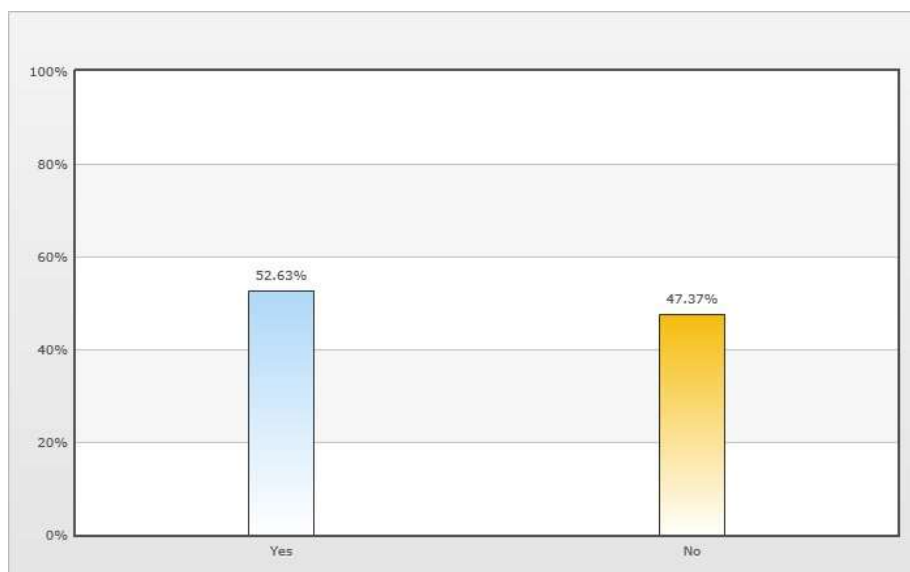

Holwyd y cyfranogwyr os yr oeddent yn cytuno efo'r cynnig sef:

‘Cau Ysgol Biwmares ac i rieni'r disgyblion sydd ar y gofrestr ar yr adeg pan fydd y Pwyllgor Gwaith yn gwneud y penderfyniad ddatgan eu dewis am naill ai Ysgol Llandegfan neu Ysgol Llangoed yn unol â'r polisi mynediad ysgolion.

- Adolygu dalgylchoedd presennol y dair ysgol gyda'r bwriad o weithredu unrhyw newidiadau pan fydd Ysgol Biwmares yn cau.
- Adnewyddu Ysgol Llangoed ac Ysgol Llandegfan; ac
- Ystyried ffederaleiddio Ysgol Llangoed ac Ysgol Llandegfan ar ddiwedd broses hon'.

Dyma'r ymateb :

Rhoddyd y cyfle i'r rhanddeiliaid awgrymu cynigion eraill a dyma ag awgrymwyd:

Cadw Ysgol Beaumaris ar agor gan fod digon o botensial a digon o le i blant ysgol arall yno

Rwy'n cytuno efo'r 4 cynnig amgen*¹ a gyflwynwyd gan Lywodraethwyr Ysgol Beaumaris a'r Pwyllgor ymateb.

Cadw Ysgol Beaumaris ar agor. Buddsoddi i uwchraddio un ysgol yn hytrach na dwy, fel sydd yn y cynnig presennol.

Cau Ysgol Llangoed a throsglwyddo plant Ysgol Llangoed i Ysgol Beaumaris. Neu gau Ysgol Llandegfan a throsglwyddo plant Ysgol Llandegfan i Ysgol Beaumaris.

Gwneud Ysgol Beaumaris yn ysgol lai ar yr un safle. Cadw Ysgol Llangoed ar agor, efo'r opsiwn i'w ymestyn. Gadael Ysgol Llandegfan fel y mae. Os yn briodol cael un pennaeth i fod yn gyfrifol am Ysgol Llangoed ac Ysgol Beaumaris.

Ystyried adeiladu mwy o dai i bobl ifanc a'u teuluoedd. Mae lle digonol i adeiladu cartrefi ar hen safle gofal dydd, sy'n rhan o dir yr ysgol. Yn ogystal mae safle'r ysgol bresennol yn rhy fawr, ac nid yw'n cael ei ddefnyddio i gyd gan yr ysgol. Ymhle mae un opsiwn neu nhw i gyd yn gallu sicrhau bod yr ysgol yn parhau i weithredu ac yn dod yn gynnig hyfyw. Yna adolygu niferoedd y plant ymhen ychydig o flynyddoedd.

Gwneud Ysgol Beaumaris yn llai ond cadw lle yn yr adeilad rhag ofn y bydd cynnydd yn y disgyblion i'r dyfodol Mae Llywodraethwyr yr ysgol wedi cynnig 4 opsiwn amgen. Mae Cyngor Sir Ynys Môn angen ystyried yn fanwl y 4 opsiwn a'u sgorio yn erbyn eu cynnig dan sylw. Mae Cyngor Tref Beaumaris yn cefnogi'n llawn ymdrechion a chynigion Llywodraethwyr yr ysgol.

¹ Mae'r 4 opsiwn amgen a gyflwynwyd gan Gorff Llywodraethu Ysgol Beaumaris wedi cael eu hystyried yn yr adroddiad ar Ymgynghoriad ardal Seiriol.

Cau Ysgol Llangoed a throsglwyddo'r plant i Ysgol Beaumaris
Cadw Ysgol Beaumaris ar agor, ar ffurf lai.
Adeiladu tai Gwarchod ar safle Ysgol Llangoed ac adeiladu Tai Cymdeithasol gyferbyn ag Ysgol Beaumaris. Bydd hyn yn ffordd o gadw Ysgol Beaumaris ar agor.
Adeiladu ysgol ardal i Seiriol, fel mae ardaloedd eraill wedi cael.
Cau Ysgol Llangoed a symud y plant I Ysgol Beaumaris fwy
Cau Ysgol Llangoed a moderneiddio Ysgol Beaumaris a'i henwi'n Ysgol Bro Seiriol
Cau Ysgol Llangoed a gwneud y newidiadau angenrheidiol i Ysgol Beaumaris a'i henwi'n YSGOL BRO SEIRIOL
Cau Ysgol Beaumaris, Llangoed, Llandegfan ac o bosib Ysgol Pentraeth ac adeiladu ysgol ardal newydd yn ardal Llansadwrn.
Cadw Ysgol Beaumaris ar agor a chau Ysgol Llangoed er mwyn cyrraedd targedau Llywodraeth Cymru o leihau llefydd gweigion yn ardal Seiriol.
Opsiynau amgen A, B,C, D amlinellwyd yn ymateb Corff Llywodraethu Ysgol Beaumaris
Cyfuno'r tair ysgol dan sylw a chynnwys Porthaethwy, Llanfairpwll ac efallai Pentraeth. Adeiladu ysgol ardal newydd ar safle ger Ysgol David Hughes. Gall yr ysgol ddefnyddio adnoddau'r ganolfan hamdden a mynediad at yr ysgol uwchradd. Gall gynorthwyo efo'r trosglwyddo o'r cynradd i'r uwchradd. Efallai bod hwn yn opsiwn drud , ond bydd arbedion yn y tymor hir.

Unrhyw fater arall i'w cyflwyno gan y cyfranogwyr

Niferoedd plant Ysgol Beaumaris yn cynyddu a niferoedd Ysgol Llangoed yn gostwng
Y system sgorio heb fod yn deg ac mae'r ffigyrau a gyflwynwyd gan CSYM am y gost cynnal a chadw yn anghywir a ddim yn ffeithiol
Mae gwallau yn yr ymgynghoriad
Mae angen mwy o Dai Cymdeithasol yn ardal Beaumaris, ar y safle gyferbyn ag Ysgol Beaumaris o bosib
Os bydd Ysgol Beaumaris yn cau, fe all fod yr unig dref yng Nghymru heb ysgol. Mae sefydliad addysg wedi bod yn y dref ers dros 400 o flynyddoedd. Mae'n annhebygol y bydd rhieni yn anfon eu plant i ysgol Llangoed gan ei fod yn y cyfeiriad anghywir. Mae fwy o debygolrwydd y bydd plant yn anfon eu plant i ysgolion yng Ngwynedd gan fod Ysgol Borth yn llawn.

Nid yw'r Cyngor yn gwranddo ar rieni Ysgol Beaumaris. Pam cau ysgol er mwyn rhyddhau'r tir i'r henoed? Mae gennym ddigon o gartrefi iddynt mewn 3 lleoliad gwahanol. Mae angen ail ystyried
Nid oes astudiaeth cylch bywyd llawn yr ysgol wedi ei ystyried
Pam nad ydych yn ystyried ysgol ardal fel Caergybi, Llanfaethlu a Niwbwrch? Mae ysgolion bach wedi cau yn yr ardaloedd eraill. Pam bod Seiriol yn cael ei drin yn wahanol?
Mae ysgol yn Beaumaris wedi dyddio ac mae niferoedd y plant yn gostwng am reswm. Mae prisiau tai yn rhy uchel i deuluoedd ifanc, mae o'n dref i ymddeol. Dylwn ymateb i hyn.
Dyle'r dref o'r maint yma gael ysgol gynradd, oni bai eich bod eisiau iddo fod yn fan chwarae i'r cyfoethog neu dref i ymddeol. Wrth gau ysgol bydd teuluoedd yn gorfod symud neu yrru i ysgol arall, sy'n gwneud dim synnwyr.
Mae parcio yn Beaumaris yn broblemus
Mae rhagamcanion y bydd niferoedd plant yn cynyddu yn sylweddol yn ystod y 4 blynedd nesaf Mae yna bosibilrwydd bydd Wylfa Newydd yn cynyddu niferoedd y plant ymhellach.
Nid yw tref fod heb ysgol
Pob tref angen ysgol
Nid ydych yn gwranddo
Yn cytuno'n gryf efo'r angen i gadw Ysgol Llangoed ar agor. Mae o'n wasanaeth allweddol i'n cymuned. Fel aelod o Gorff Llywodraethu Ysgol Llangoed edrychaf ymlaen at weithio efo'r Cyngor a'r rhanddeiliaid eraill i leihau aflonyddwch
Mae Ysgol Llandegfan yn ysgol lwyddiannus iawn. Mae angen sefydliad Gymraeg cadarn ac mae'r ysgol yn sicrhau hyn
Cadwch gymaint ag y gallwch yn Llangoed, rydym wedi colli gymaint yn barod
Mae'n gwneud synnwyr llwyr i uwchraddio Llandegfan ar ôl darllen eich data ar gost a pherfformiad. Yn ymarferol hefyd, digon o le i ymestyn.
Mae opsiwn ffafredig y Cyngor yn ddrytach na nifer o'r opsiynau eraill, ac un o'r rheiny oedd lleihau maint Ysgol Beaumaris, sy'n agor drysau i ffyrdd arloesol o weithio. Llefydd gweigion uchel yn Beaumaris oherwydd rhesymau demograffeg. Mae Beaumaris angen denu mwy o deuluoedd ifanc, gallwn lwyddo i wneud hyn trwy gynyddu tai fforddiadwy a gwella darpariaeth gofal. Mae'r ysgol yn barod wedi gwell y ddarpariaeth gofal, bellach mae rhieni yn gallu anfon eu plant i'r ysgol, ond mae effaith hyn ar niferoedd am gymryd amser. Yn ôl rhagamcanion y Cyngor mae niferoedd Beaumaris am gynyddu a niferoedd Llangoed am leihau. Mae Llangoed allan o ffordd i ran fwyaf o rieni Ysgol Beaumaris. Mae Llywodraeth Cymru yn adolygu'n bresennol pa ysgolion fydd yn cael gwarchodaeth o ganlyniad i'w statws 'gwledig'. Mae'n bryder bod y Cyngor yn ystyried symud ymlaen efo'i Raglen Moderneiddio Ysgolion cyn i Lywodraeth Cymru ryddhau'r canlyniadau. Yr ysgol yw'r unig sefydliad cymunedol yn Beaumaris, sy'n cyfrannu at ddatblygiad

diwylliant Gymraeg a'r Iaith, ac mae'n gwneud hynny efo canlyniadau gwych. Mae fy mhlentyn 4 oed yn cymryd balchder mewn siarad Cymraeg, er nad yw ei rieni yn siarad yr Iaith. Mae uchelgais Llywodraeth Cymru o gynyddu'r niferoedd sy'n siarad Cymraeg yn cael ei danseilio pan mae Awdurdodau Lleol yn gwneud penderfyniadau heb ystyried sut byddent yn effeithio ar ddiwylliant Gymraeg mewn cymunedau lleol. Mae o hefyd yn bryder bod y Cyngor heb wneud dim i ddeall yn llawn yr effaith bosib ar y gymuned, os bydd yr opsiwn ffafredig yn cael ei wireddu. Mae'n warth i gynnig opsiwn yn ffurfiol sydd wedi cael ei feirniadu am y rheswm y bydd yn dinistrio dyfodol y dref. Yn hytrach na asesu'r honiadau yma a'u cymryd o ddifri - mae'r Cyngor yn gyfleus wedi eu gwrthod. Mae'r Asesiad Effaith Cymunedol a ddatblygwyd gan y pwyllgor ymateb i'r ymgynghoriad yn amlygu pryder dros sefyllfa bresennol y dref a'r dyfodol os bydd y penderfyniad yn cael ei gymeradwyo gan y Cyngor.

Rwy'n cwestiynu fformat y cwestiynau yn yr arolwg. Rwy'n deall y rhesymau pam fod y Cyngor angen adolygu'r ddarpariaeth ysgol gynradd o fewn yr ardal, ond nid wyf yn gallu dweud fy mod yn cefnogi cau Ysgol Beaumaris. Rwy'n drist am y posibilrwydd o golli ysgol, a'r effaith bydd yn cael ar y dref. Nid wyf yn deall pam nad yw'n bosib edrych ar ddarparu ysgol lai yn y dref, a fysa'n ymateb i'r llefydd gweigion yn yr ysgol. Wedi dweud hynny gwn fod nifer o blant dalgylch Beaumaris yn penderfynu mynychu Ysgol Llangoed ac rwy'n hyderus bod yr ysgol yn gallu croesawu mwy o blant i'r dyfodol.

Mae Cartref yr Henoed angen aros

Hoffwn ymateb i'r ymgynghoriad statudol fel aelod o staff sy'n gweithio yn Ysgol Llandegfan. Hoffwn rannu fy mod i'n credu yn gryf y dylai ysgol aros yn Llandegfan. Mae'r ysgol wedi ei rheoli'n dda ac mae mewn iechyd ariannol da. Rydym wedi gweithio'n hynod o galed i gadw safonau'n uchel ac yn ceisio cynnig profiadau eang i'r pant. Mae'r ysgol yn cynnal diwylliant cefnogol a chroesawgar ac ethos cryf o welliant parhaus. Mae niferoedd yr ysgol yn cynyddu gyda dros 150 o ddisgyblion erbyn hyn. Mae gan yr ysgol enw da ac mae ceisiadau'n cael eu gwneud yn gyson, sy'n dangos bod cefnogaeth yn gryf i'r ysgol. Hoffwn rannu fy mod i hefyd o'r farn bod angen pennaeth amser llawn ar yr ysgol ac nid yw yn credu mai ffederaleiddio yw'r ffordd ymlaen. Rwy'n credu buasai croeso mawr i raglen foderneiddio i ddod ag Ysgol Llandegfan i safon ysgol yr 21ain ganrif. Mae tir yr ysgol a'r adeilad yn cynnig potensial ar gyfer ailfodelu neu estyniad.

Credaf fod Ysgol Llandegfan yn parhau i dderbyn llai o ymatebion i'r ymgynghoriad gan fod y rhieni wedi ystyried y ffeithiau a'r data, ac felly yn cymryd y bydd Ysgol Llandegfan yn saff. Mae Ysgol Llandegfan yn ysgol dda a gobeithiaf nad yw'r diffyg ymateb yn adlewyrchu'n negyddol ar yr ysgol.

Nid yw'n gwneud synnwyr i gau Ysgol Llandegfan pan mae'r data yn dangos bod yr ysgol yn dda

Mae Ysgol Llandegfan yn galon y gymuned ac angen aros

Mae fy mhlant wedi mynychu Ysgol Llandegfan a ni allaf ganmol yr ysgol ddigon

Mae Llandegfan yn ysgol wych, staff yn cael eu parchu ac mae'r plant yn mwynhau mynd i'r ysgol. Fel preswylydd o Landegfan ni fyswn yn mynd a fy mhlant i Ysgol Beaumaris

Mae Ysgol Llandegfan angen ei ddiweddarau er mwyn iddo ddod fyny i safon yr 21ain Ganrif a hefyd er mwyn gallu cymryd plant o Ysgol Beaumaris. Efallai bydd parcio yn broblem ac angen sylw, a'r ffyrdd i mewn ac allan o Landegfan er mwyn dygymod a'r cynnydd yn y traffig

Mae Ysgol Llandegfan angen pennaeth llawn amser, yn enwedig os bydd yr ysol yn cael ei hymestyn a mwy o blant yn mynychu. Dim Ffedereiddio os gwelwch yn dda. Yn cytuno dyle'r Ysgol Llandegfan barhau yn y pentref o Landegfan Ni fydd rhieni yn fodlon teithio tuag at Beaumaris / Llangoed. Byddent yn mynd a'u plant i Borthaethwy / Llanfairpwll a dros y bont i Fangor. Buasai hyn yn achosi problemau i ysgolion eraill yn yr ardal

Mae angen moderneiddio Ysgol Llandegfan ond nid wyf yn credu ei fod yn waith sylweddol. Bydd yn costio llai nag ysgol ardal

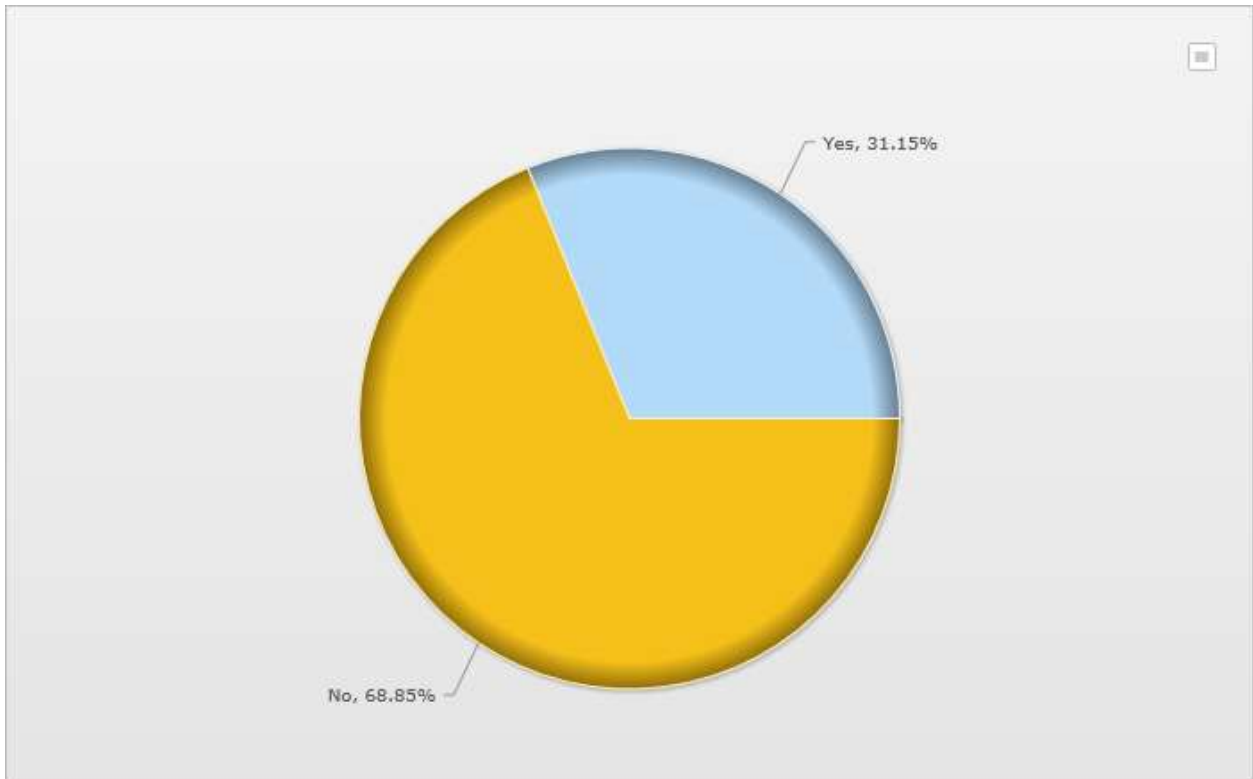
Mae Ysgol Llandegfan yn galon y gymuned ac ased da, sydd angen parhau. Mae'n allweddol i'r Iaith Gymraeg bod yr ysgol yn parhau i addysgu trwy gyfrwng y Gymraeg. Mae'r ysgol yn boblogaidd o ganlyniad i'r Iaith Gymraeg gael ei siarad ar yr iard. Bydd angen moderneiddio Llandegfan i safon 21ain Ganrif. Os bydd plant ychwanegol yn mynychu bydd angen estyniad

Angen cynnal ysgol gymunedol yn Llandegfan. Heb ysgol mi fysa'r pentref yn dioddef. Nid oes gan y pentref adnoddau fel Beaumaris - Y Castell, Bwytai, clwb hwylio a chanolfan gymunedol.

Mae Ysgol Llandegfan yn bwysig i galon y gymuned ac yn angenrheidiol ar gyfer yr Iaith Gymraeg. Mae Ysgol Llandegfan angen ei foderneiddio er mwyn cwrdd â safonau 21ain Ganrif.

Holwyd y cyfranogwyr os ‘fysa’r cynnig o gau Ysgol Beaumaris a throsglwyddo’r plant i Ysgol Llangoed ac Ysgol Llandegfan yn cael effaith negyddol ar yr Iaith Gymraeg?’

Roedd 31% yn meddwl y buasai effaith negyddol a 69% yn dweud ‘na’.

Dyma ychydig o fesurau lliniaru a gyflwynwyd gan rhai o’r 31% uchod i leihau’r effaith negyddol.

Gwella’r defnydd o’r Iaith o bosib.
Cadw Ysgol Beaumaris yn agored. Cadw presenoldeb cadarn Gymraeg yn y dref
Mae plant Ysgol Beaumaris yn cynrychioli siaradwyr Cymraeg y dref, sy’n barod yn lleihau. Mae swyddi yn cael eu llenwi gan lai o siaradwyr Cymraeg, gan fod y galw amdano yn lleihau.
Mae hwn yn gwestiwn anodd ei ateb. Mae nifer o drigolion lleol yn siarad Cymraeg ac yn ei ddefnyddio pob dydd yn eu bywyd teuluol. Nid wyf yn sicr faint o siaradwyr Cymraeg sy’n cynorthwyo yn yr ysgol ond dychmygaf fod sgysiau Cymraeg dyddiol yn cynorthwyo i ddiogelu’r Iaith
Ni fydd effaith negyddol ar yr Iaith Gymraeg pa bynnag opsiwn fyddai wedi ei dewis. Mae dalgylch pob un o’r ysgolion yn llai Cymreig bellach. Ar lefel sirol, nid yw’n gyfrinach fod ysgolion (un yn benodol) yn gwrthod dilyn polisi Iaith Cyngor Ynys Môn felly tra bod hyn yn parhau i’w ganiatáu, does dim perthnasedd i’r cwestiwn yma mewn ymgynghoriadau mewn rhannau eraill o’r sir.
Cadw ysgol yn Beaumaris a’r ethos o ddysgu plant trwy gyfrwng y Gymraeg
Ysgol Gymraeg yw Ysgol Beaumaris. Rydym yn byw mewn gwlad ymhle mae gwybod yr Iaith Gymraeg yn rhugl yn fuddiol ar gyfer swyddi yn yr ardal. Mae dysgu’r Iaith yn ifanc iawn o fudd ac yn haws i’w ddilyn

Bydd nifer o blant sy'n mynychu Ysgol Beaumrais yn bresennol yn mynd i ysgolion ym Mangor os bydd yr ysgol yn cau, gan fod nifer o rieni yn gweithio ac yn teithio yno bob dydd
Mae Llywodraeth Cymru wedi gosod targed o filiwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050. Ni fydd cau ysgol yn denu pobl ifanc i'r Dref nac i'r ardal. Gall poblogaeth Beaumaris leihau o fewn 150 flynyddoedd, o ganlyniad i'r diffyg defnydd o'r Gymraeg. Mae yna nifer o Dai Haf yn Beaumaris sy'n cael effaith negyddol ar yr Iaith Gymraeg. Mae'r dref angen tai cymdeithasol a theuluoedd ifanc
Gwanhau
Statws siarter Iaith Ysgol Beaumaris ydi Arian ac maent yn gweithio tuag at Aur. Mae'n ganolbwynt Iaith Gymraeg a diwylliant Gymraeg yn y Gymuned. Cadwch ar agor. Cynnwys pwyslais ar yr Iaith Gymraeg yn yr opsiwn amgen
Mae gan Ysgol Llangoed agwedd cryf chadarnhaol tuag at yr Iaith Gymraeg, sy'n cael ei annog gan staff a'i fwynhau gan y plant. Nid wyf yn credu bydd plant ychwanegol yn yr ysgol yn peryglu hyn.
Gall arwain at wanhau'r Iaith Gymraeg o fewn Ysgol Llandegfan
Niferoedd plant o gartrefi Cymraeg yn isel – felly bydd yn cael effaith ar niferoedd y disgyblion o gartrefi Cymreig.

Holwyd y cyfranogwyr ‘Pa effaith fydd y cynnig yn ei gael ar deuluoedd lleol, nodwch os gwelwch yn dda?’

Dinistriol iawn. Bydd teuluoedd ifanc yn chwilio am lefydd mwy cyfleus i fyw.
Bydd yn ddinistriol iawn i deuluoedd lleol. Yn bersonol ni fuaswn yn rhoi plenty 4/5 blwydd oed ar fws i deithio ar ben ei hun i ysgol arall a dwi'n siŵr ni fydd eraill yn fodlon. Mae nifer o'r plant yn cael eu gofalu amdanynt gan Neiniau a Theidiau yn ystod y dydd, a ni all rhai ohonynt yrru. Beth sydd am ddigwydd i'r plentyn os fydd yn sâl yn yr ysgol, sut fyddent yn mynd adref? Beth am y ffyrdd o Beaumaris i Langoed a Llandegfan, nid ydynt ar gael pan mae hi'n bwrw yn drwm neu lanw uchel? Ydi'r Awdurdod am ddod a fy mhlentyn adref pan mae hyn yn digwydd?
Mae lot mawr o newid yn cael ei gynnig Y teuluoedd sy'n dibynnu ar Nain a Thaid fydd yn dioddef
Cau ysgol yn arwain at blant yn gorfod teithio ar fws neu gar, ac yn ychwanegu at hyd y diwrnod ysgol. Os mae'r plant yn cael eu casglu gan Nain a Thaid neu eraill, bydd yn gallu arwain at deithio ychwanegol neu newid trefn. Plant yn gorfod integreiddio efo ysgolion mwy eu maint, sydd ddim yn addas i bawb. Mae ysgolion bach fel arfer yn fwy defnyddiol i blant sydd angen sylw unigol
O ganlyniad i fforddiadwyedd tai yn Beaumaris ac o amgylch, ychydig o deuluoedd ifanc sy'n ymgartrefu yno. Bydd Beaumaris yn dod yn ardal cartrefi henoed.
Bydd cau Ysgol Beaumaris yn cael effaith negyddol
Bydd teuluoedd yn symud allan o'r ardal, os bydd yr ysgol yn cau. Ni fydd teuluoedd ifanc yn symud i'r ardal
O siarad gyda nifer ohonynt, ni fyddent yn mynd a'u plant i Langoed nac i fyny at Landegfan. Yn hytrach, nifer yn meddwl am fynd a'u plant i gyfeiriadau eraill e.e. Porthaethwy, Benllech, Moelfre a dros y bont yn ddibynnol ar ble mae gwaith y rhieni, Nid ydynt eisiau gwneud hyn ond yr opsiwn mwyaf cyfleus mewn sefyllfa sydd wedi ei gorfodi arnynt. Wrth gwrs, bydd hyn yn cael effaith ar gyfrifiadau'r cyngor o ran arbedion posibl.
Bydd yn cael effaith mawr. Mae'r Isadeiledd o Beaumaris i Langoed neu Llandegfan yn wael, ac yn beryglus ar adegau o dywydd garw sy'n dod yn fwy rheolaidd erbyn hyn. Lleiafswm o unwaith y flwyddyn. Gall fod yn beryglus ar y ffyrdd adeg yna. Heb ysgol bydd teuluoedd lleol yn cael anhawster i gael gwaith ac yn symud o Beaumaris
Bydd yn gatastroffig ar rhai teuluoedd, y rhai lle mae Nain a Thaid yn gofalu ar ôl ysol. Bydd y rhai sydd ddim yn gyrru yn ei gwneud hi'n anodd peidio bod o fewn pellter cerdded. Bydd yn anodd os bydd eu plant yn sâl mewn ysgol arall, heb fod yn Beaumaris
Dim rheswm i deuluoedd ifanc lleol i aros yn Beaumaris
Os bydd rhaid i mi symud fy mhlentyn bydd rhaid Iddi symud i ysgol oddi ar yr ynys. Nid wyf yn gyrru ac mae fy ngŵr yn gweithio oddi ar yr ynys. Bydd yn cael effaith mawr arnom

Mynd a phlant o'r dref , achosi anawsterau teithio i ysgol arall a'u cael yn ôl at ofalwr sydd wedi eu lleoli yn Beaumaris
Rydych yn troi Beaumrais yn Sleepy Hollow.Rydym angen ysgol a swyddi i annog twf
Bydd yn gyrru'r ychydig deuluoedd sydd yma allan o'r dref ac yn atal teuluoedd ifanc rhag symud i'r dref
Bydd yn cael effaith bositif ar deuluoedd ifanc, byddent yn gallu anfon eu plant i ysgolion sy'n agos at le maent yn byw.
Ni does gennyf gludiant ac nid ydwyf yn fodlon rhoi fy mhlant ar fws i deithio i'r ysgol, yn ychwanegol costau teithio
Effaith niweidiol Bydd yn lladd Beaumaris Yn bersonol buaswn yn symud o'r ardal os nad oes ysgol leol yn Beaumaris. Buaswn yn ystyried addysg gartref, rwy'n teimlo mor gryf yn erbyn y cynnig. Ni fydd teuluoedd eisiau symud yma heb ysgol
Bydd yn lladd y dref yn araf
Ni fydd teuluoedd ifanc yn Beaumaris - bydd yn Dref ar gyfer Ymddeol
Bydd yn cael effaith mawr ar deuluoedd lleol os bydd Ysgol Beaumaris yn cau. Mae rhagamcanion niferoedd plant yn dweud y bydd yn cynyddu
Ni fydd teuluoedd yn cael yr opsiwn o anfon eu plant i ysgol leol, ac yn hytrach yn gorfod teithio i Landegfan neu Llangoed. Mae sawl achlysur wedi bod yn y blynyddoedd diwethaf ble mae Beaumrais yn cael ei gau i ffwrdd oherwydd tirlithriad neu lifogydd.
Ni fydd Beaumaris yn ddeniadol i rieni. Mae nifer o blant yn cael eu casglu gan Deidiau a Neiniau, sy'n byw yn lleol. Mae'n annhebygol y byddent yn gallu cael gymaint o ran yn fywydau eu hwyrion, os nad yw'r ysgol yn lleol
Bydd yn anodd i bawb - mynd a phlant i'r ysgol os nad yw'r rhiant yn gallu gyrru Bydd yn anodd i rieni sy'n gweithio yn Beaumaris gan y bydd yn cymryd yn hirach i fynd i'r ysgol .Ni fydd plant yn gallu cerdded i'r ysgol
Ni allaf roi sylw i'r effaith ar Beaumaris ond gobeithiaf o ganlyniad i'r ymgynghoriad, bydd cyfle i wella'r adeilad a'r ddarpariaeth addysgol ehangach yn Ysgol Llangoed mewn ffordd sy'n effeithio'n bositif ar fyfyrwyr presennol a dyfodol yr ysgol.
Ni fydd yn cael effaith ar rieni Ysgol Llandegfan gan y bydd y ddarpariaeth yn aros yr un fath Bydd yn effeithio'r ddyw ysgol arall, gan y bydd rhaid cael cludiant iddynt. Mae rhai teuluoedd yn anfon eu plant i ysgol leol fel eu bod yn gallu cerdded yno yn annibynnol ac yn ddiogel.
Mae teuluoedd Llandegfan angen yr ysgol. Mae nifer o'r teuluoedd yn cerdded i'r ysgol. Mae canran uchel o blant o'r dalgylch
Os bydd Llangoed yn aros ar agor bydd yn rhyddhad i 80+ o rieni sydd â phlant yn yr ysgol. Nid fydd amhariad i addysg 95 o blant ac yn parhau i ddatblygu mewn awyrgylch

wych. Bydd ysgol mwy ei maint yn galluogi mwy o weithgareddau tu allan i oriau ysgol. Sy'n beth da.

Dim os cedwir Ysgol Llandegfan ar agor

Cadw'r ysgol fwyaf poblog ar agor yn achosi lleiaf o amharu , yr amhariad o drosglwyddo plant I ysgol nad ydynt yn gyfarwydd â hi.

Os bydd Ysgol Llandegfan yn aros ar agor bydd yr effaith ar ein cymunedau yn bositif

Os bydd Ysgol Llandegfan yn cau bydd y gymuned i gyd yn dioddef

Bydd yn cael effaith bositif arnom. Mae Ysgol Llandegfan yn galon y gymuned

Yr unig effaith ar Landegfan rwy'n rhagweld bydd y cynnydd yn y traffig. Ysgol yn rhan allweddol y gymuned

Mae Llandegfan yn bentref poblogaidd ar gyfer teuluoedd ifanc oherwydd yn agos at waith a gweithgareddau cymdeithasol. Heb ysgol bydd y pentref yn dioddef Plant yn gallu cerdded i'r ysgol a byw a chwarae efo plant maent yn eu hadnabod Yr ysgol yn cael cefnogaeth gan deuluoedd Ysgol boblogaidd Yr ysgol yn bwysig er mwyn gyrru ethos Gymraeg y pentref

Niferoedd y plant yn Ysgol Beaumaris yn sylweddol is na Llandegfan felly credaf fod cau Beaumaris am gael llai o effaith.

Holwyd y cyfanogwyr 'Sut bydd y cynnig yn effeithio cymunedau?'

Drwg

Bydd yn lladd Beaumaris. Sut allwn ddenu teuluoedd ifanc i'r ardal pan mae tai yn gwerthu fel tai haf? Ni fydd plant yn mynychu cyngherddau yn Neuadd y Dref a Gorymdaith y Pasg

Nid yw tref heb ysgol bellach yn dref Rwy'n berson lleol sydd wedi byw yno ar hyd fy mywyd ac wedi gweld newidiadau demograffeg. Mynychais yr ysgol ac roedd yn rhagori, roedd teuluoedd yn teithio o bell i fynychu'r ysgol Roedd tîm pêl droed lleol yma- rwan wedi ei leoli ym Mangor. Tafarndai a Bwytai yn llawn ers talwm yn ystod yr wythnos, rwan mae hyn yn dioddef Ymdeimlad cymunedol wedi lleihau oherwydd perchnogion tai sydd a'u prif dai yn rhywle arall

Bydd dy gymuned yn 'heneiddio' a ni fydd yn denu teuluoedd yn ôl - byddent yn dewis byw mewn cymunedau lle mae yna ysgol. Mae'r dref yn dibynnu ar dwristiaeth yn yr haf a phobl leol yn y gaeaf Mae plant ysgol yn cyfrannu at fywiogrwydd ac mae natur a hanes ar eu stепен drws i'w helpu i ddysgu.

Y canlynol o bosib am gael eu heffeithio yn negyddol: cludiant , gofal plant, ymdeimlad o gymuned a sefydlogrwydd teulu

Mae angen pobl ifanc ar unrhyw dref. Nid yw tref sydd â nifer fwyaf o breswylwyr hŷn yn gallu gweithredu yn iawn, mae angen pobl ifanc i gefnogi'r henoed. Mae mwy o dai yn cael eu prynu fel tai haf yn niweidiol i'r dref. Mae twristiaeth yn fudd i'r dref ond rhaid cael y cydbwysedd efo preswylwyr lleol o bob oedran
Anodd iawn meintioli ar hyn o bryd ar hyn o bryd gyda phoblogaeth Beaumaris yn heneiddio, bydd mwy o bwysau ar y gwasanaethau iechyd lleol a llai a llai o deuluoedd ifanc yn dewis y dref i ymgartrefu ynddi .Mae angen trawstoriad o bobl i wneud cymuned-bydd effaith pell gyrrhaeddon ar ddemograffeg Beaumaris
Mae Beaumaris yn dref efo meddygfa , siopa , gorsaf bad achub, gorsaf tan, Cyngor tref, canolfan hamdden, clwb hwylio a llawer mwy o fwynderau, nid yw pentrefi eraill yn eu cynnig Colli ysgol a cholli cymuned. Mae plant ysgol yn cael y cyfle i ddefnyddio'r mwynderau, er mwyn eu hintegreiddio a'r gymuned. Bydd teuluoedd yn symud i ffwrdd 40% o boblogaeth Beaumaris dros 65 mlwydd oed Nifer o dai yn cael eu prynu i bwrpas eu rhentu, sy'n niweidiol i'r gymuned. Rydym angen annog pobl leol i aros yn Beaumaris Tynnu ysgol yn dinistrio cymuned leol
Niweidiol i'r dref
Pobl ifanc yn symud o'r ardal i chwilio am waith ac mae Seiriol yn cael pobl sy'n chwilio am ymddeoliad hapus. Rhaid ystyried yr effaith bydd yn cael.
Effaith niweidiol ar Beaumaris
Yn fy marn gwell cau Ysgol Beaumaris. Mae ond 30-40 yn mynychu'r ysgol. Dim ond tua 30-40 syn mynychu'r ysgol. Mae'n haws ail leoli cyn lleied o blant na 100 o blant. Mae bron I 100 o blant yn mynychu Ysgol Llangoed.
Ofnadwy - ni fydd teuluoedd ifanc yn symud yma heb ysgol
Cau Ysgol Beaumaris am gael effaith mawr ar y gymuned. Rydym angen ysgol - un llai o ran maint neu un wedi ei addasu
Tref heb ysgol ddim yn denu teuluoedd ifanc
Negyddol - gwelwch Asesiad Effaith Gymunedol gan Marta Eichsteller
Rwy'n pryderu am gau Ysgol Beaumaris yr effaith ar drigolion a gwydnwch dyfodol y dref Rwyf hefyd yn meddwl bod gwella adeilad Ysgol Llangoed efo'r potential i gefnogi cymunedau sy'n byw tu allan i Langoed. Mae nifer o'r disgyblion yn barod yn mynychu Ysgol Llangoed.
Am gyfnod bydd yn cael effaith negyddol nid oes unrhyw bentref eisiau gweld eu hysgol yn cau
Wrth Gau Ysgol Beaumaris a rhoi'r dewis i ddisgyblion fynychu Llandegfan neu Llangoed mae hyn am gael effaith dda ar y pentref. Bydd yn cynnig mwy o swyddi a chyfle i wella ansawdd adeilad yr ysgol
Bydd cau Ysgol Beaumaris yn cael effaith niweidiol ar rieni a'r dref

Positif os byddwn yn cadw Ysgol Llandegfan
Ychydig
Mae'n drist bod Ysgol Beaumaris yn colli eu hysgol. Anodd iawn i bawb sy'n rhan ohono Pam fod pobl Beaumaris yn penderfynu anfon eu plant i ysgolion eraill yn yr ardal
Traffig yn broblem a sut bydd yr ysgol yn ymdopi efo cyfleusterau parcio.

Cafwyd cyfle trwy'r arolwg I'r cyfranogwyr gyfleu unrhyw sylwadau pellach a dyma gyflwynwyd

A wnewch chi ail ystyried eich cynnig i gau'r ysgol? Mae pob tref angen ysgol ac rydym ni angen yr ysgol. Yn bersonol nid wyf yn credu fod dylai'r prosiect gofal ychwanegol a'r ysgol redeg yn gydamserol. Nid ydych wedi gwranddo yn y 3 cyfarfod cyhoeddus. Fe addawyd tryloywder , ond mae gormod o wallau ac anghysondebau yn yr adroddiad ac fe dyle'r bod wedi ei daflu allan yn y cam cyntaf o'r ymgynghoriad.
Bydd twristiaeth yn dioddef o ganlyniad Bydd swyddi yn cael eu llenwi gan bobl o'r tir mawr, a fydd yn gwario eu harian yn llefydd eraill
Mae Beaumaris yn dref wych efo nifer o deuluoedd sydd wedi byw yma am genedlaethau. Heb fod yn deimladwy, bydd yn niweidiol i'r dref i wneud penderfyniad brysiog a fydd methu cael ei gywiro. Mae pobl yn disgwyl bod gan dref ysgol. Buasai'r buddsoddiad sydd ei angen i gynnal yr ysgol yn ei wneud yn ased gwerth chweil ar gyfer y gymuned.
Yn bersonol, dwi'n teimlo nad oes pwrpas parhau gyda'r broses yn Ward Seiriol yn ei ffurf bresennol p'run bynnag opsiwn o'r rhai gwreiddiol fuasai wedi eu dewis. Nid yw'r arbedion yn gwneud argraff sylweddol ar yr arbedion sydd angen yn eu cyfanrwydd ar lefel sirol. Mae angen datrysiad llawer mwy radical ac arloesol ac edrych ar lefel sirol. Wrth gwrs, ni all Ward Seiriol osgoi'r drefn foderneiddio ond mae angen strategaeth llawer nwy cydlynus er mwyn budd holl blant a phobl ifanc y sir.
Nid yw dros 90% o boblogaeth Beaumaris eisiau i'r ysgol gau. Byddent yn derbyn lleihad ym maint yr ysgol, a chyflwyno tai cymdeithasol i deuluoedd lleol er mwyn sicrhau bod Beaumaris yn ffynnu
Ail ystyriwch yr opsiwn os gwelwch yn dda. Nid yw'n gwneud synnwyr tref heb ysgol
Dechreuwch wrando ar beth mae pobl eisiau, trwy'r arolwg yma a gweithredwch.
Os bydd Beaumaris yn cau, a'r plant yn mynd i ysgol Llangoed bydd yn fuddiol i'r rhieni a'r ysgol i drefnu clwb ar ôl ysgol i'r plant, i sicrhau bod y plant yn cael gofal ar ôl ysgol. Gwneud hi'n haws I rieni weithio a sicrhau bod plant yn cael gofal ar ôl i'r ysgol orffen.
Cau Ysgol Llangoed a symud y plant I Beaumaris, sy'n llai na 3 milltir i ffwrdd. Dymchwel Ysgol Llangoed ac adeiladu Darpariaeth Gofal Ychwanegol ar y safle
Gwrandewch ar yr hyn sy'n cael ei ddweud yn yr arolwg

Rydych yn dweud eich bod yn agored I ystyried opsiynau amgen. Rydych wedi cael 4 opsiwn amgen arbennig gan y Corff Llywodraethu. A wnewch chi gadw at eich gair ac edrych ar ffyrdd o gadw'r ysgol ar y cyd ac ymateb i yrwyr newid y Cyngor

Fel Llywodraethwr o Ysgol Llangoed gofynnaf i'r Awdurdod Lleol barhau i weithio'n agos efo athrawon, h rhieni a Llywodraethwyr er mwyn parhau i ymateb a gwella addysg gynradd yn yr ardal

Hoffwn ymateb i'r ymgynghoriad statudol fel aelod o staff sy'n gweithio yn Ysgol Llandegfan. Hoffwn rannu fy mod i'n credu yn gryf y dylai ysgol aros yn Llandegfan. Mae'r ysgol wedi ei rheoli'n dda ac mae mewn iechyd ariannol da. Rydym wedi gweithio'n hynod o galed i gadw safonau'n uchel ac yn ceisio cynnig profiadau eang i'r pant. Mae'r ysgol yn cynnal diwylliant cefnogol a chroesawgar ac ethos cryf o welliant parhaus. Mae niferoedd yr ysgol yn cynyddu gyda dros 150 o ddisgyblion erbyn hyn. Mae gan yr ysgol enw da ac mae ceisiadau'n cael eu gwneud yn gyson, sy'n dangos bod cefnogaeth yn gryf i'r ysgol. Hoffwn rannu fy mod i hefyd o'r farn bod angen pennaeth llawn ar yr ysgol ac nid yw yn credu mai ffederaleiddio yw'r ffordd ymlaen. Rwy'n credu buasai croeso mawr i raglen foderneiddio i ddod ag Ysgol Llandegfan i safon ysgol yr 21ain ganrif. Mae tir yr ysgol a'r adeilad yn cynnig potensial ar gyfer ailfodelu neu estyniad

Mae Ysgol Llandegfan yn agos at fy nghalon, ond hefyd yn amlwg yn opsiwn i gadw'r ysgol yn ôl y data a ffeithiau a ddarparwyd gennyh

Mae'n hanfodol bod Ysgol Llandegfan yn parhau efo pennaeth llawn amser a dim ffedereiddio. Mae'r ysgol angen ei arwain gan bennaeth deinamig. Bydd safonau yn parhau i fod efo pennaeth llawn amser mewn swydd.

9. YMATEBION ERAILL

9.1 Yn ogystal â chwrdd gyda staff, llywodraethwyr a rhieni, anfonwyd y ddogfen ymgynghori at y rhanddeiliaid canlynol:

- Cyngor Gwynedd;
- Swyddogion Llywodraeth Cymru;
- Aelodau Cynulliad rhanbarthol a lleol
- Estyn;
- undebau'r athrawon ac undebau staff ategol;
- y Consortiwm Addysg Ranbarthol sef GWe;
- y Consortiwm Trafnidiaeth Ranbarthol sef Taith;
- Comisiynydd Heddlu a Throseddau Gogledd Cymru;
- y Bartneriaeth Cymunedau yn Gyntaf;
- Mudiad Meithrin;
- Gwasanaeth Ieuencid yr Awdurdod;
- Ysgol Gyfun Llangefni.

9.2 Cafwyd ymateb gan swyddogion undeb yr N.U.T. Roedd eu swyddog yn "gwerthfawrogi angen yr Awdurdod i foderneiddio'r ystâd ysgolion" ond yn "gresynu gyda'r angen am ddiswyddiadau gorfodol fel sy'n digwydd yn ad-drefniad Ysgol Santes Dwynwen".

10. ADBORTH GAN DDISGYBLION

Cyfarfu swyddogion y Cyngor gyda disgyblion Ysgol Beaumaris, Ysgol Llandegfan ac Ysgol Llangoed. Y bwriad oedd cynnal cyfarfodydd byr gyda chynrychiolaeth o ddisgyblion o'r ddwy ysgol, er mwyn canfod eu barn am y cynnig i newid eu hysgol bresennol.

Eglurwyd i'r disgyblion fod ymgynghoriad wedi ei gynnal gyda'r oedolion yn y gymuned, ac roedd hyn yn gyfle i'r plant o'r ysgolion fynegi eu barn am gynlluniau'r Cyngor ar gyfer moderneiddio ysgolion. Pwysleisiwyd bod eu barn yn bwysig gan mai nhw sy'n mynychu'r ysgolion. Dywedwyd wrthynt bydd y wybodaeth a gyflwynir ganddynt yn cael eu trosglwyddo i ffurf adroddiad a'i gyflwyno i Gynghorwyr y Cyngor fel rhan o'r Ymgynghoriad Statudol.

Eglurwyd mai'r rhesymau dros foderneiddio oedd:

- Mae gan ysgolion Ynys Môn gormod o lefydd gwag neu dim digon o lefydd mewn rhai o'u hysgolion
- Angen gwneud yn siŵr bod yr holl ddisgyblion yn cael addysg dda
- Angen gwneud siŵr fod yr ysgol yn fodern ac yn cynnig offer da
- Bod y Cyngor yn gwario eu harian ar ysgolion mewn ffordd deg

Gofynnwyd y cwestiynau canlynol i'r plant:

1. Beth oedd y disgyblion yn hoffi am eu hysgol bresennol?
2. Beth yw eich barn am y cynnig i gau Ysgol Beaumaris, a throsglwyddo'r plant i Ysgol Llangoed ac Ysgol Llandegfan?
3. A oeddent yn cytuno gyda'r rhesymau dros newid
4. Unrhyw sylwadau eraill

Mae'r ymatebion wedi eu cyflwyno isod.

Barn Cyngor Ysgol - Ysgol Llangoed

28 Tachwedd 2017

Cwestiwn - Beth rydych yn hoffi am eich ysgol bresennol?

Rwy'n hoffi'r gwaith

Mae gennyf lot o ffrindiau

Yr athrawon

Y cinio

Amser chwarae

Gweithgareddau'r Urdd

Ymarfer Corff

Technoleg Gwybodaeth

Llyfrau

Lliwio

Cerddoriaeth - nifer o wersi

Pobl o'r Gymuned yn dod i sgwrsio efo ni e.e. Dwr Cymru newydd ymweld

Chwarae tu allan ar gae'r ysgol

Mynediad at 'Mathletics'

Byd natur ac ymweld â'r pwll sy'n agos at dir yr ysgol
Y tŷ gwydr rydym wedi ei wneud allan o boteli plastig ein hunain
Parc - mannau chwarae tu allan
Sioe Nadolig
Gwersi celf efo Miss Jordan
Ffair Nadolig a'r Ffair Haf
Llyfrgell
Lot o gyfleoedd i berfformio a chymryd rhan
Sioe Ordinary Men i godi arian
Eisteddfod
Gwasanaeth Coffa

Cwestiwn - Beth yw eich barn am y cynnig i gau Ysgol Beaumaris, a throsglwyddo'r plant i Ysgol Llangoed ac Ysgol Llandegfan?

Bydd yn sefyllfa wahanol i bawb
Ni fydd yn deg ar yr athrawon, gan y bydd yn waith ychwanegol iddynt
Mae gennym ffrindiau yn Ysgol Llangoed. Efallai bydd plant Beaumaris yn colli ffrindiau
Bydd lot mwy o blant yn yr ysgol
Rwyf wedi mynychu Ysgol Beaumaris am gyfnod , felly rwy'n 'nabod lot o'r plant yn barod
Bydd yr ysgol yn teimlo'n wahanol
Bydd hi'n anoddach i'n hathrawon
Bydd yr ysgol yn fwy felly byddwn angen mwy o athrawon
Bydd hi'n dda cael ysgol efo mwy o blant
Rwy'n hapus am y cynnig
Rwy'n teimlo'n hyderus

Holwyd y plant os yr oeddent yn cytuno efo'r rhesymau dros newid:

Yr angen i gynllunio llefydd priodol

Gwneud yn siŵr fod pawb yn parhau i gael addysg dda

Ysgol fodern ac offer da

Gwario arian ar ein hysgolion mewn ffordd deg

Roedd pawb yn cytuno ac yn deall y rhesymau

Gwybodaeth ychwanegol a gyflwynwyd gan y plant

Mae'r athrawon a'r plant yn cael lot o hwyl yma ar hyn o bryd

Mae gymaint o gyfleoedd i'w cael yn yr ysgol

Rwy'n gyfforddus a hapus yma

Mae'r ysgol yn Gymraeg ac rydym yn gweithio ar y siarter Iaith. Statws Siarter Iaith yr ysgol yw 'Arian'

Rwy'n hoffi bod seren yr wythnos yn cael eistedd ar fwrdd cinio ar wahân

Mae seren yr wythnos yn cael mynd ar scooter

Mae gennym Cyngor eco, sy'n ychwanegol i'r Cyngor Ysgol

Gallwn siarad efo'n hathrawon os oes unrhyw broblem gennym. Mae'n hawdd siarad efo nhw.

Ymgynghori efo Cyngor Ysgol Llandegfan - 19 Rhagfyr, 2017

Sylwadau gan y Cyngor Ysgol

Cwestiwn – Beth ydych yn ei hoffi am eich ysgol bresennol?

Gweithgareddau chwaraeon gwych

Athrawon gwych

Lot o blant yma (cyfeiriodd un plentyn at y niferoedd 154)

Mae maint yr ysgol yn ddigonol. Dim rhy fawr na rhy fach

Gwneud cacennau

Pan rydym yn brifo - mae rhywun yma i ofalu amdanom

Gweithgareddau hwyl

Bwyd da

Cydweithio efo'n gilydd

Cyfle i wneud pethau hwyliog

Dosbarthiadau da

Lot o weithgareddau'r Urdd

Sesiynau Agor y Llyfr sy'n son am y Beibl ac Iesu. Pobl o'r Gymuned sy'n dod i'r ysgol mae un yn Gymraeg a'r llall yn Saesneg

Iaith Gymraeg.

Grisiau yn yr ysgol

Hwyl efo'n gilydd

Ffrindiau da

Digon o le yn y dosbarthiadau

Gwneud crefftau a mynd a nhw adra

Gwersi offerynnau

Seren yr wythnos a thimau sy'n llwyddo

Capteiniaid ysgol

Pensiliau /offer da

Cefnogi ein gilydd

Digon o blant yn ffrindiau i'w gilydd

Mae rhywun pob amser yma os yr ydym angen help

Plant clên

Cyngor eco - ac rydym wedi ennill gwobrau platinwm, y cyntaf ar Ynys Môn i'w dderbyn

Ysgol Iach

Digon o le tu allan

Cyngor ysgol yn gallu prynu adnoddau tu allan

Yr ysgol yn gofyn am farn plant

Cwestiwn - Beth yw eich barn am y cynnig i gau Ysgol Beaumaris, a throsglwyddo'r plant i Ysgol Llangoed ac Ysgol Llandegfan?

Syniad da - bydd mwy o ffrindiau i ni chwarae gyda mwy o ffrindiau

Syniad da - mae Ysgol Beaumaris yn fach (o ran niferoedd)

Bydd angen mwy o athrawon arnom yn Ysgol Llandegfan

Byddwn yn croesawu plant Ysgol Beaumaris yma ac yn helpu i wneud iddynt deimlo yn gyfforddus

Holwyd y plant os yr oeddent yn cytuno efo'r rhesymau dros newid:

Yr angen i gynllunio llefydd priodol

Gwneud yn siwr fod pawb yn parhau i gael addysg dda

Ysgol fodern ac offer da

Gwario arian ar ein hysgolion mewn ffordd teg

Roedd pawb yn cytuno efo'r rhesymau dros newid, ac yn eu deall

Gwybodaeth ychwanegol a gyflwynwyd gan y plant

Holwyd os bydd Ysgol Beaumaris yn ail agor eto yn y dyfodol

Ni fydd neb yn gwneud hwyl am y plant sy'n dod yma o Ysgol Beaumaris

Fe gaewyd ysgol yn fy mhentref i sef Llanddona gan nad oedd digon o blant ac rwy'n deall hynny, ac rwy'n ymwybodol o'r trafodaethau sy'n mynd 'mlaen am y defnydd o'r ysgol i'r dyfodol.

Ymgynghoriad efo Cyngor Ysgol Beaumaris 21 Rhagfyr 2017

Sylwadau'r Cyngor Ysgol

Cwestiwn - Beth rydych yn hoffi am eich ysgol bresennol?

Teganau ar yr Iard

Cae pêl droed

Urdd

Iard fawr i bawb chwarae

Ffrindiau

Clwb Brecwast

Athrawon neis

Dysgu pethau newydd

Clwb ar ôl ysgol

Ymarfer corff

Plant a rhieni wedi mynd i Landudno I weld pantomeim hefo'i gilydd (cymuned glos)

Trip ysgol

Gwneud sioe Nadolig

Bwyd neis

Gwneud dawns yn y Neuadd efo Myfyrwraig

Cymuned yn dod i ddarllen

Parêd y Pasg

Darllen mewn grwpiau yn y bore

Nosweithiau ffilm wedi eu trefnu gan 'Ffrindiau'r Ysgol'

Dysgu am y Celtiaid

Gwneud celf

Mynd ar ein cyfrifiaduron

Gwneud modelau

Edrych ar ôl y plant ieuengaf

Canu

Disgo

Gwersi offerynnau

Mae'r ysgol yn fawr

Noson ffilm

Beicio - lawr i'r dref

Perisgop

Mae'r ysgol yn agos at fy nhŷ ac rwy'n gallu cerdded yno

Chwarae efo clai

Creu gwaith Celtiaid

Mabolgampau

Nofio yn Llangefni

Gwneud sbectolau haul

Cwestiwn - Beth yw eich barn am y cynnig i gau Ysgol Beaumaris, a throsglwyddo'r plant i Ysgol Llangoed ac Ysgol Llandegfan?

Trist

Ofnus

Dim yn deg eich bod yn cau Ysgol Beaumaris yn unig

Rwy'n teimlo'n flin am y cynnig

Rwy'n teimlo'n drist

Holwyd y plant os yr oeddent yn cytuno efo'r rhesymau dros newid:

Yr angen i gynllunio lleyfydd priodol

Gwneud yn siŵr fod pawb yn parhau i gael addysg dda

Ysgol fodern ac offer da

Gwario arian ar ein hysgolion mewn ffordd deg

Rydym yn deall y rhesymau. Efallai nad yw hi'n ysgol fodern ond mae technoleg ac adnoddau modern yma

Gwybodaeth ychwanegol a gyflwynwyd gan y plant

Syniadau / awgrymiadau eraill a gynigwyd gan y plant:

Gwneud apartments yn bloc yr henoed ar waelod y safle, sy'n wag ar hyn o bryd

Gwneud Ysgol Beaumaris yn super school - cael mwy o blant i ddod yma

Cael mwy o blant i'r tai cyfagos

Hen bobl sy'n byw yn Beaumaris

Creu mwy o dai (fforddiadwy) a meddwl am safleoedd posib - y goedwig o bosib?

Adeiladu tai ar gae'r ysgol

Roedd y plant yn son am ba ysgol o bosib y byddent yn mynychu os gaeir Ysgol Beaumaris- Cyfeiriwyd at Ysgol Pentraeth, Ysgol Benllech ac Ysgol Llangoed

Nid wyf yn siŵr sut y byswn yn cyrraedd ysgol arall. Mae Dad yn gweithio ac nid yw Mam yn dreifio.

Buasai rhaid i ni gael bws i ysgol arall.

Casgliad

Cafwyd trafodaethau aeddfed iawn gyda'r disgyblion yn y dair ysgol. Mynegwyd pryderon gan blant Ysgol Beaumaris. Roedd rhai'n gofyn i'r Cyngor ystyried peidio â chau Ysgol Beaumaris. Roedd disgyblion y ddwy ysgol arall yn cytuno gyda'r cynnig.

11. YSTYRIAETHAU ARIANNOL

Cafodd 28 opsiwn gwreiddiol eu gwerthuso o safbwynt ariannol yn yr adroddiad ar yr ymgynghori anstatudol. Cafodd y canlynol eu hystyried ar gyfer pob opsiwn - costau cyfalaf, arbedion refeniw, costau cludiant, derbyniadau cyfalaf a chostau benthyca wedi cael eu hystyried ar gyfer pob opsiwn.

Rhaid nodi'r rhagdybiaethau ar gyfer y cyfrifiadau hyn. Bydd benthyca:

- ar gyfradd sefydlog.
- yn digwydd dros gyfnod o 50 mlynedd gan ddefnyddio'r cyfraddau diweddaraf.

- yn cael ei gymryd yn ei gyfanrwydd h.y. ar un tro gan nad yw'r gwariant / dyddiad proffilio ar gael. Yn syml, cost ariannu'r swm hwnnw am 50 mlynedd yw'r cyfrifiad hwn.

Dim ond yr elfen benthyca digefnogaeth y rhaglen ysgolion 21ain ganrif mae'r cyfrifiadau hyn yn eu hystyried.

Dylid nodi mai *amcangyfrifon gorau* yw'r costau a'r arbedion sydd ar gael ar hyn o bryd. Bydd nifer o'r opsiynau, os y'u gwireddir, yn creu costau byr dymor megis, apwyntio pennaeth cyn i'r ysgol agor, costau diswyddo, costau amddiffyn tâl, a chostau cynnal adeiladau tan fyddent yn cael ei gwerthu. Mi fydd y costau yma yn rhan o achos busnes, pe gwireddir yr opsiwn, pan fydd nifer yr opsiynau wedi eu cwtdgi.

Gan fod y Pwyllgor Gwaith wedi cymeradwyo yngynghori ar opsiwn 2/3, dim ond yr opsiwn hwnnw gaiff ei ystyried:

Opsiwn 2/3: Cau Ysgol Biwmares ac i rieni'r disgyblion sydd ar y gofrestr ar yr adeg pan fydd y Pwyllgor Gwaith yn gwneud y penderfyniad ddatgan eu dewis am naill ai Ysgol Llandegfan neu Ysgol Llangoed yn unol â'r polisi mynediad ysgolion.

Opsiwn	Cost cyfalaf	Costau ychwanegol	Costau cludiant	Derbynyion cyfalaf
2/3	£1,330,000	£0	£27,000	£342,000

Costau ychwanegol	£27,000	Cost net y prosiect	£988,000
		Cost i'w gyllido	£323,000

Mae'r arbedion net amcangyfrifedig o'r opsiwn hwn yn £85,000 a chost net amcangyfrifedig y prosiect i'r Awdurdod ei gyllido byddai £323,000. Byddai costau blynyddol hyn tua £13,986.

Cyflwynir crynodeb o'r ffigyrau ar gyfer yr opsiynau isod:

Opsiwn	Cost i'w gyllido	Cost neu (Arbediad) net	Cost flynyddol
2/3	£323,000	(£85,000)	£13,986

12. YSTYRIAETHAU AMGYLCHEDDOL

Cafodd Strategaeth Ynni'r Awdurdod ei fabwysiadu gan y Pwyllgor Gwaith yn 2017. Nod y strategaeth yw i leihau allyriadau carbon yr Awdurdod o 15% erbyn 2022.

Gweler isod wybodaeth am wariant yr Awdurdod ar danwydd a thrydan, dros y dair blynedd ariannol diwethaf, i'r ysgolion:

Ysgol	Gwariant (ar drydan a thanwydd)			Cyfartaledd (y flwyddyn)
	2014-2015	2015-2016	2016-2017	
Beaumaris	£21,192	£17,630	£19,617	£19,480
Llangoed	£7,066	£7,441	£9,308	£7,938
Llandegfan	£17,340	£4,562	£10,995	£10,966

Mae'r tabl isod yn manylu ar allyriadau carbon deuocsid o'r ysgolion dros y dair blynedd ariannol diwethaf:

Ysgol	Tunnell CO ₂ (trydan a thanwydd)			Cyfartaledd (tunnell CO ₂)
	2014-2015	2015-2016	2016-2017	
Beaumaris	93	88	92	91
Llangoed	29	29	29	29
Llandegfan	39	35	33	36

Gweler mai yn Ysgol Beaumaris mae'r gwariant uchaf ar danwydd a thrydan a'r un ysgol sydd â'r allyriadau carbon deuocsid uchaf o'r dair ysgol.

13. ARGYMHELLIAD

O ystyried y ffactorau uchod, ac o ystyried bod rhagamcanion y disgyblion yn yr ardal yn gymharol isel, ni all yr Awdurdod gadw Ysgol Gynradd Beaumaris ac Ysgol Llangoed ar agor.

Felly, argymhellir y dylid:

- **Cau Ysgol Biwmares ac i rieni'r disgyblion sydd ar y gofrestr ar yr adeg pan fydd y Pwyllgor Gwaith yn gwneud y penderfyniad ddatgan eu dewis am naill ai Ysgol Llandegfan neu Ysgol Llangoed yn unol â'r polisi mynediad ysgolion.**
- **Adolygu dalgylchoedd presennol y tair ysgol gyda'r bwriad o weithredu unrhyw newidiadau pan fydd Ysgol Biwmares yn cau.**
- **Adnewyddu Ysgol Llangoed ac Ysgol Llandegfan; ac**
- **Ystyried ffederaleiddio Ysgol Llangoed ac Ysgol Llandegfan ar ddiwedd y broses hon.**

YSGOL GYNRADD BEAUMARIS

Head Teacher

Maes Hyfryd
BEAUMARIS
Ynys Môn / Anglesey .
LL58 SHL

Ms Bethan J ones B.Ed.

E-bost/ E-mail:
pennaeth.beaumaris@ynysmon.gov.uk

Ffôn/Tel: (01248) 310451
Ffacs/Fax:(01248) 810451

3 Chwefror 2018

Annwyl Syr/Madam

PAR: YMGYNGHORI STATUDOL — ARDAL SEIRIOL

Rydym yn ysgrifennu i wrthwynebu'n ffurfiol i'r cynnig a ganlyn a nodir yn yr Ymgynghoriad Statudol - Dogfen Ardal Seiriol a gyhoeddwyd ar 20 Tachwedd 2017:

- Cau Ysgol Biwmares ac ar gyfer rhieni'r disgyblion ar y gofrestr ar y pryd y gwneir y penderfyniad hwn gan y Pwyllgor Gwaith i nodi eu dewis am naill ai Ysgol Llandegfan neu Ysgol Llangoed yn unol â pholisi derbyn ysgolion.
- Adolygu dalgylchoedd presennol y tair ysgol gyda'r bwriad o weithredu unrhyw newidiadau pan fydd Ysgoi Biwmares yn cau.
- Adnewyddu Ysgol Llangoed ac Ysgoi Llandegfan, a
- Ystyriwch a ddylai ffedereiddio Ysgol Llangoed ac Ysgoi Llandegfan ar ddiwedd y broses hon.

Yn gyntaf, credwn na ellir ystyried unrhyw ysgol yn ardal Seiriol i'w gau nes bod y ffyrdd rhwng y trefi a'r pentrefi yn yr ardal yn cael gwaith gwella sylweddol i sicrhau diogelwch disgyblion, rhieni a staff ar eu teithiau i'r ysgol ac oddi yno. Ar hyn o bryd mae'r A545 o Fiwmares i Borthaethwy yn cael ei hatgyweirio'n hanfodol oherwydd y tirlithriad mwyaf diweddar a chyhoeddir yn dda nad yw'r ffordd hon bellach yn bwrpasol ac mae angen buddsoddiad sylweddol ar waith gwella. Mae'r B5103 o Fiwmares i Langoed yn cael ei gau yn rheolaidd oherwydd llifogydd ar adegau a glaw trwm a llanw uchel. Mae gan Ysgol Llandegfan faterion sydd wedi cael cyhoeddusrwydd da gyda thraffig a pharcio o gwmpas amseroedd galw heibio ac amseroedd codi ysgol ac ni fyddai unrhyw drafferth ychwanegol yn golygu bod sefyllfa bosibl yn beryglus hyd yn oed yn fwy peryglus. Mae'r ffyrdd rhwng Biwmares a Llandegfan hefyd yn cael eu cau yn rheolaidd yn llifogydd dyledus ac maent yn llwybr sengl mewn manau, gan ei gwneud hi'n anaddas i gynyddu traffig. Dylai rhwydwaith ffyrdd o'r 21ain ganrif fod yn flaenoriaeth yr awdurdod cyn y gallant argymhell bod disgyblion yn cael eu cludo i bentrefi cyfagos i fynychu'r ysgol. Fel Llywodraethwyr, rydym yn pryderu am y nifer o anghywirdebau a datganiadau camarweiniol a geir yn y ddogfen Ymgynghori Statudol. Yn ystod y cyfarfod gyda rhieni yn Ysgoi Biwmares ar 29ain Tachwedd, amlygwyd nifer o wallau yn y dogfennau i'r swyddogion oedd yn bresennol. Yn gyntaf, roedd fersiwn Saesneg y ddogfen yn cynnwys dyddiad cyfarfod dydd Mawrth 29 Tachwedd yn hytrach na dydd Mercher 29 Tachwedd. Ymddengys

nad oedd y swyddogion oedd yn bresennol yn meddwl bod hyn yn broblem oherwydd nifer y bobl oedd yn bresennol y noson honno, ond nid oedd yr un peth yn gamgymeriad ac efallai y byddai rhai partïon â diddordeb wedi colli'r cyfarfod oherwydd y gwall. Yn ystod y cyfarfod defnyddiwyd camarweiniol o bwyntiau bwled ar b.3 y ddogfen, a oedd yn awgrymu bod nifer o bobl yn mynychu cyfarfod Gweithredol y Cyngor wedi penderfynu cau Ysgol Biwmares hefyd. Un wraig

dywedodd fod y ffordd y mae'r ddogfen wedi'i ysgrifennu wedi ei harwain i gredu bod y penderfyniad i gau Ysgol Biwmares eisoes wedi'i wneud. Cafodd y swyddogion ei dawelu nad oedd hyn yn wir ac "a gafodd 3 neu 4 marc bwled ei ddileu, yna byddai'r ddogfen wedi bod yn gywir". Gofynnwyd i'r cywiro gael ei chywiro a'i ailddosbarthu ond cawsom wybod amdanynt yn gategori na fyddai hyn yn digwydd. Mae hyn yn achosi pryder mawr, er bod y bobl hynny sy'n bresennol y noson honno wedi clywed yr esboniad gan y swyddogion, pwy sy'n gwybod faint o bobl oedd yn darllen y ddogfen ar-lein ac yn credu bod y penderfyniad i gau Ysgol Biwmares eisoes wedi ei wneud. Yn ystod y cyfarfod gwnaed cais hefyd i ymestyn y cyfnod ymgynghori a oedd i fod i ben ar 31 Rhagfyr 2017. Teimlwyd bod yr awdurdod wedi methu â chyflwyno ysbryd yr ymgynghoriad a gwneud lwfansau ar gyfer cyfnod y Nadolig, cyfnod o'r flwyddyn pan fo pobl yn yn brysur, mae gennych lawer o bethau eraill ar eu meddwl ac efallai y byddant yn ffwrdd o deulu sy'n ymweld â'r cartref ac nid oes ganddynt amser i eistedd a darllen drwy'r ddogfen ymgynghori ac yna ymateb. Mae tymor hristmas hefyd yn amser o lawenydd a chyffro i blant, a oedd yn cael ei orchuddio gan eu pryderon ynghylch yr hyn a fydd yn digwydd i'w hysgol, sy'n ymddangos yn arbennig o sinigaidd o gofio bod y Cyngor yn mynnu trwy gydol y cyfnod ymgynghori ei fod yn gweithredu er lles gorau'r disgyblion. Fe wnaethom ni wybod gan y Prif Weithredwr nad oedd posibilrwydd o estyniad gan fod yr awdurdod yn cydymffurfio â'r gofynion am yr isafswm amser a roddwyd i ymateb i'r ymgynghoriad. Er bod hyn yn wir, teimlwyd y gallai'r awdurdod fod wedi ystyried yr amser o'r flwyddyn ac yn caniatáu ychydig wythnosau ychwanegol ar gyfer casglu ymatebion. Yna, ddydd Gwener, 22 Rhagfyr 2017 am 16:32, ar ôl i'r staff a'r disgyblion adael yr ysgol i gychwyn Gwyliau'r Nadolig, anfonwyd e-bost rhoi gwybod i ni fod y cyngor wedi penderfynu ymestyn y cyfnod ymgynghori i Chwefror 6ed 2018. Er bod croeso i'r estyniad hwn, daeth hi'n rhy hwyr i rai a oedd eisoes wedi rhoi'r gorau i anfon ymatebion ac roedd yn anodd lledaenu'r gair i mae pob rhiant a phartïon eraill â diddordeb yn cuddio Gwyliau'r Nadolig. dylid nodi hefyd bod y ffurflen ymateb swyddogol ar wefan y cyngor yn dangos diwedd y cyfnod ymgynghori fel 31ain Rhagfyr nes bod ein Is-Gadeirydd yn cysylltu â ar 1 Chwefror i ofyn newidiwyd y dyddiad. Dylai hyn fod wedi'i newid cyn gynted ag y penderfynwyd ymestyn y cyfnod ymgynghori oherwydd efallai na fydd pobl wedi ymateb i feddwl bod yr ymgynghoriad eisoes wedi dod i ben. Dim ond mân gyfeiriadau at y cynlluniau i adeiladu cyfleuster gofal ychwanegol ar safle Ysgol Biwmares oedd y dogfennau ymgynghori ar gyfer y cyfnod ymgynghori anstatudol a statudol. Fe grybwyllwyd hyn yn fyr iawn yn y ddogfen anstatudol (p3): Datblygu faciliti ychwanegol posiblThe consultation process has shown a bias against Ysgol Beaumaris from the outset in other ways too. For instance, whilst the Council has provided cost estimates for bringing both other Seiriol schools up to 21st century school standards, there is no such estimate for Ysgol Beaumaris. There is subsequently no basis for suggesting that an extension of both other schools would be cheaper than a thorough upgrade to Ysgol Beaumaris in order to accommodate the pupils from Llandegfan and Llangoed.

Credwn hefyd fod yr awdurdod wedi tybio y bydd rhieni disgyblion, sy'n mynychu Ysgol

Biwmares ar hyn o bryd, yn anfon eu plant i Ysgol Llangoed neu Ysgol Llandegfan os byddai Ysgol Biwmares yn cau. Rhagwelir y bydd y gwaith estyn a gwelliant yn Ysgol Llangoed ac Ysgol Llandegfan yn costio mwy na £ 1.3 miliwn ond ni wnaed unrhyw waith i ymgysylltu â rhieni disgyblion Biwmares i sefydlu faint o ddisgyblion presennol fyddai'n trosglwyddo i un o'r ysgolion estynedig . Fel Llywodraethwyr Ysgol Biwmares dosbarthwyd holiaduron syml i rieni i sefydlu eu meddyliau ar y cau ac i gael syniad pa ysgolion y byddent yn ystyried anfon eu plant atynt pe bai Ysgol Biwmares yn cau. Mae'r wybodaeth o'r 17 holiadur a ddychwelwyd erbyn y dyddiad cau cyn y Nadolig wedi'i gasglu ac mae'r canlyniadau llawn ar gael yn Atodiad A. O'r ymatebion a dderbyniwyd dim ond dau riant a ddywedodd y byddent yn ystyried anfon eu plant i Ysgol Llangoed a chwech i Ysgol Llandegfan. Mae'n ymwneud â bod wyth o'r rhieni a ymatebodd yn dweud y byddent yn mynd â'u plant i ysgol ym Mangor. Byddai'n ofidus pe bai cau ysgol yn arwain at blant sy'n gadael yr ynys i gael addysg mewn awdurdod cyfagos ac o bosib symud ymlaen i addysg uwchradd yno hefyd. Credwn mai'r rheswm pam mai dim ond dau riant a ddewisodd nad yw'r opsiwn o fynychu Ysgol Llangoed o bosibl oherwydd bod problem gyda'r ysgol ei hun ond yn unig oherwydd y byddai'n golygu teithio milltir allan o'u ffordd i Langoed ac yna'n dychwelyd i Fiwmares i wneud eu taith ymlaen i weithio. Mae teithio i Langoed yn y bore yn syml yn erbyn llif y traffig i'r rhan fwyaf o bobl sy'n teithio i'r gwaith. Gwyddom oll fod yr amser yn nwyddau gwerthfawr ac i rieni sy'n gweithio ym Mangor neu ymhellach i ffwrdd, byddai'n fwy cyfleus ac arbed amser i'w plant fynychu ysgol ar hyd eu llwybr i weithio. Adlewyrchir hyn yn y canlyniadau wrth i saith rieni ddewis Ysgol Y Borth ac wyth ar gyfer Bangor. Credwn y byddai'n gwneud llawer mwy o synnwyr i ddisgyblion Llangoed deithio i Fiwmares i fynd i'r ysgol gan fod llawer o rieni Llangoed eisoes yn gorfod teithio trwy Fiwmares i wneud eu siwrnai i weithio.

Mae cwsiad potensial Ysgol Biwmares yn cael effaith llawer mwy eang na dim ond ar y staff, y rhieni a'r disgyblion sy'n mynychu'r ysgol ar hyn o bryd. Byddai colli'r ysgol yn niweidiol i'r gymuned gyfan ac yn dilyn y cyfnod o ymgynghori anffurfiol, roedd pryderon nad oedd y Cyngor Sir yn ymwybodol o'r effeithiau posibl. Felly, cychwynnodd Pwyllgor Ymateb Ymgynghorol Ysgol Gynradd Biwmares ei arolwg effaith gymunedol ei hun, pro bono, gan ymchwilydd gwyddorau cymdeithasol ym Mhrifysgol Bangor (Atodiad B). Nod yr arolwg oedd deall yn well sut roedd trigolion Biwmares a'r ardal ehangach yn teimlo bod cynigion y Cyngor ynglŷn â'r ysgol yn dda

Un o'r rhesymau dros newid a godwyd yn y ddogfen ymgynghori yw ymgyrch i godi safonau. Mae canlyniadau pob un o'r tair ysgol yn gymysg yn y Cyfnod Sylfaen a Chyfnod Allweddol 2, e.e. yn 2016, roedd dau o'r tair ysgol yn chwarter gwaelod yr ysgolion yn seiliedig ar ganlyniadau'r Cyfnod Sylfaen a'r tair ysgol yn y chwarter gwaelod yn seiliedig ar ganlyniadau Cyfnod Allweddol 2, ond yn 2015, Ysgol Beaumaris oedd yr unig ysgol i gyrraedd y chwarter uchaf o ysgolion (Canlyniadau'r Cyfnod Sylfaen). Nid yw'r ddogfen Ymgynghori Ffurfiol yn argyhoeddi y byddai unrhyw gyfuniad o ffederasiwn / cau yn effeithio'n gadarnhaol ar safonau. Nid yw'r ymgynghoriad yn mynd i'r afael yn ddigonol â gyrrwr arall ar gyfer newid yw torri'r cysylltiad rhwng anadlu a chanlyniadau addysgol. Mewn gwirionedd, nid yw strategaeth Llywodraeth Cymru i fynd i'r afael â hyn trwy'r Grant Disgyblion Amddifadedd yn gysylltiedig ag arweinyddiaeth / canlyniadau maint yr ysgol ond dim ond nifer y disgyblion sy'n derbyn pryddau ysgol am ddim. Felly, mae cysylltu moderneiddio i gau'r bwlch cyrhaeddiad yn groes i strategaeth y Llywodraeth ei hun. Os yw'r Cyngor o'r farn y bydd moderneiddio yn cau'r bwlch cyrhaeddiad, yr unig opsiwn a allai fynd i'r afael â hyn yw opsiwn 6.4.1, lle gallai ysgol ardal newydd ddarparu ateb cydlynol iawn. Hefyd, byddai hyn yn darparu ateb Ysgol Go iawn o'r 21ain Ganrif a allai fod yn bosibl gyda'r opsiynau eraill gan fod Ysgol Llangoed ac Ysgol Llandegfan yng nghategori B o ran cyflwr adeiladau.

Er y gallai'r Cyngor ystyried eu bod wedi gwneud digon i ymgynghori â disgyblion Ysgol Biwmares, fel Bwrdd Llywodraethwyr, rydym yn canfod bod ei hymgais yn annigonol. Rydym wedi ymgynghori â Swyddfa'r Comisiynydd dros Hawliau Plant yng Nghymru, a gyfeiriodd at Fesur Plant a Theuluoedd (Cymru) 2010. Mae Rhan 1 Pennod 2 yn nodi: 12 Cyfranogiad plant wrth wneud penderfyniadau awdurdodau lleol

1) Rhaid i awdurdod lleol wneud y trefniadau hynny y mae'n eu hystyried yn addas i hyrwyddo a hwyluso cyfranogiad plant mewn penderfyniadau yr awdurdod a allai effeithio arny'n nhw.

2) Rhaid i awdurdod lleol-
a. cyhoeddi gwybodaeth am ei drefniadau o dan is-adran (1), a
b. cadwch y wybodaeth ddiweddaraf.

Nid yw unrhyw un o'r dogfennau ymgynghori ar gyfer yr ymgynghoriad anstatudol a statudol yn cyfeirio at drefniadau i hyrwyddo a hwyluso cyfranogiad plant. Rydym yn ymwybodol y ymgynghorwyd â chynghor yr ysgol, ond nid yw'n glir pa bwys y bydd y Cyngor yn ei roi i'w barn. Ar ben hynny, nid Mesur Plant a Theuluoedd (Cymru) 2010 yw'r unig ddogfen gyfreithiol sy'n gorfodi'r Cyngor i ymgynghori'n ddigonol â chwynion yn y mater hwn. Mae'n brin o'r disgwyliadau a amlinellir yn y Cod Trefniadaeth Ysgolion, adran 3.3 sy'n ei gwneud yn ofynnol:

Rhaid i gynigion hefyd wneud trefniadau addas i ymgynghori â disgyblion o unrhyw ysgol yr effeithiwyd arnynt (neu ran o ysgol yn achos y ddarpariaeth sydd wedi'i neilltuo ar gyfer plant ag AAA) a, lle bo modd, â phlant a phobl ifanc sy'n debygol o fynychu'r ysgolion hynny. Fel isafswm, rhaid i hyn gynnwys ymgynghori â chynghorau ysgol yr ysgolion yr effeithir arnynt, ond dylai hefyd gynnwys ymgynghori â dysgwyr unigol lle bo hyn yn briodol ac yn ymarferol. Rhaid i gyrff llywodraethu helpu i hwyluso'r agwedd hon o'r ymgynghoriad. Rhaid cyflwyno'r wybodaeth a roddir i blant a phobl ifanc mewn ffordd sy'n berthnasol i'w hoedran a'u lefel ddealltwriaeth debygol ac yn eu galluogi i gyrraedd barn wybodus. Mae'r safonau cyfranogiad plant a phobl ifanc y cytunwyd arnynt ar gyfer Cymru ar gael ar wefan Llywodraeth Cymru; dylai cynigwyr gyfeirio at y rhain a gweithredu yn unol â hwy. Os yw ymgynghori â dysgwyr unigol, dylai cynigwyr gynhyrchu a dosbarthu fersiwn neu fersiynau o'r ddogfen ymgynghori sy'n briodol i oedran / oedran y plant a'r bobl ifanc yr effeithir arnynt. Dylai'r ddogfen ymgynghori hefyd esbonio'n eglur i blant a phobl ifanc y gwahaniaeth rhwng yr ymgynghoriad a'r cyfnodau gwrthwynebu a sut a phryd y gallant wrthwynebu cynigion. Lle bo angen, dylai cynigwyr roi cymorth i blant a phobl ifanc sy'n dymuno cyflwyno ymateb i'r ymgynghoriad. "

Mae hyn yn dangos i ddangos nad oedd y Cyngor yn gwneud dim mwy na'r lleiaf moel, gan anwybyddu ysbryd cyfranogol y Cod Trefniadaeth Ysgolion. Cyn belled ag y gwyddom nad oedd unrhyw ymgais i ymgynghori â phlant a phobl ifanc sy'n debygol o fynychu'r ysgol, fel y rhai sy'n mynychu cylch chwarae Little Puffin ar hyn o bryd. Mae'r Corff Llywodraethol wedi cydweithio gyda'r staff addysgu a'r rhieni i annog trafodaethau sensitif o'r mater yn yr ysgol ac yn y cartref. Byddai hyn wedi bod yn haws pe cawsom fersiynau priodol o oedran o'r ddogfen ymgynghori a chanllawiau ar sut y byddai barn plant yn cael eu darparu

Pan drafodwyd yr Ymgynghoriad Anstatudol yng nghyfarfod y Pwyllgor Craffu ar 2 Hydref 2017 ac yn ystod y cyfarfod Gweithredol ar 30ain Hydref 2017 fe ddywedodd yr Aelod Portffolio Addysg dro ar ôl tro bod y cyngor yn dal i fod yn barod i wrando arno ac

ystyried unrhyw opsiynau hyfyw eraill a gyflwynwyd iddynt. Ailadroddwyd y neges hon eto yn y cyfarfod gyda rhieni ar 29 Tachwedd. Yn dilyn nifer o gyfarfodydd gyda staff, rhieni, Cynghorwyr Tref ac aelodau cymunedol estynedig, mae Llywodraethwyr Ysgol Biwmares wedi datblygu pedair opsiwn hyfyw a fyddai'n gweld Ysgol Biwmares yn parhau ar agor (Atodiad F). Mae'r opsiynau hyn yn deillio o sylwadau, awgrymiadau a barn cymuned Biwmares a wnaed yn ystod nifer o gyfarfodydd agored a thrafodaethau. Cynhaliodd y Llywodraethwyr gyfarfod cyhoeddus hefyd ar 6 Rhagfyr lle cyflwynwyd y pedwar opsiwn i'r cyhoedd i sicrhau eu bod yn gefnogol i'r opsiynau ac yn hapus i ni barhau i gyflwyno'r rhain i'r awdurdod fel opsiynau hyfyw a fyddai'n cadw Ysgol Biwmares yn agored. Yn ystod y cyfarfod hwnnw codwyd pwynt pwysig; nid yw'r pedwar opsiwn yn unigolyn neu'n unigryw ac y gellid cyfuno unrhyw nifer o'r opsiynau yn ôl yr angen. Yna, cyflwynwyd y pedwar opsiwn amgen i rieni ac aelodau'r teulu a oedd yn mynychu'r cyngherddau Nadolig, gyda'r bwriad o fesur eu cefnogaeth ar gyfer y gwahanol opsiynau. Ar y cyfan, mae'r rhan fwyaf o rieni yn cefnogi'r pedair opsiwn (gweler Atodiad G).

Y pedair opsiwn yw:

- A. Close Ysgol Llongo a moderneiddio Ysgol Biwmares i ddod yn Ysgol Bro Seiriol.
- B. Gwnewch Ysgoi Biwmares yn ysgol lai a defnyddiwch ran o'r adeilad ar gyfer meithrinfa neu arall darpariaeth addysgol.
- C. Datblygu cynnig addysgol gwahanol iawn yn Ysgol Biwmares i ddenu mwy o ddisgyblion ar draws yr ardal, yn seiliedig ar antur, meddylfryd a chreadigrwydd.
- D. Datblygu model Arloesol lle mae disgyblion Ysgol Biwmares a phobl hyn yn ychwanegol gofal yn dysgu gyda'i gilydd ac yn ymgymryd â gweithgareddau a rennir.

Er y byddai Opsiwn A yn golygu bod cau un ysgol yn ward Syrriol yn anffodus, sef rhywbeth yr ydym wedi ceisio ei osgoi os oes modd, mae yna rai dadleuon rhesymegol drosto. Byddai graddfeydd amser rhagamcanol y Cyngor yn gweld Ysgol Biwmares yn agos yn haf 2021, ar yr adeg y rhagwelir y bydd Biwmares a Llangoed yn cael yr un nifer o ddisgyblion, yn ôl yr adroddiad i'r Pwyllgor Gwaith. O 2022 ymlaen, byddai gan Biwmares nifer uwch o ddisgyblion na Llangoed, ac mae'n ymddangos yn fwy rhesymegol i gau yr ysgol lai ar yr adeg y byddai'r cau yn cael ei weithredu mewn gwirionedd. Ymhellach, trwy osgoi Ysgol Biwmares yn agor a defnyddio adeilad rhestredig eang ll, ac mae modd osgoi estyniadau drud i'r ddwy ysgol arall

Er y byddai Opsiwn A yn golygu bod cau un ysgol yn ward Syrriol yn anffodus, sef rhywbeth yr ydym wedi ceisio ei osgoi os oes modd, mae yna rai dadleuon rhesymegol drosto. Byddai graddfeydd amser rhagamcanol y Cyngor yn gweld Ysgol Biwmares yn agos yn haf 2021, ar yr adeg y rhagwelir y bydd Biwmares a Llangoed yn cael yr un nifer o ddisgyblion, yn ôl yr adroddiad i'r Pwyllgor Gwaith. O 2022 ymlaen, byddai gan Biwmares nifer uwch o ddisgyblion na Llangoed, ac mae'n ymddangos yn fwy rhesymegol i gau yr ysgol lai ar yr

adeg y byddai'r cau yn cael ei weithredu mewn gwirionedd. Ymhellach, trwy osgoi Ysgol Biwmares yn agor a defnyddio adeilad rhestredig eang ll, ac mae modd osgoi estyniadau drud i'r ddwy ysgol arall.

Rydym wedi defnyddio'r gyrwyr am newid a'r system sgorio a ddefnyddir yn y cam ymgynghori anffurfiol i gymharu sut y byddai ein dewisiadau'n cymharu â'r ugain opsiwn cychwynnol hynny sydd eisoes wedi cael eu sgorio. Mae'r dadansoddiad llawn o sgorio ar gael o fewn pob opsiwn yn Atodiad F ond byddem yn disgwyl i'n dewisiadau sgorio yn yr ystod o bwyntiau 77 a 84 gan eu gwneud yn hafal neu'n sgorio uwch na'r opsiwn sgorio uchaf o awdurdodau i gau Ysgol Biwmares a throsglwyddo disgyblion i naill ai Ysgol Llandegfan neu Ysgol Llangoed.

Rwy'n siŵr y byddwch yn gwerthfawrogi bod cryn dipyn o amser ac ymdrech wedi mynd i ymgysylltu â'r gymuned yn ardal Biwmares ac o gwmpas i sicrhau ein bod wedi dal meddyliau, pryderon ac awgrymiadau'r gymuned lawn ynghylch cau Ysgol yn bosib. Biwmares. Mae ymgysylltu â'r gymuned trwy gyfarfodydd agored, holiaduron, deisebau, arolygon a thrafodaeth gyffredinol ar y stryd ond wedi tynnu sylw atom ni o deimladau cryf yr wrthblaid y gellir cau'r ysgol yn bosib. Byddem nawr yn annog Cyngor Sir Ynys Môn i wrando ar lais pobl Biwmares ac ailystyried eu cynnig i gau Ysgol Biwmares. Ystyriwch yn llawn yr opsiynau yr ydym yn eu rhoi ger eich bron a fyddai'n gweld ysgol yn parhau ym Miwmares.

Yr eiddoch yn gywir

Bwrdd Llywodraethwyr Ysgol Gynradd Beaumaris

OPSIWN AMGEN A Y CORFF LLYWODRAETHWYR

CAU Ysgol Llangoed a moderneiddio Ysgol Beaumaris I fynd yn Ysgol Bro Seiriol

Amlinell:

Mae'r opsiwn amgen hwn yn debyg yn debyg i opsiwn1 yn yr adroddiad i'r Pwyllgor Gwaith, gan y byddai'n golygu cau Ysgol Llangoed a throsglwyddo'r criw i Ysgol Biwmares. Fodd bynnag, gan fod Ysgol Beaumaris yn ddigon mawr ar hyn o bryd i ddarparu ar gyfer nifer y disgyblion o Llangoed, ni fyddai angen ymestyn Ysgol Llandegfan (yn wahanol i'r hyn a ddisgrifir yn opsiwn 1 y Cyngor). Yna, gellid moderneiddio'r ysgol ym Miwmares a'i ail-enwi fel Ysgol Bro Seiriol i ddangos ei gwmpas daearyddol ehangach a bod yn fwy cynhwysol i gymunedau cyfagos. Gallai'r opsiwn hwn gynyddu niferoedd disgyblion i 119 ac felly'n lleihau lleoedd dros ben. Pe byddai'r ysgol yn cael ei ail-lansio fel Ysgol Bro Seiriol gallai hyn ddenu disgyblion o Landdona gerllaw hefyd. Yn ogystal (yn wahanol i opsiwn 1 y Cyngor) gallai ffederasiwn posibl gydag Ysgol Llandegfan gynyddu gallu arweinyddiaeth.

Er y byddai'r opsiwn hwn yn anffodus yn golygu cau un ysgol yn ward Seiriol, sef rhywbeth yr ydym wedi ceisio ei osgoi os oes modd, mae yna rai dadleuon rhesymegol drosto. Byddai amserlenni rhagamcanol y Cyngor yn gweld Ysgol Biwmares yn agos yn haf 2021, ar yr adeg pan fo Biwmares a Llangoed yn rhagamcanu bod ganddynt yr un nifer o ddisgyblion, yn ôl yr adroddiad i'r Pwyllgor Gwaith. O 2022 ymlaen, byddai gan Biwmares nifer uwch o ddisgyblion na Llangoed, ac mae'n ymddangos yn fwy rhesymegol i gau yr ysgol lai ar yr adeg y byddai'r cau yn cael ei weithredu mewn gwirionedd. Ymhellach, trwy gadw Ysgol Biwmares yn agored a defnyddio adeilad rhestredig eang, Gradd II, gellir osgoi estyniadau drud i'r ddwy ysgol arall. Gallai'r Cyngor hefyd ddangos ei fod yn awyddus i amddiffyn swyddi, gan y gallai'r rhan fwyaf o staff addysgu Ysgol Llangoed symud i'r Ysgol Bro Seiriol newydd.

Mae gan Ysgol Beaumaris gyfran ychydig yn uwch o blant o deuluoedd Cymraeg eu hiaith na Ysgol Llangoed (20% yn erbyn 18%), sy'n golygu y byddai'r opsiwn hwn hefyd yn cryfhau'r ddarpariaeth Gymraeg. Yn ddiweddar, mae Ysgol Biwmares wedi ennill y Wobr Arian am Siarter Cymru ac ar hyn o bryd mae'n gweithio tuag at ei Wobr Aur.

Sgôr a ragwelir:

Gan ddefnyddio system sgorio'r Cyngor, disgwyliwn i'r opsiwn hwn sgorio rhwng 77 a 80 o bwyntiau gyda moderneiddio trylwyr. Mae hyn yn seiliedig ar sgorio'r Cyngor ar gyfer opsiwn 1, ond gyda 10 pwynt yn y drefn honno ar gyfer gyrrwyr 4 (sicrhau bod adeiladau ysgol yn creu yr amgylchedd dysgu gorau posibl) a 5 (sicrhau bod adeiladau ysgol mewn cyflwr da ac nad oes unrhyw iechyd a materion diogelwch), sy'n ymddangos yn dyb teg os yw adnewyddiadau yn cael eu tanysgrifio'n drylwyr. Rydym hefyd yn rhagweld 7 pwynt ar gyfer gyrrwr 7 (defnydd cymunedol o adeiladu ysgolion) o ganlyniad i adnewyddu Ysgol Biwmares, sef y sgôr a roddwyd gan y Cyngor ar gyfer opsiwn 9 (gwneud cais i adnewyddu Ysgol Biwmares). Dylid diwygio Gyrrwr 8 (darparu cyfrwng Cymraeg a dwyieithog) i 10 pwynt gan fod sgorio'r Cyngor yn nodi'n anghywir bod Ysgol Beaumaris yn ysgol ddwyieithog yn hytrach na chyfrwng Cymraeg ac wedi hynny yn ein sgorio'n sylweddol is o'i gymharu â'r ddwy ysgol arall. Fel yr amlinellir uchod, mae gan Biwmares boblogaeth uwch o ddisgyblion o deuluoedd sy'n siarad Cymraeg ac mae'r ysgol yn gweithio tuag at Wobr Aur Siarter Cymru, gan gyfiawnhau'r un sgôr (10) a roddwyd gan y Cyngor am ei opsiwn 11 (Close School Beaumaris and transfer y disgyblion i Ysgol Llangoed).

Mae'r Cyngor hefyd wedi awgrymu yn y dogfennau ymgynghori y byddai ffederaleiddio yn cynyddu gallu arweinyddiaeth, ond nid yw ei sgoriau o opsiynau yn adlewyrchu hyn. Fodd bynnag, mae'n rheswm i ddisgwyl y byddai'r dewis hwn yn cynyddu gallu arweinyddiaeth (gyrrwr 6) o 2 i leiaf cymedrol 5, a fyddai'n dod â'r sgôr cyffredinol ar gyfer yr amgen hwn hyd at 80 o bwytiau.

OPSIWN AMGEN B Y CORFF LLYWODRAETHWYR

Gwneud Ysgol Beaumaris yn ysgol lai a defnyddio rhan o'r adeilad ar gyfer meithrinfa neu ddarpariaeth addysgol arall

Amlinell

Mae gan yr opsiwn arall hwn debygrwydd ag opsiwn 5 y Cyngor ei hun yn yr adroddiad i'r Pwyllgor Gwaith. Fodd bynnag, rydym wedi datblygu'r opsiwn hwn ymhellach i'w gwneud yn ddewis arall hyfyw i opsiwn dewisol y Cyngor. Does dim amheuaeth bod Ysgol Beaumaris ar hyn o bryd yn rhy fawr i'r boblogaeth y mae'n ei gwasanaethu. Ar yr un pryd, mae ffyrdd o wneud yr ysgol yn fwy deniadol fel rhan o strategaeth ehangach i wneud Biwmares yn dref fwy deniadol i deuluoedd symud i mewn. Ein cynnig arall B yw lleihau maint Ysgol Biwmares i'w gwneud yn fwy addas i'r pwrpas a defnyddio'r lle sydd ar ôl i ddenu asedau cymunedol pwysig eraill. Er enghraifft, byddai cael meithrinfa ar y safle, a fyddai'n rhannu'r adeilad gyda'r ysgol a graddfa'r cylch chwarae poblogaidd Little Puffins, yn gwneud y dref yn llawer mwy deniadol i weithwyr proffesiynol ifanc gyda phlant, y mae darpariaeth gofal plant yn ffactor hanfodol iddynt. Byddai'r plant yn elwa ar drawsnewidiadau di-dor rhwng y feithrinfa a'r ysgol, ac ar gyfer rhieni â mwy nag un plentyn byddai gwefan ar y cyd yn gwneud gollyngiadau a dewisiadau yn hawdd i'w trefnu. Byddai'r dewis arall hwn yn cyd-fynd â chynlluniau Llywodraeth Cymru i gynnig 30 awr o ofal plant am ddim i rieni sy'n gweithio rhwng plant 3- a 4 oed.

Gallai Opsiwn B lwyddo hefyd trwy bartnerio â sefydliadau dysgu eraill, er enghraifft fel campws lloeren fach o Goleg Menai, neu ddenu busnesau lleol eraill i ddefnyddio rhan o'r adeilad. Gellid cyflawni hyn er bod menter gymdeithasol wedi'i modelu ar lwyddiant y Ganolfan ym Miwmares.

Gellid cryfhau'r opsiwn ymhellach trwy ffedereiddio'r 3 ysgol i gynyddu gallu arweinyddiaeth ac yn cynyddu eu maint yn fwriadol trwy gael un ysgol yn effeithiol ar draws tri campws lleol. Gan y byddai pob ysgol yn aros ar agor, byddai angen moderneiddio'r 3 ysgol gyfan - fodd bynnag, heb yr angen i adeiladu estyniadau costus. Hefyd, dim ond rhan o Ysgol Biwmares y byddai angen moderneiddio, gan leihau'r arian angenrheidiol yn ddramatig, a byddai rhai ohonynt yn cael eu cymhorthdal o incwm rhent.

Yn gyffredinol, byddai'r opsiwn hwn yn cynnig cyfle i greu canolbwynt dysgu cymunedol arloesol o gwmpas Ysgol Biwmares, gan ddefnyddio'r adeilad ysgol a adeiladwyd yn bwrpasol. O ystyried y cynnydd disgwylidig yn niferoedd disgyblion a'r potensial i feithrinfa ddenu niferoedd uwch o ddisgyblion yn y dyfodol, gallai maint Ysgol Biwmares fod yn hyblyg, gan ei gwneud hi'n bosibl ehangu pan fo angen i ystyried datblygiadau megis Wylfa, a allai effeithio'n gadarnhaol ar nifer y teuluoedd sy'n byw ym Miwmares.

Sgôr a ragwelir:

Gan ddefnyddio system sgorio'r Cyngor, disgwylwn i'r opsiwn hwn sgorio tua 78 a hyd at 84, a rhaid pwysleisio nad yw'r system sgorio yn dal nifer o'i rinweddau. Mae ein sgôr a ragwelir ar gyfer yr opsiwn hwn yn seiliedig ar opsiwn 5 y Cyngor (lleihau maint Ysgol Biwmares), ond oherwydd ffederaleiddio gydag Ysgol Llandegfan y sgôr ar gyfer gyrrwr 1 (codi safonau addysgol) yn cynyddu i 6 - fel yn opsiwn 14 (ffedereiddio Ysgol Llandegfan gydag ysgol arall). Ymhellach, rydym wedi sgorio 6 pwynt ar gyfer gyrrwr 2 (lleihau lleoedd dros ben) gan y gallai'r hyblygrwydd a awgrymir yn yr opsiwn hwn ostwng yn effeithiol leoedd gwag yn Ysgol Biwmares i gau i 0, felly mae 6 yn sgôr geidwadol. Rydym wedi rhoi 8 pwynt o ran gyrrwr 3 (lleihau'r amrywiad mewn costau fesul disgybl) gan fod y sgôr hon yn anghyson. Ar gyfer y rhan fwyaf o opsiynau eraill mae'n 8, ar gyfer rhai mae'n 6, ac yn unig am yr opsiwn o leihau maint Ysgol Biwmares mae'n debyg mai 2. Mae'n rheswm dros wneud hynny trwy wneud yr ysgol yn fwy deniadol a chynhyrchu refeniw ychwanegol o'r gofod na ddefnyddir gan yr ysgol, gellir gostwng costau'r disgybl yn effeithiol. Dylid diwygio Gyrrwr 8 (darparu cyfrwng Cymraeg a dwyieithog) i 10 pwynt fel y dadlwyd uchod yn opsiwn A.

Mae'r Cyngor hefyd wedi awgrymu yn y dogfennau ymgynghori y byddai ffederaleiddio yn cynyddu gallu arweinyddiaeth, ond nid yw ei sgoriau o opsiynau yn adlewyrchu hyn. Fodd bynnag, mae'n rheswm i ddisgwyl hynny trwy ffederaleiddio pob un o'r 3 ysgol, byddai gallu arwain (gyrrwr 6) yn debyg i'r opsiynau hynny sy'n rhagweld ysgol newydd. O ganlyniad, dylai'r sgôr gynyddu o 2 i o leiaf 8, a fyddai'n dod â'r sgôr cyffredinol ar gyfer yr amgen hwn hyd at 84 o bwyntiau.

OPSIWN AMGEN C Y CORFF LLYWODRAETHWYR

Datblygu cynnig addysgiadol gwahanol yn Ysgol Beaumaris er mwyn denu mwy o ddisgyblion o ar draws y rhanbarth – wedi ei seilio ar fenter, meddylfryd a creadigrwydd

Amlinell:

Mae'r opsiwn hwn yn strwythurol debyg i'n dewis arall B, felly mae'r ddwy yn gydnaws. Gyda'r opsiwn hwn, rydym yn canolbwyntio ar wneud ysgol o ddewis ein hunain trwy gynnig rhywbeth gwahanol iawn i unrhyw ysgolion cynradd eraill yn y rhanbarth, fel y gallwn ddenu plant o deuluoedd ar draws y rhanbarth sy'n hoffi ymagwedd yr ysgol at addysg sy'n cwmpasu'r cyfleoedd addysgeg creadigol y mae cwricwlwm Donaldson yn ei gynnig. Yn addysgol, byddai hyn yn canolbwyntio ar feithrin sgiliau meddal pwysicaf sy'n rhoi'r cyfle gorau i blant fwynhau bywyd ystyrllon, chwilio am gyfleoedd dysgu, datblygu perthnasoedd cadarnhaol gyda hwy eu hunain, eraill a'u hamgylchedd, a dod yn ddinasyddion gweithgar sy'n cymryd cyfrifoldeb. Mewn cydweithrediad agos â'r tîm addysgu, rydym yn bwriadu llunio'r cynnig addysgol tua 3 llinyn rhyng-gysylltiedig fel:

- **Mindfulness:** Defnyddio meddylfryd fel egwyddor allweddol a sgil i addysgu plant bwysigrwydd rhoi sylw i'r foment presennol - i'w meddyliau, eu teimladau a'u byd eu hunain - i wrthsefyll tueddiadau modern o orlwytho synhwyrdd cyson, straen negyddol a thynnu sylw. Mae gan hyn gymhwyster addysgol yn yr ystafell ddosbarth, gall gynyddu dymuniad grŵp, lleihau bwlio, a gwella iechyd meddwl. Yn arwyddocaol, byddai'n datblygu gallu plant i ofalu am eu hiechyd meddwl eu hunain, sy'n cael ei ystyried yn gynyddol yn sgil hanfodol (ar hyn o bryd, mae GIG Cymru yn gwario dros 11% o'i chyfanswm cyllideb ar broblemau iechyd meddwl}. Gallai'r llinyn hon dynnu ar Ganolfan Prifysgol Bangor ar gyfer Ymchwil ac Ymarfer Mindfulness.

- **Antur:** Gan ddefnyddio cyfleoedd antur bach a mawr ar garreg yr ysgol, gallai hyn gynnwys cyfuniad

o ysgol goedwig, pwyslais ar chwaraeon a gweithgaredd corfforol yn ogystal ag ymagweddau dysgu profiadol eraill. byddai'n ceisio meithrin plant yn gariad am fywyd a'u hamgylchedd, cymhelliant cynhenid a llawenydd, gwaith tîm a sgiliau cymdeithasol, a byddai hefyd â nifer o fanteision iechyd corfforol a meddyliol. Gallai'r llinyn hwn adeiladu ar ddiwydiant ac arbenigedd antur blaenllaw Gogledd Cymru, gan helpu i greu'r genhedlaeth nesaf o anturwyr sy'n gallu cadw Gogledd Cymru ar y map
byd-eang.

- Creadigrwydd: yn y byd modern, mae creadigrwydd yn un o'r sgiliau pwysicaf - mae Fforwm Economaidd y Byd, ac astudiaeth IBM yn ddiweddar, yn nodi meddwl greadigol a datrys problemau cymhleth fel y sgiliau gorau y mae gweithredwyr am eu gweld yn eu gweithwyr. Byddai'r ysgol yn meithrin creadigrwydd plant trwy gryfhau meddwl amrywiol a datrys problemau (pennaeth), gan annog disgyblion i fynegi eu hunain yn greadigol a phrofi manteision iechyd llawenydd, meddyliol ac emosiynol o brosesau creadigol (ganolog) a datblygu ystod eang o sgiliau creadigol a dawn mewn plant (dwylo)

This would clearly differentiate Ysgol Beaumaris from other schools in the region. It has the potential to speak to a broad range of parents who feel this could be a positive educational option for their child(ren). It could use the expertise and ideas of Ysgol Beaumaris's fantastic staff team and offer a positive challenge with opportunities for staff development and active involvement at a critical time for the school. It would also broaden the council's educational offer, effectively piloting a different approach to 21st century education. In addition, it would leave the other 2 schools in the Seiriol area untouched.

As we foresee that this educational model would benefit from a low-hierarchy distributed leadership approach in order to maximise the level of ownership and involvement of the entire staff team in shaping such an innovative model, this option would be incompatible with federation.

Sgôr a ragwelir:

Gan ddefnyddio system sgorio'r Cyngor, disgwyliwn fod sgôr yr opsiwn hwn oddeutu 81 i 84. Mae ein sgôr a ragwelir ar gyfer yr opsiwn hwn yn seiliedig ar opsiwn 5 y Cyngor (lleihau maint Ysgol Biwmares), ond oherwydd ei ddarpariaeth addysgol arloesol sy'n canolbwyntio ar feithrin sgiliau meddal hanfodol ar gyfer yr unfed ganrif ar hugain, byddai'r sgôr ar gyfer gyrrwr 1 (codi safonau addysgol) yn cynyddu i 6. Mae hon yn sgôr gymedrol fel y rhesymeg hanfodol y tu ôl i'r opsiwn hwn yw codi safonau addysgol trwy gysyniadol addysg yn ei ystyr ehangaf. Ymhellach, rydym wedi sgorio 6 pwynt ar gyfer gyrrwr 2 (lleihau lleoedd dros ben) gan y byddai maint yr ysgol ychydig yn llai a byddai mwy o ddisgyblion yn cael eu denu trwy hysbysebu wedi'i dargedu a darpariaeth addysgol sy'n sefyll allan. Rydym wedi rhoi 8 pwynt ar gyfer gyrrwr 3 (lleihau'r amrywiad mewn costau fesul disgybl) gan fod y sgôr hon yn anghyson. Ar gyfer y rhan fwyaf o opsiynau eraill, mae'n 8, ar gyfer rhai mae'n 6, ac yn unig am yr opsiwn o leihau maint Ysgol Biwmares, mae'n debyg mai 2. Mae'n rheswm i wneud hynny, trwy wneud yr ysgol yn llawer yn fwy deniadol (ac o bosib yn creu refeniw ychwanegol o'r gofod nad yw'r ysgol yn ei ddefnyddio fel mewn dewis arall B), gellir gostwng costau'r disgybl yn effeithiol. Fel yr esboniwyd uchod, byddai'r opsiwn hwn yn gweithredu ymagwedd ddosbarthedig at arweinyddiaeth, a fyddai'n cryfhau potensial yr arweinyddiaeth a chynyddu gallu arweinyddiaeth (gyrrwr 6), gan awgrymu y dylai'r sgôr fod rhwng 5 a 8. Driver 8 (darparu cyfrwng Cymraeg a dwyieithog) gael ei ddiwygio i 10 pwynt fel y dadlwyd uchod yn opsiwn A.

OPSIWN AMGEN D Y CORFF LLYWODRAETHWYR

Datblygu model newydd ble mae disgyblion Ysgol Beaumaris a phobl hŷn yn dysgu gyda'u gilydd yn yr adeilad gofal ychwanegol a cynnal gweithgareddau ar y cyd

Amlinelliad

Er y gall y Pwyllgor Craffu Corfforaethol diweddar wrthod y cynnig i adeiladu cyfleuster gofal ychwanegol ar safle Ysgol Biwmares wneud y dewis arall hwn yn annhebygol o ddwyn ffrwyth, rydym wedi ei gynnwys yma i ddangos bod gennym ni sbectwm o ddewisiadau eraill hyfyw a all gyda chynlluniau amrywiol y Cyngor. Mae'r opsiwn hwn hefyd wedi'i seilio'n fras ar opsiwn 5 y Cyngor o ran lleihau maint yr ysgol a cheisio ffyrdd o wneud y gorau o'r cyfleoedd ar gyfer dysgu rhwng cenedlaethau a meithrin perthynas os yw'r cyfleuster gofal ychwanegol arfaethedig yn cael ei adeiladu yma. Yn seiliedig ar nifer o brosiectau peilot eraill ar draws y DU ac yn Ewrop gyfandirol, byddai'n dod â disgyblion Ysgol Biwmares ynghyd â'r bobl hyn o'r cyfleuster gofal ychwanegol i ddysgu oddi wrthynt a chyda'i gilydd, ac ymgymryd â gweithgareddau gyda'i gilydd, megis garddio, coginio, canu, chwarae, ac ati. Dangoswyd bod yr ymagwedd arloesol hon wedi cael budd cadarnhaol iawn i'r ddau grŵp, a chyda'r gefnogaeth gywir y gallem greu cymuned ddysgu ar draws cenedlaethau. Yn debyg i opsiwn C, mae gan hyn y potensial i ddenu rhieni o bob rhan o'r rhanbarth. Byddai'n cynnig opsiwn cadarnhaol, gan roi'r cyfleoedd i'r tîm addysgu ddatblygu syniadau a modelau newydd i wneud hyn. Byddai'n debygol o ddod â sylw cadarnhaol i'r cyfryngau a llwybrau agoriadol posibl i gael mynediad at gyllid allanol.

Byddai'r cydleoli hefyd yn galluogi rhannu defnydd o wahanol gyfleusterau, megis neuadd yr ysgol, cegin, ffreutur yn ogystal â rhai o'r gofod awyr agored. Dylai'r opsiwn hwn gynnwys moderneiddio trylwyr Ysgol Biwmares i'w ddwyn i'r un safon â'r cyfleuster gofal ychwanegol.

Er bod gan yr opsiwn amgen hwn lawer o rinweddau, byddem ond yn ystyried bod hwn yn opsiwn ymarferol os na chafodd adeiladu'r cyfleuster gofal ychwanegol effaith negyddol ar redeg yr ysgol o ddydd i ddydd, heb sôn am ofyn iddo gael ei chau am 2 flynedd (fel y soniwyd amdano yn yr adroddiad i'r Pwyllgor Gwaith).

Byddai system sgorio'r Cyngor yn nodi sgôr fras am yr opsiwn hwn o hyd at 83. Fodd bynnag, nid yw hyn yn adlewyrchu ei fanteision posibl yn ddigonol gan fod y system sgorio yn ddealladwy yn canolbwyntio n yr ysgogwyr ar gyfer moderneiddio ysgolion ac nad yw'n dal effeithiau cadarnhaol ar y bobl hŷn wedi'u lleoli yn y cyfleuster gofal ychwanegol. Mae ein sgôr a ragwelir ar gyfer yr opsiwn hwn wedi'i seilio eto ar opsiwn 5 y Cyngor (lleihau maint Ysgol Biwmares). Rhoddwyd gwahanol sgoriau i yrrwr 1 (codi safonau addysgol), a fyddai'n cynyddu i 6 oherwydd y cyfleoedd addysg ychwanegol sy'n deillio o'r ymagwedd arloesol tuag at ddysgu rhwng cenedlaethau. Rydym wedi sgorio 6 pwynt ar gyfer gyrrwr 2 (lleihau lleoedd dros ben) fel yn opsiynau B ac C ac am yr un rhesymau. Rydym hefyd wedi rhoi 6 pwynt ar gyfer gyrrwr 3 (lleihau'r amrywiad mewn costau fesul disgybl) am y rhesymau a nodir uchod - fel ag opsiwn C, gallai'r trefniant cydleoli roi proffil uwch i'r ysgol a thrwy rannu cyfleusterau gyda'r tai gofal ychwanegol, dylai costau fesul disgybl fod yn is. Ar gyfer gyrrwr 4 (sicrhewch y bydd adeiladau ysgol yn creu yr amgylchedd dysgu gorau posibl) a 5 (sicrhau bod adeiladau ysgol mewn cyflwr da ac nad oes unrhyw faterion iechyd a diogelwch), dylai'r sgôr fod yn 9

oherwydd gwaith moderneiddio trylwyr a'r potensial i'r defnydd o rai cyfleusterau yn y cymhleth tai gofal ychwanegol. Gallai Gyrrwr 6 (cynyddu gallu arweinyddiaeth) sgorio ychydig yn uwch gyda 3 pwynt cymedrol oherwydd cyfleoedd newydd ar gyfer arweinyddiaeth ddsbarthedig, o ystyried y byddai angen dull addysgol mwy arloesol o'r opsiwn hwn. Byddai'r defnydd cymunedol o adeilad yr ysgol (gyrrwr 7) hefyd yn cael ei sgorio'n uwch ar 9 - gan y byddai cyfleusterau'n cael eu rhannu gyda'r cyfleuster gofal ychwanegol. Dylid diwygio Gyrrwr 8 (darparu cyfrwng Cymraeg a dwyieithog) i 10 pwynt fel y dadlwyd uchod yn opsiwn A. Er y gallai fod costau uwch moderneiddio o'i gymharu ag opsiynau B a C (yr ydym yn anelu at eu bod yn gost-effeithiol), y potensial referniw o leoli'r cyfleuster gofal ychwanegol ar safle'r ysgol a dylai rhannu cyfleusterau gyfiawnhau sgôr o 5 am gostau (gyrrwr 10).

Gan: Carwyn Elias Jones

Anfonwyd: Dydd Mawrth, 6 Chwefror 2018 21:23

To:

Cc:

Delyth Molyneux
Pennaeth Dysgu
Cyngor Sir Ynys Môn

06/02/2018

Annwyl Mrs Molyneux,

PAR: Ymgynghori Statudol Ar Addysg Yn Ardal Seiriol

Rwyf wedi mynd i'r broses hon gyda meddwl agored ac wedi bod er bod y ddogfen ymgynghori, wedi mynychu'r cyfarfodydd lleol, wedi gwrandao ar yr holl farn a barn gan rieni, staff, Llywodraethwyr, Cynghorau lleol a'r gymuned. Rwy'n gwbl ymrwymedig i addysg a gwelliant parhaus, ac rwy'n dymuno gweld pob plentyn yn cael yr addysg orau bosibl i gyflawni eu potensial. Mae fy marniau isod yr wyf yn eu cyfleu wedi cael eu llunio gan bobl Ward Seiriol. Byddaf yn ehangu ar y sylwadau hyn pan drafodir yr ymgynghoriad Addysg Statudol yn Ardal Seiriol yn y Cyngor.

4 blynedd yn ôl, yr oeddwn yn Gynghorydd Ward Seiriol, a oedd yn cefnogi ac yn siarad yn gryf o blaid cadw Ysgol Llanddona ar agor ac yr amser hwn o gwmpas rwyf wedi siarad eto fel aelod etholedig lleol yn y pwyllgor craffu a'r pwyllgor gweithredol ac yn annog y Cyngor i gadw'r tri mae ysgolion yn agor yn Ward Seiriol gan mai dyma'r golwg unfrydol yr wyf wedi'i ennill ar draws Ward Seiriol. Mae ward Seiriol eisoes wedi colli Ysgol Llanddona ac ni welodd unrhyw fuddsoddiad na moderneiddio i wneud iawn am hyn.

Mae Kirsty Williams AC wedi cyhoeddi yn ddiweddar y dylid rhoi cymorth tuag at ysgolion gwledig a chyhoeddodd Mark Drakeford fuddsoddi £ 62 miliwn ychwanegol i addysg, er fy mod eto wedi gweld tystiolaeth bod unrhyw arian ychwanegol wedi'i drosglwyddo i'r awdurdod mewn gwirionedd.

Gan ein bod ni nawr, y cynnig allan i ymgynghori yw cau Ysgol Biwmares ac ar gyfer rhieni'r disgyblion ar y gofrestr ar y pryd i nodi eu bod yn ffafrio bod y plant naill ai'n mynd i Ysgol Llandegfan neu Ysgol Llangoed.

Adroddwyd bod cost addysg y pen Ward Seiriol ar gyfer 17/18 yn £ 4,124, mae hyn ychydig yn uwch na chyfartaledd Ynys Môn o £ 3,962, tra bod cyfartaledd Cymru yn £ 3,690. Rhagwelir y bydd nifer y disgyblion o fewn y Ward yn codi dros yr ychydig flynyddoedd nesaf ac felly byddai'n fwy na thebyg yn dod â'r cyfartaledd islaw ffigur dyraniad Ynys y disgybl.

Rwyf wedi cynnal cynrychiolaeth gref iawn yn ystod yr ymgynghoriad y dylid edrych ar bob ffordd bosibl o gadw'r tair ysgol ar agor. O fewn yr ymgynghoriad statudol, gallech chi gael Tref heb ysgol, mae Trefi yn ganolog i strategaethau siapiau lle yn y dyfodol, mae 170 o Drefi yng Nghymru a byddwn i'n peryglu bod ysgol i gyd. Mae angen troi pob carreg, hyd yn oed yn defnyddio'r digon o le yn yr ysgol i wneud dosbarthiadau nos yn y gymuned, gweithgareddau dysgu arbenigol, ysgol haf arbenigol ac ati.

Mae rhagamcaniadau niferoedd disgyblion yn y dyfodol yn dda iawn ac nid yw'r rhagamcaniadau twf wedi bod yn rhan o ddatblygiad Wylfa Newydd a phrosiectau Ynys Ynni eraill. Mae parc Gwyddoniaeth Menai hefyd yn agor yn fuan a allai fod yn dda dros y degawd nesaf yn creu cyfleoedd cyflogaeth newydd. Rwy'n rhagweld, fel y digwyddodd gyda Wylfa y tro cyntaf, llawer yn ymgartrefu yng nghornel De Ddwyrain Môn gyda'u teuluoedd. Yn ystod y deng mlynedd nesaf mae llawer o anhysbys yn nhermau newidiadau poblogaeth sy'n wynebu Ynys Môn ac i'r graddau mae Ysgol Biwmares yn cynnig y gallu i Addysg y gallwn ni ei fwynhau mewn ychydig flynyddoedd.

Gan gymryd y capasiti sbâr allan yn awr gallai arwain at broblemau'r Awdurdod yn y dyfodol ac mae angen estyniadau drud ac aflonyddgar iawn yn y dyfodol. Yn hytrach na gwario oddeutu £ 1m ar gyflymder ar hyn o bryd mewn amser a chau Biwmares, 'peidiwch â gwneud dim am nawr', a gweld sut mae'r niferoedd yn datblygu, gan y gallwn fod yn dda iawn arnom yn y dyfodol yn Ne Ddwyrain Môn.

Yr eiddoch yn gywir,

Carwyn Elias Jones
Cyngor Sir Ynys Môn
Cynghorydd Sir Ynys Môn

Datganiad:

Gan fod yr ymgynghoriad hwn yn ymwneud â'r cynnig uchod yn cynnwys ysgol Biwmares, mae angen i mi ddatgan eto yn dilyn cyfarwyddyd gan y pwyllgor safonau bod gennyf ddiddordeb a ystyrir gan y cod ymddygiad yn bersonol ac yn niweidiol yn Ysgol Biwmares wrth i'm cefnder cyntaf weithio yn yr ysgol am flynyddoedd lawer, rhoddwyd caniatâd arbennig i mi gymryd rhan yn dilyn gwrandawriad pwyllgor safonau ar 18 Gorffennaf 2017 (papurau a chofnodi'r wefan ar IACC).

3. A oes gennyh gynigion eraill? / Do you have any other proposals?

Dylid cadw Ysgol Biwmares yn agored. Mae'n gwasanaethu cymuned tref sydd â nifer fawr o blant yn byw yn nalgylch yr ysgol. Roedd nifer y plant sy'n mynychu'r ysgol wedi gostwng yn ystod y blynyddoedd diwethaf, yn bennaf oherwydd yr ansicrwydd parhaus a achoswyd gan fygythiadau i'w gau. Er gwaethaf yr ansicrwydd hwn, mae niferoedd y plant ar rôl yr ysgol wedi dechrau cynyddu eto. Mae'r pennaeth, y staff, y llywodraethwyr, y rhieni a'r gymuned gyfan yn ymroddedig i gadw a gwella'r ysgol. Rhagwelir cynnydd mewn niferoedd yn Ward Seiriol a bydd angen Ysgol Biwmares, ynghyd ag ysgolion cynradd eraill yn yr ardal, yn y dyfodol er mwyn darparu addysg o ansawdd da i blant lleol yn agos i'w cartrefi.

Mae prinder tai fforddiadwy ym Miwmares. Gellid lleihau maint yr ysgol i ryw raddau (tra'n cadw lle i'w ehangu pan fydd y galw'n cynyddu), a gellid defnyddio'r tir a ryddhawyd gerllaw ar gyfer tai fforddiadwy. Byddai hyn yn darparu rhai cronfeydd ar gyfer uwchraddio isadeiledd yr ysgol a hefyd yn arwain at deuluoedd â phlant sy'n symud i Fiwmares, gan felly fwy o blant yn mynychu'r ysgol, gan ddod â'r arian per capita y mae pob plentyn yn ei ddenu gyda nhw. Gellid adeiladu'r cartrefi hyn heb gau Ysgol Biwmares yn ystod y cyfnod adeiladu, hyd yn oed os oedd yn rhaid adeiladu rhwystr dros dro rhwng 2 ran o'r safle. Yr wyf yn erbyn cau'r ysgol dros dro ar unrhyw adeg.

Gellid ceisio cyllid pellach ar gyfer uwchraddio i isadeiledd ysgol fwy compact Biwmares o gronfeydd canolog yn yr un modd ag a awgrymwyd y gallai ysgolion eraill yn yr ardal gael eu hehangu os bydd Ysgol Beaumaris ar gau. Gellid dal i uwchraddio ysgolion eraill yn ward Seiriol o gronfeydd canolog yn ôl yr angen ond heb y gost ehangu. Efallai y bydd yn helpu i edrych ar 'frandio' y 3 ysgol fel Ward Seiriol 'Ysgol Uwchradd' gyda 3 safle, er nad yw hyn yn rhywbeth rydw i'n gwybod llawer amdano ond y gellid ei ystyried o safbwynt cyllid a buddion eraill.

Mae Ynys Môn wedi dod yn enwog am hyrwyddo'r iaith Gymraeg. Ar hyn o bryd nid oes gan Biwmares lefel uchel o drigolion dwyieithog fel yr Ynys yn gyffredinol. Mae Ysgol Biwmares wedi cynnig addysg gynradd ddwyieithog lawn ers blynyddoedd lawer. Gellid defnyddio'r ysgol i ddarparu addysg oedolion yn y Gymraeg. Gallai hyn gynnwys mewnbwn gan asiantaethau fel Prifysgol Bangor, Dysgu Cymraeg Coleg Menai ac ati a gallai'r ysgol fod yn ganolfan ar gyfer digwyddiadau megis Eisteddfod Biwmares, côr digwyddiadau cyngherddau celf a chyfarfodydd rheolaidd sy'n cysylltu dysgwyr Cymraeg i'r gymuned sy'n siarad Cymraeg. Gallai Ysgol Biwmares fod yn flaenllaw, gyda phlant ac oedolion o bob oed yn cael eu hannog yn eu dysgu Cymraeg trwy'r cyswllt bywiog hwn newydd rhwng y cenedlaethau. Gellid gwneud achos hefyd i ariannu'r ddarpariaeth Gymraeg hon yn ganolog.

Mae angen amrywiaeth o bobl o bob oed ar bob tref er mwyn ffynnu. Pe byddai'r ysgol ym Miwmares yn cau, byddai hyn yn arwain at lawer llai o deuluoedd yn dewis byw ym Miwmares. Yn y pen draw, ni fyddai digon o bobl iau i wneud swyddi sydd angen egni, megis gwaith fel gofalwyr, gweinwyr, gweithwyr adeiladu marinwyr ac ati a byddai llawer o fusnesau yn cau. Mae pobl ym Miwmares yn talu cyfradd gymharol uchel o dreth gyngor ac maent yn ymddangos yn gymharol fach yn ôl yn barod. Pe byddai'r boblogaeth a / neu nifer y busnesau yn gostwng, felly byddai referniw i gyngor Ynys Môn hefyd yn gostwng.

Byddai cau Ysgol Biwmares yn gwisgo'r galon allan o'r gymuned hon ac am y rhesymau sydd gennyf a amlinellir, fy marn i y dylai aros yn agored, hyd yn oed os oes angen gwariant ariannol cychwynnol, a allai ei hun gael ei wrthbwysu gan arian fel y disgrifiais. <630 gair>

██████████

██████████

██████████

Annwyl ██████████

Ymgynghoriad - dyfodol addysg o fewn Ward Seiriol — cau Ysgol Beaumaris

Rydym yn cymryd y cyfle o all gyflwyno y llythyr hwn gydag ambell newid a diweddariad ers ei gyflwyno gyntaf. Rydym yn gwneud hyn oherwydd fod y negeseuon yr ydym am ei gyflwyno lchwi mor berthnasol heddiw ag yr oeddynt y tro cyntaf I ni ei gyflwyno.

Rydym yn dymuno gwneud yr ymateb canlynol yng nghyswllt yr ymgynghoriad statudol hwn ac a ran unrhyw y strategaeth a gweledigaeth y cyngor sir ar gyfer Ward Seiriol yn y dyfodol agos.

Rydym wedi dod mewn i 'r broses hon gyda meddwl agored ac wedi dadansoddi y ddogfen ymgynghori statudol yn fanwl. Rydym wedi gwranddo ar farn rhieni, staff, llywodraethwyr, cynghorwyr lleol a 'r gymuned yn ei chyfanrwydd. Yr ydym bellach mewn sefyllfa i gyfleu ymateb unedig a gytunwyd gan y 3 chynghorwr etholedig lleol ar gyfer Ward Seiriol.

Cyn symud ymlaen, rhaid gosod y cyd-destun o'n pryderon ynghylch sefyllfa Ward Seiriol sydd wedi'i gyfleu a'i ddweud gennym drosodd a throsodd ar sawl achlysur yn ystod gweinyddiaeth yr hen Gyngor a ddaeth i ben mis Mai eleni. Codwyd yr union faterion hyn y tro hwn eto gan rieni a chynghorwyr lleol. Yn meddwl y cyhoedd, mae'n ymddangos fod y gornel hon o Ynys Môn am ryw reswm neu gilydd, yn un sydd ond yn unig yn colli gwasanaethau a ddarperir gan yr awdurdod ac nid yn un sydd yn ennill rhai newydd. Yn ddiweddar, mae'r awdurdod wedi cau Ysgol Llanddona a'r ganolfan gofal dydd ym Miwmares ac wedi arallgyfeirio y ganolfan hamdden i ofal a rheolaeth y gymuned leol. Yn ogystal, rhoddwyd y toiledau yn nwylo Cyngor y dref ac mae'r awdurdod yn awr yn y broses o drosglwyddo dau o asedau o wir bwysigrwydd hanesyddol ac addysgol enfawr yn y dref, sef y llys a'r carchar, Yn ddiweddar iawn yn ogystal, gwelwyd ansicrwydd ynghylch dyfodol gwasanaeth llyfrgell yn y dref. Dwy flynedd yn ôl, fe wnaeth y bobl leol ymgyrchu'n galedi achub cartref preswyl Heulfre rhag cael ei gau. Mae hyn yn ymddangos yn anorfod bellach ac nid yw lleoliad yr undedau gofal ychwnegol yn gwbl glir ar hyn o bryd, yn enwedig o

gofio sut aeth y bleidlais yn y panel sgrwti corfforaethol yn ddiweddar. Beth bynnag, rhaid dweud nad

yw'r cyfan wedi bod yn ddu yn y blynyddoedd diwethaf oherwydd gwelwyd camau cadarnhaol iawn o ran buddsoddiad yn y ward gydag, er enghraifft, cyllid Ewropeaidd yn cael ei wario ar brosiectau fel y pier a'r pontŵn, lliniaru llifogydd lleol, etc. Gwelwyd ymrwymiad ragorol gan adran dai y cyngor yn y ward yn y blynyddoedd diwethaf yn ogystal. Mae hyn wedi arwain at adeiladu tai cymdeithasol newydd a gwelwyd buddsoddiadau mawr mewn eiddo tai y cyngor. Beth bynnag, megis dechrau yw hyn. Mae gwir angen am fwy o dai cymdeithasol a chynllun corfforaethol sy'n cwmpasu y cyfan o dde-ddwyrain Ynys Môn.

Rydym yn dechrau gweld buddsoddiad mawr yn y ffordd sy'n cysylltu Biwmares, un o 5 dref yr Ynys, efo Porthaethwy. Mae gwir angen uwchraddio isadeilwedd y rhan hon o Ynys Môn. Mae angen i'r cyngor ddatblygu a chyflwyno cynllun datblygu economaidd ar gyfer yr ardal sy'n ymgorffori y Ddeddf Cenedlaethau i'r Dyfodol. Mae angen enbyd am gyfleoedd gwaith yma ac yn arbennig felly, ar gyfer yr ifanc yn yr ardal. Yn o! yn y 1960au, roedd 900 0 bob! leol yn bennaf, yn cael eu cyflogi yn Cammell Laird. Bellach, mae'r safle ar gau ac yn ddolur llygad i unrhyw un sydd yn teithio heibio yr hen waith yma. Gallai datblygu y safle hwn fod yn gatalyst i ddatblygiad economaidd o'r newydd yn yr ardal.

Rydym o'r farn mai, yn y lle cyntaf, dylai'r awdurdod ddatblygu a chyflwyno cynllun corfforaethol cydlynol ar gyfer de-ddwyrain Ynys Môn. Byddai strategaeth o'r fath yn rhoi cyfle i'r ardal hon ffynnu yn gymdeithasol ac yn economaidd.

O fewn yr ymgynghoriad nodwyd mai'r gost addysg y pen yn Ward Seiriol ar Gyfer 16/17 oedd £4,356. Mae hyn yn cymharu'n ffafriol a chyfartaledd yr ynys o £4,869 ac ddim ond ychydig yn uwch na chyfartaledd Cymru sef £4,226. Eisoes, mae Ward Seiriol wedi colli Ysgol Lianddona. Mae'n dda gweld bydd dyfodol i'r adeilad hwn yn y dyfodol agos a fydd o wir werth i'r gymuned leol.

Rydym yn eich hannog l ystyried ymateb rhieni, llywodraethwyr a thrigolion lleol sydd o'r farn unfrydol y dylid cadw Ysgol Beaumaris ar agar. Mae'r dystiolaeth leol yn awgrymu'n gryf fod amcanfyfrifoedd o niferoedd plant ar gyfer yr ysgol hon yn dda ar gyfer y dyfodol. Dylid, yn ogystal wedi cynnwys unrhyw ddyfodaeth Wylfa Newydd ar ystadegau demograffig lleol o fewn y ffigyrau amcangyfrifol hyn. Fel aelodau lleol, rydym yn llwyr ymrwymedig i holl ysgolion ac addysg o fewn y ward. Rydym yn credu'n gryf yn y broses o welliant parhaus o fewn ein hysgolion ac rydym am weld bob plentyn yn cael yr addysg orau bosibl i gyflawni eu potensial.

Eiddoch yn gywir

Cyng. Carwyn Jones
Cyng. Lewis Davies
Cyng. Alan Roberts

Ward Seiriol

4 Chwefror 2018

Rheolwr Rhaglen
Gwasanaeth Addysg
Swyddfeydd y Cyngor
Llangefni
Ynys Môn
LL77 7TW

Annwyl Syr / Madam,

YMGYNGHORI STATUDOL — ARDAL SEIRIOL

O ystyried yr Ymgynghoriadau Anstatudol a Statudol ynglŷn â darparu addysg gynradd yn ardal Seiriol, sefydlwyd Pwyllgor Ymateb Ymgynghorol Ysgol Gynradd Biwmares.

Mae'r Pwyllgor sy'n cynnwys aelodau'r Llywodraethwyr, rhieni ac aelodau'r gymuned, wedi codi ymwybyddiaeth o'r ymgynghoriadau ac wedi annog ymatebion yn y ffyrdd canlynol:

1. Creu gwefan yn Gymraeg a Saesneg (cadwchysgolbeumaris.wordpress.com / savebeumarisschool.wordpress.com) i ddsbarthu gwybodaeth ac annog ymateb.

2. Trefnu deiseb ar-lein a phapur. Arwyddwyd gan y ddeiseb mewn ymateb i'r Anstatudol gan dros 500 o bobl. Arwyddwyd y ddeiseb mewn ymateb i'r Ymgynghoriad Statudol gan 1,010 o bobl a bydd yn cael ei gyflwyno i Ysgrifennydd Cabinet Cymru: Kirsty Williams. Mae copi o'r ddeiseb ynghlwm.

3. Trefnu Arolwg Effaith Gymunedol a gynhaliwyd gan ymchwilydd gwyddorau cymdeithasol ym Mhrifysgol Bangor. Roedd gan yr Arolwg y nod o ddeall yn well sut roedd trigolion Biwmares a'r ardal ehangach yn teimlo am gynigion y Cyngor ynglŷn ag Ysgol Biwmares. Mae copi o'r adroddiad ynghlwm. O'r ymatebwyr, nid oedd 95% yn cytuno â chynnig y Cyngor i gau Ysgol Biwmares.

4. Mynychu cyfarfodydd cyhoeddus, cyfarfodydd pwyllgor perthnasol yng Nghyngor Sir Ynys Môn a Chyngor Tref Biwmares.

Mae'r Adroddiad Arolwg Effaith Gymunedol yn tynnu sylw at faint o ymgysylltiad yn y gymuned gyda'r broses ymgynghori ond hefyd y lefel o rwystredigaeth. Rydym yn ymddiried y rhoddir ystyriaeth ofalus iawn i'r holl ymatebion a dderbyniwyd yn

ystod y broses Ymgynghori Statudol.

Yn gywir

Cadeirydd
Pwyllgor Ymateb Ymgynghorol Ysgol Gynradd Biwmares

Amg.

From:

Sent: [REDACTED]

To:

Cc:

Pwnc: Ysgol Gynradd Beaumaris

Annwyl Syr / Madam

Mae aelodau Cyngor Tref Biwmares yn dymuno mynegi eu cefnogaeth lawn i Lywodraethwyr Ysgol Gynradd Biwmares. Maent yn cefnogi eu hamcanion yn llwyr i gadw'r ysgol yn agored, ac yn croesawu cyflwyno'r pedair opsiwn arloesol y mae'r Llywodraethwyr yn eu cyflwyno mewn ymateb i'r Ymgynghoriad Statudol ar ddarpariaeth Addysg Gynradd yn yr ardal Seiriol yn y dyfodol.

Cydnabyddir Biwmares fel canolfan wasanaeth bwysig i drigolion ardal Seiriol yn y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd newydd. O'r herwydd, disgwylir iddo ddarparu cyfleusterau a gwasanaethau ar gyfer trigolion y dref a'r dalgylch lleol. Mae'r Ysgol Gynradd yn elfen hanfodol o'r cyfleusterau hyn, a dylid archwilio pob opsiwn posibl er mwyn sicrhau ei fod yn parhau i fod ar agor. Yn wir, mae diwygiad arfaethedig Llywodraeth Cymru o'r Cod Trefniadaeth Ysgolion yn anelu at amddiffyn ysgolion gwledig: yn amlwg, mae disgwyl na fydd y rheiny mewn trefi llai byth dan fygythiad.

Yn gywir

[REDACTED]

Clerc y Dref

Annwyl Reolwr Rhaglen,

Hoffwn gyflwyno fy ymateb i ymgynghoriad Ardal Seiriol fel Pennaeth Ysgol Llandegfan. Yn dilyn fy mhenodiad i'r Ysgol yn Medi 2017 'rwyf wedi derbyn cefnogaeth brwd gan holl randdeiliaid yr Ysgol ac wedi gallu cael trosolwg gadarn o bosibiliadau sydd yn bodoli yma yn Llandegfan.

Mae gennym ysgol weithredol effeithiol, sydd yn darparu cyfleoedd eang i'n holl ddisgyblon. Mae ein niferoedd wedi codi yn barhaus ac rydym nawr wedi cyrraedd capasiti. Dengys hyn ymddiried ein rhanddeiliaid ynddom I ddarparu addysg o safon uchel ac yn brawf y byddai unrhyw fuddsoddiad yma yn adeiladu ar y gwaith da sydd yn digwydd yma eisoes. Dyma ysgol sydd yn chwarae rhan flaenllaw yn gymunedol, drwy annog y disgyblion i gymryd than a chyfrannu I dyfiant ei chymdeithas. Byddwn yn cefnogi digwyddiadau megls yr Eisteddfod leol, Ras Hwyl, cynnal gweithgareddau yn ein sefydliadau crefyddol ac hefyd yn cynnal perfformiadau ar gyfer trawsdoriad eang o'r gymdeithas. Rydym yn credu yn gryf bod angen sicrhau bod ein disgyblion yn ein gadael gyda dealltwriaeth gryf o'u rel o fewn cymdeithas yn dilyn addysg a credwn drwy wneud hyn y byddwn yn meithrin dinasyddion cydwybodol, cymwynasgar a gweithredol ar gyfer y dyfodol.

Byddwn yma yn Llandegfan yn croesawu unrhyw fuddsoddiad i gynorthwyo adnewyddiad yma ac yn fodlon lawn i rannu ein syniadau ar hyn petai'r penderfyniad o fewn y ddogfen yn cael ei wneud. Credwn bod cyfle euraidd yma yn Llandegfan i barhau i ddatblygu'r Ysgol er budd yr holl rhanddeiliaid sydd ynghlwm a'r ardal.

Yr Eiddoch Yn Gywir

[REDACTED]

[REDACTED]

Pennaeth Ysgol Llandegtan

Yn gyntaf, rwy'n ysgrifennu yma ar ran y corff Llywodraethol gyda'u barn. Yr wyf yn datgan budd personol a rhagfarnol yn y mater hwn a gallaf gadarnhau bod y pwyllgor safonau yn clywed bod caniatâd wedi ei ganiatáu i ganiatáu i mi gymryd rhan lawn yn ystod tymor y Cyngor hwn ar y mater hwn ond i beidio â phleidleisio.

[REDACTED]

22 Ionawr 2018

Annwyl [REDACTED],

PAR: Ymgynghori Statudol yn ardal Seiriol – Ymateb Corff Llywodraethu Llandegfan

Yn dilyn yr ymateb anstatudol sy'n parhau i fod yn ddilys o ran pwyntiau a godwyd, mae'r corff Llywodraethol o hyd yn glir y dylai'r Ysgol aros yn Llandegfan, a chefnogir hyn gan y galw cryf a brofwyd gan rieni i'w plant i cael eich haddysgu yn yr ysgol. Mae'r ysgol wedi'i rheoli'n dda ac mae mewn iechyd ariannol da, mae'r safonau'n uchel ac mae'r ysgol yn cynnal diwylliant cefnogol a chroesawgar ac ethos cryf o welliant parhaus. Mae'r ysgol yn chwarae rhan weithredol yn y gymuned ac wedi bod yn rhan o Ras Hwyl Llandegfan ac Eisteddfod Llandegfan ers nifer o flynyddoedd. Mae Llandegfan yn ysgol wir gymunedol ac yn yr anheddiad mwyaf poblog o fewn Ward Seiriol gyfan. Lleolir yr ysgol mewn lleoliad blaenllaw yng nghanol y gymuned.

Mae Llandegfan yn ysgol gyflawn uchel ac mae ganddo 150 o ddisgyblion, mae ysgol Llandegfan yn gallu ffynnu a bron i allu llawn. Mae enw da a geiriau yn golygu bod ceisiadau'n cael eu gwneud yn gyson ac, fel y mae bellach, mae ceisiadau'n debygol o gael eu gwrthod i lawer o grwpiau sy'n llawn.

Mae'r corff Llywodraethol o'r farn bod angen pennaeth amser llawn ar yr ysgol ac nid yw'r corff Llywodraethol yn gweld unrhyw fudd i'r safonau gwanhau'r gallu hwn.

Byddai'r corff Llywodraethol yn croesawu rhaglen foderneiddio i ddod ag Ysgol Llandegfan i fanyleb yr 21ain ganrif. Mae'r corff Llywodraethol yn gweld potensial ar gyfer ailfodelu'r ysgol a chwmpas estyniad. Byddai'r corff Llywodraethol yn croesawu cynyddu'r gallu i 180-200 gan y byddai hyn yn galluogi athro llawn amser ychwanegol a dosbarth penodol ym mhob blwyddyn ysgol.

Mae corff Llywodraethol Llandegfan yn gefnogol i'r egwyddor o foderneiddio ac yn barod i drafod cynigion a rhannu syniadau sydd gennym ar gyfer Ysgol Llandegfan.

Yn gywir
Carwyn Elias Jones
Isle of Anglesey County Councillor

Arolwg Effaith Cymunedol – Adroddiad i'r Pwyllgor Sgriwtini

Marta Eichsteller, Ph.D.

ar ran Pwyllgor Ymateb Ymgynghoriad Ysgol Gynradd Beaumaris

Crynodeb Gweithredol

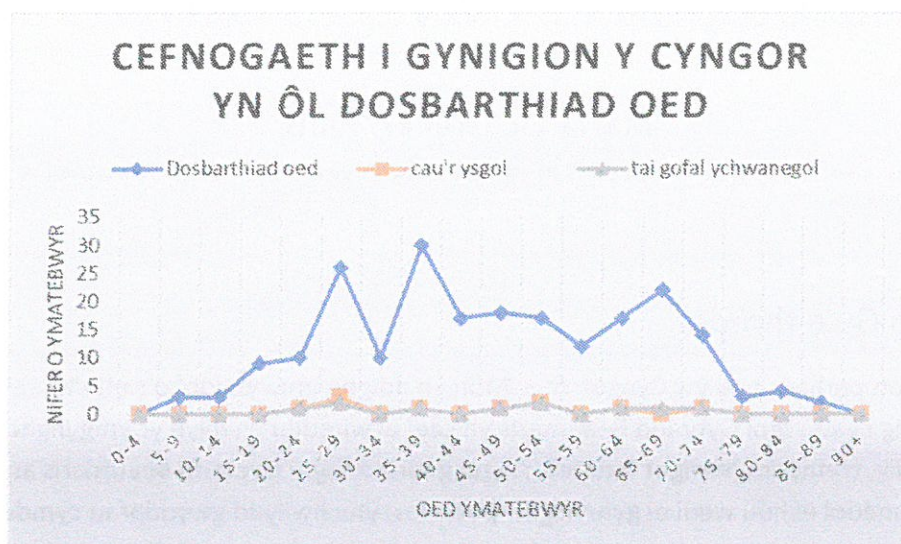
Mae pryderon parhaus nad yw Cyngor Ynys Môn yn ddigon ymwybodol o'r effaith ar y gymuned petai'r cynnig i gau Ysgol Gynradd Beaumaris yn cael ei wireddu yn dilyn yr ymgynghoriad statudol. Felly, trefnodd Pwyllgor Ymateb Ymgynghoriad Ysgol Gynradd Beaumaris arolwg effaith cymunedol ei hun wedi ei gynnal gan yr awdur, ymchwilydd gwyddorau cymdeithasol ym Mhrifysgol Bangor. Roedd yr arolwg (gweler Atodiad 1) yn ceisio deall yn well sut oedd preswylwyr Beaumaris a'r ardal ehangach yn teimlo ynglyn â cynnig y Cyngor mewn perthynas â'r ysgol a'r tai gofal ychwanegol a pha effaith bosibl roeddent yn disgwyl i'r penderfyniadau gael. Dosbarthwyd yr arolwg oddifewn i gymuned Beaumaris rhwng 29/11/2017 a 17/12/2017 fel rhan o'r cyfnod ymgynghori cychwynnol, gyda 217 holiadur yn cael ei ddychwelyd.

Agweddau tuag at gynnig y Cyngor i gau Ysgol Gynradd Beaumaris

Pan ofynnwyd yn uniongyrchol am eu barn ynglyn â chau Ysgol Gynradd Beaumaris, ymatebodd 95% 'Na', gyda'r 5% yn weddill yn ateb 'Ie'. Gellir gweld patrwm tebyg pan ofynnwyd am y bwriad i adeiladu tai gofal ychwanegol ar y safle lle mae Ysgol Beaumaris ar hyn o bryd lle roedd 90% yn erbyn a 5% o blaid.

Roedd cefnogaeth ar gyfer tai gofal ychwanegol ar safle Ysgol Beaumaris ymysg y boblogaeth 65+ ychydig yn is, gyda dim ond 4% yn cytuno gyda cynnig y Cyngor. Dangosir dadansoddiad manwl o'r dosbarthiad oed a'r gefnogaeth ar gyfer y ddau gynnig ar yr ysgol a'r tai gofal ychwanegol isod.

Mae'n bwysig nodi bod yr ymatebwyr yn dweud 'Na' i dai gofal ychwanegol ar safle'r ysgol nid o reidrwydd i adeiladu tai gofal ychwanegol ar safle arall.

Perthynas rhwng Ysgol Beaumaris a'r gymuned

Yn y broses ymgynghori, amlinellwyd yn aml gan y Cyngor buasai rôl yr ysgol oddifewn i'r gymuned ehangach yn cael ei hystyried yn y broses penderfynu drwy ymgysylltu â rhanddeiliaid a drwy asesiad effaith cymunedol. Yn ôl yr arolwg yma, mae'r pobl yn Beaumaris yn teimlo'n gryf iawn ynglŷn â'r ysgol. Mae canfyddiadau'r arolwg yn dangos bod Beaumaris angen ysgol gynradd (96% yn cytuno) a buasai colli'r ysgol yn cael effaith negeddol ar y gymuned ehangach (92% yn cytuno) a theuluoedd ifanc yn benodol (94% yn cytuno). Mae'r arolwg hefyd yn dangos bod pobl yn ystyried Ysgol Beaumaris fel rhan o hanes y dref (94% yn cytuno) ac yn cydnabod rôl hanfodol yr ysgol yn meithrin diwylliant Cymreig (91% yn cytuno).

Mae'r arolwg yn dangos bod Ysgol Beaumaris hefyd yn chwarae rôl bwysig yn nyfodol Beaumaris. Yn ôl yr ymatebwyr, buasai colli ysgol gynradd yn debyg o atal teuluoedd ifanc rhag symud i Beaumaris (93% yn cytuno) neu'n gorfodi teuluoedd ifanc i symud o Beaumaris (89% yn cytuno) ac felly'n gwaethygu demograffeg y dref sy'n heneiddio.

Agweddau tuag at y broses ymgynghori

Mae'r arolwg effaith cymunedol yn nodi bod 74% o ymatebwyr eisoes wedi cymryd rhan yn y broses ymgynghori (mynychu cyfarfodydd cyhoeddus, arwyddo deiseb neu anfon llythyr) ac felly'n dangos ymgysylltiad cryf oddifewn i'r gymuned. Mae'r arolwg hefyd yn nodi lefel uchel o siomedigaeth gyda'r broses gyda 71% o ymatebwyr o'r farn nad oes sylw wedi ei roi i lais y gymuned gan y Cyngor hyd yn hyn.

Methodoleg

Nifer y sampl ar gyfer yr arolwg oedd $n=217$. Roedd y cyfnod ymgynghori statudol wedi ei osod yn y lle cyntaf am 6 wythnos hyd at 31 Rhagfyr 2017 felly'n cyfyngu'r cyfnod lle'r roedd yn bosib dosbarthu'r arolwg oddifewn i'r gymuned i ddim ond 18 diwrnod (29 Tachwedd hyd at 17 Rhagfyr) er mwyn caniatáu dadansoddi'r data gasglwyd a'i gynnwys yn yr adroddiad yma. Caniateir estyniad o 6 wythnos pellach ar 22 Rhagfyr ond roedd dadansoddiad o'r data wedi ei gwblhau a ni ddosbarthwyd holiaduron pellach na'u cynnwys yn y dadansoddiad. Dosbarthwyd yr arolwg mewn dwy fodd:

- 1) holiadur papur hunan-lenwi (yn Gymraeg a Saesneg) ar gael mewn prif leoliadau cymunedol fel Ysgol Beaumaris, llyfrgell, siop Spar a'r Ganolfan. Y nifer o holiaduron papur gyflwynwyd oedd $n=119$;
- 2) holiadur ar-lein (yn Gymraeg a Saesneg) wedi ei ddosbarthu drwy Grwp Facebook Cyfeillion Ysgol Beaumaris, safle we cadwchysgolbeaumaris.wordpress.com, ein deiseb ar-lein a gweithgareddau gyfryngau cymdeithasol eraill. Y nifer o holiaduron ar-lein gyflwynwyd oedd $n=98$.

Roedd yr arolwg wedi ei gynllunio i archwilio agwedd y gymuned tuag at gynnig y Cyngor i gau Ysgol Gynradd Beaumaris ac adeiladu tai gofal ychwanegol ar safle'r ysgol. Ei nod oedd archwilio'r berthynas rhwng y gymuned a'r ysgol, yn enwedig rôl yr ysgol oddifewn i'r gymuned ac i holi ynglyn â'r canfyddiad o broses ymgynghori'r Cyngor a'r deilliannau (gweler y ffurflen arolwg yn atodiad 1).

Roedd strwythur yr arolwg yn edrych ar bedwar prif faes:

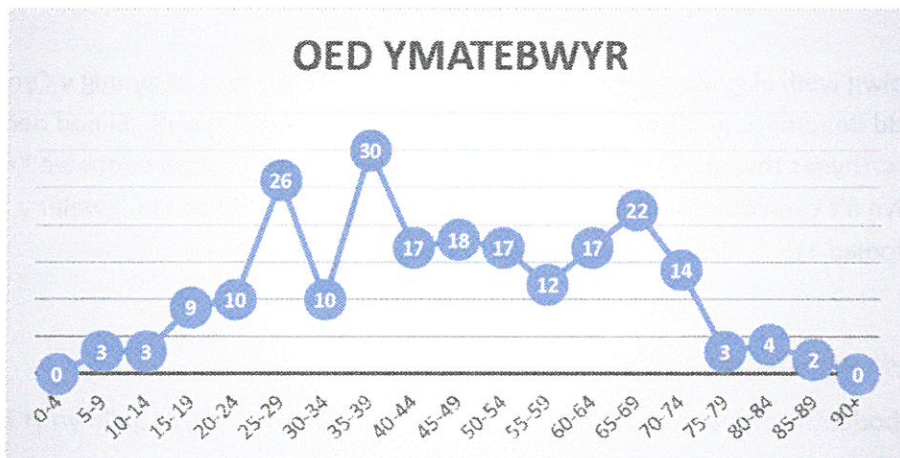
- 1) Gwybodaeth demograffig ynglyn â'r sampl yn cynnwys oed, rhyw, gallu yn yr iaith Gymraeg, man preswyllo a pherthynas gyda'r ysgol.
- 2) Barn y gymuned ynglyn â cynnig y Cyngor i gau Ysgol Beaumaris a'r posibilrwydd o adeiladu tai gofal ychwanegol ar safle'r ysgol.
- 3) Barn y gymuned ynglyn â'r berthynas rhwng lles y gymuned a bodolaeth yr ysgol, yn cynnwys agweddau hanesyddol, ynghyd â goblygiadau ar gyfer tref Beaumaris i'r dyfodol.
- 4) Gwerthusiad o ymwybyddiaeth o, a chyfraniad yn, proses ymgynghori'r Cyngor.

RHAN 1 – Dosbarthiadau allweddol

Roedd yr arolwg yn gofyn i ymatebwyr am ychydig o fanylion allweddol ynglyn a'u hunain er mwyn gallu dadansoddi'n well demograffeg y sampl a barn penodol ar gynigion y Cyngor ymhlith grwpiau arbennig.

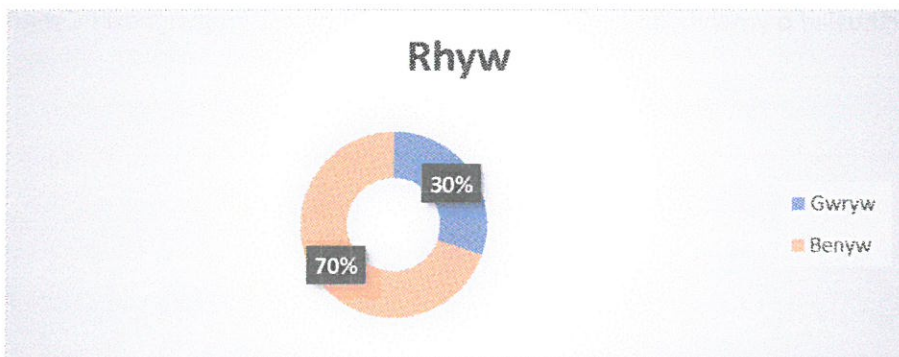
Dosbarthiad oed

Cyfartaledd oed yr ymatebwyr i'r arolwg oedd 46 a'r canolrif oed oedd 45. Mae ystod oedran yr ymatebwyr rhwng 9 a 86. I'w roi mewn cyd-destyn ehangach, mae data cyfrifiad 2011 yn dangos mai 47 oedd y cyfartaledd oed ymysg preswylwyr Beaumaris a'r canolrif oed oedd 50. Mae'r sampl ychydig yn iau, yn bennaf oherwydd ei fod yn ymwneud â teuluoedd plant oed ysgol gynradd.

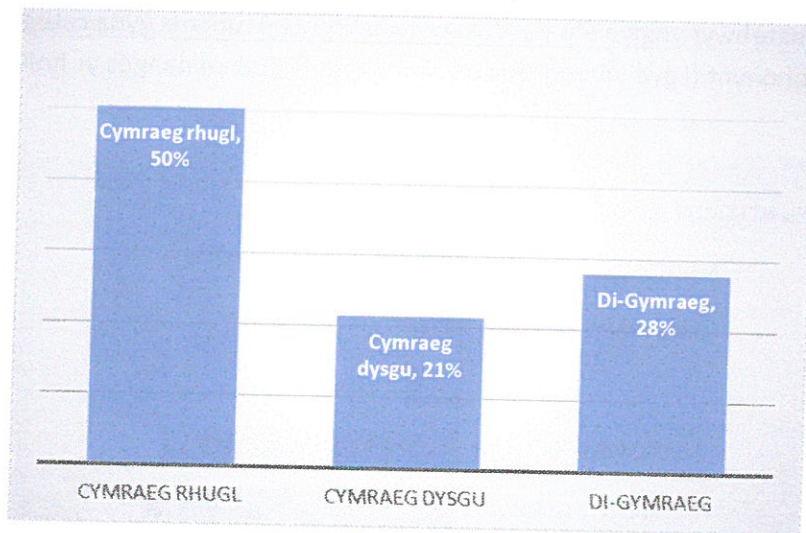
Dosbarthiad rhyw

Benywaidd oedd y mwyafrif o'r ymatebwyr i'r arolwg (70%). Roedd ymatebwyr gwrywaidd yn gyfystyr a 30%.

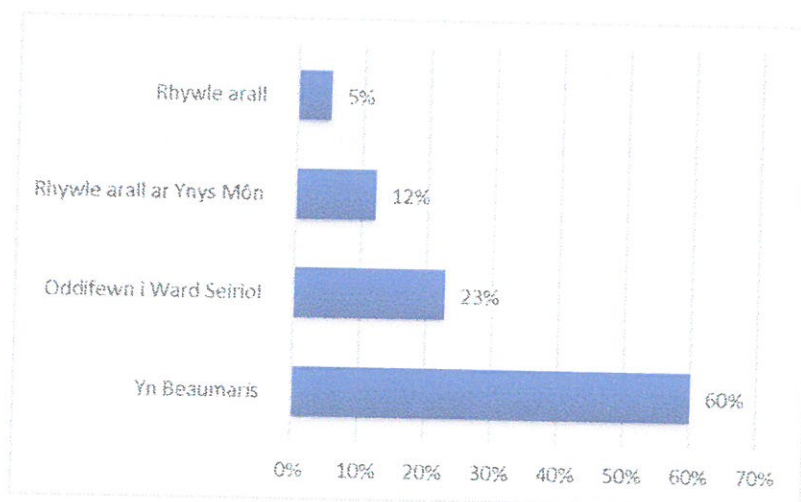
Sgiliau iaith Gymraeg

Yn y sampl, datganodd 50% o'r boblogaeth eu bod yn siaradwyr Cymraeg (ond dim ond tri o bobl ddewisodd gwblhau'r arolwg yn Gymraeg). Datganodd 28% o'r ymatebwyr eu bod yn ddi-Gymraeg a datganodd 21% ei bod yn ddysgwyr Cymraeg.

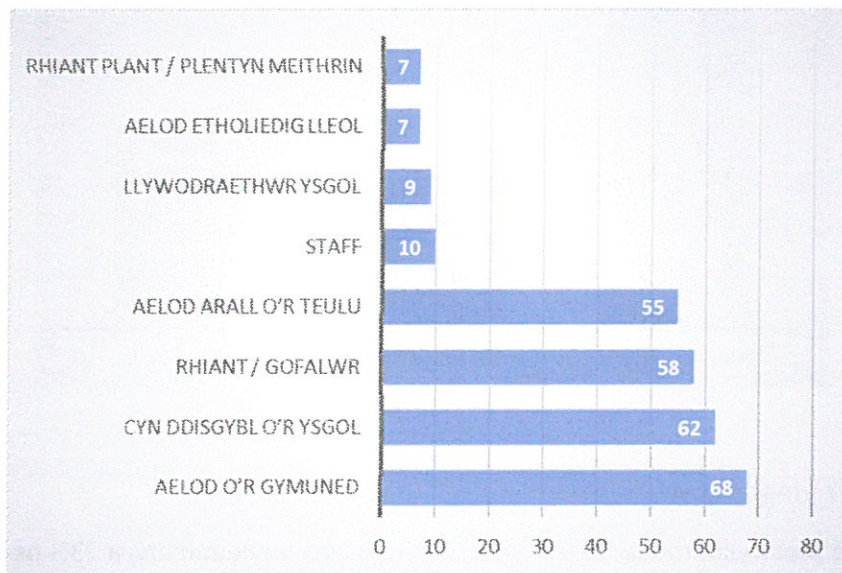
Lle preswyllo'r ymatebwyr

Yn nhermau lle preswyllo, roedd 60% o ymatebwyr yn byw yn Beaumaris a 23% pellach oddifewn i ward Seiriol. Roedd 12% o ymatebwyr yn byw yn rhywle arall ar Ynys Môn a datganodd 5% eu bod yn byw yn rhywle arall. Mae'r rhain ar y cyfan yn aelodau eraill teulu disgyblion Ysgol Gynradd Beaumaris.

Perthynas gyda'r Ysgol

Gofynnwyd i'r ymatebwyr ynglyn â'u perthynas gyda Ysgol Beaumaris gyda categorïau lluosog ar gael i ddewis ohonynt (i gyd yn berthnasol). Mae'r graff isod yn dangos yr holl ddewisiadau gan ymatebwyr.

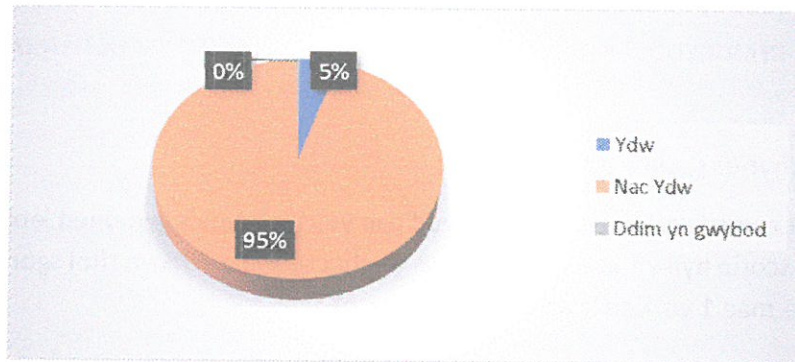
RHAN 2 – Agwedd y gymuned tuag at gynnig y Cyngor

Roedd yr arolwg yn ceisio adnabod barn pobl oddifewn i'r gymuned mewn perthynas â dau gynnig y Cyngor.

Cynnig i gau'r ysgol

Mewn ymateb i'r cwestiwn, 'A ydych yn cytuno gyda cynnig y Cyngor i gau Ysgol Gynradd Beaumaris?' dywedodd 95% o ymatebwyr 'Nac Ydw'; dim ond 5% ddywedodd 'Ydw'.

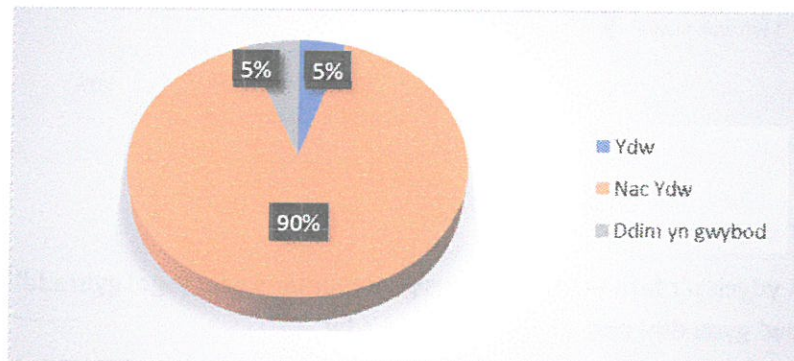
Ymysg yr ymatebwyr oedd yn nodi ei bod yn byw yn Beaumaris roedd y gefnogaeth ar gyfer y bwriad i gau'r ysgol yn is, gyda dim ond 2% yn cytuno.

Cynig i adeiladu tai gofal ychwanegol ar safle'r ysgol.

Mewn ymateb i'r cwestiwn, 'A ydych yn cytuno gyda cynnig y Cyngor i adeiladu tai gofal ychwanegol ar y safle lle mae Ysgol Gynradd Beaumaris ar hyn o bryd?' dywedodd 90% o'r ymatebwyr 'Nac Ydw', 5% 'Ydw' a nododd 5% o'r sampl 'Ddim yn gwybod'.

Ymysg ymatebwyr o Beaumaris, roedd y safbwyntiau wedi eu pwysoli'n gryfach yn erbyn y cynnig gyda 94% yn erbyn, 2% o blaid a 3% yn nodi 'Ddim yn gwybod'.

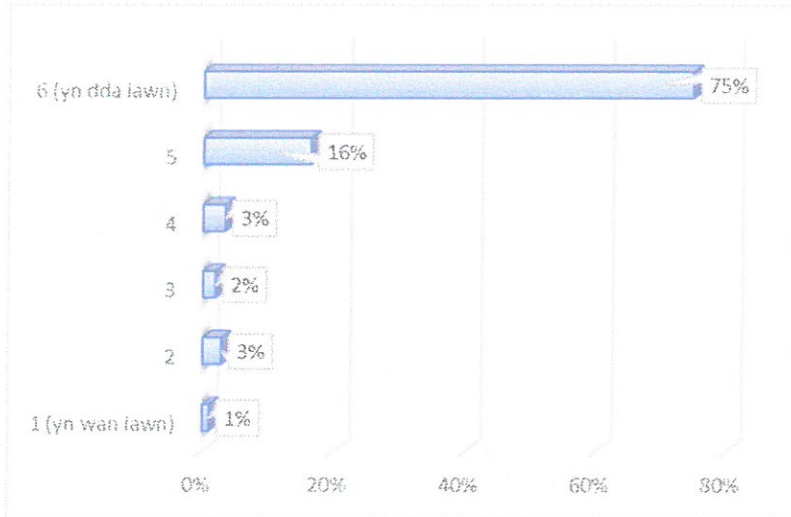

RHAN 3 – Perthynas rhwng y gymuned â'r ysgol.

Roedd yr arolwg yn gofyn nifer o gwestiynau gyda'r bwriad o ddeall yn well sut oedd y berthynas rhwng yr ysgol a'r gymuned yn cael ei weld a pha effaith roedd ymatebwyr yn rhagweld petai'r ysgol yn cau. Gofynwyd i ymatebwyr ynglŷn â'r effaith posib ar deuluoedd a'r gymuned ehangach yn Beaumaris, yn cynnwys agweddau hanesyddol a goblygiadau ar gyfer dyfodol y dref.

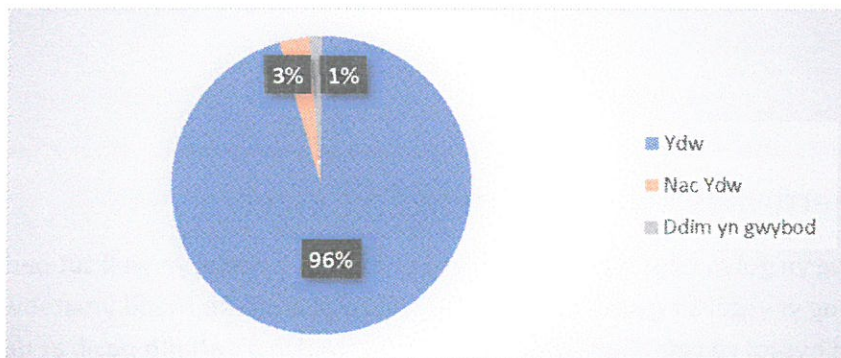
Ansawdd y berthynas gyda'r gymuned leol

Mewn ymateb i'r cwestiwn, 'sut berthynas sydd gan yr ysgol gyda'r gymuned leol?', roedd 91% o ymatebwyr yn scorio hyn yn bositif iawn (16% yn rhoi sgor 5 a 75% yn rhoi sgor 6 ar raddfa Likert 6-pwynt lle mae 1 yn wan iawn a 6 yn dda iawn).

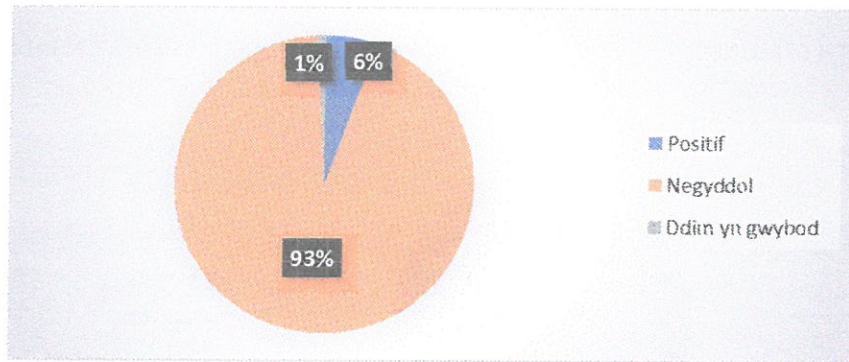
Pwysigrwydd yr ysgol

Pan ofynnwyd 'A ydych o'r farn ei bod yn bwysig i Beaumaris gael ysgol gynradd?', atebodd 96% o ymatebwyr 'Ydw' gyda dim ond 3% yn ateb 'Nac Ydw'.

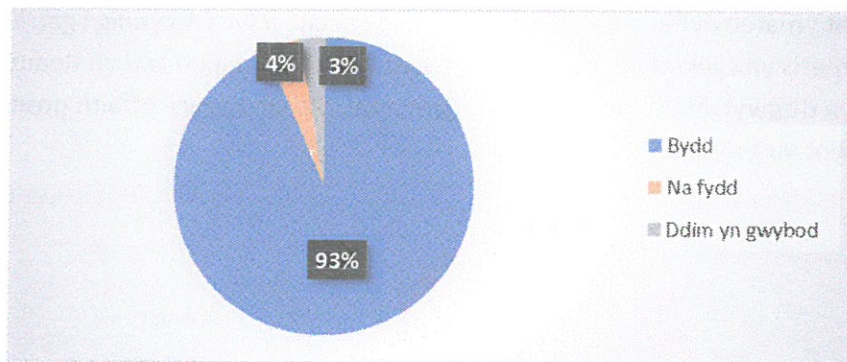
Effaith ar deuluoedd lleol

Roedd safbwynt ymatebwyr ar y cwestiwn, 'Yn eich barn chi, a fydd y cynnig i gau Ysgol Gynradd Beaumaris yn cael effaith positif neu negyddol ar deuluoedd lleol?' hefyd yn glir gyda 93% yn disgwyl effaith negyddol, 6% yn disgwyl effaith positif a 1% yn dweud 'Ddim yn gwybod'.

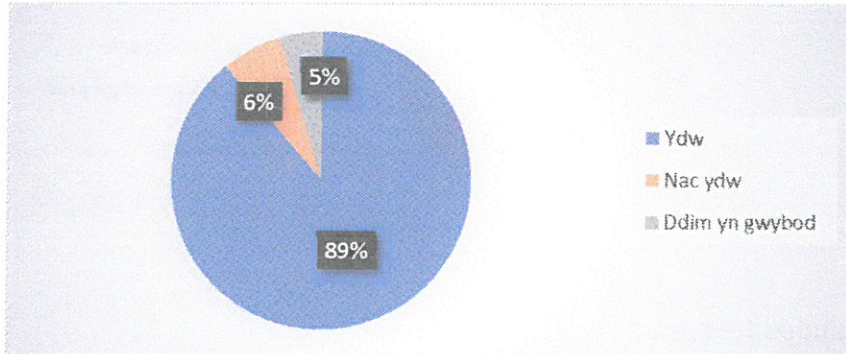
Effaith ar deuluoedd – symud i Beaumaris

Mewn ymateb i'r cwestiwn, 'Yn eich barn chi, a fydd yn anodd i deuluoedd ifanc symud i Beaumaris os yw'r ysgol wedi cau?' atebodd 93% - 'Bydd', 4% - 'Na fydd' a 3% - 'Ddim yn gwybod'.

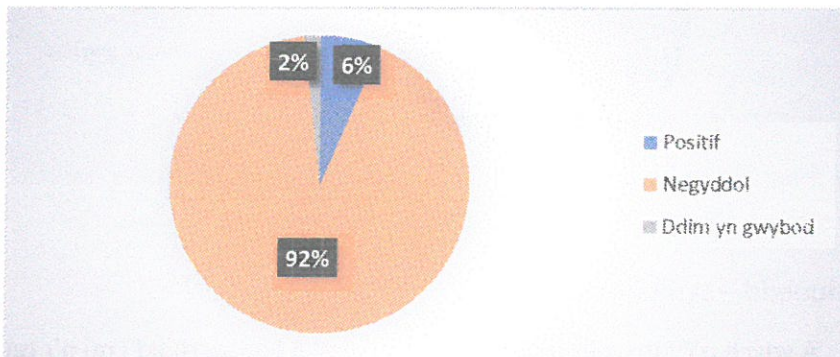
Effaith ar deuluoedd – symud o Beaumaris

Pan ofynnwyd, 'A ydych o'r farn, petai'r ysgol yn cau, efallai buasai rhaid i rai o'r teuluoedd ifanc symud o Beaumaris i fyw yn agosach at eu hysgol newydd?', roedd 89% yn disgwyl i hyn fod yr achos, 6% yn meddwl 'Na' a 5% yn nodi nad oeddynt yn gwybod.

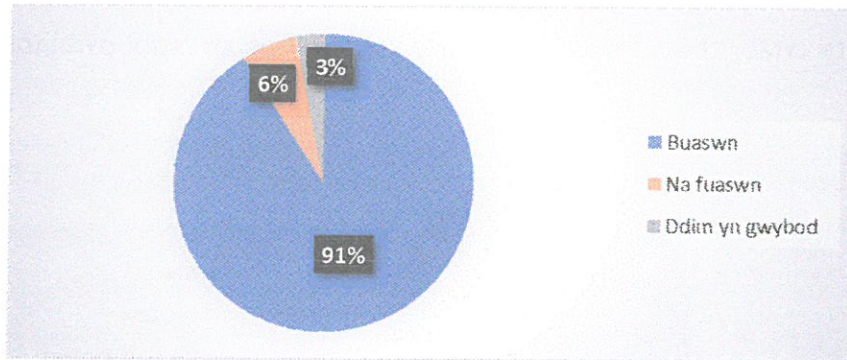
Effaith ar gymuned leol

Roedd safbwynt ymatebwyr ar y cwestiwn, 'Yn eich barn chi, a fydd y cynnig i gau Ysgol Gynradd Beaumaris yn cael effaith positif neu negyddol ar y gymuned leol yn Beaumaris?' eto'n glir gyda 92% yn disgwyl effaith negyddol ar y gymuned, 6% yn disgwyl effaith positif a 2% yn nodi nad oeddynt yn gwybod.

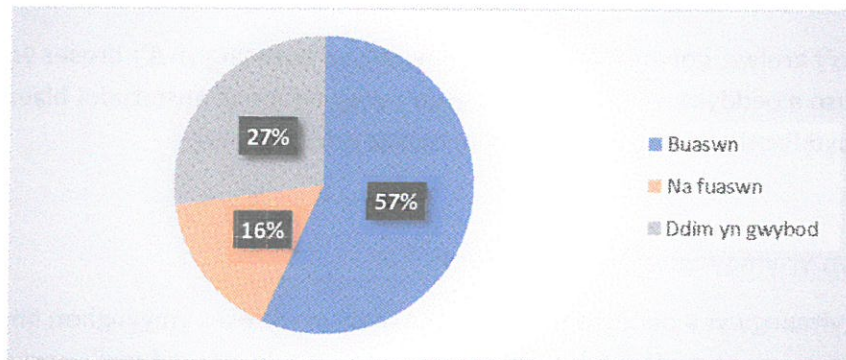
Effaith ar ddiwylliant Cymreig

Roedd mwyafrif o 91% o ymatebwyr yn nodi eu bod yn cytuno gyda'r datganiad, 'bod Ysgol Gynradd Beaumaris yn chwarae rhan bwysig yn meithrin diwylliant Cymreig oddifewn i'r gymuned'?, yn awgrymu buasai'r bwriad arfaethedig yn cael effaith newidiol sylweddol ar ddiwylliant Cymreig yn Beaumaris. Roedd 6% yn anghytuno bod yr ysgol yn chwarae rhan bwysig yn meithrin diwylliant Cymreig tra roedd 3% yn dweud nad oeddynt yn gwybod.

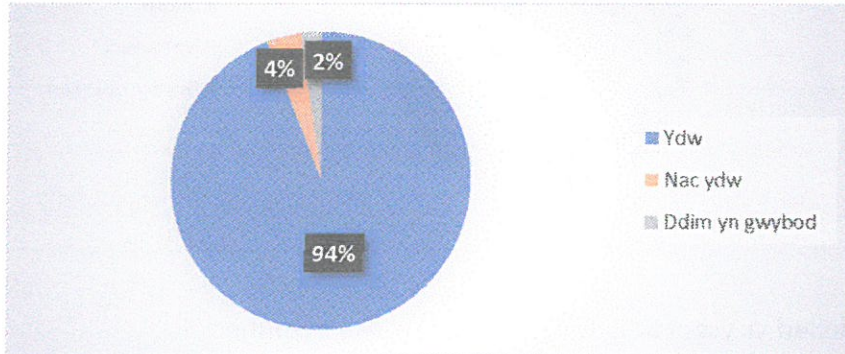
Defnydd o adeilad yr ysgol ar gyfer gweithgareddau cymunedol

Pan ofynnwyd, 'A fuasech yn cytuno gyda'r datganiad, "bod adeilad ysgol Beaumaris yn cael ei ddefnyddio ar gyfer gweithgareddau cymunedol eraill mewn ffordd digonol"?' roedd 57% yn cytuno, 27% ddim yn gwybod a 16% yn anghytuno.

Perthnasedd ar gyfer hanes Beaumaris

Mewn ymateb i'r cwestiwn 'A fuasech yn cytuno bod yr ysgol gynradd yn ran bwysig o hanes Beaumaris?', dywedodd 94% - 'Ydw' gyda 4% pellach yn dweud - 'Nac Ydw' a 2% yn dweud nad oeddynt yn gwybod.

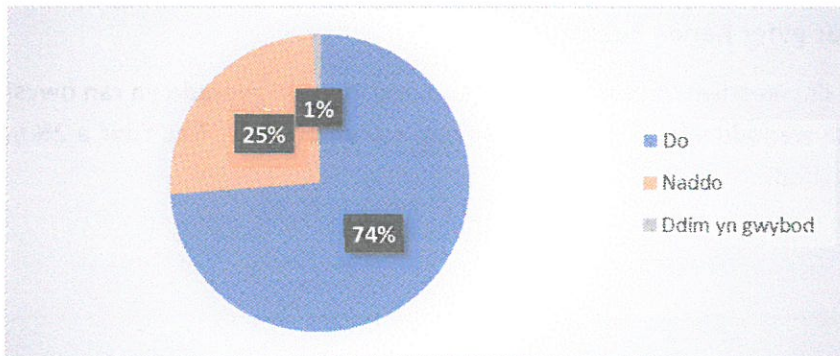

RHAN 4 – Asesiad o'r broses ymgynghori

Yn y rhan olaf o'r arolwg, gofynnwyd i gyfranogwyr am eu barn ynglyn â'r broses ymgynghori er mwyn gwerthuso a oeddynt wedi ymgysylltu gyda'r ymgynghoriad anstatudol blaenorol ac i asesu'r ymwybyddiaeth o arolygon y Cyngor ei hun ar y ddau gynnig.

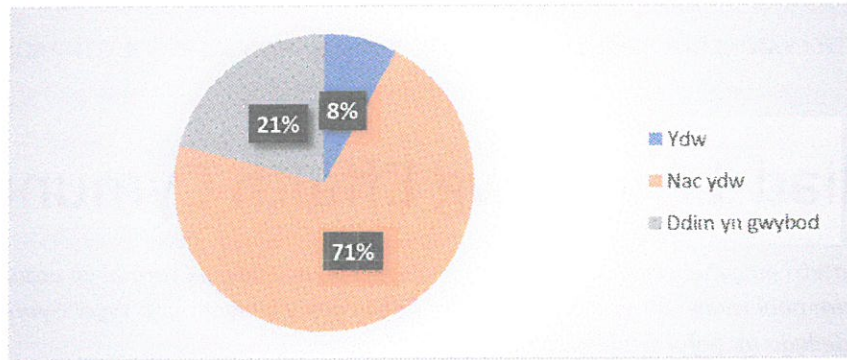
Cyfranogiad yn yr ymgynghoriad anstatudol

Gofynnwyd i gyfranogwyr a oeddynt wedi 'cymryd rhan yn y broses ymgynghori anstatudol ar gau'r ysgol ee mynychu cyfarfodydd, anfon llythyr, arwyddo deiseb, cefnogi'r ymgyrch'. Nododd 74% eu bod gyda 25% yn nodi nad oeddynt a 1% yn nodi 'Ddim yn gwybod'.

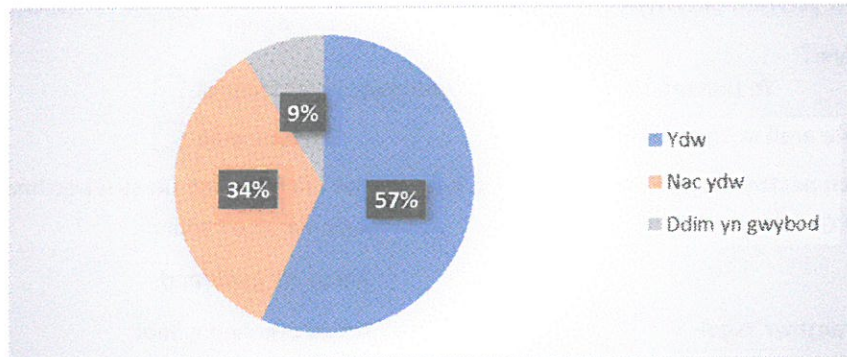
Ystyriaeth i safbwynt y gymuned

Mewn ymateb i'r cwestiwn, 'A ydych o'r farn bod sylw wedi ei roi i lais y gymuned yn y broses ymgynghori anstatudol?', nododd 71% - 'Nac ydw' a dim ond 8% nododd 'Ydw'. Nododd 21% nad oeddynt yn gwybod.

Ymwybyddiaeth o arolwg ar-lein

Ar ddiwedd yr holiadur, gofynnwyd i ymatebwyr, 'A ydych yn ymwybodol o'r arolwg ar-lein ar y broses ymgynghori statudol ar safle we'r Cyngor'? Nododd 57% eu bod yn ymwybodol ond nododd 34% nod oeddynt yn ymwybodol o arolwg y Cyngor ei hun a nododd 9% 'Ddim yn gwybod'.

Casgliadau

Mae'r arolwg effaith cymunedol yna yn cefnogi'n gryf yr achos i gadw Ysgol Gynradd Beaumaris ar agor ac yn tanlinellu ystod eang o bryderon ynglyn â'r effaith negyddol ar deuluoedd a'r gymuned ehangach petai'r ysgol yn cau. Mae darganfyddiadau'r arolwg a amlinellwyd yn y crynodeb gweithredolyn dangos yn glir bod dau cynnig y Cyngor i gau'r ysgol ac i adeiladu tai gofal ychwanegol ar safle Ysgol Beaumaris yn cael eu gwrthwynebu'n eang iawn gyda dim ond canran fach o ymatebwyr o'u plaid.

Atodiad 1 – Arolwg Effaith Cymunedol

Fel rhan o'n ymateb i ymgynghoriad statudol Cyngor Ynys Môn ar Addysg Cynradd yn ardal Seiriol, rydym yn holi barn pobl ynglyn â'r opsiwn sy'n cael ei ffafrio gan y Cyngor i gau Ysgol Gynradd Beaumaris ac adeiladu tai gofal ychwanegol ar y safle.

Buasem yn ddiolchgar am eich cymorth drwy roi 5 munud i ateb ychydig o gwestiynau.

Mae'r arolwg yn ddiennw. Bydd crynodeb o'r wybodaeth y cael ei gyflwyno i Bwyllgor Gwaith y Cyngor gyda'r nod o gefnogi ein cynnig i gadw Ysgol Gynradd Beaumaris ar agor.

1. Faint yw eich oed? 2. A ydych yn? Benyw Gwryw

3. Sut ydych yn ystyried eich hyn? Cymraeg rhugl Cymraeg dysgu Di-Gymraeg

Lle ydych yn byw?

Yn Beaumaris Oddifewn i Ward Seiriol
Rhywle arall ar Ynys Môn Rhywle arall

5. Beth yw eich perthynas gyda Ysgol Gynradd Beaumaris? (Ticiwch pob un sy'n berthnasol)

Rhiant / Gofalwr Aelod arall o'r teulu
Staff Aelod o'r gymuned
Llywodraethwr Ysgol Aelod etholiedig lleol
Rhiant plant / plentyn meithrin Cyn ddisgybl o'r ysgol

Arall

6. A ydych yn cytuno gyda cynnig y Cyngor i gau Ysgol Gynradd Beaumaris?

Ydw Nac ydw Ddim yn gwybod

7. A ydych yn cytuno gyda cynnig y Cyngor i adeiladu tai gofal ychwanegol ar y safle lle mae Ysgol Gynradd Beaumaris ar hyn o bryd?

Ydw Nac ydw Ddim yn gwybod

8. Yn eich barn chi, sut berthynas sydd gan yr ysgol gyda'r gymuned leol (lle mae 1 yn wan iawn a 6 yn dda iawn)?

Gwan iawn

Da iawn

1	2	3	4	5	6

9. A ydych o'r farn ei bod yn bwysig i Beaumaris gael ysgol gynradd?

Ydw Nac ydw Ddim yn gwybod

10. Yn eich barn chi, a fydd y cynnig i gau Ysgol Gynradd Beaumaris yn cael effaith positif neu negyddol ar deuluoedd lleol?
- Positif Negyddol Ddim yn gwybod
11. Yn eich barn chi, a fydd yn anodd i deuluoedd ifanc symud i Beaumaris os yw'r ysgol wedi cau?
- Bydd Na fydd Ddim yn gwybod
12. A ydych o'r farn, petai'r ysgol yn cau, efallai buasai rhaid i rai o'r teuluoedd ifanc symud o Beaumaris i fyw yn agosach at eu hysgol newydd?
- Ydw Nac ydw Ddim yn gwybod
13. Yn eich barn chi, a fydd y cynnig i gau Ysgol Gynradd Beaumaris yn cael effaith positif neu negyddol ar y gymuned leol yn Beaumaris?
- Positif Negyddol Ddim yn gwybod
14. A fuasech yn cytuno gyda'r datganiad, 'bod Ysgol Gynradd Beaumaris yn chwarae rhan bwysig yn meithrin diwylliant Cymreig oddifewn i'r gymuned'?
- Buaswn Na fuaswn Ddim yn gwybod
15. A fuasech yn cytuno gyda'r datganiad, 'bod adeilad ysgol Beaumaris yn cael ei ddefnyddio ar gyfer gweithgareddau cymunedol eraill mewn ffordd digonol'?
- Buaswn Na fuaswn Ddim yn gwybod
16. A fuasech yn cytuno bod yr ysgol gynradd yn ran bwysig o hanes Beaumaris?
- Buaswn Na fuaswn Ddim yn gwybod
17. A ydych wedi cymryd rhan yn y broses ymgynghori anstatudol ar gau'r ysgol ee mynychu cyfarfodydd, anfon llythyr, arwyddo deiseb, cefnogi'r ymgyrch?
- Do Naddo Ddim yn gwybod
18. A ydych o'r farn bod sylw wedi ei roi i lais y gymuned yn y broses ymgynghori anstatudol?
- Do Naddo Ddim yn gwybod
19. A ydych yn ymwybodol o'r arolwg ar-lein ar y broses ymgynghori statudol ar safle we'r Cyngor?
- Ydw Nac ydw Ddim yn gwybod

Diolch am gymryd rhan!

Os dymunwch wybod mwy ynglyn â'n ymgyrch a'r dogfenau ymgynghori, edrychwch ar ein safle we cadwchysgolbeaumaris.wordpress.com.

Os oes gennych unrhyw gwestiwn ynglyn â'r arolwg yma, cysylltwch gyda Pwyllgor Ymateb Ymgynghoriad Ysgol Gynradd Beaumaris: gabriel@eichsteller.com – 07552 518096

Yn ystod y cyfnod ymgynghori statudol ar ddarpariaeth ysgol gynradd yn ardal Seiriol rhwng 20 Tachwedd 2017- 6 Chwefror 2018, rhoddwyd y cyfle i randdeiliaid gyfrannu at holiadur electroneg wedi ei gynnwys ar wefan Cyngor Sir Ynys Môn. Pwrpas yr arolwg oedd canfod effaith gymunedol y cynnig o gau Ysgol Biwmares, ac i rieni'r disgyblion sydd ar y gofrestr ar yr adeg pan fydd y Pwyllgor Gwaith yn gwneud y penderfyniad ddatgan eu dewis am naill ai Ysgol Llandegfan neu Ysgol Llangoed yn unol â'r polisi mynediad ysgolion. Bydd y wybodaeth a gesglir trwy'r arolwg yn cael ei ddefnyddio i bwrpas diweddarau dogfen Asesiad Effaith Gymunedol Cyngor Sir Ynys Môn. Roedd arolwg a gynhaliwyd gan Gyngor Sir Ynys Môn yn agored i randdeiliaid y 3 ysgol dan sylw.

Yn ystod cyfnod yr ymgynghoriad statudol mae 'Pwyllgor ymateb i ymgynghoriad Ysgol Gynradd Beaumaris' wedi ymgymryd ag arolwg effaith cymunedol eu hunain, sydd wedi ei dargedu at rhanddeiliaid Beaumaris / ardal Seiriol. Paratowyd gan Marta Eichsteller. Defnyddiwyd mwy nag un dull gan y Pwyllgor Ymateb i ledaenu'r arolwg, dosbarthwyd holiaduron papur ac electroneg mewn adeiladau yn ardal Beaumaris a trwy eu rhwydweithiau yn gysylltiedig ag Ysgol Beaumaris e.e. tudalen Facebook Friends of Beaumaris School a gwefan 'Save Beaumaris School'. Mae'r Awdurdod yn cydnabod derbyn copi o'r Asesiad Effaith Gymunedol a baratowyd gan Marta Eichsteller, a hynny ar ran y Pwyllgor Ymateb.

Mae Cyngor Sir Ynys Môn wedi ystyried canfyddiadau asesiad effaith y Pwyllgor ymateb ond mae'n bwysig nodi nad ydynt yn **cymharu 2 arolwg sy'n debyg yn fan hyn**. Mae arolwg yr Awdurdod wedi canolbwyntio ar ymatebion rhanddeiliaid o ddalgylch y 3 ysgol dan sylw, ac arolwg y Pwyllgor Ymateb wedi canolbwyntio ar ymatebion rhanddeiliaid Beaumaris yn bennaf.

Ceir isod grynodedb o ymatebion tebyg y 2 arolwg:

Asesiad Effaith Cymunedol Pwyllgor Ymateb i ymgynghoriad Ysgol Gynradd Beaumaris' gan Marta Eichsteller	Asesiad Effaith Cymunedol Cyngor Sir Ynys Môn
Gwybodaeth am yr unigolion a gwblhaodd yr holiadur Nifer wedi ei gwblhau : 217 70% Benywaidd 30% Gwrywaidd	Gwybodaeth am yr unigolion a gwblhaodd yr holiadur Nifer wedi cwblhau'r arolwg: 62 63% Benywaidd 37% Gwrywaidd
Holwyd y cyfranogwyr os oeddent yn cefnogi cau Ysgol Beaumaris: 95% - Na 5% ydyn	Holwyd y cwestiwn yn wahanol gan Gyngor Sir Ynys Môn sef a ydynt yn cytuno efo'r cynnig i gau Ysgol Beaumaris a throsglwyddo'r plant I Ysgol Llandegfan neu Ysgol Llangoed 47% - na 53% ydyn (Rhaid pwysleisio bod yr arolwg yn gofyn am farn y rhanddeiliaid y 3 ysgol dan sylw)

<p>Holwyd y cyfranogwyr am ba fath o effaith fydd y cynnig o gau Ysgol Beaumaris yn effeithio teuluoedd lleol</p> <p>93% - Negyddol 6% - Positif 1% - dim yn gwybod</p>	<p>Holwyd y cyfranogwyr pa effaith fydd y cynnig dan sylw yn cael ar deuluoedd lleol a chyfle iddynt nodi eu sylwadau. Maent wedi eu cynnwys fel atodiad 9.</p>
<p>Holwyd y cyfranogwyr sut bydd y cynnig yn effeithio cymunedau:</p> <p>92% - negyddol 6% - Positif 2% - Dim ymateb</p>	<p>Holwyd yr ymatebwyr sut bydd y cynnig yn effeithio cymunedau a chyflwynwyd eu sylwadau. Maent wedi eu cynnwys fel rhan o atodiad 9.</p>
<p>Holwyd y cyfranogwyr am effaith y cynnig ar Ddiwylliant Cymreig:</p> <p>91% yn cytuno efo'r gosodiad bod Ysgol Beaumaris yn chwarae rôl allweddol yn y broses o feithrin Diwylliant Gymraeg</p> <p>6% - dim yn cytuno 3% - Dim yn gwybod</p>	<p>Holwyd y cyfranogwyr am effaith y cynnig ar y defnydd o'r Iaith Gymraeg:</p> <p>31% - Bydd 69% - Na</p>

Pwrpas y tabl uchod oedd amlinellu sut roedd cynulleidfaoedd amrywiol a chwestiynau amrywiol y ddau arolwg wedi arwain at ganlyniadau gwahanol. Bydd canfyddiadau'r ddau arolwg yn cyfrannu at gadw dogfen Asesiad Effaith Cymunedol Cyngor Sir Ynys Môn, Moderneiddio Ysgolion ardal Seiriol yn ddogfen gyfredol ac yn ddogfen fyw.

CYNGOR SIR YNYS MÔN <u>Templed Adroddiad Sgrwtini</u>	
Pwyllgor:	Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol
Dyddiad:	12 Mawrth 2018
Pwnc:	Moderneiddio Ysgolion Môn – Adroddiad ar yr Ymgynghoriad Statudol yn ardal Llangefni – Ysgol Y Graig ac Ysgol Talwrn
Pwrpas yr Adroddiad:	I wneud argymhelliad i'r Pwyllgor Gwaith er mwyn symud ymlaen efo'r rhaglen moderneiddio ysgolion er mwyn cwrdd ag anghenion am lefydd mewn ysgolion ble mae eu hangen nhw fwyaf, gwella safonau addysgu a chyrhaeddiad a darparu adnoddau modern mewn perthynas ag ysgolion ac adnoddau addysgu.
Cadeirydd Sgrwtini:	Y Cynghorydd Aled Morris Jones
Aelod(au) Portfolio:	Y Cynghorydd R. Meirion Jones
Pennaeth Gwasanaeth:	Delyth Molyneux
Awdur yr Adroddiad:	Delyth Molyneux
Rhif Ffôn: E-bost:	
Aelodau lleol:	Y Cynghorydd Nicola Roberts Y Cynghorydd Bob Parry Y Cynghorydd Dylan Rees

1 – Argymhelliad/ion

Gofynnir i'r Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol argymhell cymeradwyo'r canlynol i'r Pwyllgor Gwaith:

1. Defnyddio adeilad presennol Ysgol Y Graig ar gyfer Cyfnod Allweddol 2 sef blynyddoedd 3 i 6 a'i addasu
2. Cael bloc neu adeilad newydd ar gyfer y Cyfnod Sylfaen sef blynyddoedd Meithrin, Derbyn, 1 a 2.
3. Cau Ysgol Talwrn ac adleoli'r disgyblion i Ysgol Y Graig ar ôl i'r adeilad newydd i'r Cyfnod Sylfaen agor ac ar ôl i'r adeilad presennol gael ei addasu
4. Ystyried adleoli'r ddarpariaeth Dechrau'n Deg o fewn y ddarpariaeth newydd
5. Sicrhau fod y tyrbîn gwynt ar y safle yn gweithio erbyn diwrnod agor yr adeilad newydd

Byddai'r adeilad newydd yn rhan o Ysgol Y Graig a ni fyddai'n endid ar wahân.

2 – Cyswllt efo Cynllun y Cyngor / Blaenoriaethau Corfforaethol Arall

Amcan 1 o GYNLLUN 2017 - 2022 - CYNGOR SIR YNYS MÔN

Sicrhau bod pobl Ynys Môn yn gallu ffynnu a chyflawni eu potensial tymor hir

Byddwn yn parhau i godi safonau addysg a sicrhau bod gan ein pobl ifanc y sgiliau cywir ar gyfer cyflogaeth a hyfforddiant.

1. Parhau â'n rhaglen moderneiddio ysgolion drwy gyhoeddi strategaeth ddiwygiedig fydd yn mynd i'r afael â chynaliadwyedd tymor hir addysg gynradd ac addysg uwchradd ar draws yr Ynys. Bydd hyn yn cynnwys y posibilrwydd o gampysau dysgu 3 – 18 oed mewn lleoliadau penodol.

2. Cwblhau'r gwaith ar Ysgol Santes Dwynwen, Niwbwrch ac ardaloedd Seiriol a Llangefni.

3 – Egwyddorion Fel Canllaw ar gyfer Sgriwtini

Er mwyn cymhorthi Aelodau wrth graffu'r pwnc:-

3.1 Effaith mae'r eitem yn ei chael ar unigolion a chymunedau **Os gwireddir y cynllun arfaethedig hwn, aseswyd ei effaith posib ar y gymuned. Gweler hyn yn yr asesiad effaith.**

3.2 Edrych ar effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd unrhyw newid arfaethedig – yn ariannol ac o ran ansawdd **Os gwireddir y cynllun arfaethedig hwn, bydd yn arwain at arbedion refeniw fel yr amlinellir yn yr adroddiad**

3.3 Edrych ar unrhyw risgiau **Os gwireddir y cynllun arfaethedig hwn, bydd yn arwain at risgiau o ran diffyg cefnogaeth i'r prosiect, problemau posib o ran y safle a chostau. Mae matrices risg wedi ei baratoi ar gyfer y rhaglen moderneiddio.**

3.4 Craffu'n cymryd rôl rheoli perfformiad neu warantu ansawdd **Os gwireddir y cynllun arfaethedig hwn, mae'r Awdurdod yn hyderus iawn bydd yn arwain at well safonau addysgol. Bydd yn cwrdd â safonau adeiladu a BREEAM ac yn cydymffurfio â'r Bwletinau Adeiladu perthnasol.**

3.5 Edrych ar gynlluniau a chynigion o safbwynt:

- Hirdymor – disgwylir i'r ysgol fod yn ran o'r gymuned am o leiaf 30 mlynedd. Mae'r rhaglen moderneiddio ysgolion yn ceisio ymateb i anghenion heddiw, ond hefyd yn ystyried yn llawn yr angen i fodloni anghenion cenedlaethau'r dyfodol.
- Atal – Os cymeradwyir y cynnig, bydd yr achosion busnes sy'n dilyn yn rhoi sylw i fesurau ataliol, bydd hefyd bwyslais i weithio'n gorfforaethol ar fesurau ataliol.
- Integreiddio – os cymeradwyir bydd yr ysgol dan sylw yn ganolbwynt cydweithio ac yn integreiddio gwasanaethau'n effeithiol i sicrhau bod yr ysgol yn darparu adnodd i'r gymuned
- cydweithio – bydd yn hybu cydweithio yn ystod y prosiect ac ar ôl ei gwblhau.
- Cynnwys – Bydd y broses o ymgysylltu efo'n rhanddeiliaid yn parhau hyd oes y prosiect a phellach.

4 - Cwestiynau Sgriwtini Allweddol

Ydi'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol argymhell cymeradwyo'r cynnig dan sylw?

5 – Cefndir / Cyd-destun

Disgrifir y cefndir l'r cynllun posib yn yr adroddiad

6 – Asesiad Effaith ar Gydraddoldeb [cynnwys effeithiau ar yr iaith Gymraeg]

Cwblhawyd Asesiad Effaith ar gyfer y broses ymgynghori statudol. Cafodd effaith posib gwireddu'r cynnig ar yr iaith Gymraeg, cydraddoldeb a'r gymuned eu hasesu.

7 – Oblygiadau Ariannol

Mae'r effaith posib ar sefyllfa gyllidol yr Awdurdod yn cael ei asesu yn yr adroddiad

8 – Atodiadau

Ceir 9 atodiad l'r adroddiad

9 - Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach os gwelwch yn dda):

1. Cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Gwaith ar gyfer Gorffennaf 17, 2017.
2. Cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Gwaith ar gyfer Rhagfyr 19, 2016
3. Dogfen Ymgynghori Statudol
4. Cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Gwaith ar gyfer Mehefin 20, 2016
5. Dogfen ymgynghori anstatudol, a'r adroddiad dilynol
6. Rhaglen Amlinellol Strategol (SOP/RhAS) a gyflwynwyd i Lywodraeth Cymru yn Rhagfyr 2013.
7. Llythyr o Lywodraeth Cymru dyddiedig Ionawr 31 2014.

SWYDDOGOL – OFFICIAL

**ADRODDIAD AR YR YMGYNGHORIAD STATUDOL - ARDAL
LLANGEFNI (Ysgol Y Graig ac Ysgol Talwrn)
REPORT ON THE STATUTORY CONSULTATION – LLANGEFNI
AREA (Ysgol Y Graig and Ysgol Talwrn)**

26 Medi – 13 Tachwedd 2017 / 26 September – 13 November 2017

**CYNGOR SIR YNYS MÔN / ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL
ADRAN DYSGU GYDOL OES / LIFELONG LEARNING DEPARTMENT**

www.ynysmon.gov.uk / www.anglesey.gov.uk

Rhif	CYNNWYS	TUDALEN
1.	CYFLWYNIAD A CHEFNDIR	3
2.	GYRWYR NEWID	3
3.	Y BROSES YMGYNGHORI	5
4.	SYLWADAU O'R CYFARFODYDD YMGYNGHORI	6
5.	YMATEBION O YSGOL TALWRN	7
6.	YMATEBION O YSGOL Y GRAIG	9
7.	YMATEBION ERAILL	10
8.	ADBORTH GAN DDISGYBLION	11
9.	YSTYRIAETHAU ARIANNOL	15
10.	ARGYMHELLIAD	16

1. CYFLWYNIAD A CHEFNDIR

Mae Cyngor Sir Ynys Môn yn ymroddedig i ddarparu'r ddarpariaeth addysgol orau un ar gyfer holl blant a phobl ifanc yr ynys.

Yn rhan o'r ymrwymiad hwn, mae'r Cyngor yn adnabod bod moderneiddio addysg a sicrhau bod ein hadeiladau ysgol yn creu amgylchedd dysgu deniadol sy'n symbylu plant a phobl ifanc i ddod yn ddysgwyr effeithiol a chyflawni sgiliau bywyd yn brif flaenoriaeth.

Yn y cyd-destun hwn, mae ar y Cyngor eisiau moderneiddio ysgolion er mwyn:

- gwella deilliannau addysgol ar gyfer plant a phobl ifanc a thorri'r cyswllt rhwng amddifadedd a chyrhaeddiad addysgol isel,
- gwella ymhellach safonau arweinyddiaeth ac ansawdd addysgu a dysgu,
- cyflwyno ysgolion sector-arweiniol a safonau sector-arweiniol ar gyfer pob cymuned.

Bydd cyflwyno'r rhaglen foderneiddio uchelgeisiol hon yn gofyn am uno ysgolion sydd ohoni drwy gyfuniad o ffederasiynau ysgol, ad-drefnu dalgylchoedd yn helaeth yn seiliedig ar ailfodelu adeiladau ysgol sydd ohoni neu adeiladu ysgolion ardal newydd a chau ysgolion nad ydynt yn addas i bwrpas.

2. GYRWYR NEWID MODERNEIDDIO FYDD YN DYLANWADU AR BENDERFYNIAD YNGHYLCH Y DDARPARIAETH ORAU I'R ARDAL

Nodir isod rhai o'r gywyrwyr moderneiddio fydd yn dylanwadu ar benderfyniad ynghylch y ddarpariaeth orau i'r ardal:

Codi safonau addysgol

Mae'r Cyngor yn ymrwymedig i godi safonau'n sylweddol os am gyrraedd ei nod o fod yn un o'r 5 Awdurdod Lleol gorau yng Nghymru. Yn ôl gwaith ymchwil presennol, awgrymir ei bod yn anodd cysylltu safonau â maint ysgol. Fodd bynnag, mae adroddiadau diweddar yn awgrymu bod gan ysgolion cynradd mwy [dros 100 (neu 105) o ddisgyblion neu fwy] dimau arweinyddiaeth sydd a mwy o gapasiti i sicrhau gwelliannau; athrawon gyda mwy o arbenigedd mewn meysydd penodol sydd yn ei dro yn dylanwadu ar arferion athrawon eraill a thrwy hynny yn cael dylanwad cadarnhaol ar safonau gwaith plant. Mewn ysgolion llai [o gwmpas 50 neu lai] mae dosbarthiadau oedrannau cymysg yn cynnwys hyd at bedwar grŵp oedran, ac sydd weithiau yn rhychwantu cyfnodau allweddol. Mae hyn yn gosod her sylweddol i athrawon os am sicrhau bod pob plentyn yn cael ei ymestyn hyd eithaf i'w allu. Mae'r strategaeth moderneiddio ysgolion yn anelu i ddileu esiamplau o ddsbarthiadau gyda mwy na 2 grŵp oed.

Lleihau'r amrywiad mewn cost y disgybl

Mae'r gost fesul disgybl yn amrywio'n sylweddol, o £2,795 i £10,828 ar draws ysgolion cynradd y sir. Roedd gwariant y Cyngor ar ysgolion cynradd yn 2017-18 [£3,962 y disgybl ar gyfartaledd] yr uchaf ond un yng Nghymru. Bydd angen i'r rhaglen moderneiddio roi sylw i normaleiddio'r gost y disgybl ar draws yr awdurdod a'i chysoni â'r cyfartaledd Cymru gyfan.

Sicrhau bod adeiladau ysgol yn creu amgylchedd dysgu orau bosib

Mae gwella ansawdd yr adeiladau ysgol a sicrhau'r amgylchedd dysgu gorau posibl [sy'n adlewyrchu'r rhai yn ein hadeilad ysgol ddiweddaraf - Ysgol y Graig - a ddefnyddir fel meincnod] ar gyfer ein plant yn hanfodol bwysig i gwrdd ag anghenion dysgu ac addysgu yn yr unfed ganrif ar hugain. Mae'r math hyn o amgylchedd yn cynnwys cyfleusterau addysgu a dysgu o'r ansawdd

gorau, cyfleusterau TGCh o'r radd flaenaf, manau chwarae addas, ardaloedd staffio a gweinyddu priodol, ynghyd a diogelwch ar gyfer adeiladau'r ysgol a safle'r ysgol. Noda Estyn bod "gwella ansawdd yr adeiladau'n cael effaith lesol iawn ar ansawdd yr addysgu a morâl y staff sydd, yn ei dro, yn cael effaith gadarnhaol ar berfformiad plant." Bydd gan bob plentyn fynediad at gyfleusterau addas fel y gellir darparu ystod lawn o brofiadau addysgol.

Nid yw yn bosib i'r Cyngor gynnal nifer fawr o adeiladau ysgol sy'n heneiddio ac yn gostus i'w cynnal. Rhaid sefydlu patrwm newydd o ysgolion sydd yn dileu'r diffygion yn yr adeiladau presennol, gan gynnwys materion iechyd a diogelwch sylweddol sy'n gysylltiedig â'r adeilad neu'r safle. Mae angen datblygu cyfundrefn o ysgolion lle mae trefniadau cynnal a chadw ar eu cyfer sy'n gynaliadwy.

Creu'r amodau fel bod Penaethiaid yn llwyddo - cynyddu capasiti arweinyddol

Mae ysgolion effeithiol yn cael eu harwain yn dda. Mae gan ysgolion llwyddiannus arweinyddiaeth gref ar bob lefel, gan gynnwys y Llywodraethwyr. Mae'r sialensiau sydd ynghlwm wrth arwain a rheoli ysgol wedi cynyddu'n sylweddol yn y blynyddoedd diwethaf ac mae'r disgwyliadau'n parhau i gynyddu. Mae angen amser digyswllt digonol ar Bennaeth, gyda chefnogaeth ddirprwy bennaeth neu uwch dim rheoli, i sicrhau bod yr addysgu a'r dysgu o'r radd flaenaf, i werthuso a chodi safonau, i ddatblygu gweithdrefnau hunan-arfarnu trylwyr ac i sicrhau datblygiad proffesiynol parhaus y staff. Mae'r rhain yn ddisgwyliadau sylweddol. Mae angen sicrhau bod gan Benaethiaid o leiaf 50% o amser digyswllt. Golyga hyn bod angen i ysgol [neu ffederasiwn o ysgolion] gael o leiaf 100 o ddisgyblion os am ddarparu'r amser angenrheidiol i'r Pennaeth i gyflawni'r rôl arwain yn llwyddiannus.

Sicrhau cyflenwad digonol o Benaethiaid at y dyfodol

Dros y pum mlynedd nesaf mae'n debyg y bydd dros draean neu 36% o'n penaethiaid cynradd yn ymddeol. Oherwydd bod llawer ohonynt yn arwain ysgolion bach, bydd angen i'r Cyngor ystyried y modelau arweinyddiaeth fwyaf effeithiol a chynaliadwy ar gyfer y dyfodol. Mae nifer yr ymgeiswyr am swyddi pennaeth wedi lleihau ac mae hyn yn destun pryder. Mae angen i'r rhaglen moderneiddio ysgolion geisio ateb y broblem drwy sicrhau cyfleoedd addas i ddatblygu arweinyddiaeth mewn ysgolion unigol. Mae angen arweinwyr rhagorol ar ein hysgolion. Bydd y rhaglen foderneiddio'n rhoi sylw i faterion cynllunio olyniaeth ac yn diogelu a datblygu'r talentau arweinyddiaeth sydd gennym yn ein hysgolion.

Defnydd cymunedol o adeilad yr ysgol

Mae ymchwil yn awgrymu bod ysgolion gyda gwasanaethau ychwanegol fel clybiau brechwast, clybiau ar ôl ysgol, gwarchod plant, gweithgareddau haf a phenwythnos yn cyflawni safonau uwch a chyswllt gwell â rhieni a'r gymuned. Disgwylir i ysgolion hefyd fod yn adnodd i'r gymuned leol er mwyn hyrwyddo gweithgareddau cymunedol sy'n cynnwys rhieni, aelodau o'r gymuned a grwpiau lleol. Mae'r math yma o weithgaredd yn bwysig i ddatblygu'r cysylltiad rhwng ysgolion a'r gymuned leol. Bydd ysgolion a ddatblygir fel rhan o'r rhaglen foderneiddio yn gweithredu fel ysgol ardal h.y. yn darparu ystod o wasanaethau a gweithgareddau sy'n aml yn digwydd y tu allan i'r diwrnod ysgol, i helpu i gwrdd ag anghenion y plant, eu teuluoedd a'r gymuned ehangach.

Lleihau nifer llefydd gweigion

Yn Ionawr 2017, roedd nifer y llefydd gweigion mewn ysgolion cynradd ym Môn yn 13.0% ac mae 1.9% o lefydd gweigion yn y 2 ysgol dan sylw, sydd dipyn llai na tharged Llywodraeth Cymru [15% ar lefel Awdurdod a 10% mewn ysgolion unigol]. Er hynny, mae angen i'r Cyngor, barhau i leihau nifer y llefydd gweigion er mwyn cwrdd â disgwyliadau Llywodraeth Cymru ac ymateb i un o

feirniadaethau Estyn yn adroddiad 2012. Golyga hyn bod angen anelu at sefyllfa lle bo ysgolion yn fwy na 85% llawn gan anelu bod 90% o'r llefydd wedi eu llenwi ar draws y sector cynradd.

Darpariaeth cyfrwng Cymraeg a dwyieithog

Bydd unrhyw drefniant a ddatblygir fel rhan o'r rhaglen foderneiddio'n rhoi blaenoriaeth i gryfhau a diogelu'r Gymraeg / dwyieithrwydd.

3. Y BROSES YMGYNGHORI

Roedd cyfarfodydd wedi eu trefnu gyda rhanddeiliaid dros y cyfnod hwn:

Ymgynghorodd y Cyngor gyda rhieni, llywodraethwyr a staff yn y ddwy ysgol a hefyd gyda'r cynghorwyr lleol a chyda Llywodraeth Cymru a rhanddeiliaid eraill. Roedd y cyfnod ymgynghori'n rhedeg o 26 Medi hyd at 13 Tachwedd 2017.

Cynhaliwyd cyfarfodydd ymgynghori gyda rhanddeiliaid fel a ganlyn:

Ysgol	Dyddiad (yn 2017)	Cyfarfod gyda		
		Staff	Llywodraethwyr	Rhieni
Y Graig	Dydd Llun 2 Hydref	3.30	5.00	6.30
Talwrn	Dydd Mercher 4 Hydref	3.45	5.15	6.15

Pan fydd Llywodraeth Cymru yn cyfrannu at ariannu ysgol newydd, mae angen i'w buddsoddiad gwrdd ag amcanion buddsoddi sef:-

1. lleihau llefydd gweigion
2. cynyddu amser di gyswllt i athrawon
3. i'r ysgol fod o safon ysgol yr unfed ganrif ar hugain
4. gwella deilliannau addysgol
5. lleihau ôl groniad cynnal a chadw
6. gwella effeithlonrwydd ynni

Cynigwyd y syniad gan rieni y dylid adeiladu ysgol gynradd newydd yn Llangefni. Os yw hyn yn golygu adeiladu ysgol gynradd newydd ychwanegol, ni fyddai Cyngor Sir Ynys Môn yn cefnogi hyn oherwydd er byddai'r ysgol gynradd newydd yn ysgol yr unfed ganrif ar hugain, yn unol â'r meini prawf uchod, ni fyddai'n :

- lleihau llefydd gweigion. Yn wir gall arwain at gynnydd mewn llefydd gweigion
- newid y sefyllfa o ran amser di gyswllt i athrawon ohono'i hun.
- gwella deilliannau addysgol ohono'i hun
- lleihau ôl groniad cynnal a chadw na
- gwella effeithlonrwydd ynni. Yn wir, byddai ysgol ac adeilad ychwanegol yn arwain at ddefnyddio mwy o danwydd.

Yn ogystal, mae'n annhebygol iawn byddai Llywodraeth Cymru yn cyfrannu at ysgol gynradd newydd oni bai fod cyfuno ysgolion yn rhan o'r broses.

Mae'r Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998 yn caniatáu i rieni dewis pa ysgol fydd eu plentyn yn ei mynychu. Petai ysgol gynradd newydd yn cael ei hadeiladu yn Llangefni, byddai angen adolygu'r dalgylchoedd presennol a ffurfio dalgylch i'r ysgol gynradd newydd. Yn unol â'r Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998, ni fyddai'r Awdurdod yn gallu gorfodi rhieni i symud eu plant i'r ysgol gynradd newydd. Byddai hyn yn cynyddu'r risg o lefel uchel o lefydd gweigion yn yr ysgol gynradd newydd.

4. SYLWADAU O'R CYFARFODYDD YMGYNGHORI

Rhestrir rhai sylwadau a phryderon o bob un o'r cyfarfodydd isod (nid yw'r rhain yn gofnodion o'r cyfarfodydd). Ceir fwy o sylwadau yn rhan 5 o'r adroddiad hwn.

Ysgol Y Graig

Pryder am faint yr adeilad newydd a chyfleusterau yno
Holwyd am amserlen posib y gwaith
Pryderon am ddiogelwch y plant yn ystod y gwaith adeiladu
Pryder am draffig a pharcio ger yr ysgol
Pryder am effaith posib staffio, swyddi a lleoliad yr adeilad newydd
Holwyd am effaith posib y gwaith ar Dechrau'n Deg

Ysgol Talwrn

Pryderon am swyddi'r staff
Pryderon o ran pa lais fyddai llywodraethwyr Ysgol Talwrn yn cael yn Ysgol Y Graig ddiwygiedig
Holodd rai am ddatganiad yr Ysgrifennydd Cabinet ar Addysg am ysgolion gwledig
Pryderon am gludiant i unrhyw ysgol gynradd arall petai Ysgol Talwrn yn cau.
Pryderon am effaith posib cau ysgol Talwrn ar neuadd y bentref a'r eisteddfod leol
Dymuniad rhai rhieni i Ysgol Talwrn gael ei huno gydag Ysgol Llanbedrgoch neu Ysgol Pentraeth gan eu bod nhw yn "ysgolion gwledig"

Gweler [Atodiad 1](#) am ddiffiniad Cyngor Sir Ynys Môn o Ysgol yr Unfed Ganrif ar Hugain.

5. YMATEBION O YSGOL TALWRN

- 5.1 Derbyniwyd 108 o ymatebion gan randdeiliaid yr ysgol. Roedd pob un ohonynt yn anghytuno gyda'r cynnig i gau Ysgol Talwrn.
- 5.2 Roedd Cylch Meithrin Talwrn yn dweud nad ydynt yn cefnogi'r opsiwn [i gau Ysgol Talwrn] ac roedd y Cylch yn gobeithio byddai'r Awdurdod yn "buddsoddi mewn ysgol newydd yn Talwrn." Gweler sylwadau'r Cylch yn [Atodiad 2](#).
- 5.3 Barn swyddogion ac aelodau Capel Nyth Clyd, Y Talwrn oedd eu bod yn "unfrydol na ddylid cau'r ysgol". Roeddent yn teimlo fod yr ysgol yn sylfaen i'r Gymdeithas leol a hefyd yn cyfrannu'n eang iawn at fywyd cymdeithasol a chrefyddol y pentref". Gweler sylwadau'r swyddogion ac aelodau yn [Atodiad 3](#).
- 5.4 Derbyniwyd llythyr gan Ysgrifennydd Capel Siloam, Talwrn (Capel Annibynwyr) oedd yn "mynegi gwrthwynebiad aelodau'r Capel i gau Ysgol Gynradd y Talwrn". Ei ddymuniad oedd i'r "ysgol aros yn agored i wasanaethu'r gymuned". Gweler sylwadau Ysgrifennydd Capel Annibynwyr Siloam yn [Atodiad 4](#).
- 5.5 Derbyniwyd llythyr gan Arolygwr Ysgol Sul Siloam, Talwrn (Capel Annibynwyr) oedd yn "mynegi gwrthwynebiad athrawon, aelodau a rhieni aelodau'r Ysgol Sul i gau Ysgol Gynradd y Talwrn". Eu dymuniad oedd i'r "ysgol aros yn agored i wasanaethu'r gymuned". Gweler sylwadau Arolygwr Ysgol Sul yn [Atodiad 5](#).
- 5.6 Roedd Pwyllgor Eisteddfod y Talwrn yn "gwrthwynebu cau Ysgol y Talwrn" ac roedd y Pwyllgor yn teimlo fod "yr ysgol yn gonglfaen i gymdeithas y pentref a'r ardal". Roeddent yn teimlo fod yr Eisteddfod " yn rhoi cyfle i feithrin hyder drwy berfformio ar lwyfan, sy'n sgil a fydd o gymorth i unigolion yn y dyfodol yn eu bywydau bob dydd". Barn y Pwyllgor oedd bod y "polisi o gau ysgolion gwledig yn gyfystyr a pholisi o ddifodiant ddiwylliannol a chymdeithasol". Petal Ysgol Gynradd y Talwrn yn cau, barn y Pwyllgor oedd na fyddai "unrhyw ddyfodol i Eisteddfod gadeiriol y Talwrn fel yn wir digwyddodd ym mhentref Llanddeusant". Gweler sylwadau'r Pwyllgor yn [Atodiad 6](#).
- 5.7 Mewn llythyr byr gan Gangen y Talwrn o Ferched y Wawr, roedd yr Ysgrifennydd yn datgan gwrthwynebiad y Gangen i'r "bwriad o gau Ysgol y Talwrn". Roedd y Gangen yn dweud mai "dymuniad y gymuned a'r rhieni yw gweld yr ysgol yn parhau fel rhan ganolog o'r pentref a'r ardal". Gweler sylwadau Ysgrifennydd y Gangen yn [Atodiad 7](#).
- 5.8 Roedd y staff o'r farn fod Ysgol Talwrn yn "ganolfan allweddol ar gyfer gwasanaethu plant yr ardal leol yn ogystal â'r gymuned ehangach". Roeddent o'r farn mai un "fantais allweddol i ysgol fechan yw'r elfen deuluol sy'n tanlinellu pwysigrwydd pob unigolyn o fewn yr ysgol". Teimlad y staff oedd bod lleoliad yr ysgol "yn ddelfrydol ar gyfer astudiaethau" lleol a'i bod mewn "man diogel delfrydol". Yn ôl y staff, mae "cyfraniad yr ysgol ar hyd y blynyddoedd wedi bod yn allweddol ar gyfer cadw'r Eisteddfod [y pentref] yn fyw". Yn eu tyb hwy, byddai "cau'r ysgol yn tramgwyddo dyfodol yr iaith yn y gymuned leol a thu hwnt". Gweler sylwadau'r staff yn [Atodiad 8](#).
- 5.9 Ymateb Cyngor Cymuned Llanddyfnan oedd eu bod "o blaid cadw Ysgol Gynradd Talwrn ar agor ac yn cefnogi cyhoeddiad diweddar y Gweinidog Cynulliad Cymru ar

gadw ysgolion bychain ar agor. Gan fod yr ysgol yn 98% llawn, ac ysgolion cynradd yn Llangefni yn llawn, ni welwn unrhyw reswm i gau'r ysgol". Gweler sylwadau'r Cyngor Cymuned yn [Atodiad 9](#).

- 5.10 Mewn llythyrau personol, dywedodd aelodau o Gorff Llywodraethol Ysgol Talwrn eu bod yn teimlo mai "penderfyniad swyddogion yw cau'r ysgol" ac "nad oes troi ar y penderfyniad". Crybwyllwyd pwysigrwydd yr Eisteddfod leol i'r pentref a'r gymuned gan y Llywodraethwyr ac roeddent yn herio'r ffigurau ôl-groniad cynnal a chadw a cost cael caban newydd i'r ysgol.
- 5.11 Derbyniwyd ymateb ar e-bost gan Bwyllgor Neuadd Bentref Y Talwrn oedd yn datgan: "Ar ran Pwyllgor y Neuadd Bentref, dymunwn ddatgan ein siom fod yr ysgol yn cael ei chynnwys yn yr ymgynghoriad yn y lle cyntaf. Mae'r neuadd yn cydweithio ag Ysgol Y Talwrn ers blynyddoedd, ac mae'r Neuadd yn ddibynnol ar gefnogaeth gan ddisgyblion a rhieni'r ysgol i gefnogi gweithgareddau codi arian a chynhelir yn rheolaidd tuag at gostau cynnal a chadw hanfodol. Yn ogystal, buasai nifer fawr o gymdeithasau megis y Cylch Meithrin, Grŵp Rhiant a Phlentyn, Geidiaid sydd yn cyfarfod yn y Neuadd yn dioddef o'r herwydd."
- 5.12 Cyn cyfarfod o'r Cyngor Llawn y mis Rhagfyr 2017, cyflwynwyd deiseb i Arweinydd y Cyngor. Roedd y rhai oedd wedi llofnodi'r ddeiseb yn:
- Teimlo byddai "unrhyw fygythiad o gau Ysgol Talwrn yn mynd i gael canlyniadau difrifol" ar y pentref a'r gymuned.
 - Gofyn bod "pryderon y llofnodwyr yn cael eu rhoi gerbron y Pwyllgor Gwaith yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015
 - Annog y Cyngor i beidio a chau Ysgol Talwrn ond i fuddsoddi ynddi.
- Arwyddwyd y ddeiseb gan 801 o lofnodwyr.
- 5.13 Teimlai 89 o'r ymatebwyr (82%) oedd bod Ysgol Talwrn yn "ysgol fach cefn gwlad" ac felly'n "holl bwysig i'r gymuned ac i'r ffordd Gymreig a'r iaith Gymraeg" ac y byddai cau Ysgol Talwrn yn "lladd y gymuned" a bod yr ysgol yn cynnal y ffordd draddodiadol Gymreig o fyw ac yn "galon " ac "asgwrn cefn" y gymuned.
- 5.14 Canmolwyd safon yr addysg yn Ysgol Talwrn gan 80 (74%) o randdeiliaid ac roedd 53 ohonynt (49%) yn crybwyll y ffigurau yn y ddogfen ymgynghori oedd "yn well ar gyfer Ysgol Talwrn nag Ysgol y Graig" ar gyfer Cyfnod Allweddol 2. Roeddent hefyd yn teimlo fod yr addysg sy'n cael ei ddarparu gan yr ysgol yn "datblygu'r plant yn dda".
- 5.15 Barn 56 (52%) o ymatebwyr oedd bod y costau yn y ddogfen yn amheus a bod y ffigwr o £250,000 am gaban newydd yn afrealistig. Roeddent yn cwestiynu os fyddai benthyciad dros 50 mlynedd i gyllido adeilad newydd i'r Cyfnod Sylfaen yn "werth da am arian". Roedd eraill yn dweud gan fod Ysgol Talwrn yn llawn," nid oes angen i'w chau hi".
- 5.16 Roedd teithio posib i Ysgol Y Graig yn bryder a nodwyd gan 42 (39%) o randdeiliaid ac roeddent yn dweud fod y daith i gerdded Ysgol Y Graig yn beryglus.
- 5.17 Roedd 35 o'r ymatebwyr (32%) am i'r Awdurdod adeiladu ysgol newydd yn lle Ysgol Talwrn tra roedd 12 o ymatebwyr (11%) yn meddwl dylai'r Awdurdod ystyried ffedereiddio Ysgol Talwrn gydag ysgol gynradd arall.

- 5.18 Sefyllfa traffig yn Ysgol y Graig oedd yn poeni 24 (22%) o ymatebwyr.
- 5.19 Teimlai 20 o'r ymatebwyr (19%) fod y broses ymgynghori yn annheg.
- 5.20 Yr Eisteddfod leol fyddai'n dioddef petai Ysgol Talwrn yn cau yn ôl 19 o ymatebwyr (18%).
- 5.21 Effaith y broses ymgynghori ar staff yr ysgol oedd o bwys i 17 (16%) o ymatebwyr.
- 5.22 Crybwyllodd 9 ymatebydd (8%) ddatganiad diweddar (10 Tachwedd 2017) yr Ysgrifennydd Cabinet dros Addysg ar ysgolion gwledig. Er hynny, yn ôl diffiniad Llywodraeth Cymru, nid yw Ysgol Talwrn ar ei rhestr o ysgolion gwledig.
- 5.23 Cynigwyd syniadau amgen a phwyntiau eraill gan amrywiol randdeiliad sef:
- Defnyddio Ysgol Talwrn i hyfforddi penaethiaid
 - Adeiladu ysgol gynradd newydd yn y Talwrn neu ei moderneiddio
 - Nid oes sôn yn y ddogfen ymgynghori am effaith posib y cynllun ar allyriadau carbon nag ar effaith posib gwireddu'r cynnig dan sylw ar batrymau gwaith rhieni.
 - Uno Ysgol Talwrn gydag Ysgol Llanbedrgoch neu Ysgol Pentraeth.

6. YMATEBION O YSGOL Y GRAIG

- 6.1 Derbyniwyd ymateb gan 4 rhanddeiliad sef rhiant a 3 o Lywodraethwyr.
- 6.2 Yr hyn oedd yn poeni'r rhiant oedd y trefniadau parcio presennol nes eu nod yn "ofid" iddynt fel teulu. Profiad y rhiant oedd bod "ceir yn parcio ar linellau dwbl melyn ar ddiwedd dydd, ac ers i'r lôn newydd agor mae llefydd parcio yn fwy prin eto, a'r traffig yn yr ardal wedi cynyddu ymhellach. Mae'n sefyll i reswm bydd y sefyllfa yn gwaethgu eto pan gaiff tai eu codi yn yr ardal ac wrth i niferoedd yr ysgol godi". Yn ogystal roedd y rhiant yn :
- Gobeithio rhoddir ystyriaeth i recriwtio a chyflogi hebryngwyr/ dynion lolipop o ystyried nifer y plant a'r ceir sydd ar ddechrau a diwedd y diwrnod ysgol.
 - Awgrymu i swyddogion "ymweld a'r ysgol yn ystod amryw o adegau prysur er mwyn deall difrifoldeb y sefyllfa cyn ystyried adeiladu ymhellach ar safle'r ysgol".
- Os bydd y cynllun yn mynd yn ei flaen, roedd y rhiant yn meddwl dylid rhoi ystyriaeth i'r canlynol:
- "Diystyru'r disgwyl bydd pobl sy'n byw o fewn pellter cerdded o'r ysgol yn cerdded" gan nad "yw hyn yn wir pan mae'r tywydd yn wael".
 - "Y nifer o geir yn yr ardal ar nosweithiau prysur e.e. sioeau Nadolig neu mabolgampau pan mae dau riant yn dod o'u gwaith i weld eu plant, a'r angen am lefydd parcio digonol ar gyfer achlysuron tebyg".
 - Yn ôl y rhiant, mae'r niferoedd sydd yn cael mynediad i'r maes parcio" yn cael eu rheoli gan y gofalwr" ond mae yntau'n "derbyn cwynion gan rieni/ gyrwyr taci oherwydd hyn". Roedd yn gobeithio "bydd ystyriaeth yn cael ei roi i staffio os oes angen adnoddau dynol i reoli'r traffig gan fod recriwtio cymorthyddion,

gofalwyr a glanhawyr yn ddigon heriol i ysgolion heb osod gofynion pellach arnynt. Annheg byddai disgwyl i'r ysgol gymryd cyfrifoldeb dros staffio'r sefyllfaoedd hyn”.

6.3 Roedd y Llywodraethwyr yn cytuno gyda'r rhesymau dros newid ac yn cefnogi'r cynnig dan sylw. Roeddent yn tynnu sylw at y pwyntiau canlynol:

1. “Bod angen mwy na dau ddsbarth i bob oed gan fod y dosbarthiadau presennol yn llawn”.
2. “Bod angen cael neuadd yn y bloc newydd ar gyfer cinio ac addysg gorfforol”.
3. “Angen i staff Cyfnod Sylfaen gael mewnbwn a llywodraethwr i gael mewnbwn i'r dyluniad”
4. “Gan fod yr ysgol mewn ardal ddifreintiedig”, teimlad y llywodraethwyr oedd y dylid cael ystafelloedd ychwanegol ar gyfer plant sy'n ei chael hi'n anodd ymdopi mewn dosbarth prif lif”.
5. Yr angen i “ddatrys problemau sydd eisoes yn bodoli e.e.'drainage' a'r tyrbin gwynt sydd ddim yn gweithio”
6. Angen “digon o ofod yn yr ystafelloedd dosbarth yn unol â safonau'r Ysgolion Unfed Ganrif Ar Hugain”.
7. “Parcio a'r angen i gael ateb i'r sefyllfa barcio wrth Ysgol Y Graig.”

7. YMATEBION ERAILL

7.1 Derbyniwyd ymateb gan Gyngor Cymuned Llanddyfnan sef cyngor cymuned ar gyfer ardal Talwrn a'r cyffiniau. Ymateb Cyngor Cymuned Llanddyfnan oedd eu bod “o blaid cadw Ysgol Gynradd Talwrn ar agor ac yn cefnogi cyhoeddiad diweddar y Gweinidog Cynulliad Cymru ar gadw ysgolion bychain ar agor. Gan fod yr ysgol yn 98% llawn, ac ysgolion cynradd yn Llangedfni yn llawn, ni welwn unrhyw reswm i gau'r ysgol”. Gweler sylwadau'r Cyngor Cymuned yn [Atodiad 9](#).

NODER - Nid yw Ysgol Talwrn ar restr yr ysgolion gwledig gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru fel rhan o'r ymgynghoriad ar y Cod Trefniadaeth Ysgolion.

7.2 Yn ogystal â chwrrd gyda staff, llywodraethwyr a rhieni, anfonwyd y ddogfen ymgynghori at y rhanddeiliaid canlynol:

- Cyngor Gwynedd;
- Swyddogion Llywodraeth Cymru;
- Aelodau Cynulliad rhanbarthol a lleol
- Estyn;
- undebau'r athrawon ac undebau staff ategol;
- y Consortiwm Addysg Rhanbarthol sef GWe;
- y Consortiwm Trafnidiaeth Rhanbarthol sef Taith;
- Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru;
- y Bartneriaeth Cymunedau yn Gyntaf;
- Mudiad Meithrin;
- Gwasanaeth Ieuencid yr Awdurdod;
- Ysgol Gyfun Llangedfni.

- 7.3 Cafwyd ymateb gan swyddogion undeb yr N.U.T. Roedd eu swyddog yn “gwerthfawrogi angen yr Awdurdod i foderneiddio'r ystâd ysgolion” ond yn “gresynu gyda'r angen am ddiswyddiadau gorfodol fel sy'n digwydd yn ad-drefniad Ysgol Santes Dwynwen”.

8. ADBORTH GAN DDISGYBLION

Cyfarfu swyddogion y Cyngor gyda disgyblion Ysgol Talwrn ac Ysgol y Graig. Y bwriad oedd i gynnal cyfarfodydd byr gyda chynrychiolaeth o ddisgyblion o'r ddwy ysgol, er mwyn canfod eu barn am y cynnig i newid eu hysgol bresennol.

Eglurwyd i'r disgyblion fod ymgynghoriad wedi ei gynnal gyda'r oedolion yn y gymuned, ac roedd hyn yn gyfle i'r plant o'r ysgolion fynegi eu barn am gynlluniau'r Cyngor ar gyfer moderneiddio ysgolion. Pwysleisiwyd bod eu barn yn bwysig gan mai nhw sy'n mynychu'r ysgolion. Dywedwyd wrthynt bydd y wybodaeth a gyflwynir ganddynt yn cael eu trosglwyddo i ffurf adroddiad a'i gyflwyno i Gynghorwyr y Cyngor fel rhan o'r Ymgynghoriad Statudol.

Eglurwyd mai'r rhesymau dros foderneiddio oedd:

- Mae gan ysgolion Ynys Môn gormod o lefydd gwag neu dim digon o lefydd mewn rhai o'u hysgolion
- Angen gwneud yn siŵr bod yr holl ddisgyblion yn cael addysg dda
- Angen gwneud siŵr fod yr ysgol yn fodern ac yn cynnig offer da
- Bod y Cyngor yn gwario eu harian ar ysgolion mewn ffordd deg

Gofynnwyd y cwestiynau canlynol i'r plant:

Beth oedd y disgyblion yn hoffi am eu hysgol bresennol?

Beth yw eich barn am yr opsiwn o addasu Ysgol y Graig, cau Ysgol Talwrn a throsglwyddo plant Ysgol Talwrn i Ysgol y Graig

A oeddent yn cytuno gyda'r rhesymau dros newid

Unrhyw sylwadau eraill

Mae'r ymatebion wedi eu cyflwyno isod.

Ysgol Talwrn

Holwyd y Cyngor Ysgol yn y lle cyntaf. Yna cafodd grŵp o blant o oedrannau gwahanol gyfle i ddod am sgwrs. Roedd rhieni'r plant hynny wedi mynegi diddordeb mewn cynnwys eu plant yn yr ymgynghoriad.

Cwestiwn: Beth oedd y disgyblion yn ei hoffi am eu hysgol bresennol?

- Rydym yn cael lot o sylw yma.
- Mae'r ysgol efo byd natur o'i amgylch ac rydym yn dysgu am fyd natur.
- Rydym yn cael cyfle i gymryd rhan mewn Eisteddfodau gan fod yr ysgol yn llai.
- Rwy'n poeni am golli fy ffrindiau Mae pawb yn nabad ei gilydd yn yr ysgol yma ac yn gwybod enwau ei gilydd.
- Mae yna lot o gefnogaeth yn yr ysgol.
- Rwyf wedi bod yn Ysgol Y Graig ond mae gennyf ffrindiau da bellach yn Ysgol Talwrn.

- Mae yna hen drên ar yr Iard a dim y pethau modern rydym wedi arfer cael. Y pethau sydd gennym yn bresennol sydd wedi ein helpu i ddysgu.
- Mae tîm pêl droed yn yr ysgol ac mewn ysgol fwy dim ond y goreuon fydd yn cael eu dewis.
- Rydym yn mwynhau cymryd rhan.
- Rwy'n byw yn y pentref ac yn gallu cerdded i'r ysgol.
- Mae gennym draddodiad o gymdeithasu yn sgwâr y pentref ar ein ffordd adref.
- Mae'r Iaith Gymraeg yn dda yma a chyfleoedd i ddysgu Cymraeg.
- Mae gwaith ni gyd yn cael eu harddangos ar y waliau. Mewn ysgol fwy dim ond gwaith y plant gorau sy'n cael mynd ar y waliau.
- Rydym yn gallu gweld ein ffrindiau i gyd ar yr Iard yn Talwrn ar amser chwarae.
- Mae gennym deganau da yma, Cromebook a thrên ar yr iard. Nid ydym eisiau gweld y rhain i gyd yn mynd i wastraff.
- Rwy'n hoffi dod i'r ysgol yma - rwy'n hapus yma. Rwy'n teimlo yn drist iawn bod yr ysgol yn cau.
- Mae fy nheulu wedi bod yn dod i'r ysgol yma ers blynyddoedd ac rwy'n byw yn Talwrn.
- Mae yna lot o ddewis o ran gweithgareddau yma.
- Rydym yn cael canu yn y côr yma. Mae gennym gyswllt da efo'r gymuned yma
- Mae athrawon da yma, sy'n neis ac yn edrych ar ein holau.
- Mae'r ysgol yma yn teimlo fel 'un teulu'.
- Mae aelodau o'r gymuned yn dod yma i wneud gweithgareddau efo ni. Nid ydym eisiau colli cyfleodd fel hyn. Mae un aelod yn cyfansoddi caneuon ar ein cyfer.
- Rwyf wedi bod mewn ysgol debyg i'r Graig, nid wyf yn hoffi lot o blant mewn ysgol achos mae'n anodd gwneud ffrindiau gorau.
- Mae'r ysgol yn hen ond rydym yn dysgu pethau newydd.
- Mae cyfle i ddysgu am fyd natur yma, ni fydd cyfle o'r fath yn y Graig.
- Yn hoff iawn o fynd i'r goedlan i gael stori.
- Rydym yn cael defnyddio beiciau ar yr Iard

Beth yw eich barn am y cynnig addasu Ysgol y Graig, cau Ysgol Talwrn a throsglwyddo plant Ysgol Talwrn i Ysgol y Graig?

- Yn poeni y byddaf rhy swil i wneud ffrindiau
- Bydd angen i mi ddysgu lle mae pethau yn cael eu cadw a lle mae dosbarthiadau. Mae hi mor hawdd mynd i'r dosbarth ar hyn o bryd
- Mae gan blant o'r babanod ffrindiau yn yr adran iau ar hyn o bryd. Rydym eisiau hyn barhau (sef y cyswllt rhwng y babanod a'r adran iau).
- Mae gennym ffrind yn yr ysgol sydd angen sylw ychwanegol. Rydym yn adnabod hi ac yn edrych ar ei hol. Rydym yn poeni bydd plant Ysgol y Graig yn chwerthin am ei phen.
- Yn yr Eisteddfod a Chyngerdd Diolchgarwch mae pawb yn cael rhan. Ni fyddent yn cael cyfleoedd o'r fath wedyn
- Rwy'n poeni bydd y gwaith yn anodd yna, ac efallai i rai sy'n cael anawsterau yn barod
- Rwyf eisiau cadw'r ysgol yma yn agor ac yn dweud ei fod yn ysgol well.
- Mae Iard chwarae Ysgol y Graig yn fawr iawn a'r coridorau yn hir
- Mewn ysgol fawr efo lot o blant, bydd lot o ffraeo yn mynd ymlaen
- Nid wyf eisiau colli athrawon da

A ydych yn cytuno efo'r rhesymau dros newid?

- Rydym yn cytuno, ond rydym ni yn bwysicach a'n barn bersonol.

Sylwadau pellach

- Mae hyn yn oll yn gwneud i mi boeni am fynd i Ysgol Gyfun yn ogystal
- Rwyf eisiau cadw Talwrn ar agor
- Bysa diwrnod arbrofol yn y Graig yn dda
- Beth am gludiant - sut fyddwn yn teithio i'r ysgol?

Ysgol y Graig

Dewiswyd cynrychiolaeth blynnyddoedd 5 a 6 o'r cyngor ysgol, sef cyfanswm o 6 o blant.

Cwestiwn: Beth oedd y disgyblion yn ei hoffi am eu hysgol bresennol?

- Lot o ffrindiau, ac rydym yn teimlo fel un teulu
- Mae digon o le yn yr ysgol
- Athrawon da a theg
- Ysgol liwgar a mawr
- Edrych yn newydd sbon a glan
- Mae'n hwyl
- Mae yna ddigon o weithgareddau ar ôl ysgol yn cael eu cynnal
- Mae yna lot o bobl yma i helpu athrawon

Cwestiwn Beth yw eich barn am y cynnig addasu Ysgol y Graig, cau Ysgol Talwrn a throsglwyddo plant Ysgol Talwrn i Ysgol y Graig?

- Yn edrych ymlaen at wneud ffrindiau newydd
- Oes rhaid i blant Talwrn ddewis Ysgol y Graig. Gwawn helpu nhw os maen nhw'n teimlo yn drist yma
Bydd yna fwy o blant i gymryd rhan yn y gweithgareddau pêl droed efo ni.
- Mae'n syniad da
- Nid ydym eisiau'r adeilad newydd fod yn rhy bell oddi wrth yr adeilad presennol ac mae'n bwysig cael cysylltiad agos rhwng y 2.
- Bydd plant Ysgol Talwrn angen cyfleoedd i ddod yn gyfarwydd â'n hysgol ni
- Bydd angen clwb brecwast yn y 2 adeilad, a dim disgwyliad i blant groesi drosodd rhwng y 2 adeilad ar ôl y clwb brecwast
- Rydym yn meddwl am deimladau plant Talwrn. Gallent golli ffrindiau os mae eu rhieni yn dewis i'w plant fynd i ysgol arall yn hytrach nag ysgol y Graig
- Yn cytuno gyda'r cynnig

Nid oedd ganddynt unrhyw sylw pellach i'w cynnig.

Casgliad

Cafwyd trafodaethau aeddfed iawn yn y ddwy ysgol. Mynegwyd pryderon amlwg gan blant Ysgol Talwrn. Gyda rhai yn gofyn i'r cyngor ystyried peidio â chau Ysgol Talwrn. Roedd Ysgol y Graig yn cytuno gyda'r cynnig. Mae'r ddwy ysgol wedi gofyn i'r cyngor ystyried rhai ffactorau wrth symud ymlaen efo'u cynlluniau:

- Cadw'r cysylltiad â'r berthynas rhwng yr adeilad ar gyfer y babanod a'r adran iau
- Peidio adeiladu'r adeilad newydd yn rhy bell o'r adeilad presennol
- Trefnu diwrnodau arbrofol yn Ysgol y Graig
- Cadarnhad o drefniadau cludiant
- Ystyried cynnal clwb brecwast yn y 2 adeilad.

Gofynnwyd i'r 2 ysgol nodi eu teimladau am y cynnig o foderneiddio eu hysgolion a dyma a nodwyd:

Ysgol Talwrn

Sut wyt ti'n teimlo am y newidiadau?

Ysgol y Graig

Sut wyt ti'n teimlo am y newidiadau?

		
✓ ✓ ✓ ✓	✓	

9. YSTYRIAETHAU ARIANNOL

Cafodd pob un o'r naw opsiwn gwreiddiol yn yr adroddiad ar y ddogfen ymgynghori anstatudol eu gwerthuso o safbwynt ariannol. Cafodd y canlynol eu hystyried ar gyfer pob opsiwn - costau cyfalaf, arbedion refeniw, costau cludiant, derbyniadau cyfalaf a chostau benthyca wedi cael eu hystyried ar gyfer pob opsiwn.

Rhaid nodi'r rhagdybiaethau ar gyfer y cyfrifiadau hyn. Bydd benthyca:

- ar gyfradd sefydlog.
- yn digwydd dros gyfnod o 50 mlynedd gan ddefnyddio'r cyfraddau llog diweddaraf.
- yn cael ei gymryd yn ei gyfanrwydd h.y. ar un tro gan nad yw'r gwariant / dyddiad proffilio ar gael. Yn syml, cost ariannu'r swm hwnnw am 50 mlynedd yw'r cyfrifiad hwn.

Dim ond yr elfen benthyca digefnogaeth y rhaglen ysgolion 21ain ganrif mae'r cyfrifiadau hyn yn eu hystyried.

Dylid nodi mai *amcangyfrifon gorau* yw'r costau a'r arbedion sydd ar gael ar hyn o bryd. Bydd nifer o'r opsiynau, os y'u gwireddir, yn creu costau byr dymor megis, apwyntio pennaeth cyn i'r ysgol agor, costau diswyddo, costau amddiffyn tâl, a chostau cynnal adeiladau tan fyddent yn cael ei gwerthu. Mi fydd y costau yma yn rhan o achos busnes, pe gwireddir yr opsiwn, pan fydd nifer yr opsiynau wedi eu cwtdgi.

Gan fod y Pwyllgor Gwaith wedi cymeradwyo ymgynghori ar opsiwn 7, dim ond yr opsiwn hwnnw gaiff ei ystyried:

Cynnig: Ehangu Ysgol y Graig

Cost cyfalaf	Arbedion referniw net	Costau cludiant	Derbynion cyfalaf
£4,840,660	£53,216	£28,000	£140,000

Costau ychwanegol	£28,000	Cost net y prosiect	£4,700,660
		Cost i'w gyllido	£2,280,330

Mae'r arbedion net amcangyfrifedig o'r opsiwn hwn yn £53,216 a chost net amcangyfrifedig y prosiect yw £2,280,330. Byddai costau blynyddol hyn tua £103,073.

10. ARGYMHELLIAD

O ystyried y ffactorau uchod, cytunodd y Pwyllgor Gwaith yn ei gyfarfod ar 17 Gorffennaf 2017 gydag argymhelliad swyddogion sef bod angen:

- **“ymgyngori ymhellach ar yr opsiwn o addasu Ysgol y Graig i wneud lle i ddisgyblion o Ysgol Talwrn, a chau Ysgol Talwrn”**

Felly, ar ôl yr ymgynghori pellach, yn hytrach nag ymestyn Ysgol y Graig, cynigir:

1. Defnyddio adeilad presennol Ysgol Y Graig ar gyfer Cyfnod Allweddol 2 sef blynyddoedd 3 i 6 a'i addasu
2. Cael bloc neu adeilad newydd ar gyfer y Cyfnod Sylfaen sef blynyddoedd Meithrin, Derbyn, 1 a 2.
3. Cau Ysgol Talwrn ac adleoli'r disgyblion i Ysgol Y Graig ar ôl i'r adeilad newydd i'r Cyfnod Sylfaen agor ac ar ôl i'r adeilad presennol gael ei addasu
4. Ystyried adleoli'r ddarpariaeth Dechrau'n Deg o fewn y ddarpariaeth newydd
5. Sicrhau fod y tyrbîn gwynt ar y safle yn gweithio erbyn diwrnod agor yr adeilad newydd

Byddai'r adeilad newydd yn rhan o Ysgol Y Graig a ni fyddai'n endid ar wahân.

Ysgolion Cynradd yr Unfed Ganrif ar Hugain

Mae'n debygol bydd unrhyw ysgol newydd yn Ysgol Gynradd yn yr Unfed Ganrif. Mae Cyngor Môn yn ystyried Ysgol Gynradd yn yr Unfed Ganrif ar Hugain fel un sy'n gallu darparu'r canlynol:

Cyfleusterau Addysgu a Dysgu

Mannau addysgu addas sy'n cynnwys digon o:

- Ystafelloedd dosbarth sydd o faint addas gydag ymdeimlad o ofod a golau (yn unol â'r arweiniad cyfredol gan Lywodraeth Cymru a'r Bwletinau Adeiladu)
- Cyfleusterau addas ar gyfer y Cyfnod Sylfaen gan gynnwys ardaloedd tu allan (yn unol â'r arweiniad cyfredol gan Lywodraeth Cymru a'r Bwletinau Adeiladu)
- Mannau ymarferol arbenigol, gan gynnwys ardal ar gyfer gweithgareddau technoleg a chelfyddydol
- Offer Tegwch modern
- Cyfleusterau storio digonol (yn unol â'r arweiniad cyfredol gan Lywodraeth Cymru a'r Bwletinau Adeiladu)
- Mynediad i ystafell adnoddau dysgu (yn unol â'r arweiniad cyfredol gan Lywodraeth Cymru a'r Bwletinau Adeiladu)
- Ystafelloedd llai ar gyfer grwpiau llai e.e. targedu ac A.A.A.
- Man dysgu yn yr awyr agored ar dir yr ysgol
- Neuadd ysgol a chyfleusterau ciniawa ac o faint priodol. (yn unol â'r arweiniad cyfredol gan Lywodraeth Cymru a'r Bwletinau Adeiladu). Gan ddibynnu ar faint yr ysgol, gall hyn fod yn neuadd ysgol defnydd deuol. Efallai y bydd angen lloriau sbring ar gyfer neuaddau ysgol defnydd deuol. Byddai angen storfa bwrpasol i'r byrddau bwyta.

Cyfleusterau Cymunedol

Yn gallu darparu ystod o wasanaethau yn y gymuned yn ystod oriau ysgol, naill ai trwy ardaloedd a rennir neu ardaloedd pwrpasol. Dylid ystyried y posibilrwydd o ddefnydd cymunedol eang gan gadw diogelu plant yn flaenoriaeth.

Cyfleusterau Chwarae

- Ardal laswelltrog breifat a diogel o faint digonol ar dir yr ysgol (yn unol â'r arweiniad cyfredol gan Lywodraeth Cymru a'r Bwletinau Adeiladu)
- Man chwarae caled (iard ysgol) o faint digonol ar gyfer capasiti'r ysgol (yn unol â'r arweiniad cyfredol gan Lywodraeth Cymru a'r Bwletinau Adeiladu)

Ardaloedd Staff a Gweinyddu

- Ystafell(oedd) athrawon
- toiledau ar wahân i staff
- ardal waith i staff (CPA)
- swyddfa'r Pennaeth
- swyddfa Ysgrifennydd / Weinyddol
- ystafell Archwiliadau Meddygol neu Ystafell ar gyfer cleifion
- ystafell Adnoddau / llungopio
- ystafell gyfweld

Cyffredinol

- Adeiladau ysgol mewn cyflwr ardderchog ac yn cael eu cadw ar y lefel hon.
- Sicrhau bod mynediad ar gael i bobl anabl i'r ystod lawn o gyfleusterau
- Adeilad(au) diogel:
 - Sydd â derbynfa gydag arwyddion i ddynodi ei lleoliad
 - Y gellir eu cloi yn ystod y dydd gyda mynediad i ardaloedd a ddefnyddir gan blant trwy un pwynt mynediad a reolir
 - Gyda ffens ddiogel o gwmpas y safle ond sy'n caniatáu mynediad cyhoeddus i gaeau chwarae y tu allan i oriau ysgol a system larwm lladron
 - Gyda llecyn wedi ei ffensio/amgáu ar gyfer gweithgareddau'r Cyfnod Sylfaen
 - Gyda chamerâu goruchwyllo - mewnol ac allanol
 - Yn cyrraedd safonau rheoliadau adeiladu sy'n gyffredol ar adeg adeiladu'r ysgol
 - Gyda systemau canfod tân a systemau chwistrellu
 - Sy'n cydymffurfio â'r Ddeddf Cydraddoldeb (2010) fel bod yr holl adeilad yn hygyrch i bawb.
 - Mynediad ar wahân i gerbydau a cherddwyr
 - Man troi / 'gollwng' ar gyfer bysus (lle bo'n briodol)
 - Llecyn diogel i gadw beiciau
 - Llefydd parcio digonol ble mae hynny'n bosib
 - Ni fydd unrhyw ystafelloedd dosbarth symudol neu leoedd dysgu dros dro yn rhan o ysgol newydd
 - Bod nifer briodol o ystafelloedd ymolchi / toiledau / ystafelloedd cotiau ar gyfer disgyblion
 - Dylid cynnwys y dechnoleg adnewyddadwy lle'n briodol e.e. tyrbinau gwynt, paneli solar/ffotofoltaig, cyfleusterau ailgylchu, pypiau gwres daear a / neu fwyleri tanwydd pren i sicrhau y cydymffurfir â safonau BREEAM er mwyn lleihau ôl-troed carbon.
 - Dylai pob cyfeiriad at safonau maint / gofod gydymffurfio â'r canllawiau arwynebedd a luniwyd gan Lywodraeth Cymru sydd yn y Bwletin Adeiladu priodol.

Atodiad 2

Cylch Meithrin Talwrn
Talwrn,
Llangefni

Annwyl [REDACTED],

Yr wyf yn Arweinydd ar Cylch Meithrin Talwrn ac ysgrifennaf atoch ar ran rhieni a plant y Cylch.

Mae sawl sgwrs wedi bod yn mynegi pryder am ddyfodol addysg plant y Cylch a siom a'r cynllun / bwriad sydd wedi gynnig yn Opsiwn 7 – Dyfodol Ysgolion Ardal Llangefni.

Nid ydym ym cefnogi'r opsiwn yma a gobeithio byddwch yn dwyn sylw ar ein barn a buddsoddi mewn ysgol newydd yn Talwrn.

Yn gywir,

Cylch Meithrin Talwrn.

CAPEL MC NYTH CLYD
Y TALWRN

5ed Tachwedd 2017

Annwyl

Fel swyddogion ac aelodau Capel Nyth Clyd, Y Talwrn, rydym yn unfrydol na ddylid cau yr ysgol. Mae'r ysgol yn sylfaen i'r gymdeithas leol a hefyd yn cyfrannu'n eang lawn at fywyd cymdeithasol a chrefyddol y pentref.

Yn flynyddol, mae'r plant yn cael y profiad o gynnal oedfa Diolchgarwch yn y Capel. Dyma ond un enghraifft o'r cyfle y maent yn ei gael i feithrin hyder a chyfrannu i fywyd y gymuned. Fe all llawer lawn heddiw ddiolch am y cyfleon y maent wedi ei gael mewn Capel ac ysgol wledig i feithrin hyder a chyfathrebu yn glir a phwrpasol.

Heb os, pe baech yn penderfynu cau'r ysgol yna, fe fydddech yn euog o wrthod cyfle i greu dinaswyr cyfrifol. Rhywbeth mae ein cymdeithas ei wir angen heddiw.

Rydym yn ymwybodol fod lefel addysg yr ysgol yn uchel lawn. Yn ôl y Ddogfen Ymgynghorol â gyflwynwyd gennych, y mae'n glir fod CA 2 Ysgol Y Talwrn yn uwch na Ysgol y Graig, Ynys Môn a Chymru. Ni allwn hefyd anwybyddu y gwaith ardderchog mae'r ysgol yn ei gyflawni parthed sicrhau dyfodol yr Iaith Gymraeg.

Y mae Ysgrifenydd Addysg Llywodraeth Cymru, Mrs Kirsty Williams, wedi cyhoeddi na ddylid cau ysgolion gwledig oni fod yna seiliau cadarn i hyn. Yn ein barn ni nid oes seiliau cadarn yn bodoli yma.

Hefyd y mae'n rhaid i'r Cyngor dderbyn y cyfrifoldeb nad ydynt, tros y blynyddoedd, wedi dosrannu arian yn deg tuag at gynnal a chadw'r ysgol.

Trychineb fuasai cau yr ysgol a nacau y plant o'r addysg ragorol y mae staff Ysgol Y Talwrn yn

Yn gywir iawn

Swyddogion

CAPEL ANNIBYNWYR SILOAM TALWRN

[REDACTED]
Cyngor Môn, Swyddfeydd y Cyngor, Llangefni, Ynys Môn LL77 7TW

12.11.2017

Annwyl [REDACTED]

Ysgrifennaf atoch ar ran Capel Siloam (A.) Talwrn i fynegi gwrthwynebiad aelodau'r Capel i gau Ysgol Gynradd y Talwrn.

Dymunwn weld yr Ysgol Gynradd y Talwrn yn aros yn agored i wasanaethu'r gymuned. Yma mae calon ein cymuned yn curo gryfaf. Cenedl heb iaith, cenedl heb galon ac mae cymuned heb ysgol yn gymuned heb blant ac heb ddyfodol.

Mae llawer o aelodau presennol y Capel yn gyn ddisgyblion o Ysgol y Talwrn ac wedi elwa'n fawr o'r profiad hwnnw, Maent yn gweld gwerth mewn cadw ysgol mewn pentref nid yn unig er mwyn addysg a datblygiad unigol plentyn ond hefyd er mwyn i'r plant gael eu gwreiddio'n ddwfn yn yr hyn sydd gan gymuned gyfan i gynnig iddynt.

Mae'n hiaith a'n traddodiadau yn bwysig iawn i ni a chredwn mai mewn ysgol fel un y Talwrn y gellir trosglwyddo orau i'n plant. Yn ogystal â dysgu gwybodaeth sylfaenol i blant credwn fod gwerth mewn trosglwyddo gwybodaeth am werth pentref, cydnabod a chymdogion i blant er mwyn iddynt ddysgu parchu eraill yn eu cymuned.

Bu llwyddiant yr ysgol mewn sawl maes dros y blynyddoedd yn rhyfeddol. Mae'r ysgol hon yn gymuned glos sy'n cyfrannu cymaint i'r gymuned ehangach. Mae'n anodd dychmygu'r pentref hebddi. Byddai'n gymaint tlotach.

Mae dymuniad pentrefwyr a'r hyn mae'r trigolion yn ei gredu sydd orau i'w plant yn ystyriaeth bwysig tu hwnt. Peidiwch, os gwelwch yn dda, a chwithau'n gofalu am addysg a lles ein plant ag anwybyddu'r gri hon a ddaw o'r galon.

Yn gywir,

YSGOL SUL SILOAM TALWRN

Cyngor Môn, Swyddfeydd y Cyngor, Llangefni, Ynys Môn LL77 7TW

Annwyl Reolwr Rhaglen

Ysgrifennaf atoch ar ran Ysgol Sul Capel Siloam (A.) Talwrn i fynegi gwrthwynebiad athrawon, aelodau a rhieni aelodau'r Ysgol Sui i gau Ysgol Gynradd y Talwrn.

Dymunwn weld yr Ysgol Gynradd y Talwrn yn aros yn agored i wasanaethu'r gymuned.

Bu cydweithio hapus rhwng yr Ysgol Sul a'r Ysgol ers blynyddoedd lawer, yn enwedig ar adegau fel diolchgarwch pan fydd yr Ysgol yn dod ar ofyn y Capel i gynnal gwasanaeth diolchgarwch yma. Yn yr un ffordd bydd yr Ysgol Sul yn elwa ar gael benthyg dillad ac ati gan yr Ysgol ar gyfer perfformio Drama'r Geni adeg y Nadolig

Bu cydweithio ar lefel ddyfnach yn ogystal gan fod yr Ysgol a'r Ysgol Sul yn atgyfnerthu gwerthoedd ei gilydd Heb yr ysgol yn y pentref go brin y byddai Ysgol Sul gennym. Byddai hyn yn golled fawr i'r ardal.

Mae'r ysgol fach hon yn cyfrannu cymaint i'r gymuned ehangach ac mae'n anodd lawn dychmygu'r pentref hebdi. Byddai enaid ein cymuned wedi'i rhwygo.

Mae dymuniad aelodau'r Ysgol Sui a rhieni'r plant yn ystyriaeth bwysig tu hwnt. Peidiwch, os gwelwch yn dda, a chwithau'n gofalu am addysg a Hes ein plant ag anwybyddu'r gri hon a ddaw or galon.

Yn gywir

Ysgol Sul Siloam Talwrn

[REDACTED]
Y Gyfarwyddiaeth Dysgu Gydol Oes
Cyngor Môn, Swyddfeydd y Cyngor, Llangefni, Ynys M6n LL77
7TW

Annwyl [REDACTED]

Ymgynghoriad am ddyfodol Ysgol y Talwrn - ymateb Pwyllgor Eisteddfod y Talwrn

Mae'n siŵr y cewch sawl llythyr yn gwrthwynebu cau Ysgol y Talwrn. Dyma un arall. Credwn fod yr ysgol yn gonglfaen i gymdeithas y pentref a'r ardal. Ni ellir ystyried yr ysgol mewn termau ariannol ac addysgol yn unig, er pwysiced rheini. Dylid edrych ar y darlun ehangach o ddirywiad sy wedi mynd rhagddo yn ein pentref! ers blynyddoedd bellach am sawl rheswm, gan gynnwys polisïau Llywodraethau yn Llundain a Chaerdydd.

Yn fyr, dywedwn yn gadarn fod Ysgol y Talwrn yn cyflawni llawer iawn mwy na dysgu plant, er cystal mae'n gwneud hynny. Mae'n cyfrannu'n helaeth at fywyd cymdeithasol y pentref, gan dynnu pobl at ei gilydd er lles y gymuned. Mae'r cysylltiadau a wneir rhwng rhieni dros y blynyddoedd yn meithrin undod cymdeithasol. Gwêl y disgyblion y gwerth o gydweithio ar lefel ardal a chymuned.

Un enghraifft yn unig yw'r Eisteddfod o'r cydweithio hyn, ond mae'n egluro ethos cymuned hyfyw. O safbwynt yr Eisteddfod, mae cyfraniad y plant a'u teuluoedd at ei llwyddiant yn

greiddio!. Ac wrth gwrs mae'r Eisteddfod yn rhoi cyfle i feithrin hyder drwy berfformio ar lwyfan, sy'n sgil a fydd o gymorth i unigolion yn y dyfodol yn eu bywydau bob dydd. Felly

mae'r ysgol yn cyflawni llawer iawn mwy nag addysg ffurfiol yn unig, drwy yr ymwneud hwn rhwng y disgyblion a'r gymdeithas ehangach. Mae'r gymuned yn cyfrannu at addysg y plant yn ei ystyr iawn o greu dinasyddion da a chyfrifol. Go brin fod y cyfraniad hwn ar fantolen y Cyngor na Llywodraeth Cymru.

Mae polisi o gau ysgolion gwledig yn gyfystyr a pholisi o ddifodiant diwylliannol a chymdeithasol.

Gwaith y Cyngor a'i swyddogion yw amddiffyn cymunedau'r Ynys. Fel y gwyddoch, mae Ysgrifennydd Addysg Llywodraeth Cymru, Kirsty Williams, wedi cyhoeddi fod yna bellach ragdybiaeth na chaiff ysgolion gwledig eu cau.

Er gwybodaeth, dyma rai ffigurau am Eisteddfod y Talwrn. Yn 2016 yng nghystadlaethau oedran Cynradd roedd 49 o unigolion o Ysgol Gynradd Y Talwrn yn cystadlu ar y llwyfan a dim ond 19 o'r tu allan. Roedd 8 grŵp o'r ysgol yn cystadlu a 0 o'r tu allan. Yn y gwaith llenyddol roedd 65 yn cystadlu o'r ysgol ac 1 o'r tu allan ac yn y gwaith Celf a Chrefft roedd 41 yn cystadlu a 2 o'r tu allan.

Yn 2017 yng nghystadlaethau oedran Cynradd roedd 43 o unigolion o Ysgol Gynradd Y Talwrn yn cystadlu ar y llwyfan a dim ond 12 o'r tu allan. Roedd 7 grŵp o'r ysgol yn cystadlu a 0 o'r tu allan. Yn y gwaith llenyddol roedd 41 yn cystadlu o'r ysgol a 0 o'r tu allan ac yn y gwaith Celf a Chrefft roedd 53 yn cystadlu a 0 o'r tu allan.

Credwn felly os na fydd Ysgol Gynradd Y Talwrn yn parhau i fod ar agor ni fydd unrhyw ddyfodol i Eisteddfod Gadeiriol Y Talwrn fel yn wir y digwyddodd ym mhentref Llanddeusant. Unwaith y ceuwyd yr Ysgol Gynradd yno daeth yr Eisteddfod i hen hefyd.

Yn gywir,

[Redacted signature]

[Redacted signature]

[Redacted signature]

Atodiad 7

Ysgol Gynradd Y Talwrn,
Y Talwrn,
Llangefni,
Ynys Môn.

Tachwedd 7fed 2017.

Annwyl [REDACTED],

Ysgrifennwn atoch er mwyn mynegi pryder ynglŷn â chau Ysgol y Talwrn yn y dyfodol agos.

Mae'r ysgol yn ganolfan allweddol ar gyfer gwasanaethu plant yr ardal leol yn ogystal â'r gymuned ehangach. Ystyriwyd y strategaethau addysgol yn arbennig iawn yn yr Arolwg ddiwethaf, ac mae'r ysgol yn parhau i ddarparu addysg o ansawdd uchel. Mae gan yr ysgol berthynas ragorol gyda'r gymuned, ac mae'n hyrwyddo agweddau pellgyrhaeddol mewn sawl maes cwricwlaidd.

Un fantais allweddol i ysgol fechan yw'r elfen deuluol sy'n tanlinellu pwysigrwydd pob unigolyn o fewn yr ysgol, a sut mae pob un o'r disgyblion yn mwynhau profiadau personol drwy fod yn rhan anhepgor o dim chwaraeon neu aelod hanfodol o gôr. Ni fyddai cyfleon fel hyn yn digwydd ond i'r plant mwyaf talentog mewn ysgolion mawr.

Rhaid cofio fod yr ysgol wedi ei lleoli mewn ardal sydd yn ddelfrydol ar gyfer astudiaethau lleol, gan gynnwys bod o daflod carreg i fannau astudio diddorol megis Coed y Plas, afon Rhyd y Ddime a chors Bodeilio, lle mae'r plant yn gallu mwynhau profiadau uniongyrchol, gan fewnoli gogoniant byd natur sydd ar drothwy'r ysgol.

Lleolir yr ysgol mewn man diogel delfrydol, lle mae pob plentyn yn cael profiadau a chyfleoedd i ffynnu'n hyderus mewn awyrgylch hapus a chyfeillgar. Mae'r ardal hefyd yn frith o dalentau lleol, gan gynnwys cyfraniad Mrs E Olwen Jones, sydd wedi cyfansoddi cist o drysorau cerddorol, gyda phlant yr ysgol leol yn ei sbarduno ac yn cynnig cyfleoedd i'r gyfansoddwraig gynhyrchu cerddoriaeth ar gyfer plant

Cymru gyfan. Mae cynnyrch y gyfansoddwraig hefyd yn seiliedig ar hanes lleol, ac yn ffynhonnell arbennig ar gyfer creu archif o ddigwyddiadau lleol ar gân i'r dyfodol. Wrth gwrs, mae cyfleon perfformio'r caneuon, sydd wedi eu cyfansoddi'n arbennig ar gyfer yr Eisteddfod leol, yn creu partneriaeth glos rhwng yr ysgol, y gymuned a chelfyddyd. Mae hyn yn cyd-fynd yn naturiol gyda blaenoriaeth Llywodraeth Cymru parthed Cwricwlwm Cymreig.

Dylid hefyd bwysleisio pwysigrwydd cefnogaeth Ysgol y Talwrn i'r Eisteddfod leol a gynhelir yn flynyddol yn y pentref. Mae cyfraniad yr ysgol ar hyd y blynyddoedd wedi bod yn allweddol ar gyfer cadw'r Eisteddfod honno'n fyw, ac ni ddylid diystyrru pwysigrwydd eisteddfodau lleol sy'n hyrwyddo diwylliant ac nid lleiaf cadw'r iaith Gymraeg yn ffyniannus. Byddai cau'r ysgol yn tramgwyddo dyfodol yr iaith yn y gymuned leol a thu hwnt.

Hawl rhiant yw cael dewis y sefydliad gorau i'w plentyn, boed yn ysgol fawr neu ysgol fach o ran maint. Unwaith mae ysgolion bychain yn diflannu, bydd rhieni yn cael eu hamddifadu o'r dewis hanfodol bwysig yma. Mae adborth gan rieni yn ategu hyn. Nodwyd yn y ddogfen ymgynghori fod 49% o blant all ddalgylch yn mynychu'r ysgol. Dewis y teulu yw hyn yn y rhan fwyaf o achosion. Onid yw hyn yn brawf pendant fod darpariaeth ysgol fechan yn gweddu yn well i'w hanghenion?

Taer erfynnwn arnoch i ystyried yn fanwl oblygiadau cau drws yr ysgol arbennig hon.

Yn gywir iawn,

Staff Ysgol Y Talwrn.

Merched y Wawr y Talwrn

07 Tachwedd, 2017

Swyddfeydd Cyngor Môn
Llangefni
LL77 7TW

Annwyl

Y DDOGFEN YMGYNGHORI STATUDOL - ARDAL LLANGEFNI

Ar ran Cangen y Talwrn o Ferched y Wawr ysgrifennaf i wrthwynebu'r bwriad o gau Ysgol y Talwm. Dymuniad y gymuned ar rhieni yw gweld yr ysgol yn parhau fel rhan ganolog o'r pentref a'r ardal.

Yn gywir

Cangen y Talwrn

Sylwadau Cyngor Cymuned Llanddyfnan:

Mae'r Cyngor Cymuned o blaid cadw Ysgol Gynradd Talwrn ar agor ac yn cefnogi cyhoeddiad diweddar y Gweinidog Cynulliad Cymru ar gadw ysgolion bychain ar agor. Mae'r Cyngor hefyd yn cefnogi y barn lleol i peidio cau yr Ysgol. Gan fod yr ysgol yn 98% llawn, a wedi bod efo 42 - 49 o ddisgyblion drost y blynyddoedd diwethaf ac ysgolion gynradd yn Llangefni yn llawn, ni welwn unrhyw reswm i gau'r ysgol.

Mae tua 100 o dai yn cael ei adeiladu yn Llangefni. A fydd lle i blant o'r eiddo hyn y Ysgol y Graig?

Clerc/Clerk

Cyngor Cymuned Llanddyfnan

This page is intentionally left blank

CYNGOR SIR YNYS MÔN <u>Templed Adroddiad Sgrwtini</u>	
Pwyllgor:	Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol
Dyddiad:	12/03/18
Pwnc:	Adolygiad o'r Cynllun Digonolrwydd Chwarae 2017-2018
Pwrpas yr Adroddiad:	Cynnig diweddariad ar weithgareddau'r cynllun i aelodau
Cadeirydd Sgrwtini:	Aled Morris Jones
Aelod(au) Portfolio:	R.Meirion Jones
Pennaeth Gwasanaeth:	Delyth Molyneux
Awdur yr Adroddiad:	Bethan Hywel Jones
Rhif Ffôn:	BethanHJones@ynysmon.gov.uk
E-bost:	01407 767784
Aelodau lleol:	Yn berthnasol i bob rhan o'r ynys

1 – Argymhelliad/ion

Gofyn am sêl bendith y Pwyllgor Sgrwtini i'r adroddiad Adolygu Chwarae 2017 - 18 er mwyn ei yrru mlaen i'r Llywodraeth yn unol â gofynion statudol yn "Cymru - Gwlad lle mae cyfle i chwarae" July 2014 a Phennawd 2, Rhan 11 o Fesur Plant a Theuluoedd (Cymru) sydd yn gosod dyletswydd ar awdurdodau lleol o ran cyfleoedd chwarae a'r gofyn i adolygu'r asesiad digonolrwydd chwarae'r flynyddol.

Mae'r Adolygiad ynghlwm ac mae'r dystiolaeth a gyflwynir yn dangos bod y Cyngor yn cwrdd â'i ddyletswyddau statudol o fewn y maes yma.

2 – Cyswilt efo Cynllun y Cyngor / Blaenoriaethau Corfforaethol Arall

Mae'r Cynllun Digonolrwydd Chwarae yn cyfrannu tuag at y dair uchelgais Corfforaethol sef:

- Creu'r amodau fydd yn galluogi pawb i gyflawni eu potensial tymor hir.
- Cefnogi oedolion a theuluoedd bregus a'u cadw'n ddiogel, yn iach ac mor annibynnol â phosibl
- Gweithio mewn partneriaeth gyda'n cymunedau i'w galluogi i ymdopi'n effeithiol â newid a datblygiadau tra'n gwarchod ein hamgylchedd naturiol.

3 – Egwyddorion Fel Canllaw ar gyfer Sgrwtini

Er mwyn cymhorthi Aelodau wrth graffu'r pwnc:-

- 3.1** Effaith mae'r eitem yn ei chael ar unigolion a chymunedau **[ffocws ar y cwsmer/ dinesydd]**
- 3.2** Edrych ar effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd unrhyw newid arfaethedig – yn ariannol ac o ran ansawdd **[ffocws ar werth]**
- 3.3** Edrych ar unrhyw risgiau **[ffocws ar risg]**
- 3.4** Craffu'n cymryd rôl rheoli perfformiad neu warantu ansawdd **[ffocws ar berfformiad ac ansawdd]**
- 3.5** Edrych ar gynlluniau a chynigion o safbwynt:
- hirdymor
 - atal
 - integreiddio
 - cydweithio
 - cynnwys
- [ffocws ar lesiant]**

4 - Cwestiynau Sgriwtini Allweddol

5 – Cefndir / Cyd-destun

Mae hwn yn gyfrifoldeb statudol ac yn codi o adolygiad o'r Cynllun Digonolrwydd Chwarae a luniwyd ym Mawrth 2016. Mae cyllid ar gyfer sicrhau cyfleoedd chwarae yn cael ei dderbyn drwy grant gan Llywodraeth Cymru yn flynyddol. Mae'r Cynllun Gweithredu Chwarae yn sicrhau bod cymunedau, ysgolion a phartneriaid e.e. hamdden a diwylliant, a'r trydydd sector yn cydweithio i gynnig cyfleoedd datblygu chwarae i deuluoedd ifanc a phlant yn ystod y flwyddyn.

6 – Asesiad Effaith ar Gydraddoldeb [cynnwys effeithiau ar yr Iaith Gymraeg]

Mae'r holl weithgareddau'n cydymffurfio gyda'r Polisi Iaith Corfforaethol a mae pob gweithgaredd wedi'i gynllunio i sicrhau mynediad llawn i gymaint o blant a phobl ifanc a phosib, yn unol a'n dyletswyddau statudol.

7 – Oblygiadau Ariannol

Mae Llywodraeth Cymru yn ariannu gweithgareddau blynyddol drwy grant l'r awdurdod. Mae'r swm yn amrywio a derbynnir cyllid ychwanegol tuag at ddiwedd

blwyddyn ariannol er myn cynnig cyfleoedd ychwanego. Cynllunir y gweithgareddau ychwanegol yma ganddom. Eleni y cyfanswm oedd £37,000.

O ran y cyllid, cyllidwyd y swydd flaenorol o Swyddog Chwarae drwy grant Teuluoedd yn Gyntaf. Ond o Ebrill 2018 oherwydd newid yn amodau'r grant a natur statudol y maes, nid oes modd ei gyllido o'r grant mwyach.

O ganlyniad mae'r Adran Dysgu wedi cynnwys y dyletswyddau o fewn ei Uned Cefnogi Plant a Theuluoedd fydd yn cynnwys dyletswyddau chwarae gyda'r cyfrifoldeb am gwblhau ac adolygu ei Aseiad digonolrwydd Gofal Plant. Fydd hyn yn caniatáu gwasanaeth cydlynol, targedu adnoddau a datblygiadau ar draws y ddau faes.

8 – Atodiadau

Cynllun Gweithredu Chwarae 2017-2018.

9 - Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach os gwelwch yn dda):

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Enw'r awdurdod lleol: Cyngor Ynys Môn

Enw'r swyddog cyfrifol: Bethan Hywel Jones

Teitl y swydd: Rheolwr Uned Cefnogi Teuluoedd

Dyddiad cwblhau: 25 Chwefror 2018

Cynllun Gweithredu Cyfleoedd Chwarae Digonol 2017-18

Mater: A		
Meini prawf (yn unol â'r pecyn PSA)	Camau Gweithredu 2017/18	Ffynhonnell Ariannu (ffrydiau ariannu newydd neu sydd eisoes yn bodoli)
Sicrhau cefnogaeth i gymunedau er mwyn darparu ar gyfer plant a phobl ifanc anabl.	Ymestyn y clybiau / cyfleoedd. Ymgeisio i symud darpariaeth gwyliau ymlaen yn ôl yr angen.	Cyllid Clwb Ieuenctid/Gwasanaeth Anableddau Plant (GAP)/ Ysgol Y Bont/grwpiau cymunedol fel Clwb Ni a Chlwb Cybi. Ac ymgeisio am grantiau sydd yn codi.
Mater: B		
Meini prawf (yn unol â'r pecyn PSA)	Camau Gweithredu 2017/18	Ffynhonnell Ariannu (ffrydiau ariannu newydd neu sydd eisoes yn bodoli)

<p>Cefnogi ardaloedd gwledig a phentrefi llai i ddatblygu cyfleoedd chwarae yn yr ardaloedd</p>	<p>Cynnig cefnogaeth i'r ardaloedd hynny sydd angen cefnogaeth er mwyn cyfoethogi cyfleoedd chwarae.</p>	<p>Dim sicrwydd cyllideb ar gyfer yr elfen yma ond manteisio ar grantiau Llywodraeth a chyfeirio grwpiau i grantiau cymunedol/loteri ayyb. I hybu cynaladwyedd a chyfrifoldeb. Cydweithio yn bwysig gyda mentrau eraill megis yr Urdd, Clybiau Ieuenctid, Menter Iaith, clybiau ar ol Ysgol ayyb.</p> <p>Grantiau o £3000 wedi'i gynnig ym Mawrth 2017 a grant arall o £2000 yn cymryd lle yn Hydref 2017 . Cyllidwyd y canlynol: 49 o gynlluniau chwarae gan gymunedau rhwng Ebrill a Medi 2017 Safle Twitter Mon Chwarae gyda 290 o ddilynwyr Lansiad llyfryn Dewch i Chwarae gyda manylion llefydd chwarae am ddim.</p> <p>Grant ychwanegol gan y Llywodraeth yn Chwefror 2018 a chyllidwyd y canlynol yn ychwanegol: Darparu podiau chwarae allanol, offer chwarae allanol a meddal i Ysgol arbennig a ysgolion cynradd. Diwrnodau hwyl i deuluoedd dros y gwyliau Pasg. Grantiau i hybu chwarae yn y gymuned.</p>
--	---	---

Mater: C		
Meini prawf (yn unol â'r pecyn PSA)	Camau Gweithredu 2017/18	Ffynhonnell Ariannu (ffrydiau ariannu newydd neu sydd eisoes yn bodoli)
<p>Datblygu strwythur mapio ardaloedd chwarae . Arwyddion “dim chwarae pel” wedi dileu. Arwyddion “plant yn chwarae” yn ei lle.</p>	<p>Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd - fel rhan o'r Cynllun Datblygu Lleol -- yn cychwyn Aseiad Mannau Agored - polisi ISA 4 yn gwarchod llecynnau agored a pholisi ISA 5 yn creu llecynnau newydd, os oes angen (lle mae yna ddiffyg darpariaeth) hefo ceisiadau cynllunio am 10 neu fwy o dai. Proses ar y gweill o ysgrifennu Canllaw Cynllunio Atodol ar 'Llecynnau Agored o Fewn Datblygiad Preswyl Newydd gan adran Gynllunio.</p>	<p>Dim cyllid ar gael yn gyfredol i gyflawni hyn o safbwynt arwyddion.</p> <p>O ran mapio edrych ar ddefnyddio systemau Cyngor / trydydd sector i fapio - gan ystyried Gwefapio - GIS - a'r modd i ychwanegu gwybodaeth o fewn y filltir sgwâr fydd efallai yn rhad ac am ddim.</p>
Mater: E		
Meini prawf (yn unol â'r pecyn PSA)	Camau Gweithredu 2017/18	Ffynhonnell Ariannu (ffrydiau ariannu newydd neu sydd eisoes yn bodoli)
<p>Nodi holl ddarpariaeth Sirol ar gyfer anghenion amrywiol, gan wneud yn siŵr fod y wybodaeth yn gywir a chyfoes.</p>	<p>Hyrwyddo'r ddarpariaeth ymysg asiantaethau, a'u gwneud yn ymwybodol fod angen llenwi'r ffurflen briodol ac arwyddo'r darn – 'Gwarchod data ac awdurdod i'w ddefnyddio'. Mae Dewis Cymru yn wefan wybodaeth sydd wedi datblygu i gynnwys manylion am wasanaethau i oedolion yn wreiddiol ond rŵan yn ehangu ar gyfer plant a theuluoedd gyda'r pwrpas o gynnal a chynnwys gwybodaeth gyffredinol am wasanaethau ayyb o fewn yr ardal. Y wefan Dewis yn ddatblygiad ar gyfer cwrdd ag gofynion Teulu Môn.</p>	<p>Rhan o waith sefydliad Teulu Môn.</p>
Mater: F		

Meini prawf (yn unol â'r pecyn PSA)	Camau Gweithredu 2017/18	Ffynhonnell Ariannu (ffrydiau ariannu newydd neu sydd eisoes yn bodoli)
<p>Adnabod gweithgareddau rhad ac am ddim / cost isel i grwpiau sydd yn darparu cyfleoedd chwarae.</p>	<p>Sicrhau dewis eang o ddarpariaeth rad ac am ddim. Cadw'r wybodaeth yn gyfredol a'i wneud yn hysbys i'r cyhoedd.</p> <p>Rhoddi cymorth i gymunedau i fynd ati i ymgeisio am grantiau er mwyn rhedeg gweithgareddau. Cefnogi yn bennaf ardaloedd sydd yn ddifreintiedig o weithgareddau chwarae.</p> <p>Llyfryn Dewch i Chwarae yn nodi gweithgareddau rhad ac am ddim. Gwybodaeth ar wefan Ymweld â Môn.</p>	<p>Rhan o waith sefydliad Teulu Môn.</p>

Mater F		
Meini prawf (yn unol â'r pecyn PSA)	Camau Gweithredu 2017/18	Ffynhonnell Ariannu (ffrydiau ariannu newydd neu sydd eisoes yn bodoli)
<p>Cyd-weithio gydag asiantaethau diogelwch cymunedol a'r cymunedau i ddatblygu cynlluniau fel bod y plant yn gallu chwarae allan mewn awyrgylch sydd yn ddiogel.</p>	<p>Sicrhau asesiadau risg ar lefydd chwarae yn digwydd/ adnabod ardaloedd diogel drwy mappio/ linc i Gynllun Datblygu Lleol cafodd ei fabwysiadu Gorffennaf 2017/ hyfforddi'r sector/ cynghorau tref a chymuned/ Gwasanaeth Cynllunio a Pholisi Cynllunio Cenedlaethol Cymru yn gwarchod llecynnau presennol ac i drio darparu ragor o lecynnau chwarae/agored.</p> <p>Mae Polisi ISA5: 'Darparu Llecynnau Agored Mewn Datblygiad Tai Newydd' yn datgan y disgwylir i gynigion tai newydd ar gyfer 10 neu fwy o unedau mewn lleoliadau ble nad oes yna ddarpariaeth ddigonol bresennol o lecynnau agored er mwyn cyfarch yr angen gyfrannu tuag at ddarpariaeth addas o lecynnau agored.</p>	<p>Arian amlasiantaethol. Heddlu ac Adran Dai/Addysg/grwpiau cymunedol. Ceisiadau cynllunio newydd yn blaenoriaethu llecynnau agored a'r gost yn disgyn ar y datblygwr.</p>
Mater G		
Meini prawf (yn unol â'r pecyn PSA)	Camau Gweithredu 2017/18	Ffynhonnell Ariannu (ffrydiau ariannu newydd neu sydd eisoes yn bodoli)

Hyrwyddo hyfforddiant ar faterion chwarae er mwyn datblygu staff Hyfforddiant ar gyfer staff i ddatblygu chwarae Asesiad o anghenion hyfforddi o fewn y sector	Cynnal o leiaf 1 Cynhadledd / Gweithdy'r flwyddyn. Hyrwyddo cyrsiau o dudalen Chwarae Cymru i Ofalwyr Plant, Ymwelwyr Iechyd ac Asiantaethau sydd yn gweithio gyda theuluoedd. Grant Allan o Ysgol wedi cyllido Playwork Lefel 3 i 20 o weithwyr yn y maes clybiau ar ol ysgol.	Dim arian craidd ond modd ddefnyddio arian tanwariant. Edrych ar ariannu hwn hefyd drwy grant Darpariaeth Allan o Ysgol a chyd cynllunio ar draws y maes gofal a chwarae.
Mater H		
Meini prawf (yn unol â'r pecyn PSA)	Camau Gweithredu 2017/18	Ffynhonnell Ariannu (ffrydiau ariannu newydd neu sydd eisoes yn bodoli)
Cynnig cefnogaeth a gwybodaeth i asiantaethau/cymunedau sydd yn darparu cyfleoedd chwarae am gyfleoedd cyllidol.	Parhau i yrru gohebiaeth am gyfleoedd i ymgeisio am arian i ddatblygu ardaloedd a gweithgareddau ar Ynys Môn.	Darpariaeth benodol o fewn yr Uned Cefnogi Teuluoedd am sicrhau cyd-gordio gofynion statudol plant a chwarae o Ionawr 2018 ymlaen.
Cyd-weithio gyda swyddogion sydd yn gyfrifol am gynlluniau Egniol Môn,) er mwyn datblygu cydweithio traws adrannol gyda Chwarae, Hamdden a Chwaraeon.	Darparu cyfleoedd chwaraeon / gweithgareddau corfforol i bobl ifanc a gwneud hyn trwy weithio mewn partneriaeth.	Cydweithio rhwng gwahanol adrannau. Uned Cefnogi Teuluoedd am sicrhau cyd-gordio gofynion statudol plant a chwarae o Ionawr 2018 ymlaen.
Cadw cysylltiad yn rheolaidd megis gwefannau, gwefannau cymdeithasol ayyb	Sicrhau fod y wybodaeth yn gyfoes a chywir am ddeunyddiau a digwyddiadau chwarae ac cydweithio ar 3 digwyddiadau chwarae/hamdden cyn y gwyliau Pasg.	Teulu Môn i redeg y Safleoedd Cymdeithasol ar y cyd gydag Uned Cefnogi Teuluoedd/wefan y Cyngor Sir.
Mater I		
Meini prawf (yn unol â'r pecyn PSA)	Camau Gweithredu 2017/18	Ffynhonnell Ariannu (ffrydiau ariannu newydd neu sydd eisoes yn bodoli)

<p>Cydweithio gydag ysgolion er mwyn sicrhau dealltwriaeth o bwysigrwydd/buddiannau chwarae. Person wedi adnabod ar y Bwrdd Gwasanaethau Lleol i hyrwyddo chwarae. Cynnyws chwarae o fewn y Cynllun Llesiant i Mon.</p>	<p>Cynnig cefnogaeth i Ysgolion i ddarparu syniadau ar ffyrdd o gyfoethogi chwarae oddi fewn ac allan i oriau'r Ysgol.</p> <p>Sicrhau cysylltiadau cadarn gyda'r ysgolion, Cynghorau Ysgol a Phwyllgorau Rhieni'r Ysgolion.</p> <p>Nod y Cynllun Llesiant yn cynnwys pennawd am lesiant blant yn gyffredinol a chynlluniau unigol am ddatblygu o fan hyn.</p>	<p>I'w gael ei hyrwyddo drwy Swyddog Ysgolion Iach.</p> <p>Unrhyw gynlluniau penodol gan y Bwrdd Gwasanaethau Lleol a'r Cynllun Llesiant.</p> <p>Grantiau Llywodraeth Cymru lle mae'n briodol.</p>
<p>Sicrhau ymagweddau positif tuag at chwarae yn cael ei adlewyrchu oddi fewn y cyfryngau.</p>	<p>Sicrhau newyddion yn fisol. Drwy Twitter, Papurau Lleol ac ar Fôn FM. Safle we Dewis. Safle we Y Cyngor Sir/ Facebook a Thrydar.</p>	<p>Hyn yn digwydd yn arferol gan grwpiau cymunedol. Safle we Dewis wedi cyllido gan Wasanaethau Cymdeithasol.</p>

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

BLAEN RAGLEN WAITH Y PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL: 2017/2018 **→ 2018/19**

Cadeirydd: Cynghorydd Aled Morris Jones
Is-Gadeirydd: Cynghorydd Dylan Wyn Rees

Mae'r ddogfen hon yn crynhoi blaen raglen waith y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol am y cyfnod Mai 2017 ymlaen, fel rhaglen dreigl a theclyn cynllunio pwrpasol. Adroddir ar y blaen raglen waith i bob cyfarfod arferol o'r Pwyllgor Sgriwtini i'r pwrpas o adolygu ei chynnwys, ystyried eitemau newydd neu i ohirio / dynnu eitemau yn ôl. Ei phwrpas hefyd ydy sicrhau aliniad gyda blaen raglenni gwaith y Pwyllgor Gwaith a'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth.

Cyswllt: Anwen Davies (Rheolwr Sgriwtini)
Ffôn: 01248 752578

E-bost: AnwenDavies@ynysmon.gov.uk

Dyddiad Cyfarfod	Eitem	Pwrpas
Mai, 2017		
31 Mai 2017 Ystafell Bwyllgor 1 / 3.30yp	Ethol Cadeirydd y Pwyllgor	Trefniadau llywodraethiant effeithiol
	Ethol Is-Gadeirydd y Pwyllgor	Trefniadau llywodraethiant effeithiol
Mehfin, 2017		
26 Mehefin 2017 [CH4: 2016/17] Ystafell Bwyllgor 1 / 2yp	Cerdyn Sgorio Corfforaethol [CH4] 2016/17 Adroddiad SAC ar salwch fel atodiad	Monitro perfformiad
	Adroddiad Blynyddol Cyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol, 2016/17	Monitro perfformiad
	Strategaeth Tai Gwag 2017/2022	Datblygu Polisi
	Aelodaeth Paneli a Byrddau	Enwebu Aelodau
	Blaen raglen waith – adolygiad	Cynllunio ymlaen effeithiol / aliniad gyda blaenoriaethau corfforaethol
Gorffennaf, 2017		
11 Gorffennaf 2017 [Cyfarfod arbennig] Ystafell Bwyllgor 1 / 1yp	Moderneiddio Ysgolion – Ymgynghoriad Statudol ardal Llangefni	Sgriwtini cyn penderfyniad
	Moderneiddio Ysgolion – Rhaglen Amlinellol Strategol – Band B (2019/24)	Trawsnewid
	Monitro cynnydd – Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant	Monitro perfformiad
	Aelodaeth Paneli a Byrddau – enwebiad i'r Panel Gwella Ysgolion	Enwebu Aelodau
Medi, 2017		
4 Medi 2017 [CH1: 2017/18] Ystafell Bwyllgor 1 / 2yp	Sgorffwrdd Corfforaethol [CH1] 2017/18	Monitro perfformiad
	Cynllun y Cyngor 2017/2022	Sgriwtini cyn penderfyniad
	Monitro cynnydd – Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant Adroddiad cynnydd – Panel Gwella Gwasanaethau Plant	Monitro perfformiad

Tudalen 148

Dyddiad Cyfarfod	Eitem	Pwrpas
	Blaen raglen waith – adolygiad	Cynllunio ymlaen effeithiol / aliniad gyda blaenoriaethau corfforaethol
	Eitem er Gwybodaeth: Adroddiad Blynyddol Cwynion Gwasanaethau Cymdeithasol (2016/17)	Er gwybodaeth / monitro perfformiad
Hydref, 2017		
2 Hydref 2017 [Cyfarfod arbennig] Ystafell Bwyllgor 1 / 10yb	Perfformiad Blynyddol Gwasanaethau Cymdeithasol 2016/17 (AGGCC)	Monitro perfformiad
	Adroddiad Perfformiad Blynyddol (Cynllun Gwella) 2016/17	Monitro perfformiad
	Tai Gofal Ychwanegol – Ardal Seiriol	Sgriwtini cyn penderfyniad
	Rhaglen Moderneiddio Ysgolion – Ardal Seiriol	Sgriwtini cyn penderfyniad
31 Hydref 2017 [Cyllideb] Ystafell Bwyllgor 1 / 10yb	Cynigion Cychwynnol Cyllideb 2018/19	Sgriwtini cyn penderfyniad
	Cynllun Ymgynghori ar Gyllideb 2018/19	Sgriwtini cyn penderfyniad
	Adroddiad cynnydd – Panel Sgriwtini Cyllid	Monitro perfformiad
	Blaen raglen waith - adolygiad	Cynllunio ymlaen effeithiol / aliniad gyda blaenoriaethau corfforaethol
Tachwedd, 2017		
13 Tachwedd 2017 [CH2: 2017/18] Ystafell Bwyllgor 1 / 2yp	Cerdyn Sgorio Corfforaethol [CH2] 2017/18	Monitro perfformiad
	Trawsnewid Gwasanaethau Llyfrgelloedd	Trawsnewid
	Strategaeth Rheoli Asedau -Tai Cyngor	Datblygu Polisi
	Monitro cynnydd – Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant	Monitro perfformiad
	Adroddiad cynnydd – Panel Gwella Gwasanaethau Plant	
	Blaen raglen waith - adolygiad	Cynllunio ymlaen effeithiol / aliniad gyda blaenoriaethau corfforaethol
Ionawr, 2018		
31 Ionawr, 2018	Tai Gofal Ychwanegol – ardal Seiriol (crynodeb o adborth yn sgîl y broses ymgysylltu)	Trawsnewid

Dyddiad Cyfarfod	Eitem	Pwrpas
[Cyfarfod Arbennig] Ystafell Bwyllgor 1 / 1yp	Monitro cynnydd – Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant Adroddiad cynnydd – Panel Gwella Gwasanaethau Plant	Monitro perfformiad
	Cludiant ysgol	Cyfeiriad gan y Pwyllgor Archwilio a Llywodraethiant / Monitro perfformiad
	Rhaglen Wella Mân-ddaliadau	Rhybudd o gynnydd o'r Cyngor Llawn
	Adroddiad Blynyddol y Gwasanaeth Llyfrgelloedd (2016/17)	Monitro perfformiad – er gwybodaeth
Chwefror, 2018		
5 Chwefror 2018 [Cyllideb] Ystafell Bwyllgor 1 / 1yp	Cyllideb Ddrafft 2018/19	Sgriwtini cyn penderfyniad
	Adroddiad cynnydd – Panel Sgriwtini Cyllid	Monitro perfformiad
	Blaen raglen waith - adolygiad	Cynllunio ymlaen effeithiol / aliniad gyda blaenoriaethau corfforaethol
	Cynllun Busnes y Cyfrif Refeniw Tai (Panel Sgriwtini Cyllid)	Sgriwtini cyn penderfyniad
Mawrth, 2018		
12 Mawrth 2018 [CH3: 2017/18] Ystafell Bwyllgor 1 / 2yp	Cerdyn Sgorio Corfforaethol [CH3] 2017/18	Monitro perfformiad
	Rhaglen Moderneiddio Ysgolion – ardal Seiriol	Trawsnewid
	Rhaglen Moderneiddio Ysgolion – ardal Llangefni (Y Graig a'r Talwrn)	Trawsnewid
	Asesiad Digonolrwydd Chwarae	Sgriwtini cyn penderfyniad
	Blaen raglen waith - adolygiad	Cynllunio ymlaen effeithiol / aliniad gyda blaenoriaethau corfforaethol
Ebrill, 2018		
23 Ebrill 2018 Ystafell Bwyllgor 1 / 2yp (i'w gynnal w/d 23/04/18)	Strategaeth Ddigartref (i'w gadarnhau)	Datblygu Polisi
	Perfformiad Gwasanaethau Cymdeithasol – cynnydd ar y meysydd blaenoriaeth	Monitro perfformiad [Penderfyniad Pwyllgor Sgriwtini, 02/10/17]
	Trawsnewid Gwasanaethau Anabledau Dysgu	Trawsnewid

Tudalen 150

Dyddiad Cyfarfod	Eitem	Pwrpas
	Cynlluniau Adfywio Cymunedol – Amlwch a Biwmaris (i'w gadarnhau)	Monitro perfformiad [Penderfyniad Pwyllgor Sgriwtini, 02/10/17]
	Rhaglen Moderneiddio Ysgolion – ardal Llangefni (Corn Hir, Bodffordd a Henblas)	Trawsnewid
	Blaen raglen waith - adolygiad	Cynllunio ymlaen effeithiol / aliniad gyda blaenoriaethau corfforaethol
Mehefin, 2018		
4 Mehefin, 2018 [CH4: 2017/18] Ystafell Bwyllgor 1 / 2yp	Cerdyn Sgorio Corfforaethol [CH4] 2017/18	Monitro perfformiad
	Cynllun Gofal Plant [i'w gadarnhau]	Monitro perfformiad
	Adroddiad Blynyddol Cyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol	Monitro perfformiad
	Trafnidaeth Ysgol – diweddariad ar wireddu'r cynllun gweithredu	Monitro perfformiad [Penderfyniad Pwyllgor Sgriwtini, 31/01/18]
	Monitro cynnydd – Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant Adroddiad cynnydd – Panel Gwella Gwasanaethau Plant	Monitro perfformiad
	Adroddiad cynnydd – Panel Sgriwtini Cyllid	Monitro perfformiad
	Blaen raglen waith – adolygiad	Cynllunio ymlaen effeithiol / aliniad gyda blaenoriaethau corfforaethol
Medi, 2018		
3 Medi, 2018 [CH1: 2017/18] Ystafell Bwyllgor 1 / 2yp	Cerdyn Sgorio Corfforaethol [CH1] 2018/19	Monitro perfformiad
	Monitro cynnydd – Cynllun Gwella Gwasanaethau Plant Adroddiad cynnydd – Panel Gwella Gwasanaethau Plant	Monitro perfformiad
	Adroddiad cynnydd – Panel Sgriwtini Cyllid	Monitro perfformiad
	Blaen raglen waith - adolygiad	Cynllunio ymlaen effeithiol / aliniad gyda blaenoriaethau corfforaethol
Hydref, 2018		
24 Hydref, 2018	Cynigion Cychwynnol Cyllideb 2018/19	Sgriwtini cyn penderfyniad

Tudalen 151

Dyddiad Cyfarfod	Eitem	Pwrpas
[Cyllideb] Ystafell Bwyllgor 1 / 2yp	Cynllun Ymgynghori ar Gyllideb 2018/19	Sgriwtini cyn penderfyniad
	Adroddiad Perfformiad Blynyddol (Cynllun Gwella) 2016/17	Monitro perfformiad
	Blaen raglen waith - adolygiad	Cynllunio ymlaen effeithiol / aliniad gyda blaenoriaethau corfforaethol
Tachwedd, 2018		
5 Tachwedd, 2018 [Ch2: 2018/19] Ystafell Bwyllgor 1 / 2yp	Cerdyn Sgorio Corfforaethol [CH2] 2018/19	Monitro perfformiad
	Blaen raglen waith - adolygiad	Cynllunio ymlaen effeithiol / aliniad gyda blaenoriaethau corfforaethol
Chwefror, 2019		
4 Chwefror, 2019 [Cyllideb] Ystafell Bwyllgor 1 / 2yp	Cyllideb Ddrafft 2019/20	Sgriwtini cyn penderfyniad
	Adroddiad cynnydd – Panel Sgriwtini Cyllid	Monitro perfformiad
	Blaen raglen waith - adolygiad	Cynllunio ymlaen effeithiol / aliniad gyda blaenoriaethau corfforaethol
Mawrth, 2019		
11 Mawrth, 2019 [CH3: 2018/19] Ystafell Bwyllgor 1 / 2yp	Cerdyn Sgorio Corfforaethol [CH3] 2018/19	Monitro perfformiad
	Blaen raglen waith - adolygiad	Cynllunio ymlaen effeithiol / aliniad gyda blaenoriaethau corfforaethol
Ebrill, 2019		
8 Ebrill, 2019		

Tudalen 152

Dyddiad Cyfarfod	Eitem	Pwrpas
Ystafell Bwyllgor 1 / 2yp	Blaen raglen waith - adolygiad	Cynllunio ymlaen effeithiol / aliniad gyda blaenoriaethau corfforaethol
EITEMAU I'W RHAGLENNU		
I'w gadarnhau	Moderneiddio'r Gwasanaeth Hamddem anstatudol (cyfnod 3 blynedd)	Trawsnewid
I'w gadarnhau (Mehefin, 2019)	Cerdyn Sgorio Corfforaethol [CH4] 2018/19	Monitro perfformiad
I'w gadarnhau	Rheoli Ynni	Monitro perfformiad (Penderfyniad Pwyllgor Sgrwtini, 31/10/17)
I'w gadarnhau	Tlodi Tanwydd – cynlluniau i gefnogi cartrefi	Monitro perfformiad (Penderfyniad Pwyllgor Sgrwtini, 13/11/17)
I'w gadarnhau	Effeithiau Diwygio Lles	Monitro perfformiad
I'w gadarnhau (Medi/Hydref, 2018)	Adolygiad o gynnydd - Cynllun y Cyngor (ar ddiwedd 12 mis)	Monitro perfformiad
I'w gadarnhau	Blaen raglen waith: 2018/19	Cynllunio ymlaen effeithiol / aliniad gyda blaenoriaethau corfforaethol

Tudalen 153

This page is intentionally left blank